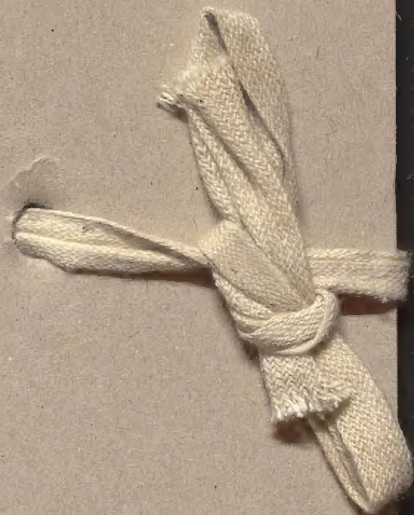

5360 t.8

Bi

Zakon Towarzystwa Jezusowego założony 15 sierpnia
 1534 przez Inigo (Ignacego) Lopez Recalde Loyola
 szlachcica biskajskiego; otrzymał potwierdzenie Leona
 III d. 27 wrześn. 1540 - miał za cel pracowanie o około
 wydoskonalenia ludzi w życiu i w nauce chrześcijań-
 skiej oraz o około rozkrzewienia wiary za pomocą kazań
 spowiedzi, ćwiczeń duchownych i uczynków miłosier-
 nych z wyparciem się osobistej woli z ślepego postu-
 zenstwem dla przełożonych bez żadnego rozbioru i
 rozumowania oraz z gotowością do ciągłej walki w ob-
 ronie Kościoła katolickiego. Zakon ten wzrósłszy póź-
 niej w miejscowości do swego powołania ^{potęgi} (przeważ, nad-
 wiążył jej miesząc się do spraw politycznych: przeg-
 spieszył tem swój upadek. Głównem staraniem było
 tegoż zakonu ostateczne zupełnego wychowania
 młodzieży i zakładów naukowych; przeto też usado-
 wili się jezuiti r. 1550 w Medynie, r. 1556 w Ingolsta-
 dzie, w Dillingen w Bawarii i w Pradze Czeskiej
 w których to 3 ostatnich miastach założyli Akademie.
 We Francji oparł się uniwersytet paryski w XVI wieku
 ich zabiegom. Jezuiti zmienili systemat uczenia, zaprowa-

F z wolnością u-
 życia wśielkich
 możliwych orod-
 ków.

dzili gruntowniejszą naukę języków starożytnych: a
nauczanie bezpłatne było powodem, iż się ich szkoły na-
pełniły natłokiem młodzieży: przez co wiele uczniów
z dawnych uniwersytetów odciągnęli.

Pierwszy z jezuitów przybył do Łolski i do Krakowa
Piotr Canisius, r. 1552, towarzysząc nunajuszowi pa-
pieśkiemu Kamillovi Montovato biskupowi sutriań-
skiemu, oraz z drugim jezuitą Thierry Gérard. - Stanowgo
dopiero zaprowadził ich do Łolski Stanisław Józefus z
biskup warmijski r. 1564 osadziwszy ich w mieście Prus-
bergu, gdzie w krótkie szkoły utworzyli. Andrzej Noskow-
ski biskup ptocki zatorzył r. 1565 dla nich Kollegium w
Pułtusku, a Walerian Protasowicz biskup wileński
r. ~~1569~~ 1569 w Wilnie, gdzie też r. 1570 jezuiti otwarli
gimnazjum o 5 klasach: Infima, Gramatyka, Syntaxis oraz
Humaniora: Poetyka i Rhetorica. - D. 7 Lipca 1578 we
Lwowie otrzymali jezuiti przywilej Stefana Batore-
go na założenie uniwersytetu czyli raczej Akademii
^{co z wydziałami}
w Wilnie z wolnością nadawania stopni uczonych w
filozofii, sztukach wyzwolonych i teologii, i z temi
samemi swobodami jakie posiadała Akademia Kra-
kowska; co papież Gregorz XIII d. 29 paźd. 1579
potwierdził. - Przywilej na wydział prawny i medyczny
otrzymał uniwersytet wileński od Władysława IV w Warz-
wie d. 11 paźd. 1641 (jednak prawa cywilnego i medycznych
Katedr do końca nie było); Katedr prawa cywilnego zaprowa-
dzili dopiero jezuiti r. 1760 w Wilnie.
Bulla Klementa XIV z d. 21 lipca 1773 zmiościła zakon Towarz-
stwa Jezusowego i w Łolsce z końcem roku 1773.
R. 1781 otwarto nowo zreformowany i uzupełniony uniwersytet
w Wilnie.

Stanisław Konarski wielki obywatel i kaptan odnowiciel oświaty w Polsce ocenił nauki z uspicia. Po zwiedzeniu najznamienitszych zakładów naukowych w Europie widząc błędności systemu uczenia młodzieży ułożył około 1753 nowe urządzenie szkół zmieniając zupełnie sposób wykładania nauk. Zanucił przewodnictwem Arystotelesa i zasady Tomistów, grammatyczne regaty Alwara i ramięcha nieartafciwych zwyczajów emulacji szkolnej między uczniami. Brał to miast zaprowadził lepsze pojęcia o fizyce, historii, geografii, języki nowożytnie i wyrozumiałszą karności i obchodzenie się z uczniami. — Dozwiażając studentów jezuickich w XVIII wieku, doszła do tego stopnia, że żadna już władza porządkująca jej nie była w stanie. Żydzi, mieszczanie, uczniowie innych szkół wystawieni byli na ich bezprawia i pocięki, nawet żołnierze i pojedyncza szlachta nieraz doświadczali ich wyuzdanej swawoli. Jezuiti używali nieraz młodzieży do potłuszczenia niełubionych sobie osób. Takimi zasadami napojona młodzież, rozwinęła się w życiu domowem i publicznem po dworach, na trybunatach, sejmikach. Zbyt uczynna dewocja obrew przeciwna pobożności chrześcijańskiej, burzliwość w obradach, marnotrawienie czasu i zdrowia na hulaliwy, były głównymi cechami szlachty, której z szkół jezuickich nieco łaciny, arytmetyki w głowie pozostato, męzne zaś formuły filozofii wywietrzyły. Edukacja młodzieży nie była głównym celem jezuitów tylko środkiem do dopięcia zamierzeń stożownych do zasad jezuitów. Dzielna organizacja, zroczność w postępowaniu, użycie języka narodowego z kazalnicy, zjednoty w wzajemie i rozrost. Głównymi wadami szkół jezuickich był wstręt do pomnożenia i doskonalenia nauk stożownie do ich postępu w innych krajach Europy, wystąpienie medycyny i prawa jako przeciwnych ustawom zakonu. „Jezuiti użyc teologii i łaciny obok „wyższej filozofii scholastycznej, kształtali swych uczniów nie na obywateli kraju ale na chrześcij tylko i to wstawiwie jęstrze na łamach „jezuitów albo na swych adeptów i dobrodziejów. (p. 217). Młodzież służyła

im za narzędzie do karcenia heretyków. Liany zamiast nieśfelowości
do życia praktycznego dewocyj zaprowadzili wychowanie religijne i
pobożne bez przesady. Smarno trawienie czasu na dyalogi i paragi;
ryki, nierozważna cenzura ksiąg, zaniedbanie mowy ojczyźnej, śchlebia-
nie dumie i prozności oślobistej dla dogodzenia egoizmowi zakonnego
były wadami szkół jezuitów. Już kromet ubolewał nad zdolnością
iż do namienienia ludzi zaraz po ich zaprowadzeniu; pod czas uporczy-
wych zapasów podkopywali przynależącej akademii krakowskiej misja-
rów do polityki zawładnęli zupełnie Zygmunt III, później pro-
wadzili wojnę z Litwą.

Alexander Comuleus abbas nonensis Clementis VIII legatus
dioecesis vilnensis visitator 7.22 Decembr. 1595. Vilnae.

„Lutro jest dziejopisowi rozpowiadać o tych zatargach
„ntodziejszj szkolnej, marnującej czas na bojkach i swawoli
„a razem prującj ferce i obyczaje, zamiast poświęcania
„si naukowi nabywaniu prawdziwej ofiary. Lecz niepodobna
„eni opuszczać eni też tać takich wypadków nigdy, a tem
„bardziej w ten czas kiedy nam pnieżyłość nie zachowała żad-
„nych podan i żadnych furęgółów do lepszego wyświecenia
„jaki był stan nauk w owej ntodej akademii.” (p. 80)

Dawna akademia wileńska. Próba jej historyi od zato-
żenia w roku 1579 do ostatecznego jej pnieżyłtania
w roku 1803 przez Michała Bałińskiego. Petersburg
nakładem i drukiem Józafata Chryzki 1862. 8. 11. 606.
232 p. 10 gr.

Zakon Jezuitów założył r. 1537 Ignacy de Loyola, potwier-
 dził Paweł III r. 1540 i 1543 oraz Juliusz III r. 1550 — zniósł
 Klemens XIV r. 1773, a zaprowadził na nowo Pius VII r. 1814.
 Najważniejszem zadaniem i najpotrzebniejszym warunkiem
 tego zakonu jest ślepe posłuszeństwo i uległość dla
 przełożonych zakonu. Wstępujący do zakonu rzuca wszel-
 kie stosunki i znajomości swoje: obowiązany jest nawet
 rzec się miłości i przysiężania do rodziców i kre-
 wnych. Ziewolno jest członkom zakonu mieć użycie mi-
 łości ojczyzny i mówić o niej: wzbroniono przełoż-
 nym o wojnach i niegodach pomiędzy chrześcianami
 monarchami. Po odbytych nowicyjacie obowiązany jest
 członek zakonu uzyć się retoryki i literatury, przez
 3 lata a nawet i dłużej kształcić się w filozofii, fizy-
 cy i matematycznych umiejętnościach, poczem dopiero
 obejmuje obowiązki nauczyciela. Potem dopiero uszko-
 przez 4 do 6 lat teologii. Każdy członek powinien przez cały
 dzień zajęty być pracą duchową lub cielesną, albowiem
 próżniactwo źródłem jest wszelkich występków. Laikom
 niepotrzebna żadnej nauki, zadanie ich jest służyć w
 prostocie i pokorze Chrystusowi. Reguły zakonu przepisują,
 aby się w każdym członku przebywała skromność, pokora
 i religijna dojrzałość. Ruchy głowy mają być poważne, a nie
 zaś lekkie i trzęsotawate, oczy zwykle spuszczone, a przy
 podnoszeniu takowych wzrok nie powinien się błękać.
 Mówiąc z osobami mianowicie stanu wyższego, nie trzeba
 wzroku w ich oblicze wlepiać, lecz takowy spuszczać niżej;

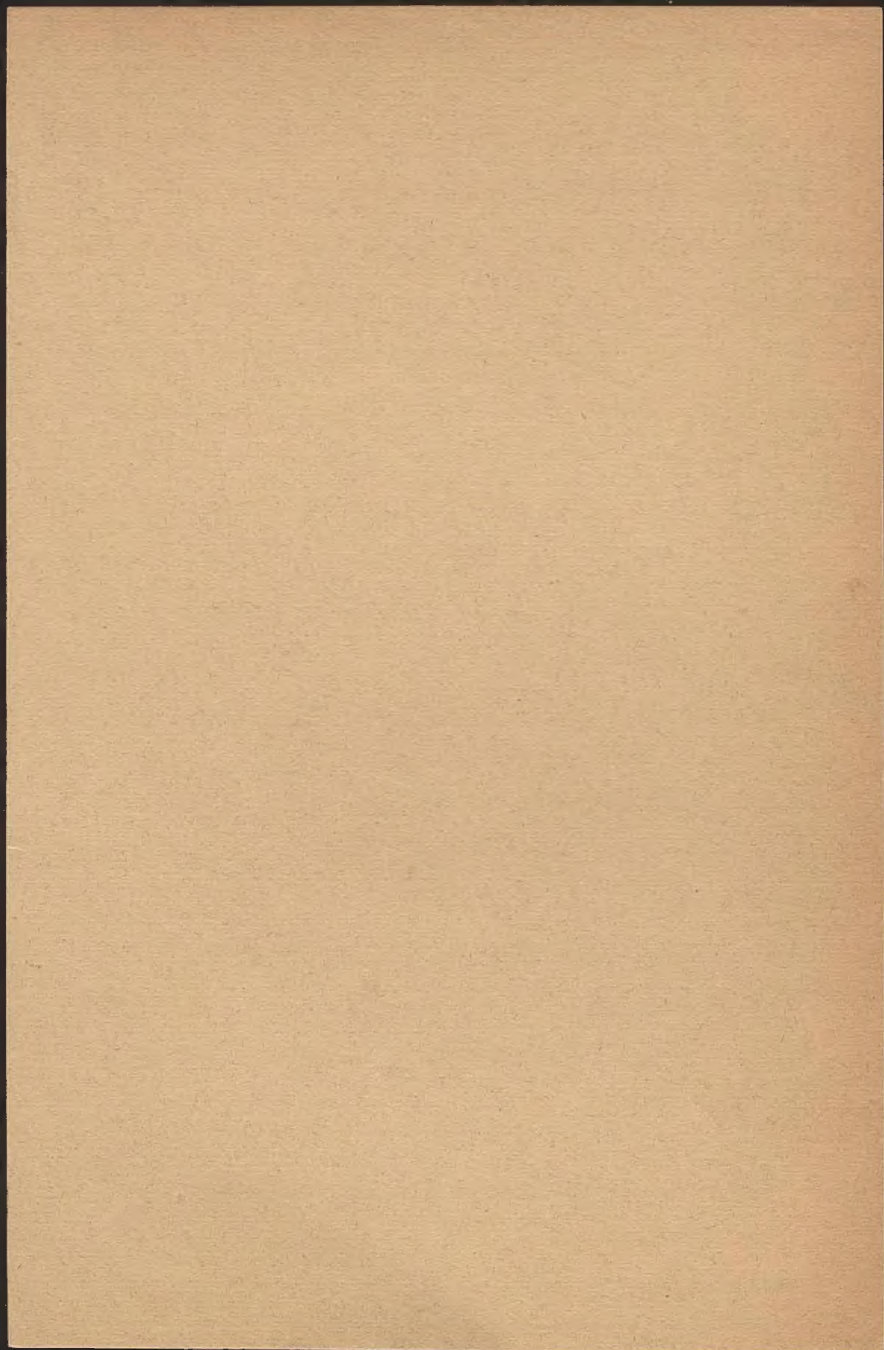
zmarszynek na czoło a mianowicie koto nosa trzeba unikać:
albowiem zewnętrzna spokojna powaga powinna świadczyć
o wewnętrznej usposobieniu. Usta ani zbyt rozmowne ani
też zbyt otwarte być mają: a cała ^{cała} ~~cała~~ ^{cała} postać, a nie
ponurą lub mocno ~~ag~~ wzruszoną. Ręce należy trzymać spo-
kojnie ~~lub~~ i przystojnie, jeżeli rękni nie trzymają. Chód
ma być umiarkowany bez widocznego pośpiechu: a nawet
w wypadkach gwałtownej potrzeby należy zachować ^{względnie} ~~pre-~~
guty przystojności. Wszelkie ruchy twarzy i ciała mają być
budujące. Uważać się na miśnię, jest toż samo co wyjść
na robotę na roli Pana. (Ob: Das Innere der Gesellschaft
Jesu; eine durch die Dokumente des Ordens gegebene Dar-
legung der Erziehung, Bildung, des inneren Ganges, der
Verwaltung, des Bestandes und der Wirksamkeit der Gesell-
schaft in unsern Tagen. Leipzig 1845. - Kortüm: Die Ent-
stehungsgeschichte des Jesuiten Ordens. Mannheim 1843.
- O jezuitckiej metodzie nauki: Raumer: Geschichte der
Pädagog. I Thl. pag. 289.)

Prawo udzielone jezuitom nadawania Stopni Akadem.

⁴
Papież Juliusz III bulla „Sacrae religionis”
z d. 22 Oktobra 1552 nadał generalowi Je-
zuitów i rektorowi Kolegiów jezuickich prawo
uzysniać dykt jezuickich, cyfry nauk na
uniwersytecie cyfry innych dyktach studiów
jeżeli tylko mieli Examen rigorosum. wobec
niego 2 lub 3 doktorów, nadawaci tytuły
i godności akademickie („Scholaribus Collegio-
rum eorundem extra Universitatem existen-
tium, studiorum suorum cursu absoluto, et
rigoroso examine praecedente, a dicto
Praeposito generali, vel de ejus licentia, a quovis
ex Praepositis vel Rectoribus huiusmodi Colle-
giorum, cum duobus, vel tribus Doctoribus vel
Magistris per eodem eligendis, quodcumque
Baccalaureatus ac Magistrii, Licentiatursae
ac Doctoratus gradus accipere: Praepositis vel
Rectoribus cum Doctoribus huiusmodi, ut eisdem
Scholares ad gradus ipsos promovere.... possint.”

Bullarium Romanum edit Taurin VI. 464.

Prawo to Luis IV Bulla: „Eponi nobis” z d.
19 August. 1561 potwierdził: „In vestris Collegiis
... quoslibet Scholares, qui inibi... studuerint, ad
quodcumque gradus promovere.”

Jezuici przybyli do Krakowa d. 7 Febr. 1583 (a nie 1581)

List Jerzego Zięcia Zbarańskiego do Lesiewskiego
Jezuity. (Nie radby przedstawiać z Jezuiciami - nie
popadała na prace jezuickie w swych majątkach -
„Wolę ja mieć lentam religione a dług, niżli fer-
ventem a zgorzeć przy niej... Już tam w m. gdzie
„indziej kontynuujecie to tak wielkie studium
„in religione, ja go w swoim domu nie chcę, i
„leponat w m. to nadzieję próżną, żebyś miał albo
„poprawować, albo podawać tam Zięcia, bom
„gotów pierwej karać Kościół zamknąć i Zięcia
„tam niechować, niżli by mi się to bezprawie
„stać miało. . . . Datum w Krakowie” p. 887
(to listy Henryk Misłojczy jezuitów w dobrach Zięcia - o
które się stawali Jezuici)

List M. Jasini ad Joannem Petricium. Romae
in Iunario 1626 p. 889

Jezuici nie tak mocno są potężni u papieża. Polacy
jezuici przejeżdżając przez Grecję namówili z sobą
wzajemnego się tamże wojewodzica ruskiego (wstuckiego
albo gostomskiego?) mającego 14 lat i uciekli go do Rzymu
do Nowicyatu i tam go obłąkali. Majordomo p. Talibowski
który przy starzym bracie był w Senie prosił papieża
aby tego nie dopuścił, lub jeśliby wojewodzie okazał
się do duchownego stanu aby go oddano Teatynom.
Papież kazał oddać dziecko które powiedzieli że
nie tym animusem wstąpiło do jezuitów aby nim miał
być, ale że go namówili i aby był zbył pedagoga który
musiał przykryć. - Słychać że w Krakowie 1625 Gracjan palon

Litterae Nintii Vitellesii Romae 4 Julii 1626
ad Jacobum Haymanowicz Rectorem Univ[er]s[ita]tis
Crac. p. 991 - Listu pisanego doń w Gm[odni]u
1625 nie otrzymany; na list pisaną d. 3 maja 1626
odpisuje - Akademia nie ma się obawiać pisma
Fryderyka Szembeka ani Januina. Oby Akademia
w całej sprawie uciekała się do głuszyńskości a nie
do pszykwilów, notwany, gwadź, bron i modaw.
Sędzę że sprawa podług głuszyńskości rozstrzygnięta
będzie

Arturus (Fauntus) jezuita powiedział na Synodzie Piotrkowskim: ⁽¹⁵⁸²⁾ że już w Polsce wiele jest takich, którzy w Akademii krakowskiej nieuczyli. Na co x. Dobrowiecki kanonik i te ktor Krak. odpowiedział: „Komu Akademia nie jest matką, pewnie jest babką.” (Alberti Strazyc: *Noctes academicae* 1640 Mscr. fol. N° 197 pag. 1 (Sign. ant. D. D. V. 3.) – toż samo miał wyrec Jan Zamajski. ^(wpis) ⁽¹⁵⁸²⁾)
[senie Dobrowiecki podczas oblężenia Krakowa ^(wpis) wystąpił z listem od Akademii do Maksymiliana Rakuskiego (w odpowiedzi na jego list wzywający aby Akademia trzymała jego stronę), rzekł Maksymilianowi: „Habemus duas orationes, unam quidem pro Principe Suetiae, alteram vero pro Serenitate tua: quicumque Praetoriam primus ingressus fuerit eum salutabimus.” (Strazyc pag. 1) ^(wpis)
Król Władysław IV ofiarował Akademii Krak. Prepozycję Sandomierską. Gdy mimowołania posiedzenia Akademii przez Rektora Najmanowicza, Akademia dłuższy czas przysięgła zwlekata, nauczył się Lipnicki Oficyat Krak. później Sufragan który tę prepozycję wziął z pod nosa Akademii. (Strazyc)
Biskup Krak. pisząc do Łucja Wereskiego załował, iż Jezuitów w Polsce promował. ^(wpis)
R. 1583 mieli spór z Akademią o otwarcie szkół w Krakowie, trwający przez 3 tygodnie przed Królem, Legatem apostołskim i Biskupem Krak. Wreszcie obiecali Jezuiti iż w Krakowie nie na żadną Akademię działać nie będą. ^(wpis)

THE HISTORY OF THE
CITY OF BOSTON
FROM THE FIRST SETTLEMENT
TO THE PRESENT TIME
IN TWO VOLUMES
BY NATHANIEL BENTLEY
VOL. II
PUBLISHED BY J. B. BENTLEY
1822

1590 d. 13 Maii, Romae. — Stanisław Rescius
opat jędrzejowski donosi Sokolowskiemu Królowi,
iż napisał Sixtus V. ~~obiecując~~ obiecał Akade-
demii swą obronę przeciw zamachom Jeżuitów
i że przejrzawszy przywileje Akademii potwier-
dzić takowe

1590 d. 18 Februarii ex Clara Fumla. — Wawro-
niec Goslicki biskup chełmski, niedys'uzen
Akademii wstawia się do Łapiecia za Akade-
mię przeciw otwarciu szkoły jeżuitów w Krako-
wie, dowodząc iż Akademia jako jedyna w
Polsce zakład katolicki, jest tarczą przeciw
Heresykom i z tego powodu zasługując na opie-
kę.

9

Equitis Poloni in Jesuitas Actio prima. Anno
1590° (b. m.) 4to mart. 12 (druck kursywa - pod-
ług jednego autorem: Klonowicz - a podług innych
Witam z Kaliszem - O doktorze Zawadykim Licas
zwanym mowici: „is certe ita de Jesuitis indicat,
ut saepe affirmet, pessime cum patria nostra ac-
tum esse: quae istos non iam dudum eiecerit -
Abuzenie Brogu w Kira Kowcie przypisuje Jezuitom
- mowi że przebram ^{zakochan} matereli do szufary która zbier
ten rabowata i że podlegali - porównywa Jezuitów
z Angiakami. - Lisane z powodu zburzenia Brogu.)

(na niektórych wydaniach ma być napis: Alberti Calirii
Equitis Poloni in Jesuitas Oratio prima 1590. 4to K. 10)

Spongia qua absteruntur convicia et maledicta Equitis
Poloni contra Jesuitas. Anagramma Authoris. Sanis
recta salus (Stanislaus Rescius?). Cracoviae, typis
Andree Petricovii, 1590. 4to K. 22.

ſ: w podobnym przedmiocie wogzty: Siscovii Martini
canon. crac. Pro reliquiosisissimis Societatis Jesu Patribus
contra fidei Equitis Poloni Actionem primam Oratio. Cracoviae
in off. Lazari 1590. 4to ftr. 85.

Nobilis Poloni pro Societatis Jesu Clericis Oratio
prima in fidei Equitis Poloni in Jesuitas actionem
primam. Inguistadii ex off. typ. Wolfgangi Elori 1590.
4to - 2^a ed. Inguistadii ex off. Dav. Sertorii 1591. 6to
3^a ed. Neapoli 1592. 4to - pierwsza edycja wyszła w
Lodzie - autor anonim Jan dano Belga Soc. Jes.

Judicium albo Dorzadek księdra Mikołaja Iszczory
O konterfecie Jezuitów z Equeza łacińskiego w polski
język przerynionym. Wilno, Daniel Lenciaus 1594. 4to

Oratio M. Antonii Arnaldi Advocati in parlamento
Parisiensi... pro Universitate Parisiensi actrice
contra Jesuitas reos. habita IV et III Idus Julias
1594. Hunc primum Latina facta et missa ad Sena-
tum Populumque Vilnensem. Lugduni Batavorum
ex officina Joannis Laetrij et Ludovici Elzevirij
A. 1594. 4to ffr. 84 (drukowane gdzies w Polska. moze
w Lubegu?) - moze Brojni?)

Jo. Passeratij Praefatiuncula in disputationem de
Ridiculis, quae est apud Ciceronem in libro secundo
de Oratore. Lugduni Batavorum ex officina
Joannis Laetrij et Ludovici Elzevirij A. 1594.
4to ffr. 15 (jest tu wiersz. Ad Sotericum gratis locen-
tem - idaje vs Porofuifa - tenze druk moze na
Szlaxku)

Ad Paulum V Pont. Max Pro Republica Veneta Oratio.
1607. 4to ffr. 16. (pneius ra Konom - autor Paulus
Venetus servita + 1624 - druk w Niemzech)

Gravis et maximi momenti Deliberatio de compescendo
perpetuo crudeli conatu Jesuitarum. 1609. 4to
K. 34 (jest to: Consilium de recuperanda et in posterum
stabilienda pace Regni Polonicae, in quo demonstra-
tus pacem nec constitui, nec stabiliri posse,
quandiu Jesuitae in Polonia mancant, Ad illustres
Regni Poloniae Proceres. Ex correcto et recognito Polo-
nico in Latinum conversum. | Piernofia edycja wyzsta
1607 - drukarz mowi ze Jezuiti tempili to dyeto.
i ze dostat z Polfxi exemplarz - druk w Niemzech.
- autor anonim Felix Herburt. Stomazenie francuskie.
Discours... Amsterdam 1726. 8vo - Opiszwali na to:
Liemeki Nicol: Responso ad famofum libellum. Consilium...
Cracoviae 1610. 4to - Cichoki Gaspar: Anatomia Consilij. Craco-
viae 1611. 4to (Kaspra Sawickiego) - Linowski.

Na artykul o Jezuitach Zgadu Sedomirskiego wgtany w Wisliu przed
Kolem J. M. i Senatem... 13 Wrzesnia 1606 Odpowiedz Piotra Skargi
do J. M. i Senat. Krakow, w druk. Andz. Piotrowskiego 1606. 8vo K. 21.
Furyiona na Kazaniu tamze w Wisliu 17 dnia tegoz miesiaca i roku.

21
1. Zjazd wiflicki zgad: aby Jezuitów oddalono od Dworu
Krol. i udzieleniu Jezuitów z Polfki wygnac, zakazać
dalej fundacye, znasować fundacye Krolowfkie, zostawić
wiec Jezuitów w Poznaniu, Kaliszu, Wilnie, Dublinie, Brauns-
bergu, Lufowfku, Jarofławiu, Nieszwieru - a wygnac ich
z Krakowa, Warszawy, Sandomierza, Lwowa, Torunia,
Gdanfka, Lotocka, Rygi, Dierptu - Fundacye i majatki
jezuickie obrocic na Akademię Krak. i Szpital izotwierfki.
- Skarga dowodził w Katedrze Krak. na Kazaniu że działy:
cięż mi sąde pite divino, na co mi się oponował Dobrowieśki.
- Książkę wydał - dopis Prosińska.

Josephus Patriarcha seu Oratio eulogistica de B.
Ignatio fundatore Societatis Jesu, Authore Stanis-
lao Zakrzewski Can. Reg. S. T. L. Calissii ex officina
Alberti Gedeli 1620. 4° ftr. 35

Ekologi cunosdam Epistola ad quendam Magnatem ruse
cupientem quomodo posset distribuere bona sua tem-
poralia ad pios usus cum utilitate quem maxima
animae suae, et cui ordini regulari unum e nepoti-
bus suis, vitae religiosae desiderio captum, deberet
addiere. (b.m) 1624. 8° ftr. 29. (rozdawali to Jezuiti)

Ad Senatores Regni Poloniae Scriptum Silesiacum
(1620) 4to (Vratislaviae in Conventu L.P. et Statuum
Sil. 29 Maji A. 1020) K. 14.

Widok stateczności Japońskiey przez Ktoreg sto
osmnasie zacnych mczennikow okrutnymi me-
kami olla Jezusa zamordowani, przez miecz,
ogień i wodę korony chwaty nieśmiertelnej dostępił:
Lornan w druk. Jana Wolraba A. 1025. 4° K. 14.

Ed. Sw. Franciszkowi Dawierowi Soc. Jes. Kongregacya
podtył: Narodziny P. Bogarodzice z młodzi miejskiej
Poznańfkiej w Kolleg. Soc. Jes. r. 1624 Stanowiona
... Lawet Zacmachowski Presekt, Stanisław Olbrycht
wie Sekretarz.

Elenchus Historiae Collegii Pracoviensis Soc. Jesu. ad S. Letrum

- 1595 Confederatio contra illam L. Skarga scripto efficax.
- 1598 ^(Zebrynowski) ~~Donatus~~ Latini Laterna in missione - Liber contra Latinos Lca. Felicis Tho.
rowski editus (Wujek)
- 1599 a patre Uniceo non vari scripti et in Lat. univ. - Fossilla polonica major
et minor - Sacrarum literarum omnes codices polonice ~~in~~ conversi
- 1601 Jacobus Strassius ~~et~~ mort. sepultura in lat. Graec. eius deuri causa, recto-
ratus dublinensis L. Senatus vitam in polon. linguam edidit. - Daniel Kromer
haereticus conicione contra Skargam immutatam ad iunctis mendacijs
convertit germanice. Responsum ei L. Skarga eundem reinvitat et mendacijs
- L. Skarga libertatem ab aula obtinet, sed iterum res mutata sen-
tentia cum retinet
- 1602 Stanisl. Desj. ~~Abbat.~~ ieni reio. mort. qui uxor in Aphroditicum pro
societate edidit.
- 1604 L. Gasparius Roma redux congregationi Beatae Mar. assumptae in templo
S. Petri privilegia suavit; Joannes Zebrynowski unit. Sancti Koronensis in
ma factum congregationis eligitur. Academici conantur impetare congre-
gationem ^(Quarantini) sed frustra.
- 1605 L. Fabianus ~~de~~ vita ser. Annae reginae
1604. De 4 novissim: Liber proivit L. Skargae - L. Skarga. Articulum Caroli
norum contra societatem reinvitat pro concione. Carolus. Viamonti
- 1607 Populi hucusque apostolici Simoneta. Proba societatis liber proivit in
lucem.
- 1608 primus Polon: provincialis L. Leti Fabricius - ^{et} adnicki Praxolus
Phalins profligatur. Liber L. Skargae contra Arianos impressus
1609. Arcopagus L. Skargae et aliorum contra haer.
- 1610 liber exiit an ad poenitentiam. L. Skargae et nova fossilla eiusdem. Instru-
mentum authenticum pro aperiendis scholis
1611. Skarga ab aula regis ad S. Letrum relict. missio. honorum antiqua -
- 1612 Liber de martyris Japonensibus editus - Alex. Koniecpolski virginem cum quaratum
matrimonium inierat deducit ad monasterium S. Agnetis. Eadem virgo cum forore votum
virginitatis in monasterio facit. Invadit monasterium Koniecpolski et sponsam virgi.

nem cum sorore monasterio abierit. Hae mortua sororem ejus tanquam uxorem habet. Super hoc synodus diocesana. Cracoviensis. Excommunicatus in ea publice Alex. Koniepski. formula excommunicationis valde extra ordinaria. Koniepski restituitur post honori. — Misus Romam academia contra scholas oraturus redit nihil curatus — Moiss L. Karga ejus virtutes laudat. Cuius Koniepski publice exponit.

1613. Adventus P. L. Argenti Visitatoris — Invenit D. Lipki Canonici typo impressa contra monita privata.

1614. L. Gemus tractat de scholis cum Episcopo nullo effectu. L. Argenti provincialis in Polonia (erat Italus)

1615. Rationes Academicorum datae Regi ad inveniendam scholas Jesuitas. — Solutiones argumentorum Academicorum ad idem. Aliae Academicorum Rationes contra nossequeque refutantes — Academia modum unionis scholarum proferunt patrum Societatis ac Regi praesentant Decem rationes proponunt Regi Academiae recedunt quia proposita propter certas personas copia literarum Regi et Episcopi in hac materia.

1616. Decursus Academicorum ad Comitia interitus ab Episcopo Cracov. revisis modum unionis scholarum cum Academia ab Academicis.

1617. Protestatio Academicorum contra scholas nostras rejectas ob causas sex Malevolentia academiae rationis; rex aminat Jesuiti contra Academicos. Episcopus silentium imponit Rectori Academiae Gubernium Academicum contra Societatem Comitia iniquitatem confundit eque depositionis minatur.

1622. Poena Episcopi ab Comite de Jarow Collegio inscribuntur. Nova Molimina Academicorum contra Societatem ratione congregationis nobilium ad S. Barbaram modum unionis cum Academia cogitatur. Sententia Regi in hac materia et Episcopi. Modus per viam concordiae optabat. ac. scilicet Academiae Cracoviae. uniri nosse adunt de regimine et uni officio Decanatus Academiae in Artibus Theol. facti — Conjuratio contra regem — Sacrum et officium de S. Moysis impressum — Disputatio in collegio ex Physica 13 Julii Academicis hanc disputationem conantes. Disputatio rem nostram Theologiam impedire conantes Academia defendente P. Dziwinski — Libera Gubernii Academiae Rector. contra Societatem contra hanc Gregorius Dorastus scripsit contra eandem P. Zakrevski Canon. regul. cui titulus: Troia Davidove pio cui Kamien mi omnia sat pulchra.

1623. Libellus Apologeticus prodit pro Soc. Jes. - Alberti Mucinski redditus
in Poloniam. Contra librum Epolo: L. de Krusofki Responsa dia-
ademicorum tria per 3 libros item quartus academicorum editus contra nos
Tarcia oboray; in libro Q. D. de Krusofki quid displiceat variis; item
Stylus contra nos: Obiatawianie precium 30. sequitur et Akad. Krak. - litteras
Golinii Auctoris Acad ad conventum particularem contra scholas nostras ad S.
Poloniam calumniosissime contra obiectatam - Golinii coram nuntio contra
nos - Episcopus ac Rainan severas litteras Varsoviam misit pro parte collegii
litteras Golinii ac Episcopum quibus ~~et~~ negat se se iungisse ad Comititia regni
litteras Episcopi Prae universales ad nobilitatem minoris Polonia pro parte Collegii
Jacobi Rainan famofus libellus cui titulus Responsio ad famofum libellum de
protestatione ~~et~~ libella imprimatur Toruni, spargi coepit Langelotus
nuntius suadet commisionem instituendam inquirendum autorem - Sigismundus
II per cassidicem publice Varsovia excurrere iussit et Episcopi popran. et
cracov. prohibuerunt infum - Nowodworski libello famofos contra nos
pergit excommunicatis uisitorum famoforum authoribus dis e minoribus
impersonationis poenae. Nowodworski iussu regis ut atus a mareschalis
a lica cancellario iudicatur regni ad carcerem trium mensorum damatur
regis decretum de exuendo libello fit eius executio Varsovia Nowodworski
carcerem habuit a nostris veniam petit sed post haec scriptum contra nos
acerbum inaripit Akademij uniuersitatis huiusmodi sequitami se hic o tem papkisch
mawet et a sequia dabit in jalswadrenie se omi niepisali tego papkisch -
Konecpolski uolniony z captiuitate. sequita Angelus powiadnik regni ostragkiej
na Kazanin oboray akademikow i powaligo pned jad duchowne kto ry Angela
exkommunikauat - sequia paryzysa unyq Theologi protestujs precium tem Akad.
demij Rainan aptus ugnion klony chodjili do sikot jemi tuch i ~~aspe~~

1624 ~~Episcopus~~ Inyjaicay sequitur wyruca z Ours Krol pise lo Akademij
his z sequitami pogodita - Kadynat ludwistys pise z Orygum do Nunyafra
by his w dat w te spraws - Kazanie prognebaue bisk. Poznanyskiego pnes Dembyse
wyprukowane - Tye Warafki zaisly niepryzaciel sequiton - Krol odkrywa
sunt precium sobie jemiak nie kare. Zaruty Akademikow pned Nunyafem na sikot.
Jemickie odpowiedzy na to - Officiat Kazany zwroceniem Koptow proieson Nunyafu
spraws Jemickon z Akademis chce pogodzie - sprawa tocy si w Waszawie

Król jezuela na piloty jezuitów Akademikom Kunyup daje dyplomy - iiber
editus contra notitiam suprimetur - Król heponina hajmana wygledem upiżki
wydanej przeciw jezuitom

1625

Akademicy opowiadają się przed Kunyupem aby się przeciw przed Trybunał Roter
w Dyzynie wytoczyć - Dyzmu jakieg by unia się przeciw na rytul
Tawiski - Misia Z. wiecka - Akademik rani studenta jezuitkiego skargę o to
Akademicy do Dyzmu rektora jezuitkiego ańciubie cytują Król i inni iustawia
ją się za Lanauigem który jedzie do Dyzmu. Wydana dyktka: Krótka sprawa
o nowym Kollegium 29. Dec. 1625. - Biskupi studentów Akad. z jezuitami
clent. Tumult Akademików niemógł go hajman uśmierzyć Król: bisk.
Kup heponinaj hajmana lecz ten tumult narzuca dynein na biskupa
tenże dwutuzę biskupa Akademików buntownego jezuita prosta hajna
za ten tumult uśmierzył bez natch wiedziec o tym. Prepiorka Akade
mik do woim uniewiniania mikołaja Grabowskiego Akademicy kapitol
karmemni buntowni, piechota jam kowa rozzania studentów. biskupa
ymieim Prepiorka rabity nuych z rannych nopa ciato jego do zemku
bez natcha w puszc. Dwóch Akademików wfażono do wożenia
hajman wydaje dykt Prepiorkę nuych chowają z pompa Akademicy
Robia protestanty przeciw temu frażu jezuitów do biskupa wydają:
Bratia na pogrzebie od jezuitów (rabitego) Akademika w Krakowie
Echo lugubre contra Datis Loc. 1625. refonans - Propheta Hildegardis
sprawa o to przed Krolem który uniewinnia jezuitów jezuita Krywio
kojki idzie do hajmana w celu pogodzenia z Akademikami na które on
natcha przytaci - Stany trzymają za Akademikami. - Typografus haereticus
capitus cum literis quas impressit prohibetur. Eracoria et flagellatus in foro
libri ac eo impressi exaruntur in quo eodem modo proceditur cum Prof
ad hajman Constatutus Francijus lesari mandante Capitaneos hoc academi
ci molestie tulerunt - Responsio ad Gratij - Decretum contra scholam notitias
frequentantes Academicis quod sint perjuri Academia. Pl. librum impressum
P. Dembi Akademici typographum foliant variis injuriis afficiunt
Wojciech meaujki który jezuitom Krakowski 15 wst. i 1 miasteczko zanisat
Król nakazet o to sprawe wygledem tumultu fadyic

162

162

1629

1126 Jan Zaboydowski do papieża przeciw jezuitom. Król wystawia list do pa-
pieży za jezuitami - Król z 4 biskupów że to chce Komisarzy uszyć Akademicy
niechęć przysłać tej Komisji. L. Marianae libes prohibetur et damnatur
Król i nunyus de cellati nazomine Akademika do zgody - Król w Rzymie
czerni Akademicy - Proiefont typis impressus - Secunda de ipsa rotae secundae
pro scholis nostris contra Academiam - Naimani rectoris acad: Responsoriae literae
ad Thom: Obojski datae in quibus calumniis multa contra nos ut solet. Proiefont
justificatoria literae ad Episc. Crac. Academicorum exorbitantia puniuntur
Clerici excommunicati duo academici: Decisiones duo typis impressae - Moni-
torium datum Studentis academici a rectore Naiman ut quiete vivant. Joannes
Bandurkowie manifestacionem fecit contra decretum rotae roman. L.
Szembek de protestatione contra Bandurkowie - Status causae: między
Akademik. Krak. a Collegium Krakon i. Lista typis impressa. - Król wystawia
list do Rzymu za jezuitami.

1127 Liber hiolai Carmelitae discaleanti recedatur Cracoviae et distribuitur prohibi-
tur distributio ab Episcopo sub commissione Akademicy Ministra Organickiego dwie-
nickiego zniwajaja ten misa heretyka Czarnieckiego Akademicy Tapia Organica
Kara jest u starosty Krakowskiego ten posuta w tej misie re zajaenie do rektora
4a de ipso Nota pro nostris scholis - Gallus liber Boleslawski contra societatem
ex decreto trib. regni publice excuritur. Academia tunc collegii conueniunt
novus hunting sanitacionis - 4a Decisio et sententia typis impressa -
Liber polonicus Gratii Wyzwizony L. Szembek alias Leknorrecki nominatus contra
Gratii Leknanski Proiefont editus cuius tres partes laus huius libri.

1128. Liber Gratii Wyzwizony seu Leknorrecki ad columnam per servum Caraf.
ut combustus promouentibus academici - Caraf ex punitus est. - L. Szembek
distribuit eundem libellum. Zaboydowski recepit et vexat societatem
qui reposuit L. Szembek. Misinski goz do Indji odjezd rat gis cohati atrocita contra
nos spargunt revocatus ex austriania in Poloniam venit Cracoviam et Petrovian
1129. Jacobi Naiman novus liber colligitur suppressus. Decisio 5a pro scholis
Lublinski postea Cracovia haec de re consultationem fecit et concludit contra
Iudeos pro Collegio. Decisio 5a pro Collegio et scholis impressa L. Druzbiński
provincialis ex rectore Synodus schismaticorum Armenorum seata Decisio pro
scholis nostris impressa. - Literae executoriales s. Rotae Romanae de iura publice

legendi

1630. Sanctaemus Cracoviam venit - Epistatio Academicorum ad Urbanum VIII typis im-
pressa. - Aedit Roma L. Lencius - Bulla de i. Regalis censur - Delatio polonica
miraculorum Stanislawi Kostae impressa. Contra Academicos acris tractatus in
conventu profratrum Profanorum. in templo orationem studiosorum Academia impu-
denter impediunt. Academia contra nostrorum studio tumultum excitant
et perturbant congregantur. Tumultus causa nostrorum fuerunt studiosi. Huntius
protholius promulgat literas censoriales et ea communicat declarat nisi con-
trarios. Promulgatio huius decreti a cessionatoribus in omnibus templis.
Informatio extrajudiciali de controversia inter Academiam et Palatium
soc. Jesu occasione collegii noviter erecti. Stanislawi Palat. civis laqueus, libi
Protestatio Academiae contra societatem. Stanislawi Palat. civis laqueus, libi
1631. Protestatio Academiae contra societatem. Stanislawi Palat. civis laqueus, libi
1632. - scriptum sanosum in praefato Cracovienses - Oratio haimani contra hypo-
crisim - Liber Manipulum maris exuit - Moros L. Prohiceris dominiani
amici Academicorum violentia studiosis ac templo illatae. Tragoedia
excitata contra nos Leopoli, post varias lites pacifice finita cum civibus Leo-
poliens. non tam cum praefato et capitulo. - Liber polonicus uniuscuius nostri
contra memoriale haimani eiusdem titulus. Declaratio exorbitantij
y processu Acad. Krak. - Academia librum contra nos imprimunt in titu-
lul. Examen praetentij praesentis V. est. Severa prohibitio Romae
prohibuit eorum impressionis quae aliquem ledere possint. Prohibitio
librorum L. Poza - Jesui de Krola fundaja Krol delegije utq. praesentis Krol
missary - Reprehenditur a D. Foxio haiman agnosuit maiores suos ea in re errasse.
ay regit haiman non habere ullam clausulam exclusivae Academicos quod
antea nimis affirmabat. haiman dilationem, et negoti. - Res differunt
hoc negotium ad Comitum Coordinationis Academiae novum librum contra nos
feriunt

Konstantyna zapisata jezuitom 10000 zł za to Kupiono dobra Kamiona
koto nowego Rybiego - Liber Acad. Examen practicum prawnę i kół
60. jezuitom przed Akademii w Krakowie typ. Defutatus libri istius
utilit Examen practicum prawn 2° liber typ. impress. Prot. de in-
jornetia i wywoli studentow Acad. Krakow. 1632. Academicus
chast. Koznickiego ^{im} memoriale Infantis Academia Collegium
L. Petri infantium ab anno 1556. II memoriale causa Academicorum
cum L. L. Societ. niechalezy nie ad forum Reipublicae ale do Rymu.
Rationes novem Datae - Latres Societ. Stufynie i koty swoj razgli
w Krakowie rationes 5. Libellus: Declaratio memoriale exorbi-
tanti i procelou Acad. Krakow. (L. Zuzbicki)

1633. Provincialis nart Hincga. alicubi a nostris L. L. L. Kum. grati
lat. d. L. Paprocki. Casus atous studiorum nostrorum Leopoli
amplificaverat ab academicis - Rationes L. L. Societ. jesu Ktoemi
legantiam i kół swoich dowozes - Colloquium institutum in arce
crac. nostrorum cum academicis coram senatoribus et rego ^{negotior} - mandatum
rectoris Reiman contra stud. Collegi nostri typ. impress. - alrefores
suadent ut juri nostra adereemus Academicis - ~~scdula regis de scholis~~
~~lat~~ - Georgius Gzodinski Romam pergens contra nostras scholas nostras.
gerens animum nostris deapiendo. Violentia Academicorum in scholas nostras.
Gzodinski Romae Torcie quo nostris scholis silentium imponetur procurat
alibri famosi contra nos quibus L. F. Forestus respondit - litera Vladislai
regis ad summum pontificem Urbanum pro Academia Cracoviensi et pro
scholaribus. - Violentia portae Collegi nostri per Academicos. Libellus
typ. impress. Prawdziwy summerinski prawy miszgy jezuitami
Acad. Krak.

1634. Jesuici Akademickow pozynajac ad jns Castrense Cracov. postea Letucoviense
litera Vladislai regis ad provinc. L. Hincram quibus scholas claudere jubet
Collegii Jesuit. Academicus Cyreski in oratione: Clemens victoria potentiori
mi regis Vladislai II impressa plena vexatis continet mordentia contra nos
Carmen Samboitani de vita B. Stanislai Kostka recuditus Cracoviae
ad sele legendum mendacium qui eum negabant fuisse in societate Augustinian

- A. P. Muti Vitellii exactissime demonstrat vitam et mortem
 ejus in societate - famosi libelli contra societatem damnati Romae
 1635 Liber: Rex doloris P. Kincze proclit - Clauduntur scholae nostrae publice
 Liber contra famosi libelli emanavit
 1636. Liber P. Kincze: De meritis Jesu proclit. Promotio P. Methiae Tarbiewski
 in doctoratum theologiae Vindicta illam solennitatem cui Rex armatum
 ipse dat Nicolai Smagulecki in grege ad novitatum nostrum
 1637. Tumultus Academicorum cum iudeis conspectio cum ipse cum Christo
 seu Jasseyka in templo exstincta. L. Alex. Zborowski Roma redire
 iter statim parat in Austriam sed Raphael Grochowski usurpat hunc
 bona Mikulienfia ad protectionem tanis. Koniepotki ducis
 exercit confugit. P. Zborowski eidem bona Mikulienfia brevi post
 vendit et reddit Gratissime ne offensus Archiepiscopus Leopold. Grochow
 Ki et litem interdit. Proxi filii Zborowski Adam Alexander legit
 syn Alexandra (Jameela syna) moirgo je go yle tra ktowat opskun
 Rafat Grochowski wreszcie za kamowa powoinyata i drugiego
 opskuna Jana Sobieskiego Stan: Koniepotkemu za 250000 zł
 dobra Mikulien z 15 wsiami sprzedat. Z tych pieniazcy Hieroni
 mowi Zborowskiemu je 10000, Lenochowi Leopolienski je 10000
 Collegio Leopolienski 20000 zł zapisał chorujaco smier telnie tego
 roku
 1638, 1639. Iacretii duo ab Academia: vulserali mortui
 1640 Vita Lebores mort. A. P. Gregorii Knapii; E. ruzhicki reitor ad S. Stefanum
 1641. 1642 Thoma Piorzki contra famosi libellos proclit per diaeces pro collegio
 1643. Misio Zyvercis - Academia persuadente ac dictante timore protestationem
 faciunt coram notar. Epistol. contra nomen reitoris ac Collegium
 1644. 1645 mort Bobola Canonici Cracoviensis benefactoris sacelli S. Jozefi
 1646. Conio protestationis academicorum contra titulum reitoris
 1647, 1648, 1649, 1651 Marianna Lebrzydowska palatin. nec 5000 obsequio profabricat
 1676 Joannes III in templo nostro salutatus imaginem belli Choumeris offert templo
 1688 offatini rok. wida po ktowat je mfer. miat pnieplo
 1000 Jhon

Akademia we Lwowie.

Jezuici sprowadzeni do Lwowa przez arcybiskupa Solikowskiego otworzyli tamże r. 1608 swe szkoły w których grammatyki, poetyki, retoryki, dyalektyki, filozofii, teologii, arytmetyki, geografii, architektoniki i innych nauk uczyli - nieprzeznaczając na tem umysłili stworzyć Akademię w której by Nauk wyzwolonych i umiejętności rozmaitych, Nauk Lekarskich i Jurydycznych (Lubo Kanony Duchownym osobom takowych nauczać za Kazują) uczyć oraz Promować i Doktorkie stopnie udzielać mogli.

R. 1661 d. 20 Stycznia, gdy Jan Kazimierz w Krakowie odwiedzał Nowiarskiego jezuitę przy kościele S. Marii, jezuita Sikorski teolog nadworny niegdys Mikotaja Lwowski bisk. Tuck. Kamlerza w Kor. podróżował do podpisu królowi niedołężnemu przywilej na otwarcie Akademii jezuickiej we Lwowie. Otrzymałszy podpis pojechał za królem do Łęstochowy i tam otrzymał pisze Kanallaryi wiskzej Koronnej. - Donieśli o tem Rektorowi Akad. Krak. Paulini Łęstochoński, profesorowie porozjeżdżali się na sejmiki przedsejmowe prosić szlachty aby się notwórdzeniu owego przywileju na Sejmie sprzeciwili. - Przybyli Jezuici na Sejm warszawski r. 1661 d. 2 Maja zaczęli z swym przywilejem i rozdawali Memoriat swój drukowany 1661 w lwowskiej, i warszawskiej, Elsterofskiej drukarni (Informatio) i prosili o sejmową approbatę przywileju - Akademii Krak. rozdawali ze swej strony Krypt. Izby poselskiej wysłała rezolucyja in dla nawałności interesów Rzeczypospolitej - sprawa ta na przyszły Sejm się odkłada. - Po tym ożtożeniu Andrzej Potoski star. halick. Władysław Lubowiecki sędzia ziemski Krak. Gabriel Siniński Łowczy lwowski i Piotr Chrostowski postawie wojew. Krak. i ziemi halickiej zanieśli do akt grodzkich warsz. w imieniu posłów protestacyja we wtorek przed św. Marią magdal. 1661. de nullitate przywileju jezuickiego.

Województwo Krak. na sejmiku relacyjnym w Zolowicach akceptowało
ową protekstaucję i kazano w aktach grodzkich Krak. w Dzialek po J. Łukar-
szu Ewangelickim ¹⁶⁶¹monowic. — Kapituła lwowska pisała pisała że dwowa
d. 22 Septembr. 1661 list do rektora uniw. Krak. w którym pisze iż rzu-
cena pogłoska w prozbie jezuitów jakoby Kapituła za otwarcie Akad.
demii lwow. pozwoliła jest fałszywa, że nigdy nie pozwolili ani na
otwarcie nie pozwolą. (Podobny list pisali Konsulowie lwowscy d. 12 Decembr.
1662 do rektora ^{...zawieszają na tego list}ze im erentes Akad. kroosk. Cordi non est. Między
innemi mowią: Haudimus multi ex hoc fonte et senatus nostri major
pars ad hoc usque Tempus doctoribus academicis constitit; Filii nostri
ubera almas hujus matris lambentes, non tantum liberaliter ad usum
ecclesie et patrie instituntur sed etiam laureis vestris pro profectu
suo exornantur; idcirco si se to, ^{...iż}timorowicz — podobny list iż abhorrent
od Akad. lwow. pisali: Collegium scabinale, Seniores rationum Armenis et
Rutenis, Regens quadraginta virorum totaque Communitas Civita-
tis Leonohensis 13 Decembris 1662 do rektora)

Na nowy sejm warszawski 1662 Jezuiti znówu podali prośbę do
Izby poselskiej o potwierdzenie przywileju — Rozstraszano rzecz
tęż zważywszy prawa Akad. Krak. nie zgodzili na aprobaucję przyni-
leżną i nie pozwolili włożyć go w Konstytucję. — Marszałek izby poselskiej
Jan Wielopolski starosta biecki z innemi posłami w nęśli do Akt grodzk.
warsz. w środę po kwietniej niedzieli 1662 protekstaucję o nieważności
przywileju jezuitckiego.

Obrażeni Jezuiti lwowscy i ich Prefekt rekt: „O gwiazdy (t.j. posłów) nie
stojemy, kiedy nam stonie (t.j. Król) świeci” wyjebrali instancję 4 bisk.
kupców polskich za niemi do Rzymu podali prośbę o potwierdzenie
do Papieża Alexandra VII i do Kardynała Virginijusa Ursina
protektora polskiego, którą sprawę przez prokuratora swego Ubalda
Jezuitę można popierali w Rzymie. Przeciwnie Jan Wielopolski mar-
szatek sejmu 1662 kazał wszelkie protekstaucje posłów powściągać do akt du-
chownych i oblały te posłał w raz z prośbą do papieża przeciw jezuitom na ręce
plenipotenty akademii Marcina Winklera S. J. Dr. w Rzymie który na prywatnej
audyencji papieżowi ^{Procurator}to doręczył. Papież polecił tę sprawę do rozstraszania
praelato suo domestico (Fagnano, Secretario Congregationis S. Conil. który pisał
do Polski do Nuncjusza Marcoscotti abymu tę sprawę bliżej wyjaśnił. Otrzymawszy
relację wydał Fagnano wyrok iż przywilej jezuitów potwierdzone być nie

Fagnano

może. Jezuiti nanowu profilu papieża o nową Komisję. Zapież wyzna-
rzt do tego Kardynałów: Franciscus, Corradus, Albizius, Rospius, lius
oraz praelatow Fagnanus i Albritius biegłych w prawie. Ze strony jezuitki
bronił sprawę jezuita Ubaldini Provincia Polona Procurator oraz Prokuratoro:
wie i adwokaci Karol Montes, Józef Magnus, Prosper Bottinus - ze strony
Akademii bronił Marcin Winkler wydawczy osobne w tej mierze Memoriale.
Komisja owa wydała wyrok aby Nuncyusz Polski uzynił relacyę o wtaizy stann
rycerskiego w Polsce i jezeli za jego niepozwoleniem stann rycerskiego mog:
Tabu nastąpić erekcya Akademii - Nuncyusz Marscotti odpisał i Polski 1662
iz stann rycerski ma wielką wtaizę i że bez pozwolenia jego król nie uzynić
nie może. Odpisał więc Prosper Fagnanus sędzia imieniem partu Kulemney
kongregacyi Kardynałów w liście do Nuncyusza polskiego 1663 iz Rzym
na Akademia jezuitką we Lwowie pozwolić nie może z tych przyczyn 1/
w przywileju erekcyjnym nie są wyrażone falaria profesorów 2/ Kanony i konyulia
zakazują zakonnym użyć Prawa i medycyny 3/ z Promocyj doktorskich mate
wynika promnozenie wiary św. 4 schizmatycy na moizy tej akademii chcieliby też
we Lwowie otworzyć akademię 5/ Byłoby to re sykada i uszczerbkiem akad.
Krak. 6/ nie mają jezuiti pozwolenia biskupa Krak. 7/ nie mają jezuiti por-
wolenia arcyb. lwowsk. 8/ Protetycz stann rycerski 9/ Erekcya tej sprawi Tabu
zamieszanie w królestwie.

Gdy jezuiti w następnych latach nowe czynili zabiegi R. 1665 wojewodz two
Krak udecydował aby ich postowie na sejmie prawa Akademii Krak. konstytycyę
najmocniej obwarowali i aby upraszali Nuncyusza polskiego o pismo do
papieża by jezuitom lwowskim milczenie przykazał - jednak dla zerwania
sejmu 7. 1665 nieprzyjęły te życzenia do skutku. Dopiero na sejmie electionis 1669
profilu Akademii Krak. w Warszawie król nakazał aby jezuitom lwowskim milcze-
nie nakazał - król udecydował aby Akademii jezuitkiej we Lwowie nie było
i dat w Krakowie d. 26 Novembr. 1669 przywilej w którym potwierdza prawa
Akademii Łamósckiej i żeby tej Akademia Łamóscka jako córka Krakowskiej
jedyna była na całej Rusi.

R. 1688 na sejmie profilu jezuiti lwowscy aby nauki fizyczne, Anatomiczne
i Medyczne przez sprowadzonego Tomazsa Budny anatomiste użyć mogli; jed-
nak król Jan zakazał
R. 1706 d. 31 Maja Cracovia zakazał król August swym refkryptem jezuitom
Lwowskim otwierac nauki niepozwolone i na ten cel skupowac kamienie
R. 1718 d. 11 Maja Drezda zakazał król August Refkryptem aby rajcy lwowscy
nie śmieli sprzedać jezuitom kamieni Notaryalne na otworzenie szkoły w rynku
Łezcej.

/ biskupa Hebron / Kiego

R. 1758 rozporz. jezuii który r. 1749 we Lwowie konwikł szlachecki
otwarł (Collegium nobilium) proces z Ljarami który podobny konwikł w
Lwowie otwierał ^{teraz chcieli} Dyktor Collegium jezuickiego lwowskiego w sądach zadwor-
nych ~~konwikł~~ ^{profesorów} Absorpcji Samuela Głowińskiego sufragana lwowskie-
go fundatora Ljaram raportował wraz z Ljarami iż bez prawie Collegium
nobilium we Lwowie otwierali na użytek konwikłu szlacheckiego lwow-
skiego. Sądy kazaly Ljaram złożyć przywileje i złożyli 1) Przywilej z r. 1655
w którym Ljary sine erudienda juventutis do Polski przyzwani 2) Przywilej
króla w którym Ljaram Jus exclusivum concesserat 3) Konstytucja
z r. 1677 potwierdzająca przywileje Ljaram. - Wypadł następny Decretum
Absorpcji w Warszawie d. 21 Februarii 1759 aby tam gdzie jezuii mają
~~te~~ szkoły publiczne pro erudienda juventute Ljary były szkoły nie otwie-
rali; tam zaś gdzie Ljary podobne szkoły mają, jezuii te szkoły otwie-
rac się nie wazyli. Na mocy tego Dekretu zakazano Ljaram fundować
szkoły we Lwowie. - Natomiast Samuel Głowiński z Ljarami zapo-
wał jezuitów lwowskich że nie mają prawa do otwierania szkół. Ukazali więc
jezuii Przywilej Dymitra Sulikowskiego arcyb. lwow. i przywileje królewskie
na fundowanie Collegium jezuickiego we Lwowie i otwieranie szkół tamże
także niektóre Konseksa królewskie na zakupienie placów miejskich i li-
bertas od podatków przywilej Jana Kazimierza z r. 1661 na
otwarcie akademii jezuickiej we Lwowie. - Gdy rad absorpcji owego
przywileju jezuickiego z r. 1661 nie zaprzeczył wyrobili jezuii Approba-
cję owego przywileju od króla Augusta III w Warszawie d. 19: Aprilis 1758
oraz list królewski do papieża ustanawiający się za jezuitami lwowskimi
Klemens XIII Roma apud Sanctam Mariam Majorem 1759 Septimo Calendas
Aprilis dał Bulla jezuitom lwowskim na otwarcie akademii razyna-
jąca się od słów: In supereminenti ecclesio solio nulli licet nostris meri-
tis sed inscrutabili tantum divina bonitatis consilio constituti sollicitas
animi nostri cogitationes in id omne intendimus &c... jednak z klan-
zula w tej bulli jeżeli przez takowe otwarcie akademii we Lwowie
nie będzie komu przeszkoda. - Nakupili więc jezuii kilka placów domów i
kamienic miejskich, otworzyli lektoria i Akademię i kilka promocyj na
stopnie doktorskie odprawili, otworzyli Akademię i Septembrijs 1759
Rekurowali przeciw temu otwarciu Akademii Krakowskiej i zamoższy do króla
król w Warszawie d. 8 Augusta 1759 rekrystem zakazał jezuitom otwie-
rac Uniwersytetu donokąd się proces z Akad. Krak. nie skończy - Rekryst.

Tromimo że Ljary na funda-
cję szkół we Lwowie
otrzymali przywileje kro-
lewskie 1754 i 1758
które potem 1759 unie-
ważniono

Fwe 2 miesiące po dekrete

tem drugim 2 r. 1759 Wierfawia 18 Septembris zakazał król budynki nowe jezuitom
na akademii w Lwowie stawiać aż do ukończenia procesu. Poryniono różne
protestacye jako to: 1) Kapituły metropol. lwowsk. Kłora Laurentius Orey:
dowicz i Leo Tiera Kowfki Kanonicy lwowscy do Aktów Konfystorialnych Lwowskich
1759 d. 10 Septembr. podali iż jezuiti we Lwowie bez pozwolenia loci ordinarii
Akad. oraz Kapituły Akademii otworzyli oraz ie szkolane jezuiti na karb innych
szkol rabuja mieszan i synagogi żydowskie 2) Protestacyja województwa Krak.
Kłora Kazimierz Bzianowski Marzatek Sejmiku profgowskiego i inni do Ksiąg
grodzk. Krak. 1759 d. 10 Novembr. przeciw otwarciu Akad. lwow. wanieśli 3)
Protestacyja Księstwa Gwiscimskiego i Zatorskiego Kłora Józef Zaklinfki
Kaszt. Gwiscim. i inni tamtejsza szlachta do Ksiąg grodzk. Gwiscimskich
d. 22 Novembr. 1759 przeciw Akad. jezuit. lwowsk. wanieśli 4) Protestacyja
szlachty wojew. Wotyńskiego i Czerniechowskiego wniesiona do Ksiąg grodzkich
w Wodzisławskich 1759 d. 10 Septembr. Józef Bielicki Kasztelana Czernie-
chowskiego i inni przeciw Akad. lwowsk.
R. 1761 d. 22 Junii w imieniu Akad. Zamojsk. wniosł protestacyja do Ksiąg
grodzkich w Zamojskich przeciw Akad. lwowsk. Klemenś Zamojski Ordynat
Toczyła się ta sprawa z jezuitami lwowskimi w Alresborgi Koronnej, skąd
sędow relacyjnych królewskich odeftano zoftata jednak dla śmierci
Augusta III r. 1763 nie było wyroku więc na sejmie konwokacyjnym
akademie Krakowska i Zamojska r. 1764 nie nowo proś przeciw jezuitom
lwowskim podały.

Protestowali przeciw Akad. lwowskiej: 1) Dignitarze ziemi lwowskiej w gro-
dzie lwowskim 1760 feria 2ª post Dominica in Judica. 2) Kapituła
Chelmiska 3 Stycznia 1760 do Akt Konfystorialnych.

Kapituła lwowska 1760 d. 10 Marcia wydała dekret: de non admittendi:
dis nulliter graduatis in Univ. Leopold. S. J. ad officia et dignitates. Ten
sam dekret powtórzyła: Kapituła gnieźnieńska 1760 d. 12 Maja - Kapituła
płocka 1761 d. 30 Stycznia - Kapituła Łucka 1760 - Kapituła chełmska
1760 d. 7 Stycznia.

Kapituła lwowska przez Adama Grabiankę i Jerzego Biełkowskiego kano:
ników podała protestacyje do Akt Konfystorialnych 1759 d. 15 Decembris, nonieważ
jezuiti lwowscy d. 11 Decembris przy zamkniętych drzwiach po odprawianiu
Te Deum induti togis et habitu academico cum insigniis seu szeptis formerunt
Pseudobaccalaureos rive Magistros oraz odprawiali promotiones academias
przyjem potużnin trąbki i strzelali. Jan Kanty Jankiewicz Philof. Prof.
et Dr Reitor Gmnafii leop. minorum ordinum Clericus w imieniu Akademii
Krak. i Kapituły lwow. postat pisemny zakaz odprawiania tej uroczystości Dominio.

Mersejerska Rectori Collegii Jesuitarum lwow. oraz protestacyja - lez gdy
tej jezuiti nie postuchali poszedł Jankiewicz sam do ich kościoła gdzie
publicznie protestował - lez jezuiti wraz z studentami wyrzucili go za
drzwi o ktory dwadź kapituła protestuje - Podobna protestacyja ozełżenie
Jankiewicza pował Uniwersytet Krak. 1759 sabato post festum S. Thomae apost.
proximo do Ksiąg grodzk. Krak. - oraz Uniwersytet zamojski 1759
feria 3^a ante festum S. Thomae apost. proxima do Ksiąg grodzkich lwowskich.

Jezuici lwowscy wskutek Układu z miastem ut possint in suo Collegio
docere ptani rocznie Directori Scholae Parochialis Academicae Cracovien.
si in recognitionem quasi iugisdam Canonis flor: 100 vel 200. —

w Krakowskiej Akademii byli sławni Lwowianie: Leonolitowie, Szla:
chetkowie, Weysszowie, Wieniawscy, Kaznowscy, Kuczanowskiowie,
Krauzowie, Alempickowie, Habreckowie, Biezanowski, Domagaliwo:
wie Wilczkowie, Ziskiewiczowie.

Żołna Jezuitkiego: Dyktur dwóch Ziemiaków wyszło we Lwowie
dwie edycje.

Lwowianie: Którzy doktorskie Katedry w Akademiiach Krakowskiej i Zamojs.
kiej posiadali: 1) Lucas et Joannes Leonolite, Simon Simonides, Joannes
Uroinud, Joannes Jovius, Simon Alexandri, Thomas Dreßnerus, Joannes
Szlachetka, Stanislaus Biesanowski, Mathias Ziskiewicz, 2) Kanonicy w
kościołach Katedralnych: Stanisław miejskiowski Kanonik lwow. i officyat
przemyski. Melchior Stefani Kanonik i officyat chełmski, Jan Czechowski
Jan Jozefowicz Kanonik lwowsky. 3) Drady w miastach miałowali: Fran:
cisek Wilczek, Andrzej Szymonowicz, Maciej Ziskiewicz, Antoni Cze:
zewicz r. 1759 autor kilku druków przy straconym wzroku zdobył magis:
trat warszawski. 4) Sławni redygy: Jan Wolphowicz, Jakub Kranz, Bene:
dykt Wilizek. 5) Żołna drukowane użonych profesorów Akademii Zamojs:
kiej: Analogia Jana Urzyna (?), Institutiones juris Regni Poloniae Tomassa
Dreßnera, Jus Magdeburgium Cerri Tuckholensis, Lentesile Simonis Si:
monides. 6) Dyktur na dyktur dwóch Ziemiaków

Szkoły jezuitkie w Krolestwie polskim znaczniejsze: w Warszawie, Poznaniu, Piotrkowie, Przemyśle, Sandomierzu, Barce, Bydgoszczy, Brześciu, Kaliszu, Kamieniu, Konieczynie, Krasnostawie, Lwowie, Lublinie, Jarosławiu, Kremenie, Krosnie, Gdańsku, Grudziądzu, Łucku, Ostrogu, Owrużu, Rawie, Stanisławowie, Toruniu, Łęczycy, Malborku, Międzyrzycu, Samborzu, Watozu, Winnicy, Wiskowie, Żytomierzu. r. 1759.

Akademia Krakowska prowadziła z jezuitami następną procedurę:
1) w Poznaniu 1613. 2) w Poznaniu 1636. 3) w Krakowie 1621 trwał lat kilkanaście 4) we Lwowie 1661 i 1662 5) w Nowym Mieście woje: wództwie sandomierskim 1691. 6) na Białej w starostwie lipnickim 1714. 7) w Konieczynie 1718. 8) we Lwowie 1759 i 1760

jezuici wydali we Lwowie w drukarni Soc. Jes. 1759 pod imieniem Potockiego w dwóch edycjach: Objawienie prawdy.

Przywileje miasta Zamoscia:

1580 Jan Zamojski zakłada miasto Zamość a r. 1589 tamże Akademia
1590 robi Wydział Zamojski - 1594 Klemens VIII pozwala w Akad. Zamojskiej Promocyę na Druki i inne stopnie w akad. Zamojskiej. - 1617 Paweł V Kolegiatę i akademię zamojską z innymi polskimi równa. - 1648 Innocenty X pozwala w akad. Zamojskiej kreować stopnie teologiczne, co Innocenty XI r. 1688 i Benedykt XIV r. 1757 potwierdzili
1601 Zygmunt III potwierdza testament Jana Zamojskiego w którym daje opatrzność Akad. i kolegiacie Zamojskiej - potwierdza to Władysław IV r. 1634
Potwierdzali przywileje Akad. Zamojskiej Jan Kazimierz 1666, Michał 1669, Jan III 1676, August II 1717, August III 1746. -

Najlepsze pisma:

Propugnatio jurium, privilegiorum et Prerogativarum Generalis Regni Schola Universitatis Cracoviensis adversus praetensam Erectionem Academiae in Collegio Leonoberski R. R. Patrum Societatis Jesu. R. D. 1759. (fol. X. 54 bez tytuł.)
Respons na Dyktum dwóch ziemianow o Erekcji Akademii jezuitkiej we Lwowie dla wiadomości przezwisłnych Wojewodztw, ziem, księstw i Powiatów Koronnych i W. X. L. do druku podany Roku Pańskiego 1760 (fol. X. 48)

Summary całej sprawy względem otwarcia Akademii jezuickiej we Lwowie na sejmiki przedsejmowe prześwietnych województw ziem, ziem i Powiatów Koronnych i W. X. L. od Akademii Krasnowiejskiej roku 1760 dla informacji podany (folio kart 2 urywki) Instancja do Najjaśniejszych Trzech Stanów Rzeczypospolitej za ukrzywdzonym prawem publicznym i dwiema Akademiami Krakowską i Lwowską przeciwko wznowionej Akademii Lwowskiej 00.22. pokornie zanesiona Roku 1759. (fol. K. 16 bez tyt.)

Erekcja Lwowskiej Uniwersytetu i iadnemu Prawu ani statutom Królestwa przeciwna nie jest Informacja z pozwoleniem starzych Roku 2. 1760 (jezuickie fol. bez tyt. kart. 12)

1) Rusciae, Prussiae, Majoriae, Samogitiae, Livoniaeque etc.

2) praesentibus litteris nostris quorum interest universis et singulis

3) canonicatum ecclesiae metropolitanae Leopoliensis canonico Personae videlicet vel in sacra Theologia vel in utroque vel etiam alterutro jure

1) cum eodem Venerabili Capitulo habitorum

2) idque post cefum vel decesum alicui ex gremio illorum Canonici inito et constituta eamque transactionem utrinque modo praemisso factam

3) bonumque ejus ecclesiae regimen

4) praesentibus litteris nostris

5) sive per cefum, sive per decesum alicujus ex gremio Canonico

6) praesentandae cum in locum ejus ac talis personae ut supra descriptum est vigore

Et alius pro tempore existentibus sive eorum in spiritualibus vicarius vel ad id potestatem habentibus et habituris

hortamur praerogativam paternitatem vestram?

7) per cefum vel decesum

Pro debito Officii sui pastoralis.

Regni vero nostri anno quinto

Paulus Koszutski manu propria

Julianus miseratione divina et sanctae Sabinae sanctae romanae ecclesiae presbyter
Cardinalis Sancti Angeli vulgariter nuncupatus in regnis Hungariae, Poloniae, Bohemiae,
Dalmatiae et Croatiae ac in provincia salzburgerensi apostolicae sedis legatus. Dilectis
nobis in X^{to} consulibus civibus ac communitati civitatis Leopoliens. salutarem et sinceram in
Domino caritatem. Ea quae pro morum disciplina gratissime a Majestate Regia concessa fuisse
comperimus, illa cum a nobis petitis, ut illibata permaneant et secunda consistant nostrae con-
firmationis praesidio roboramus. Hinc est quod relictis regalibus litteris nobis concessis et
nobis pro parte nostra praesentatis quarumque tenor sequitur et est talis: In nomina domi-
ni Amen. Ad perpetuam rei memoriam. Cum omnes Regum et principum pia et provida
concessio . . .

Datum per manus

~~Joannis~~ venerabilis Joannis Rey Sti Michaelis in Castro Cracovien praepositi, pro tunc
nostri sigilligari nobis sincere dilecti. Relatio ejusdem venerabilis Joannis Rey Sancti Michaelis
lis in castro Cracovien praepositi. — Vestris in hac parte nobis porrectis supplicationibus
inclinatis litterarum regales et omnia et singula in eisdem contenta nostrae aegationis auctoritate
confirmamus, ratificamus, approbamus ac perpetuo stabilimus. — Per praemissa autem non intendimus
juri pauperum et infirmorum hospitalis in dictis regalibus litteris nominati, aut cujusvis alterius
in aliquo derogare aut praepiudicare, sed contra illud in suo robore volumus permanere et conservari debere.
Coeterum ut consules Communitas et cives Leopoliens. Informator seu Magister Scholarum et Scholares
praedicti non possint a quopiam in praemissis indebite molestari aut impediri, quominus omnia
et singula praedicta libere perficere possint, Regia auctoritate. Et Unde in X^{to} patri Lei Gra-
tia ep^o Praemissiensi committimus et mandamus per praesentes quatenus Consules cives Communi-
tatemque Leopoliens. ac Informatorem seu Magistrum Scholae et Scholares praedicti qui erunt
pro tempore ab omnibus volentibus eis impedimentum dare, quo minus omnia et singula prae-
missa libere exequi et facere possint defendat et protegat mediantibus remediis juris con-
tradictores per censuram ecclesiasticam appellatione postposita comprehendendo. Datum Budae Ves-
tumiae ducatus die quinta decima Julii Anno a nativ. Domini Millesimo quodrin-
gesimo quadagesimo quarto, pontificatus praefati Sanctissimi domini nostri
domini Eugenii divina providentia papae quarti, Anno quarto decimo. — Praepositus =

De Onionis.

E temporibus perpetuis, ut in alias Scholas moris est, per Civitates Regni nostri Polonia ambulare,

I, in eaque manere, pensare et studere. Quam ipsi Consules Scholam constructam et construendam reformabant, regent et tuebuntur per hanc quibus sigillum nostrum est subappensum testimonio litterarum.

L Bieniaf Bandewski Vexillifero
+ Relatio eiusdem venerabilis Joannis Reys Sancti Michaelis in castro Cra-
coviensi Praepositi. *Potwierzenie tego przywileju przez Juliana Kardynała 1444. Ducha
Privileg. II p. 112 oris/oc*

In nomine Domini Amen. Ad perpetuam ~~memoriam~~ ^{memoriam}. Quia tunc multis errorum litium et dubiorum incommodis prudentes occurrimus dum gesta aetatis nostrae litterarum quibus et bestium annotatione pervenimus. Proinde nos

- 1) Ruffiae etc. ad Universorum notitiam tam praesentium quam futurorum per haec scripta deducimus, quod
- 2) ut ipsi alterutrum uniti per nostram celsitudinem sub nostro felici regimine in purae charitatis perseverent dulcedine et creatoris nostri Clementia pro nostra salute liberius non desinant exorare. Quantum igitur ad primum articulum in quo fomes ipsorum dissensionis potius habebatur median-
te, Praelatorum et Baronum nostrorum ad hoc specialiter vocatorum consilio statuimus per utramque partem inviolabiliter observari volentes ut omnes ~~in~~ Incola civitatis Lemburgensis et alii ad ipsam civitatem spectantes agros colentes pro datione misrali qua alias neque diatus quam ipse Joannes Rector ecclesiae ab ipsis per deputatorum frumentorum grana exorquere satagebat per duplicatam pecuniam qua prius per simplicem solvebatur de quolibet lanceo seu manso annuatim eadem plebano et ecclesiae perpetuis temporibus exolvatur. Ita videlicet quod quilibet civis ad civitatem pertinet agros colens qui prius grossum de mensa ~~pro rectore Ecclesiae~~ et ipsa ecclesia solvebat, duos grossos latos et qui medium unum grossum latum de mensa pro rectore Ecclesiae et ipsa ecclesiaolvere teneatur. Caeteri autem Cives et alii sub jure civili existentes agros non colentes per unum grossum solvent

more solito et consueto. Quantum autem ad secundum articulum praedictorum praclatorum et baronum persuasione

3) ac in omnibus liatibz obedire faciant. Qui si incorrigibilis et distortus seu ignarus et ipsi plebano rebellis fuerit: ipse plebanus rebellionem ipsius et omnes defectus ipsius civibus explicet et narret, qui aliam valentior em invenire debent et statuere et ipsi plebano praesentabunt ac obedire faciant. in omnibus liatibz qui res Eclesiae utpote calices ornatus et alia bene et provide custodiet et servabit. Addicimus insuper quod ad testamenta omnia tam morientium quam vivorum quos alias fiebant coram consulis, plebanus vel eius vicarius aut quem ipse deputaverit vocetur resque testata consilibz tanquam executoribus testamenti dentur, quos ipsi cives pro ecclesia convertent de fuitu Rectoris Ecclesiae Lemburgensi memoratae. Praeterea. De fuitu duorum domorum de quibus septem sexagenas ipse plebanus ratione censuum sibi dari debere assererat, taliter decidimus. Quod ipse plebanus ratione ipsorum ipsos cives non debet impetere. Ex eo: quod ipsi cives commutationem factam pro eisdem domibus manifeste probaverunt. Insuper Ipse plebanus et eius successores Molendinum Sanctae Mariae pro quo etiam cum civibus litigabat. Pro ecclesia temporibus perpetuis possideant pacifice et quiete. Et ut praescripta omnia in firmitiori robore permaneant vadium centum sexagenarum inter plebanum et eosdem cives vallavimus et vallamus. Praesentibus decernentes quod quemcunque partium praemissarum articulos praedictos vel unum ipsorum temerarie violaverit vadium huiusmodi centum sexagenarum quatuor quinquaginta nobis et quinquaginta parti violentiam nostrae solvi volumus irremissibiliter debeat expargere. Harum quibus sigillum nostrum appensum est testimonio litterarum.

P, Capitaneo Ruspiae b et Boksa de Szumsko venatore Cracovienfi
fide dignis. Datum per

20
Jędrzejów fundował ^{Piarę} ~~szkołę~~ we Lwowie. Jezuita przeciwni jej ub. zaprowadzeniu uznawali
sobie wychowanie młodzieży, Ljary więc rozpoczęli walkę ogłaszając iż Ljary
jezuickie klęse im Król na ~~trzymanie~~ wychowywanie młodzi r. 1754 i 1757
ja nieważne.

w 'zi' Ku Propugnatio jest 1) Propugnatio fundacyjny Jana Kazimierza r. 1661.
2) Rationes Academicorum Pravoriensium quibus ^{proant} quovon exp. ut novam
academiam Leopoli in Collegio factum 1.7. erigere in Comitibus regni generalibus anno
1661 porrectae

Największe akademie Kolonie Chelmo, Poznań, Zamość, Wława, Biata, Otyka, Porody,
Jędrzejów, Setańkow

R. 1706 d. 31 maja

R. 1718 gdy ja akademie Kra. K. dowiadziła że magistrat zezwolił ^{na sprzedaż} ~~o~~ pewny kamienicy
w mieście jezuitom pisali do ~~do~~ Akademii Krak. do Augusta II który wydał reskrypt
w Dreznie 11 maja 1718 zakazując magistratowi lwowskiemu aby jezuitom nie
sprzedawał kamienicy

1758 otrzymali jezuita potwierdzenie przywilejów Jana Kazimierza od Króla Augusta
III i papieża Klementa XIII

*) Andrzej Łotocki, Jarosław Kalicki, Kotsmyjski, Lejajski - Władysław Lubowicki¹⁰ z dzia-
ziem Krak. - Gabryjel Słnicki towarzysze Litw. Chrzęstowski popł. protestowali
ze erekcją wbrew praw zrobień (w apiele Instancya deffatorka manifest)
**) Książka wyszła to w drukarni wojew. i sukces. ~~W~~ Litwa Elerta w Warszawie 1661. r.
i we Lwowie tegoż roku druk. - rozdać na sejmie

***) Krzysztof Michał Dupnowski triumf et judicium natiuitatis Bracov. Marphal de
Telowienis, capitaneus, - Stefan z Wroclawa Liscki pisarz grodzki Krak. - Andrzej Lencowski
podkomorzy graniczny Łowicza Węglowski, ~~w~~ podstarości grodu beckiego - Franciszek
Zembek Burgrabia zamku Krak. Samuel z Wojki Wojcki - przeciw przywilejowi erekcyj
(manifest ten jest w dziele Instancya)

+) Jest w dziele Instancya

1) Sejmici poprowadili swą sprawę w Rzymie przez Ubalda sejmiku sejmiku na protestacyi i poston
mówili że o sprawie nie mają gdy im Stolica i miesiąc, wiec (ktoś, przez)

Szkoly były następujące 1) Academia Krak. Zamojcka, Mlejska 2) Kolonie w których
mają tak zwane generalia studia 3) Scholae parochiales rudimentorum te nie podlegają władzy
akademii. Złuchewo profesorom Akademii w Włnie nacił Sigmunt August (magistratowi)
profesorom Akademii w Zamojcin Jan III 1676. Król Michał 1669, d. 26 Novembra.
co potwierdził Jan III 1676.

2. 1661 d. 20 stycznia od Jana Karmisza za zezwolenie wtedy wojnami kozackimi przysłał przywilej pro
Erigenda Academia Leopoldi ^{podany} przy najbliższym sejmie prosił o potwierdzenie wyżej wspomnianych przywilejów
swoich wyznio w piśmie druk ^{którego tytuł}: Patres Societatis Jesu Provinciae polonae petunt
ab illustrioribus et amplissimis Regni ordinibus ut creationis academiae in collegio
leopoldensi approbationem constitutione comitali confirmatam obtineant praecipue
tamen suorum quondam discipulorum opem implorat Societas. ^{***} Sejm gotowył catafrawę na
przysięgę sejm, aby za machinacyjom jezuitów zapobiegać. Dołowie ziemią z wojew. Krak. i ziemi
halickiej podali in curia regia Varšawienſi ante diem festum S. Mariae magdalene 9. 1661
protestacyja contra machinationes jezuitów. Zjazd pospółki in kwalifikacyi deputatów do kraj
grodzkich Krak. aby wieści protestacyjskie przeciw jezuitom co uyczyli ^{sejm 6. 1661} post festum S. ducae 1661. ^{***}

2. 1662 na sejmie wniesli jezuiti prośbę która odrzucono jako mało znaczącą. Wziąwszy więc zastrzeżenie
do prośby do Rzymu ^{co z nim płać} Jan, Łaskowej skłoty Włopolki dopiero regni ^{bohenka} starosta bielecki (majątek w
zbie poselskiej) ^{wnosił} znowu ad acta curiae regis Varšawienſis 1662 post dominicam ramis
palmarum protestacyja w imieniu ziem 26 że nie może ugnąć erekcyi akad. lwowskiej. contra
formulam legum et constitutionum ac voluntatem ordinum factam, i że w sprawie postępy
pisma do Rzymu ^{aby za nie ważne były} protestacyja ta podpisana przez Hiacynta Tomaszewskiego
za Wł. Doktora Cierato in Koniepsze Notario Apostolico wstępującemu wraz z listami
posłanymi do Rzymu na rękę Marcina Winklera Teologu Doktora tam ^{nieznajomych} ^{który} ^{poiadło}
Alexandrowi VIII który catafrawę do rozpoznania dał Fagnano Praelato Curiae pro tego
wyznawcy deputatów Franciszkus, Corradus, Albizius et Rosignolus Cardinales cum Fagnano
no et Albritio Praelatis domesticis postat, papier do nuncyusa ^{pro tego}
stusne są protestacyje rycerska. Odpisał nuncyus że prawa mają wielkie szlachta i dla
tego też papież odmówił potwierdzenia Akademii lwowskiej. (Ob. Copia epistolae
decretalis nomine particularis congregationis cardinalium ad cognoscendam causam
creationis Academiae Jesuiticae Leopoli, deputatorum ex mente Sanctissimi fel. reo.

1663 Alexandri VII Papae per Illum olim Prosperum Fagnanum ad Illum Nuntium
Apostolicum Regni Polonia in a. 1663 directae Romae in Archivio domus Fagnanae Al.
reperita (fol.) Karł I druk - List ten do nuncyusa od fagnaniego ¹⁶⁶³ donosi że z następnych
przyjmu a kademija nie może być zatożona: 1) brakuje dos. necessary pro salarj et provi-
sionibus doctorum ac ministrorum 2) Szkoły jezuickie były i są od dawna we lwowie w których dają

Theologia speculativa et moralis ac L'hiophia; zionak zakon jezuitski nie ma
prawa dawac' lectionem facultatum jurisprudentiae ac Medicinae (które kanony
i konyilia dawac' im zakazuje, równie jak: do k'tor'kich i'topni udzielać) 3) chęć
pozwolic' jezuitom i'troba by: schizmatykom pozwolić 4) ponio'sta by p'neto uffereset
w dochodach akademija krakowskiego i) Stany przenieśli go do temu; p'neto papies; za:
większą cęta sprawę.

1665 ^{Dominiwa} ~~Reform~~ r. 1665 straszyli jezuiti nadziei u Rzeczypospolitej napr'nykzali
się ~~Przymowi~~ dla tego Sejmik Krakowski postom swym na Sejm dali
instrukcyje ~~caudam~~ aby przez konstytucyje obwarowali prawa akademii Krak.; uprassali
municyjską by p'pad do papiesza aby jezuitom milgenie' na kazat (jest to
Instrukcyja w d'neku Instancyya)

1650 od Jana Kazimierza wyrobili sobie jezuiti przywilej na akad. w Poznaniu lecz niechciał go
przyz'towac Jędrzej Leśniewski w Kanclerz Kot. (Instancyya)

1655 Lijarzy przybyli do Delfki na ich pobyt Król zezwolił r. 1759 zapozwali jezuiti Lijarow o to do
sądu że otworzyli szkoły, dekret abselowski 1758 d. 21 Februaru całą sprawę wten sposób rozstrzyg.
nat iż tak gdzie jezuiti maja szkoły Lijarom ich otwierac nie wolno. (Instancyya)

1688 Za Króla Jana III domagali się jezuiti na Sejmie aby wisk w Lwowskich szkołach fizyq:
na ~~akademii~~ anatomizna, medycyna praktyczna przez prowadzonego Tomazja Buelniego
(ponoś Budnego Med Dr) Anatomiste r. 1688 otworzyć było wolno ^{byłoby} leż Król i
Stany dla praw akademii Krak. tego nie pozwolili. (Inst)

~~1702~~ ^{1706 d. 31 maja} Za Augusta wybroniło im nauki medyczne (otworzyć i Kamienie na ten cel
Kupować)

^{konstytucyjskich lwowskich}
Manifest do Książ ~~grodyjskich~~ włodzimierskich d. 10 Septembra 1759 zamiesiony przez postanych od Kapituły
lwowskiej Kanoników Naworzyca Opreydowicza i Leona Kara-Kowickiego, z tego powodu
ze jezuiti we Lwowie używający postępnia bullę od Klemensa XIII *) stworzyć sobie pozwolili
Uniwersytet ab'sque s'ctu Archiepiscopi et Capituli sed vacante na onczas ze studenta owych
szkol domy mieszkan napadają, Synagoga żydów rabują ze otwarciem tej akademii przenieśli się fund:
cyom żemojskiej i Krak. (Instancyya)

Manifest do Książ grodyjskich włodzimierskich 10 Septembr. 1759, obywateli wogiewództ. wolejskiego i ciernie-
chowskiego protestowali względem otworenia akademii w Lwowie przez jezuitów

*) Romae 1759 7mo Cal. Aprilis

Złoci jezuitów przeciwko Brosińskowi doszła do tego stopnia iż Knapo^{ki} (w pierwszej edycji swego Polonico-latino-graeci dictionarii przygotował imiennie Brosińskiego, w drugiej to imię wypuścił
R. 1610 jezuita rozdawali u J. Barbary Kartezki z drukowanemi zdaniem swiętych na jednej Kartezce która miała tytuł: Gula i zdanie Doktora swiętego do: piorywali: Gra pro professoribus Almae Universitatis Cracoviensis

R. 1610 Jan Zoltkiewski (syn hetmana Stanisława) sta: rosta hrabiowski Kształcił się w akad. Krak. Prawa słuchał pod Jakubem Janidło. Filozofii moralnej pod Albertem Borowskiem i Janem Praedlaides, Retoryki pod Adamem Spatoriuszem a Geometrii pod Walentym Fontanusem i Brosińskiem.

Jezuita Fryderyk Szembek przed Sebastianem Muc: rynem posądził Brosińskiego o herezję; od tego czasu unikał Brosiński towarzystwa jezuitów - potem Brosiński wyjechał do Włoch. wtedy powstała między Akademią Krak. a jezuitami proes: De jure docendi Cracoviae. Brosiński bawił 4 lat w Padwie, r. 1624 wrócił do Krakowa. wtedy Jakub Nayman Dr. Praw i rektor akadem. przysłał Brosińskowi Kopia listu który z Czerniechowa d. 2 Novemb. 1624 pisał Mikołaj Lanciński rektor Collegium S. Joz. ad S. Petrum Cracoviae (syn zmarłego Daniela z Leczyca drugiego Karza ginczowski) do Theonima Prybickiego stol: nika Krak. przesyłając mu informację dla rozszerzenia między szlachtą na sejmiku probooskim (gdzie a kademię

chcieli wnieść zażalenie przeciw jezuitom że chcą
Akademię zniszczyć. W tej informacji pisze Lancianus
„Tak też nie krzywda że nowi nauczyciele przystępują
„którzy uczynili naukami darmo, pilnie, drugim
„nie nie wydzierając choć znieśli wiele napaści, bo że
„Kościelnej racjonalnej, duchownej, ale wielom szkodli-
„wie, haeresim impietatem et ignorantiam... Przeczy-
„talismu, wszystkie ich prawa do szkół ich należące,
„które był dął melchior x. Janido Królowi 29.
„niemają w nich tego, żeby się nam w Krakowie
„użyć nie godziło. A mająli co takiego, niech pokaz-
„damy po tej szkole... mamy na to i dwu Królów
„polskich przywileje: mamy nawet i samej Akademii
„Krakowskiej wyraźny i szczególny konsens non
„privato nomine, sed nomine totius Universitatis
„Pracow. dam. r. 1581... Jakaż się tedy im od nas
„krzywda dzieje, kiedy to chcemy czynić, co nam
„wolno i za wstawnym ich pozwoleniem.... Sam
„rektor nieb. x. Górski samosiódm stanzwsem przed
„Nuncyuszem to na co już była zezwoliła Akademia,
„juridice potwierdził... razem idzie że chociaż by mieli
„jaki dawny przywilej na tym szkole przeciwny kto-
„regu pewnie nie mają, nie by nam nie szkodził, bo łowem
„zezwoleń na nasze szkoły onemu derogowali i
„onego odstąpił. Prudam i to że tem broniem szkół
„naszych libertati Equestri gwałt się dzieje: bo wolno szlachcie
„użyć się gnieć. Przeto bronić tego, żeby szlacheckie dzieła
„nigdzie indziej żeno w Akademii się użyły, jest wolności,
„szlachecką wiązać i wiązać i subtelny drogę pokazywać
„jako wyszły urzędy mego sensim w innych rzeczach szlache-
„ckich wolności rościć i onej krzywda uinać. Co miałoby WM

11 mym mianym Panom omy otworzyć. Węstra res
 11 agitur: a użęza jest żeśmy ta rzecz i subtelna
 11 niewola. Kiedy ja na szlankę kładzie nieślankę.
 11 Ale mam nadzieję w P. Bogu że nas Rzym od tej
 11 niewoli obroni: bo się P. Akademię udali ad Judi:
 11 cum Sacrae Rotae Romanae, i pozwali jur
 11 mego plenipotenta d. 28 Junii, jako mi pisało
 11 rząjutr z Rzymu:...

Jur r. 1624 na Sejmie Warszawskim podbierali przez Je-
 zuitów widząc że się Akademia o swe prawa bragała,
 wotali: Przyjmali by Katarze na Sejm, o Kwartaty
 im gra idzie, gdy drudzy z miłości chrześcijańskiej
 dermo chęć użę. — Wtedy ogłosił jeden z biskupów:
 Praedare mentitum, declamatum: Jesuitae enim
 docendi pecuniam accipiunt a parte ante, Academia
 a parte post. — Brosius komentując powyższy list
 Lanciusa dodaje: Aż to się zgadza z zasadą Chref-
 cianstwa: niewola kładzie na szlankę nieślankę: widac
 że x. Lancius nie zna iż prawdziwe szlachectwo zasa-
 dza się na naukach i na bohaterstwie. Alboż to nada-
 remnie s. p. król Jagiełło nadał Akademii w herbie
 berta. Ad tranquillitatem studiorum septris Academiae
 insignimus, non ad ullam potentiam." (To dato po-
 zętek Brosiusowi do napisania Gratysa)

R. 1629 d. 22 Junii pisał z Rzymu Nicolaus Lancius
 Soc. Jes. do prowincyala Jezuitów iż na ich korzyść
 Sacra Rota d. 22 Junii wydała wyrok na korzyść
 exekucyjnego dekretu z d. 30 marca przeciw Akademii Kom.
 Jezuita za kół Litwanski donosząc o tem jezuitie Sylvius
 dodał chętnie: już Akademikom nikt pomocy nie
 może, chyba sam P. Bóg.

1611 wysłał Jęziński od Zygmunta III przysłał,
 na otwarcie Akademii w Poznaniu - Akademii
 remontował przeciw temu dowodząc iż w
 Poznaniu jest już Collegium Lubrańskiego i
 szkoły miejskie, że papież Alexander III na
 Koncylium Trydenckim zakazał zakonnikom
 wykładać *leges imperiales et Physicas* -
 i że ta nowa Akademia byłaby „res mali
 exempli” jako zbyt mała. - Akademia przez
 Jakuba Janiszewskiego z Porządku Dr. Praw
 i Prof. ^{Kanoniczka Jagielloński} Profsyła swą obronę i wywody do
 przyniósł, mając przytem listy polecające od
 Piotra Tylickiego bisk. Krak. Mikołaja Rebrzydows.
 kiego wojewody Krak. Zygmunta Myszkows.
 kiego marszałka w. Kor. i od szlachty na Sejmiku
 Brochowskiem zbranej - r. 1612 d. 11 listopada
 miał w Watykanie audyencyę u papieża (Juliusza
 II). Papież oddał sprawę do rozpoznania Kard.
 natom Fabricio Verello i Horatio Lanceloto
 Papież wskutek sprawozdania Kardynałów nie
 potwierdził jeziuitkiej Akademii w Poznaniu - lecz
 Akademii Krak. Konfirmował przywileje Romae
 apud S. Petrum 14 Novembr. 1613.
 1613 Prędzej Sedes Januar. Romae. Paulus V. pisze do
 biskupa Krak. iż lubo sprzyja Akademii, wspierać jednak
 z jezuitami niemożna jest nie decydować, wreszcie zasięga
 informacji od nunjusza delingenskiego. Balneoregii

1613

1602(?) XV Calend. Decembr. Pontificatus Anno 8.
 Romae. — Paweł V pisał do Akademii do Rektora
 iż w sprawie o Akademię jezuicką w Poznaniu
 dat audyencyj wystanem Jakubowi Janidowi
 i obicując co tylko można uczynić (po prostu)
 aby przeczyniam.

1613 pridie Idus Januarii Romae Anno. 8.
 Paulus V. Rectori et Academiae Crac. pisał iż
 przyjmował pisał Janidę, obicując Akademii
 w opiece, — i sprawę zaś o Akademię z jezui-
 tam w Poznaniu polecił Nunyafrowi.
 Laelio ^{Quirini} Episcopo Oscei Rati.
 także same brewe wystosował papież do
 szlachty województwa Krak.
 Janisz de Waraszk. starosta piński w imieniu sflak-
 ty zgoda od Króla aby zawarowano konstytucyj
 prawa Akademii Krak.

Akademia Krak ma przywilegi swobod
 Króla Kazimierza Jagiellończyka z r. 1464 na
 wolności od dziesięcin drewna
 Króla Jana Alberta z r. 1496
 Alexander 1502 Dominica Lactare potwórdza
 prawa Akademii Krak. i uwolnienie od cet.
 Alexander 1502 per. sa ante J. J. 1510: nadaje
 Akademii de amam lignorum

Zygmunt I 1513 wyznacza Karę na absentygujących się
 profesorów — wojewoda Krak. w skutek tego zabiał
 dobra Joannis de Nieskow Decretor. Doct.

Oratio Valentini Fontanini in principio rectoratus p. 41.

List Mikołaja Lancausa Rektora Collegii ad S. Petrum
S. J. z Czerniechowie d. 2 Novembr. 1624 pisany
do Hieronima Dmytewskiego stolnika Krak.

p. 855 - 859. (miejscowe sątykowania jest
Akademikow na szkoły jezuićkie - bo jezuićci uczą
gratis - mają Długosze 2 Królewskie - i Kon-
sens Uniwersytetu z 1581 na szkoły jezuićkie
co rektor Gorki potwierdził. „Przecież tego,
„zeby szlacheckie dzieci nigdzie indziej jeno
„w Akademii się uczyły, jest wolność szlache-
„cka, więc i wierząc i subtelna droga potra-
„żować, ja ko wyższe urzędy mogą siewim
„w innych rzeczach szlachecką wolność siew-
„nać i onej skrzydła unać. Co miałyby w m.
„moim mniemaniu Panom otworzyć; vestra
„res agitatur. A użefia jest jefuże ta rzecz
„i subtelna niewola, kiedy ja na szlachty
„stać się nie szlachty. Ale mam nadzieję w P. Bogu
„że nas Bóg od tej niewoli obroni: bo się
„Panowie Akademicy udali ad iudicium sacrae
„Rotae Romanae, i porwali jefi mego Plemi-
„potenta 28 Junii.” /: Pisał Lancaus do Dmytew-
„skiego bo się dowiedział, że Akademicy na przy-
„tym sejmiku chcą jezuitów prawnie o szko-
„ły. Ten list dał Dorosilowi powód do napisania
„gratija.” /

Litterae Joannis Profici Curzeloviensis ad Cosmum
de Torres S. R. E. Cardinalem, scriptae ex Collegio
majori Crac. d. 1 Septembr. 1625. pag. 867 - 877.

(do Protektora Polski - skarży się na nikotaja Lan-
ciusa (syna Daniela Kalwina drukarza) iż obelżyw
na Akademii list pisał do Prylęckiego - Gdy Batory
Stefan chciał nowych utworzyć Profesorów pisał
mu Hofius: Mihi quidem haec novitas probari
non potest, cum videam, quantum Academię
Cracoviensi, cuius alumnus esse me profiteor,
"praesudicii sit allatura." - w Ryminie popiełtał spraw.
Jezuitów Mutius Vitelleschi

Litterae fr. Abrahami Bzovii ad Joannem Proficiam
Prof. Romae d. 10 Januar. 1626. p. 879

Torres obiecał pomoc Akademii; lecz dotąd nic nie pro-
bił ani odpisał Proficiusowi

List Stanisława Sokotowskiego do Rozwadowskiego bisk.
Kujaw. (b. daty) p. 880.

1583 Niepodobna mi się ożenienie "Kollegiatów z jezuitami
budując duże Kollegium n. s. Rozegana "Także bym rad
Jezuity do Kościoła, a iaki do szkoły pognat."

[Arturus Faunteus jezuita starał się aby na Synodzie pro-
wincjonalnym w Piotrkowie ¹⁵⁸⁹ ustawy włożono: aby
w Akademii Krak. mogło kilku jezuitów być Profes-
sorami teologii i filozofii - opartą na tej ustawie
Wawrzyniec Goslicki biskup chełmiński (25 Octobr. 1599)
- a Akademia Krak. przez Profesora Nikotaja
Koczovius jadącego do Ryminu uprosiła Kardynała
Monte alto protektora Polski (12 Febr. 1590) i Kardynała
Montisregalis aby pnieżykodzili by ta ustawa nie była
w Synodzie uchwalą włożona - ponieważ była wbrew woli
biskupów. p. 882

Ł.P. Rady, Urzędnicy ziemscy i obywatele Stanu rycerskiego
 województwa Krak. na sejmiku proszowskiem d. 16 De-
 cembria 1625 zgromadzeni uszyli protestacyją ~~przeciwko~~
 przeciwko zgromadzeniu zakonu Societ. Jesu regu-
 lae S. Ignatii ordinis mendicantium w Konwentach przy
 kościołach S. Stefana, S. Barbary i S. Piotra i Pawła
 w Krakowie bawiących, którą to protestacyją podpi-
 sana przez Jana Lebrzydowskiego mieczn. Kor. majzalka,
 Władysława Jordana, Adama Miśkowskiego, Jana Lisars-
 kiego, Andrzeja Morfkiego, Wacława Chwałiboga, Stanis-
 ława Oraczowskiego, Jarosła Łukowskiego, Jana Kryp-
 kę, Bernarda Czernego, Abrahama Latorzynskiego i Seba-
 stiana Grodeckiego, oblatowali Jer. 4ª ante J. S. Prichae
 1626 w aktach grodu Krakowskiego (Libr. Relat. Tom 51)
 W protestacyj tej mówią: Ponieważ Akademia krakow-
 ska przed 200 lat wprowadzona i prawami Koronnemi
 obwarowana, tak się Rzeczypospolitej zachowała że jej
 żaden nie tylko zmarza jaką ale ani suspicyją oka-
 zać może, wydawszy wieku przeszłego tak
 zaimych ludzi któremi Ojczyzna nasza stynęła i
 teraz nie prze staje pracownicy powinności swojej odpra-
 wując przy rezyptorji salariorum w modesty jak
 studnia nieprzebrana bonae et ingenuae institutionis
 rivulus po wszytkiej Koronie rozlewać, opresję cierpi
 za założeniem nowej szkoły przez O. jezuitę u S. Piotra

w Krakowie, szkoły przeciwko szkole, profesorów
przeciw profesorom, studentów przeciw studentom,
rektora przeciwko rektorowi jurysdykcya prze-
ciw jurysdykcji: w czym jaki zamęt i burza się
pokazuje każdy baczny rozstrząść może doświad-
czając już skutków dwu szkół nie tylko różnych
ale przeciwnych w jednym mieście, które nam
rozglania-knoie, tumulty, opresję uboższych
pomieszczenie tranquillitatis publicae, każdy się
wzdrygnąć i z feria poruszyć musi. Zmieszanie
znieważenie inhibitionis apostolicae, spustofienia
szkół farnych, zagubienie profesjii potrzebnych,
niewola którą szlachecki stan ponosić by musiał,
gdyby zeproszawszy akademię, same jezuickie
szkoly w Koronie zostaly: uwazując abourda
przeszłe i konsekwencyje przyszłe, postanowili-
my przy prawach, wolnościach zwyczajach, pre-
rogatywach prerogatyw Akademii w Statucie
Koronnym i przywilejach zawartych, publicznie
opowiedzieć, protestujemy i manifestujemy że
my wszelakim sposobem bronie prerogatyw
Akademii będziemy aby żadnego uszczerbku
w prawach swoich nie ponowita, a prerogatywy
szkoly jezuickie bez wiadomości i consensu
Stanów Koronnych wzniecone, bez żadnych
praw swych i przywilejów cudze prawa i przy-
wileje porwijace, aby zmiesione, zamknięte,
zakazane były.

1627 Jerzy Zbaraski kasztelan Krak. do Marcina Szysz-
kowskiego bisk. Krak. ... Akademicy wskazują się iż
Jezuici stworzyli drugą Akademię przy ~~Wielkim~~ Kollegium
S. Piotra. - Król nadat im dawniej przywilej. gdy chodźte
o potwierdzenie tego przywileju na sejmie przed r. 1616,
sprzeciwiał się temu Jerzy Zbaraski i miał w senacie
sprzecyk z ^{sejmem} królewskim kanclerzem. Zbaraski popierał
przez tylickiego bisk. Krak. tyle, wyjednał, iż na Sejmie (r. 1613)
potwierdzono konstytucją prawa świeckiej Akademii Krak.
wymyślnie mu tylicki bisk. Krak. pomagał. Pisze dalej
Zbaraski: „Od ^{tak} dawnych czasów królówia polscy i ta
„Przyproszpolita nadata tej Akademii, chociaż im illa
„barbarie, jaka na ten czas była, cultum a nimotum
„polskich uczynić i tak im to cordi, że ^{Każdego}
„z sukcesorów swoich gravissimis imprecationibus
„zakleli, Kłoby praw akademickich ruszył. Wyżło z niej
„tak wiele ludzi et in Senatu et in Equestri godnych, dla-
„czegoż ci irrepitii mają takowe vincula tażąc,
„jakiemi i nasze prawa ^{wolności} są też związane. ^{Jezuici}
„Coż tam foremniczego z nich (A ten) wychodzi? imni-
„lata virtute disciplina et colore quodam fusa ta tylko,
„a wewnątrz wszystko contrarium, i artes ad ever-
„tendas libertates (boby oni radzi mieli wszystkie
„świat u siebie sub jągo) sufficientissimae, jeśli to
„amplecti, jeśli to fovere mamy, weźmy i w powin-
„ności swoje i w przyszłość i komu smaczniejszą tańców
„zielarny na rzy i niż etoty. i psta na nogach musi być servilibusimi

1613

Jezuici nierasypiali sprawy o otwarcie szkół
 w Krakowie. Pomiedzy Szlachtą zebrana na
 elekcyę 1632 rozrzucono broszurę bezimien-
 nego autora (właściwie x. Marcina Smigleckiego)
 "Prestrogi do sumnienia należące od jednego Miłoś-
 nika Ojczyzny wydane. 1632. 4te K. n. 38 (Sign A-K2)
 w której w Rozdziale VIII "Tworność" otwarcia Szkół jezuitów
 w Krakowie) na mocy testae decypionij Rotae ^{Romanae} ^{Executionales}
 d. 18 Decemb. 1626 i Dekretu Komisarzów Apostolskich
 (w sprawie z Akademikami) dat. Romae 15 April. 1630.
 - również wspomina iż i. 1583 in Februario dwa razy przed
 Obołogaetem legatem papiejskim pozwolili Akademii na otwarcie
 Szkół jezuitów, - że Zygmunt III na sejmie wyznaczył
 do tej sprawy Komisarzów Szyrkowski bisk. Krak. Grochowski
 bisk. przemysk. i Radziejewski bisk. kijows. - lecz
~~którzy~~ ^{którzy} Akademię niechcieli przyjąć do zgody z jezui-
 tami tylko się zacieli na Dekret rzymski - lecz Dekret
 wypadł na korzyść jezuitów. Z tego też będzie więcej szkół
 ze się niegodzi, kaszować tego co w Rzymie oznaczono, pod-
 tęg Oulli Caenae Domini i że i Który się przeciwności
 Decyzji Rotae podpadają exkomunice - że Apellacyę w
~~Caenae~~ ^{Caenae} Akademików jako niestuzką odrzucono - i że Legat
 papiejski potwierdził d. 23 Octobris 1630 iż
 wszyscy Który czynić będą przeciwko Szkołom jezuitów
 wpadną w Klętwę.

In laudem status equestris polonici de bogoſławio:
 ny Stanisław Koſtka nie był jezuitą ani ma
 być pożyty za jezuitę, ale tylko za ſzlach:
 cica polskiego ſwieckiego a teraz ſwiego
 sub nomine Stanisłai Caſimiri Grodziecki
 a Wyryzn publicata 1633. fol. 115r. ded.

Stanisławowi Lubomirskiemu wojewodzie rusz.

... Stanisław Kazimierz z Wyryzna Grodziec:
 ki.. z Wyryzna 13 Sept. 1633

(Koſtka przybył do
 Rygmu d. 25 Octobr.
 1563 d. 28 Octobr.

Koſtka odeſtany umarł w Szpitalu S. Spiritus de
 Saxia i to nie w habicie... jezuii mylnie intentio:
 nem bł. Koſtki pro facto Kładg... Koſtka chiał
 zostać Bernardynem. robił examini nowi
 gubioru jezuitów)

Zbaraſki kaſzt krak niſze do Szyszkowſkiego biskupa
 Ja non perſonę academię ſaveo ale prawom,
 przy których ſtojęć i uwrót ſwoj potęż

Handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several paragraphs and is mostly illegible due to blurring.

Handwritten text on the left margin, possibly a date or a reference number. It appears to be written in a cursive or shorthand style.

54
Vladislaus IV Dei gratia Rex Poloniae
etc.

Venerabiles devotè nobis dilecti. Intelleximus ex literis Devotionum Vestrarum, Patres Societatis ~~et Ecclesiae~~ Cracoviae ad Ecclesiam Beatorum Petri et Pauli nondum Diplomati Pontificio paruisse, nec ab usu scholarum supersedisse: causamque aestui Comitiorum velle committere, quam nos quidem cuperemus potius intra privatos parietes sopiri, quam populari censuræ et procellae exponi. Habet enim tum longe graviora Respublica moderanda negotia, quam ut huic scholastico certamini examinando tempus consumat. Damus ea de re ad

Provincialem. Societatis litteras, hortamurque, ut Pontificiam voluntatem ratam gratamque habeant, ac seve nostris et Ordinum studiis accomodet, quo Devotiones Vestrae vacate tranquilleque professioni suae et institutendae sine tumultu et perturbatione juventuti vacent; cacterum a nostra regali beneficentia et tutela omnia expectent, benequae valeant. Datum in Castris ad fluvium Wiaziora, die xxvj Maii, R. D. 1634.

Vladislaus Rex.

1780 32

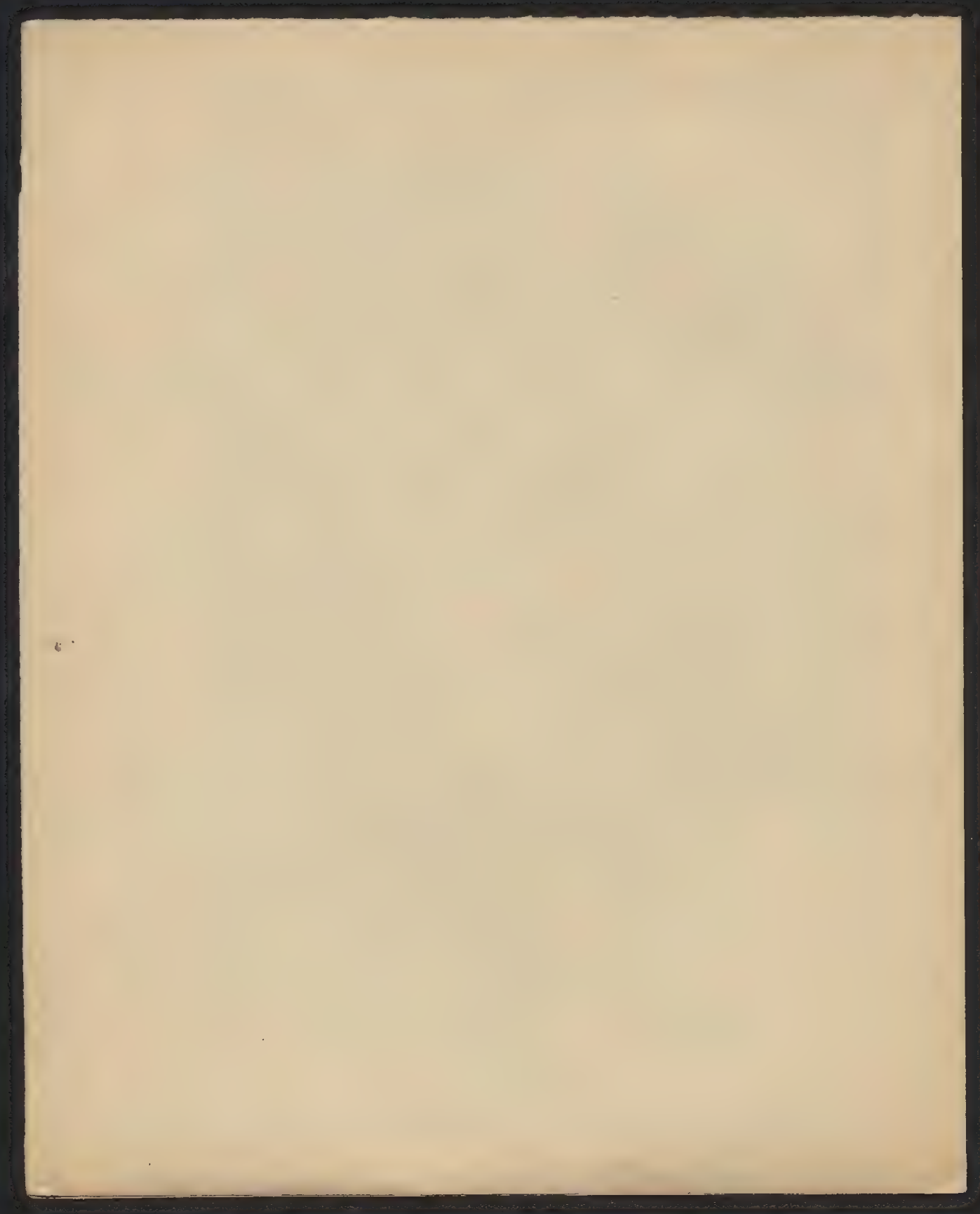
Manifestatio Patrum Societatis
Jesu ratione supercessionis a studiis
et scholis Cracoviensibus facta.

Actum in Castro Cracoviensi Feria quar-
ta in vigilia festi Sanctorum Petri et Pauli
Apostolorum A. D. 1634.

Ad officium et acta praesentia castrensia
capitanealia Cracoviensia veniens persona-
liter reverendus pater Iliacynthus Prze-
tocki Scholarum Cracoviensium Societatis
Jesu ad praesens praefectus netuit suam
infrascriptam manifestationem suo et to-
tius Collegii nomine per officium praesens
suscipi et Actis praesentibus inscribi, idque
ideo: Quia praedicti Collegii Societatis Jesu

Patres ad primam voluntatis S. R. M. D. D.
clementissimi declarationem per litteras Re-
verendo Patri Provinciali Martino Hincza
hodie exhibitas, quibus praedicto Patri Pro-
vinciali suo et Ordinum Reipublicae nomi-
ne impetrabat, ut ab usu scholarum docen-
dique desistant; tametsi nullum praedictis
Patribus Apostolicum ea de re rescriptum
hactenus exhibitum fuerit, ad solum S. R.
M. imperium eo ipso die juventutem dimisse-
re, scholasque clausere: quo suam erga
S. R. M. Dominum Clementissimum et Rem-
publicam devotionem et observantiam testa-
tam facerent, ac ne cui occasio traducen-
di praedictos religiosos relinqueretur tan-
quam refractarios et mandatis S. R. M.
renitentes.

(Liber Relat. et Oblat. castri Cracov.
Tom 58 N° 879 pag. 1122 - 1123)

Ad Officium et acta praesentia Castranea Ca:
 pitanealia Cracoviensia ~~personatiter~~ ^{personaliter} veniens
 magnificus et clarissimus vir Christopherus
 Naimanowicz Phil. et Med. Doctor, almae Uni:
 versitatis Cracoviensis generalis Rector suo et
 totius ejusdem Universitatis nomine obtulit
 officio praesenti Remanifestationem contra
 Manifestationem Reverendorum Patrum So:
 cietatis Jesu, coram officio et actis praesen:
 tibus non ita pridem factam infrascriptam,
 petens eandem a se suscipi et in Acta praesen:
 tia inserere admitti. Cujus affectationi officium
 praesens annuendo, eandem Remanifestationem
 ab ipso suscepit et in Acta praesentia inserere deman:
 davit. Cujus tenor sequitur talis:

Plurimum sibi gratulatur et gaudet Universi-
tas Cracoviensis intellecta declaratione Patrum So-
cietatis Jesu ad Sanctum Petrum de scholis clausis,
juventuteque dimissa intelligit quinque id multum
facere ad augmentum cultus divini, quietem pub-
licam hujus urbis, mutuae charitatis et tranqui-
litalis reintegrationem; caeterum non potest non
dissimulare, dolere sibi quod Admodum Reveren-
di Domini non tam intuitu aequitatis et sanctae
justitiae, quam alio quopiam motivo testentur
se compulsos praedictam dimissionem fecisse. Me-
minisse enim eos probe debere, quomodo in comi-
tiis felicissimae electionis Varsaviensis S. R.
M. Domini nostri clementissimi totam causam
absoluto arbitrio Majestati suae commiserint et
subdiderint: ibi S. R. Majestatem cognitionem insti-
tuisse. Sed cum Academici se imparatos et documen-
tis assererent, remque differri peterent, S. R. M.
Dominum nostrum clementissimum, consentienti-
bus partibus, ad Comitium felicissimae coronatio-
nis suae Cracoviam distulisse et serio praecepisse,
ne quidquam interim ab altera partium in prae-
judicium alterius moveretur. Adveniente vero
tempore Comitiorum coronationis Cracoviae, ipsos
dominos Jesuitas vulgatis libellis statum causae

continentes primos provocasse. Tandem negotium totum S. R. Majestatis et omnium Ordinum placito illustrissimis, reverendissimis, illustribus et magnificis dominis ex Ordine Senatorio et Equestri deputatis commissum fuisse, praesenteque parte utraque et consentiente, se regre submitte, summa diligentia causam exanimatam et probationes hinc inde adductas exactissimo judicio virorum illustrium ponderatas fuisse, eo tandem rem devenisse, ut reverendi Patres Jesuitae, qui tunc erant praesentes, iique principes Societatis in Regno admonerentur, quatenus a scholis supersederent, ad quas cum tanto praepjudicio Academiae nihil juris haberent. Re postea ad Ordines Regni relata, facta est Constitutio quae eatat, secundum quam Serenissimus et Victoriosissimus Dominus noster ad Sanctissimum Apostolicum legationem instituisse et gloriosissimam, in qua inter caetera Reipublicae negotia causa academica cum Jesuitis commendata fuit, rescripsit Sanctissimus binis literis Academiam in sua tranquillitate et jure conservandam, Patribus litem oppressam et abolitam, vacationem a scholis et perpetuum silentium indicendum. Quae cum toti Poloniae

Admodum)

nota sint, tum vero Reverendis Patribus longe
notissima, utpote quae a primatibus eorum pro
magna parte in conspectu totius Reipublicae acta,
acticata, tractata, conclusa, approbataque sunt:
unde non posse non moerari et dolere, Universi-
tatem asseri a Patribus alio respectu scholas
occlusas, quam ex processu causis et rationi-
bus supraallatis, in quibus singulariter res-
plenduit et ipsorum reverendorum Dominorum
Jesuitarum pietas, amorque aequitatis, Ordi-
num Regni placitum, S. R. Majestatis autho-
ritas, Summi Pastoris et Vicarii Christi ap-
probatio. Quare cogat obnix Admodum Reveren-
dos Patres et Fratres suos charissimos su-
pra dicta Universitas, quatenus depositis veni-
culis et susceptionibus omnibus, ad charitatem
illam, quae ante annos quinquaginta floruerat
inter Academiam et Ordinem Societatis sincere
redeant et junctis manibus votisque gratias Deo
agant pro beneficiis per S. R. Majestatem victo-
riosissimum Dominum nostrum patriae commu-
ni fideliter concessis et pro incolumitate Suae
Majestatis, communisque patriae conjunctis
precibus superum numen exorent et sua in-
statione quisque tranquille et quiete Deo,

Ecclesiae et Patriae aeternum et citra offen-
 sionem alter alterius serviat. Quam testatio-
 nem eadem Academia Cracoviensis quasi
 provocationem declarandi sui amoris erga
 Patres Jesuitas et eximendorum scapulo-
 rum causa actis praesentibus inseri vo-
 luit. Putat quippe multum ad augmentum
 cultus divini, fidelium consolationem, scan-
 dalorum extirpationem pertinere, si omni-
 bus incolis Regni notum et perspectum
 sit, candide et sincere exemptaque
 omni suspicionis occasione reconcilia-
 tionem hanc et consolidationem amicitiae
 inter se et Patres Societatis factam et
 consummatam esse.

(Ex Libr. Relat. et Oblat. castri
 Crac. Tom. 58 pag. 1132-1134
 nr 890.)

Tempore Praeae Nicolai Pokrywnica³⁷
ex invento thesauro et collecta diversarum
personarum constructa est Fornix et
Bibliotheca nova. (Cond. Univ. Colleg. Maj.
Anni 1660 pag. 363)

(około 1662?) rektor Kuharzki Andreas prowadzi
z jezuitami proces w Rygmie o otwarcie Akade-
demii we dworze, posyła do Lwowa prof.
Szymona Makowskiego ten przed szlachtą
ruską skazy się na intrygi Urbana Ubaldini
jezuity (rodem ze Lwowa) w Rygmie

Format		Autor		Dział		Umiętność		Przedmiot	
8 ^{vo}		(Redaktor)		Jube Romuald		Tyumacz (przerabiacz) (wydawca)			
godło, edycya, miejsce druku		miejsce składu, ilość tomów, v		Lit. Kilka stron					
rycin, mapp, tablic, pl		Stan egzemplarz							

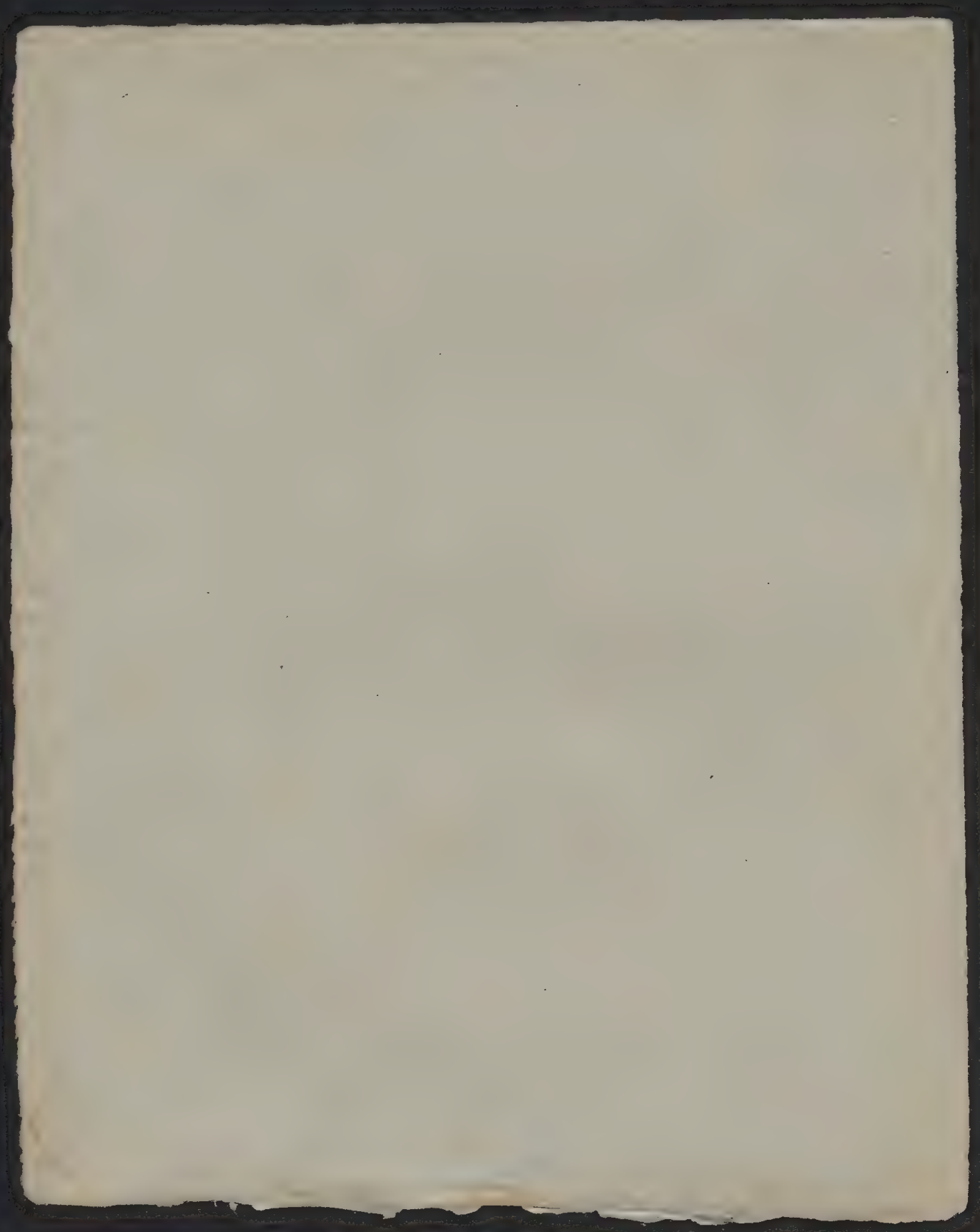
1661 jezuiti od S. Barbary, chcą wyrugować Mansyonarzy kościoła S. Maryi z ich posiadłości i tak
wz kamienic, wcielić do swego Kollegium, i oddać
proces w Urzędzie Biskupim z Mansyonarzami.
Biskup ^{Andrzej Krasiński} popierał Jezuitów i r. 1658 przegrzeKT im
wyrugować Mansyonarzy i rezygnację de Krolemd. 12 wrześn. 1661
nastąpił ~~proces~~ ^{urząd} ~~urząd~~ (Mansyonarzom), którzy r. 1661 z domu tak
d. 14 września zatorzili appellacyją do archidjaka: ^{zwanej Man.} syonargi
pa gnieźnińskiego, tłumacząc się że i tak rezygn.
te mają mieszkanie i że przytym administrują sa-
kramenta Jezuiti albowiem zgodali aby im Mansyo-
nari oddano dla świeżego powietrza i zdrowia)
- Co do świeżego powietrza posiadają Jezuiti aż
na zbity takowego ze szkoda kościoła i całego
miasta albowiem sam Dom ich przy Kościele S. Bar-
bary tak jest obszerny, iż oprócz dostatecznych
mieszkań dla wszystkich Jezuitów, wydzierza-
wiają niektóre lokalności kupcom i kramarzom
na sklepy - prócz tego posiadają Jezuiti rozległe
grunty z ogrodami, stawami za Nową Bramą, mają
wspaniałe i ~~coś~~ ^{obszerne} Kollegium S. Piotra w
którym się nawet browar i młyn miesci, do tego ka-
mienic na grodzkiej ulicy, której bramę z szkoda
miasta zamurowali - mają za Florjanską bramą
patacyk z ogrodem i rozległemi blisko na pół mili
gruntami (Montelupionzkimi) - mają za Bramą Wiołną folwark
z gruntem i stawami zwany Złotnia na Zwiernycu - mają

w miescie rozlegle zabudowania przy Kofistach S.
Szeperana i S. Maieja wraz z browarem i szynkownia
- majaca Szejska brama kilka domow murowanych,
gdzie z szkoda miasta szynkuje piwo wyrabiane
w Domie Nowiczatu przy S. Szeperanie.

Szkoly lwowskie.

R. 1661 d. 20 Stycznia Sikorski jezuita spowiednik Trajnowskiego
Mikołaja kanclerza W. Kor. podłożył podstępnie królowi Janowi Kaz-
mierzowi występującemu Nowicjat jezuitów w Krakowie, gotowy
przywilej na otwarcie Akademii we Lwowie, potem pojechał
za królem do Esztekowicy gdzie uryszak pisać uis 1639.
Donieśli o tem zaraz Paulini Esztekowskiej profesorom Akademii kra-
kowskiej którzy to zrobili iż mareszalek i biskup poznański z innemi
postami różnych województw protestowali przeciw temu przyrzeczo-
wi manifestem w aktach grodu warszawskiego we środę po kwe-
ciej niedzieli 1662. Akademicy wytoczyli nawet sprawę w Krymie
przed Aleksandrem VII co województwo krakowskie popierało, napie-
dowiedziawszy się o tem od nuncjusza Marescotti. polecił tę sprawę
Prosserowi Tagnani domowemu praeatowi swemu sekretarzowi
który w liście do nuncjusza 1663 w ten sposób sądził aby jezuiti
dotąd we Lwowie nie otwierali Akademii póki na to nie będzie
poważniejsza zgoda senatorów

Dotychczas r. 1760 jezuiti na nowo z swym zamiarem się odezwali
albowiem gdy piarzy w sądach absejorskich krakowskich r. 1758 rozpo-
czyli ratargi z jezuitami o skasowanie dwóch przywilejów krakowskich
r. 1754 i 1757 przeciwko Liarom otrzymanym. Jezuiti między innemi
obronami prawnymi prodkowali przywilej z r. 1661 na Akademii lwowskiej
który to przywilej sąd absejorski za ważny uznał. Na mocy tego
zażęli się jezuiti knatać o otwarcie Akademii. Protestowała przeciw
temu Akademia krakowska i ramowska i wyjednała z inhibicje krakowskie
r. 1759 w środę przed S. Bartłomiejem apost. i w środę przed S. Mateuszem
ewangel. wtedy to województwa, kapituły porucznicy protestowały,
rozpoznało sprawę w sądach absejorskich krakowskich r. 1762. które wy-
niły remisyję tej sprawy na sądy relacyjne.

Joannes Casimirus Dei gratia Rex Poloniae, Magnus Dux
Lithuaniae, Rusiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Livo-
niae, Smolensciae Czerniechoviaequae etc. nec non Svecorum,
Gottorum, Vandalorumque haereditarius rex. Significamus etc.
Quomodo coram actis metrice regni cancellariae majoris compa-
rens personaliter reverendus Pater Andreas Sitkowski Societa-
tis Jesu Presbyter, Illustrissimi et Reverendissimi in Christo
Patris Domini Nicolai in Praimow, Praimowski Episcopus
Luceoriensis et Brestensis, Supremi Regni Cancellarii Theo-
logus obtulit ad actis praesentibus inserendum Privilegium
Collegio Religiosorum Patrum Societatis Jesu Leopoliensium
super noviter erigendam ibidem Academiam a nobis nuper
benigniter concessum, manu nostra subscriptum et sigillo
Regni majoris communitum, sanum saluum et illacum,
omnique suspicionis nota carens, petens suscipi et tibi ex
iisdem actis descriptum authentice extrahi. Cujus quidem
Privilegii tenor sequitur, estque talis:

Joannes Casimirus Dei gratia Rex etc. ad perpetuam
rei memoriam et notitiam posteritatis significamus: Regno-
rum regumque felicitas tantum sapientiae debet, quantum
initio ac incrementis afoveat. Nihil enim prospere nihil
providere vel inchoare vel producere principibus populis-
que licet; fulciri quin etiam ac firmari status imperiorum

citra consilii robora non posunt. Quo magis aequum est magis-
tras eruditionis literas, omnisque politioris doctrinae parentes
simul ac nutrices ab iis foveri quicunque rerum gubernaculis
admoti publica moderantur. Hinc illud veteris aevi, totius-
que adeo cultu antiquitatis ac divinarum humanarumque sci-
entiarum propagatione studium illae in promovendis artibus
honestis ac liberalibus curae nec perleves nec pervulgares.
Profecto ne quidem divi praedecessores nostri Duces et Reges
Poloniae tot inter cruenta bellorum et turbida manusetas tran-
quillasque illaesae neglexere. Solem ipsius erga togatam et saga-
tam Palladem amor, genius in arenas idem ac palest^{ras}. Admissa
immisssaque sub ipsorum fidei catholicae regii diadematis auspi-
cium, Minervae noctua nido Lechitae aquilae insecit, dum Gnes-
nense gymnasium avida sciendi principum et procerum sim-
plicitas, superius jam inde sceptro, throno, lustris exeat.
Tum dein profusa saeculis aliquot commoda, fructusque uberes,
quo pretium gravius, eo ardentius melioris literaturae desi-
derium pluribus injecerunt. Cui serenissimus antecessor aba-
vusque noster divus Vladislaus Jagello large restinguendo,
venam fontemque aperuit, cum aliam Academiam Cracovien-
sem, omnimodis redundantem disciplinis non exili operae ac
impensae lucro polonae prostituit juventuti. Remulata glori-
am successorum in sapientiam benignitas divi praesertim
Stephani regis, qui tot Collegia Religiosis Patribus Societatis
Jesu instituit dotavitque. Desideratissimus item genitor noster
divus Sigismundus Vilnensem Academiam insignibus praero-
gativis ac privilegiis decoravit et Cracoviense iidem S^c. So-
cietatis Jesu Collegium a primis excitavit fundamentis. Cum

vero plurimum intersit, ut in Roxolanis quoque provinciis et in
 regionibus solidae veritatis virtutisque professioni debitus adstru-
 atur honor: faciles ac libentes in animum induamus, ut Collegio
 Leopoliensi Societatis Jesu Academiae dignitas accessio nobis an-
 nuntibus fiat, titulusque Universitatis deferatur. Damus igitur
 potestatem in eadem Leopoliensi Societatis Jesu Collegio gene-
 rale studium in omni licita facultate constituendi, theologiae
 nimirum tam scholasticae quam moralis, philosophiae, mathe-
 seos juris utriusque medicinae liberaliumque artium et dis-
 ciplinarum ac scientiarum omnino omnium, quascunque prae-
 dicti Patres Societatis Jesu tractandas ibidem per se vel per
 alios censuerint, pro ipsorum arbitrio ac instituto, conve-
 toque Academicarum et Universitatum more et praxi; atque
 id sub nomine Universitatis statuimus, perpetuis dein-
 cept temporibus duraturum. Quae quidem Academia et Univer-
 sitas volumus ut iis, talibusque juribus, privilegiis, libertatibus
 praerogativis immunitatibus, titulis, insignibus, muniis, officiis:
 que et quomodo libet denotandis favoribus, beneficiis indulgentiis:
 que gaudeat et fruatur nunc et in aevum, quibus et qualibus
 gaudent ac fruuntur Cracoviensis Vilnensisque Academiae ac
 Universitates nostrae, nec minus quam si quaeque huc rigi-
 latim concessa et expressa forent, pro concessis et expressis haben-
 da declaramus. Academicos potissimum gradus, Laureas, Magis-
 teria, Licentiasque et Doctoratus ac ceteras Universitatibus
 unitates promotiones et solennitates, quae quot et quomodo per-
 agi moris est, constituimus, atque ut valide liciteque in ea ipsa
 Leopoliensi Societatis Jesu Universitate peragantur et celebrentur
 permitimus ac indulgemus. Regimen porro Universitatis directio-
 que omnis penes Religiosos P.P. Societatis Jesu integra semper

erit, utpote quorum insignis de aeternitate et reuerentia in scholasticis institutionibus orbe toto, atque hoc etiam Regno probatur, et quibus ratio formandae ad pietatem ac eruditionem juventutis probe perspecta penitusque recognita est. Eo tamen saepe memorati patres minime prohibentur quominus honorem, munus ac praecellentiam ex Academicis aliquam ad alios libere sponteque valeant deferre. Promittimus denique pro nobis, Serenissimoque Successoribus nostris, Nos dictam Universitatem Leopolditanam in his omnibus quae ad integritatem illius spectant in valore vigoreque ac nitore suo conservaturos et propugnatu-
quod ipsum etiam Serenissimi Successores nostri sunt perpetuo praestituri. Ut autem res haec vim ac robur majus habeat, Regiam manum nostram apponimus ac electionem hanc Academiae et Universitatis subscribimus, sigilloque Regni Diploma-
reu Privilegium istud muniri mandavimus. Datum est Cracoviae die vigesima mensis Januarii, Anno Domini Millesimo sexcentesimo, Sexagesimo primo, Regnorum nostrorum Poloniae et Sive: ciae XIII anno. — Joannes Casimirus Rex. — Locus sigilli majoris Cancellariae Regni. — Stephanus Hankiewicz S. R. M. Secretarius.

Quod quidem Privilegium Actis praesentibus inseri et ex iisdem in forma authentica extrahi permittimus. In cujus etc.
Actum Cracoviae Sabbato post festum Purificationis Beatae Mariae Virginis proximo, die scilicet quinta Februarii, Anno Domini millesimo Sexcentesimo, Sexagesimo Primo. Ad Relationem Illustissimi et Reverendissimi in Christo Patris Domini Nicolai Przymowski episcopi Luceoricensis et Prestensis, Supremi Regni Cancellarii, Abbatiae Sicietochoviensis perpetui Administratoris, ecclesiae Sancti Michaelis in Arcu Cracoviensi Praepositi.

Augustus II Dei gratia Rex Poloniae, Magnus Dux Lithu-
niae, Rusiae, Prussiae Masoviae, Samogitiae, Kijoviae,
Volhyniae, Podoliae, Livoniae, Smolensciae, Severiae, Czer-
niechoviaeque; nec non haereditarius Dux Saxoniae
et Princeps Sacri Romani Imperii Elector.

Universis et singulis quorum interest notum facimus,
quod Almae Academiae Cracoviensi universae, generali ac uni-
versali Regni nostri Scholae a divo Vladislao Jagellone
Praedecessore nostro fundatae, ac postea amplissimis prae-
rogativis, privilegiis, libertatibus, immunitatibus, indul-
tiis tam a Sede Apostolica quam et Serenissimis Antecesso-
ribus nostris, totaque Republica auctae, non solum pro-
juncta nostra in conservationem ejusdem obligatione, ve-
rum etiam ex singulari respectu quo celeberrimos in eadem
Universitate viros, usui publico in eruditione juventutis
Regni hujus se se impendentes, prosequimur, particulares
quovis in tempore regiosque nostros demonstrare favo-
res vobis in votis est. Ideo cum accepimus Religiosos
Societatis Jesu contra vetera instituta sua ac prima
principia, facultatem et licentiam anatomicam in civi-
tate Leopoliensi erigere, juribusque Academiae Cracovien-
sis (cui soli Facultates theologicas, juridicas, physicas

anatomicas, apertas tenere in iisdem quosvis venientes insti-
tuere instructos ad gradus licentiae et Doctoratus pro-
movere competit, praeservare, fundoque et areas ad prae-
missorum effectum coemere et acquirere velle: Nos insistendo
zelo divorum Praedecessorum nostrorum, ac signanter Serenis-
simi olim Joannis III, qui exercitium Facultatis Anatomicae
cuidam honorato Thomae Budny per memoratos Religio-
sos Societatis Jesu in Comitibus Regni 1688, Facultatem
eandem auctoritate publica erigi supplicantes, conducto ve-
luit, prohibuit, petitionique ejusmodi se se opposuit amo-
vendoque quasvis in nostrum contentionum et rixarum
occasiones ferendum esse duximus ut tam in dicta civita-
te nostra Leopoliensi, quam et in aliis locis erectionem
Physicae et Anatomiae per dictos Religiosos et quemlibet
alium inotaurandam prohiberemus et interdiceremus, ve-
luti hoc nostro Diplomate interdiciamus et prohibemus
necpetus et in acrum, controversiasque hac in parte per
Antecessores nostros et Rempublicam associatas nullatenus
innovare volumus, quinimo interdiciamus. Insuper in hae-
rendo submissioni eorundem Religiosorum Societatis Jesu,
transactionique cum Magistratu Leopoliensi in Anno
1647 per Religiosum Rectorem eorum circa receptionem eorum
in civitatem initae, qua se obstrinxerunt non amplius
fundorum in civitate in posterum praetendere, prospicien-
doque legibus Regni, ne fundi, areae, domus, lapideae,
horti, uno verbo bona immobilia et solistantia, alias patri-

monium Reipublicae minuat, vires ejusdem enerventur, et
 quovis sub praetextu bona tam civilia quam terrestria
 abalienentur contributiones diminuantur, declarandum esse
 duximus, declaramusque per praesentes nullam amplius
 licentiam et facultatem Religiosis Societatis Jesu acqui-
 rendorum fundorum et arearum in eadem civitate Leopoli-
 ensi quinimo vi concessam in praemissis facultatem ex
 cancellaria nostra ad sinistram ejusdem informationem
 obtinuerunt, eandem tanquam illicitam et invalidam legi-
 bus Regni contrariam jurius Universitatis Cracoviensis
 praepudiosam esse declaramus, eandemque revocamus
 et nullius roboris esse declaramus. Quod ad notitiam
 quorum interest, praesertim vero Dignitariorum, Offi-
 cialium, totiusque Ordinis Equestris Palatinatum Rutheniae,
 Volhyniae et aliorum omnium, nec non generosi Capitanei
 nostri Leopoliensis nunc et pro tempore existentis, atque
 Magistratus iudicii advocatialis, et scabinalis, Ordinum=
 que civitatis Leopoliensis deducendo, mandamus et prae-
 cipimus, ne praesentibus nostris ullo modo contrave-
 niant, tumve ad Acta sua quavis resignationes fundo-
 rum, lapidearum, arearum in favorem dictorum Religio-
 sorum Societatis Jesu quovis praetextu suscipiant, fun-
 dos et domicilia de novo acquirere, coemere et possidere
 ipsos permittant, facientes praemissa in executionem
 Legum Regni, jurius Universitatis Cracoviensis et pro
 gratia Nostra. In quorum fidem praesentes manu nostra

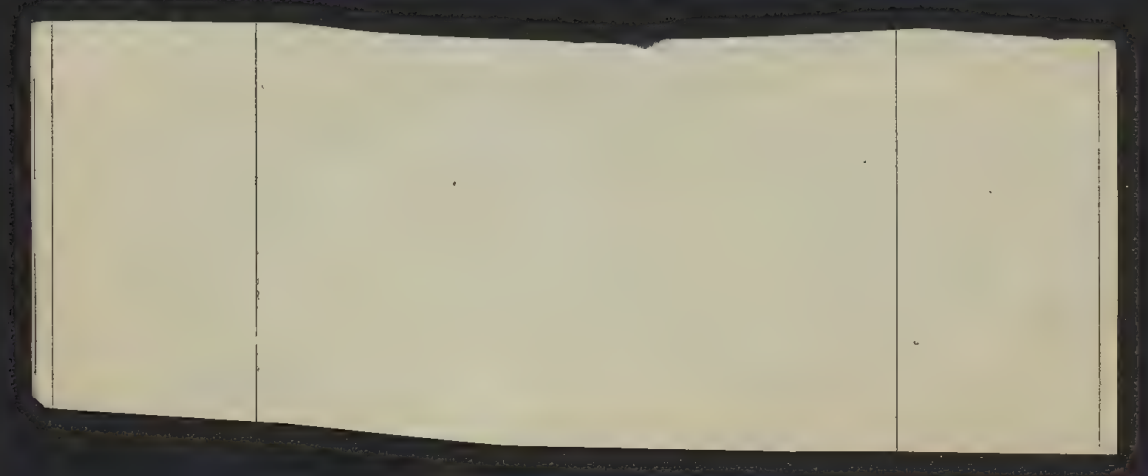
subscriptas, sigillo Regni communiri iussimus.

Datum Cracoviae die 31 mensis Maji Anno Domini 1706.
Regni nostri anno 9. — Augustus Rex. — Locus sigilli
majoris Cancellariae Regni. — Michael Augustinus Hovel
S. R. Majestatis Secretarius m. pp.

Бзколе люовфког

De Poloniae Prussiaeque academiarum, gymnasiorum, collegiorum, Bibliothecarum, Typo-
graphiarum et similibus aliarum; rozprawa trzecia w dziele: ^{m. Jacob Woit et 3. J. Jungshyfer} De incrementis studiorum
per Polonos et Prussos. Lipsiae 1723. 4° fts: 86.

Jan. Daniel Janocki : Lexicon derer itzt lebenden Gelehrten in Polen
 Preßlau b. J. J. Korn 1755. 8te t. II ff. 224 i 202 Jeßt tu ftan
 Akademij: Kollegion opisany oraz profesoryz wymieniemi.

od Akademii
Krak

(Kart 12)

Instancja do brayjniejszych Zrzech Stanow Czernygnopolitaj za u krywd zonym prawem

publiwym i dwie ma Akademiami Krakowskiej i Ramojkiej pnieuho wgnowionej Akademii
Lwowskiej 00. 33. pokornie zaniefona Roku 1759. fol. 163

Propugnatis juriur privilegiorum et praerogativarum Generalis regni scholae universitatis
Cracoviensis ad versus praeterfiam erectionem Academiae in Collegio Leopoliensi 22. 163

Societatis Jesu A. D. 1759. fol. 163
pozynaj (biograf w sprawie Akademii od 1759-1759 w wydanyh)

Copia Epistolae decretalis romine particulari congregacionis cardinalium ad cognoscendam cau:
sam erectionis Academiae Jesuiticae Leopoli deputatorum in anno 1663 disctae 16

attentata per patres Soc. Jes. Collegii Leopoliensis commissa. Protestatio Capituli 1759. 21

Protestatio Incolarum terrae Leopoli. contra Patres Soc. Jes. Collegii Leopoliensis 1760. 22

Protestatio Capituli Met. Gnesnensis contra Patres Soc. Jesu Coll. Leopoli 1760. 40 23

Dyskurs dwóch Siemianow (Czernicki) 1760. fol. 24

Responsa Dyskurs dwóch Siemianow o Erekcji Akademii Jesuickiej we Lwowie 1760 fol. 26

Summarysi całej sprawy względem otwarcia Akademii Jesuickiej we Lwowie 1760. fol. (Kart 12) 27

Rationes pro universitate Leopoli Collegii Soc. Jesu 1750. fol. b.m.ir. 28

Erekcja Lwowskiej Uniwersytatis zad nego i jademu prawnu ani statutowi Krolestwa
pnieuho nie jest 1760. fol. K. 13. (z przywilegiem Jana Kazimierza) 29

List pniajnie Eki do namiestników Lwowski 1760. 30 Kart 21 fol

List powrotny do 00. Jesuitow Collegium Lwowskiego 1761. 31

Informacja in jure et facto w sprawie Akademii Lwowskiej Soc. Jesu napiecieu pne:
wietyum Akademiom Krakowskiej i Ramojkiej Brema Cyfiami pod pilsone (i.e. 32

a. fol. (1759) part 25 mel.

Leopoliensis. Informatio super dubio utrum constet de jure qualesito Universitatis Craco:
ae (cholem Metropol. Leopoliensem fo. 6163 waje i cho list Kapitulu

Stan wepstrony i zewrotny studii Generalis Universitatis Cracoviensis 1774 fol. 36

Protestationes pro juriur Universitatum Cracoviensis et Ramojensis contra praeterfiam erectio:
nem Academiae in Collegio Leopoliensi statum. J. A. 1759 factae. 40 K. 14. (Kart 12) 37

Leges scholis ecclesiarum jurisdictioni rectorali almae universitatis studii generalis
Crac. subjeti. Crac 1693. Crac. 40 6157

- 50.

do Kfiag grodzkich Lwowsk
Kuh 1760
Fde nullitate et infub:
nifestia introductae
praeterfiae Academiae

set Responsum

(jest to mowa akademiki
Krak. pewnie zamierzona
ya bo jej odwołuje na pro:
magnatio)

0 Krop. Amon
1/2 fil. z cukru wody.

Łożak alkali 20 Kropie
z wody filizark 2 tyg.

Mowa w sądach sądowych J. K. Mei za prawami Akademii Krasnowskiej i Zamoskiej
przez x. (melchiora) Kochnowskiego B. D. D. kanonika Kolegiaty i rektora uniwersy-
tatis Zamoskiej d. 24 lipca 1767 miana. 4° K. 4.

Dyaryusz wizyty Akademii Krasnowskiej przez Kajetana Ignacego Soltysa
w lipcu: Krak. od 1. Stolicy apostolskiej i króla Stanisława Augusta
delegowanego d. 8 lipca 1765 zeszłej. fol. K. 6.
(mowy Biegaczewicza, Hęblowskiego i Soltysa)

Ratio studiorum pro facultate philosophica in Universitate Cracoviensi
A. 1778. 4° K. 9. (statut reorganizacyjny Kotłotyja. wizytatora)

Informacja o Akademii Krasnowskiej Stanisławowi Aug. Królowi
pol. w Warszawie r. 1766 podana przez Kajetana Soltysa biskupa
Krak. wizytatora. 4° K. 8.

Ordinatio studiorum facultatis philosophicae sub regimine Adalberti
Biegaczewicz rectoris univ. crac. rectoris A. D. 1765 d. 12 martii
facta. 4° K. 10.

List powtorony do Wielebnych O. Jezuitor Collegium Sandomiejskie

4) z Relacjami na tryty Erekcyi pretendowanej we dworze
Akademii przez Jch. wiezo wydany A. 1761. fol. K. 18 2

z mapą fizyck. fortej polskiej J. C. Siarzynski druk. Zamoski.
podawca na piśmie Erekcyi
dost. przyjacielowi do naukowców J. K. Sandomiejskich A. D. 1760.
fol. K. 21 z mapą fizyck. fortej pol. J. C. Siarzynski. druk. Zamoski.

2) jest to odpowiedź druk. w Zamosku na piśmie jezuitkie wydane: Ojciec
niemie prawdy jako Akademia Sandomiejska prawdziwie i potrzebnie
otwarta. Lwów 1760

1760° fer. 2ª post dominicam Judica - In castro infe-
riori Leopoldin. - Dignitarii et Nicolae terrae
Leopoldensis protestantur contra patres Soc. Jesu
Collegii Leopold. de nullitate praeterea Academiae,
- Jurz postowie wojewodztwa Krak. protestowali r.
1661 i 1662 przeciwko jezuitom którzy wyjednali
sobie u Jana Kazimierza podstepnie przywilej na
akademii we Lwowie którzy od Alexandra VII
skasowany zostal; pomimo tego r. 1759 otwarli
Jezuici we Lwowie Akademię i udzielili uro-
czyście lauream doctoralem Noszadyniemu Ka-
ronikowi chetniskiemu - Jan III gdy Jezuici na
sejmie r. 1688 prosili; aby im pozwolono otworzyć
Katedrę anatomii zakazał Tomaszowi Budnemu
aby się nie wazył tą nauką wyktadać: Pomimo
iz Jezuici otwierając swe Kollegium we Lwowie
przyrzekli i zobowiazali się Magistratowi iz re-
alności nabywać nie będą, mimo tego skupili
wiele kamienic we Lwowie.

1683 puniti terrestres in comitijs general. varsar. protes-
tantur contra Patres Soc. Jes. Collegiorum Varsoviens.
et Poznaniens. - Jurz r. 1613 protestowali postowie ziemscy
contra privilegium Patribus Soc. Jes. pro erigenda Sofra-
niensi Academia concessum; lez Jani Superiorowie za-
kazali otworzyć tę Akademię. - R. 1669 protestowali posto-
wie iz Jezuici otwarli Szkoły w Warszawie i na szkodę Szkół
pijarskich - nie w Poznaniu nadają stopnie doktorskie
Fna Kłore im dat fur-
duz Pawel Jelewa
starosta niżynski.

1762 Akademia Krakowska wytała w sądach asesor;
skich proces Jezuitom o otwarcie Akademii lwowskiej.

7

Academiam nuper institutam Leopoli nullis regni legibus
adversari legitimae auctoritatis permisso probatur. Opus:
culum ex polonica lingua in latinam conversum. Ibidem
Anno Domini 1760. fol. K. 16. (Homonagienie dyeta: Erekyga)

jest tulprywidlej erekcyjny a katechizacji lwowskiej jezuitkiej
przez Jana Kazimierza króla. Cracovia d. 20 Januarii 1661
podpisany ~~królem~~ z pieczęcią wielkiego kanclerzki i podpisem króla
oraż sekretarza Stefana Hankawicza, wydany z Akt me:
tryki Koronnej Gzotochowice sabbato post f. Purif. B. Ma:
riae d. 5 Februar. 1661 z podpisem Mikotaja Rajnowskiego
go kanclerza Koron. - transumpt przez Augusta III (bez
approbaty) Varsaviae fer. 4ª post domin. Misericordiae d.
27 April. 1757. - ~~Całkowicie approbaty~~

approbata tegorzy pryncypal i transumptu przez Augusta
III Varsaviae d. 19 Aprilis 1758 (a to na mocy dekratu 19:
dozwadworzych fer. 3ª post domin. Reminiscere d. 21 Febr.
1758)

2) Bulla papieża Klemensa XIII. In supereminenti ecclesiae
solio" Romae VII Calendas Aprilis 1759 pozwalająca jezuitom
otworzyć uniwersytet we Lwowie w którym zakornicy
jezuick uczyć mają gramatykę, retorykę, filozofię, teologię
scholastyką i moralną dogmatykę. Positivam, Sacras
Canones, ius Canonicum - a przezwieckich (lectores saeculares)
ius civile aliarumque scientiarum studia - sine tamen
aliquis praesudicio - i udzielać stopnie akademickie.

Erekyga lwowskiej Uniwersytatis żadnego i żadnemu prawu (jezuickie,
ani statutom Królestwa przeciwna nie jest. Infor:
macia z rozwoleciem Starzych D.P. 1760. fol. K. 13

(pryncypal i bulla jestu po tawie)

Informacja krótka pretenzji o Akademyę lwowską przez 80
jezuickow w Rzymie Fraktowarej. b.m. i r. 4^a K. 7 (wygłos
r. 1759 (Akademij Krak.)

Argumentum rei. Responsum pro iuribus Academicarum
Cracoviensis et Zamojensis (1759) b. m. i. r. fol. k. 14.
jest to druga edycja pisma: Rationes pro universitate
powiększona protestacyami. (akademick)

Ad Sacram Regiam Majestatem et Senatum Regni Poloniae
pro Academia Zamojensi supplex libellus R. D. 1759.
4° k. 16. (przeciw lwowskiej Akademii jezuitickiej)

Kontrowersya lwowska: Jaką powagę Jan Zamoyski
fortecz albo Akademia publiczna w mieście rownym
(akadem.) Zamojsku zatożył? Rezolucya Zamojska. b. m. i. r. 1759
fol. K. 4. (z protestacyami z r. 1759)

Decretum tribunalitium contra fundationem Scholarum Latrum
Societatis Varsoviae. Actum Dublini in iudiciis gen. trib. regn.
ser. 4° in vigilia S. Petri et Pauli Ap. 1673. fol. K. 6.
(Paweł Jetera starosta bractawski i inzyntk. zapisał znaczna summa na
miasteczku Kotki na fundacyja nową Collegium Soc. Jes. w Warszawie:
wie 2000 dukat. Po jego śmierci Samuel Sefczyński obozny w.
Kor. starosta tutek zapisał to miasteczko - oto była sprawa w
Dublinie - o bytostach nie tuż ucieka)

Dyskurs dwóch ziemianów z okazji wydanej Bulli od Cyra Świętego Klementa
XIII na Lwowską Uniwersytatem do wiadomości publicznej podany. 4°
Kart 11. (jęz. łac.)

Rationes Academicorum Cracovienſium quibus probant quia non expedit novam
Academiā Leopoli P.P. Societ. Jeſu erigere. (4° bez tyt. w XVII w.)

Kart 5°. Joannes Felix Herbſtus in Epistola ad Acad. Cracov. d. 19 Novemb.
1612. ſcribit: Oribenignum numen aliquando vota mea adſpicere vellet
cognoſceret hac virtutem et diſciplinā matris, hac omnium bonorum
altis me bona matris non malum eſſe filium &c.

Ustępowata per patres Soc. Jeſu Collegii Leopoliensis Commiſſa ratione quorum
ſenta ſunt Proteſtationes et manifeſtationes huiusmodi: Proteſtatio peran-
guſti Capituli & euleſis Metropolitani Leopoliensis 1759 d. 15 Decemb.
canonice Adam Grabianka, Georgius Bietkowiſki Kanonicy ponieważ d. 11 Decemb.
przy tamkniſtych drzwiach **promotiones academicas odprawiali Jan**
Kartyſzankiewicz Phil. Prof. & Dr Gymnaſii Leop. Rector Minorum Ordi-
num Oberius poſat piſmienny rakas Dominico Węſzſzara Rectori Collegii
Jeſuitów i proteſtacyje wreſcie ſam poſeſt do Koſciółta i publicznie proteſtował
Jeſuitów; ich ſzkolane wyrzuci go zedrzwia za to o co Kapituła proteſtowała
podobna proteſtacyja poſat Univ. Cracov. 1759 Sabala poſt ſeptum J. Thomas
Ap. proximo do grodu Krak. i Univ. ~~Kra~~ Zamojſki do grodu Lwow.
1759 feria 3ta ante ſeptum J. Thomas Apoſt. proxima

mówi ze Jeſuitów bezprawnie w to gank chodził i inſygnia mieli bezprawnie
tożiſ et habitu academico cum inſygniis ſeu jeſuitiſ formarunt Zſeu:
dobaccalaunſeos rive Magiſtroſ. **poſjedzie trąbki: ſtrzelali jeſuiti**

Proteſtatio Capituli Chetmenſis 7 Januarii 1760. (4° Kart 9.)

Idea Collegii nobilium pro educatione juventutis in pietate, bonis nobilibuſſine
moribus variis eiſdem ſtatui convenientibus artibus et ſcientiis ſub cura
patrum ſocietatis Jeſu ad publicam patrię ſeliſitatem Leopoli erecti 1749.
4° Kart 6. Jeſuiti r. 1749 otworzili Collegium nobilium

III De Scholaribus Coequebuntur litanie lauretanſkie Co niedziela i ſwie to 49
cum Cantore ſcola Matutinum, Primam, Summum et Veſperal.
Cantor, ſignator (czyli lektor) Pater mendicantium — niewolno dialogow
ſtatuumſ ne quis ſcholarium comœdiaz aliquas, vulgo dialogos ſub tempus
feſtorum natalis D. N. Jeſu C. totique Banhanaliorum decurſu ac alijs tem
poribus agere præſumat ſine ſpeciali licentia et approbatione Magnifici
Domini Rectoris ſub poenis in eodem edicto appoſitis — Chodzili cum
cantilenis aliſque ſtrenis na Boze Kar. w dzien S. Gregora pape., na
Akawke i w dzien S. Wawrocena do jego koſciot. — Zagrebom dyſcyplini
niewolno turbowac (ſa to prawa dla Ous Krakowskich)

- Index P. L. Soci. ^{Leopol.} Jeſſet P. L. ſcholarum Privi anno 1758 coram
judicio S. R. Maj occasione privilegiorum excluſivorum cauſa nota
1. Proteſtacja poſtowa halick. i wawſaw. w grodzie wawſawſkim. 1661. feria 3^a ante
ſ. S. Mar. Magdal. Proxima 2) Proteſt. wojewodztwa Krak w. 1661. w grodzie
Krak fer. 6^a poſt feſtum S. Luca Evang. pro. 3. Poſtow ſejmowych i maſſatka
izby Proteſt. 1662 feria 5^a poſt Domini cam palmarum w grodzie Waſz. —
 4. Proteſt. wojewodztwa wotynſka. w grodzie wlozimis 1759 d. 10 ſeptembr.
 5. — wojewodztw. Krak. 1759 ſabato ante feſtum S. Martini Pontif. proximo w gro
dzie Krak.
 6. J. xiſtu opwiecin: Rector. 1759 feria 5^a poſt feſtum Preſentat. B. V. M. w
grodzie Ofwici
 7. J. Dignitarii terra Leopol. w grodzie lwow. 1760 feria 2^a poſt Trin. Judica
 8. Decretum Capituli Leop. 1760 d. 10 Martii de non admittereſ nulliter graduatis
in Univ. Leopol. S. J. ad officia et dignitates. ter ſam decret ponowite
kapituła gneznenſka 1760 d. 12 Maja — kapituła Zreniſka 1761 d. 30 Stygnia
kapituła tucka 1760 — Kap. chetmſka 1760 d. 7 Stygnia.

Rozolanki to jest Ruskie Lany na Wesele. B. Z. 2 K. D. przez
Simona Zimorowica Leop. Roku Pańskiego MDCXXIX Dnia
XXVIII lutego we Lwowie wprowadzone a teraz światu świeżo po-
kazane Roku Pańskiego, 1654. W Krakowie w Drukarni Wdowy
y Dziedzicow Franiszka Czaręgo, J. K. M. Typographa. 4° ^{Kat. 39.} ~~Kat. 38.~~
(Ukochanym Plubieniom już umieszat widai że któś inny jużat — Dziewostab
Pierwszy Chor panienki 18 — II Chor młodzienców 31 (defekt) — III Chor
20. —

Joannes Casimirus Dei gratia Rex ~~Deo~~ ~~perpetuus~~ Poloniae Magnus
Dux Lithuaniae Rusiae, Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Livoniae, Smolenskiae,
Czerwiechowieque &c nec non Svecorum, Gottorum Vandalorumque
haereditarius Rex. Significamus &c. Quomodo
Datum est Cracoviae

Episcopi Lubonienfis & Breftenfis Supremi Regni Cancellarii Abbates
Sierciechovienfis perpetui Administratores, Ecclesia Sancti Michaelis in
Ane Cracovienfis Propositi.

Ordny
Augustus II Dei gratia Rex Poloniae Magnus Dux Lithuaniae, Rusiae
Prussiae, Masoviae, Samogitiae, Rujoviae, Volhyniae, Podoliae, Livoniae,
Smolenskiae, Severiae, Czerwiechoviae &c nec non Hæreditarius Dux
Saxoniae & Princeps Elector Universis

Dioma ~~Chrzysztofa~~ w sprawie Akademii Krakowskiej
w sprawie z Chrzysztofem Najmanem ^{Dr. Med. i Prof.}

50

a) Brevis et vera informatio in causa Universitatis Studii Cracov. cum Christophoro Najman ex parte fundorum Swieborowice et Bielgrynnowice ab oeconomico ejusd. Universit. fideliter collecta. Cracoviae 1646. fol. kart 16. (autor Sigm. Grygierowicz)
^{Wizjama Cracoviae 1646. 4° K. 21.}

1) Jacobi Vitellii S. Th. Doct. et Prof. canonic. eul. S. Flor. (Vitellijsa)
reitoris Univ. Crac. Re protestatio coram Notario publico contra Christoph. Najman civem crac. 1644 d. 14 Novemb. 4° K. 2. (iz Najman satorowie zażkażył do Papieży Uniwersytet jakoby znieważał papieża - albowiem gdy akademia przed Urzędem radzieckim toczyła z Najmanem sprawę o zatrzymane dochody z ~~Bielgrynnowickiej~~ ^{Swieborowickiej} dzierżawy: wygdy Najman wyjednał w Rzymie d. 28 Julii 1644 u papieża przychylny wyrok i takowy w Radzie miejskiej produkował Dionizy Polikowicz Collega minor et Prof. Plenipotens uniwersytetu miał powiedzieć: "Niemaj tu u nas papieża!")

2) Ad protestationem contra Christoph. Najman Phil. et Med. (Najmana)
Doct. et in Acad. Crac. ordinarius profsorem Cons. Crac ab Jacobi Vitellio S. Th. Doct. S. Flor. Canon. typis vulgata Re protestatio. ¹⁶⁴⁵ 4° K. 6. (Najmanowie kwitli od 200 lat w Krakowie i Blkuzju, od 40 lat posiadali dyplomy dok. tożkie używane w Bononij, od 25 lat byli rajcami - Uniwersytet jednak wymazał go, z majątku zmarłego Najmana ka: nonika zagrabili 5000 zł. i od Chrzysztofa Najmana żądał 18000 złp. - Najman trzymał 2 lata Swieborowice za 3600 złp. Z tej summy zapłacił pierwszą ratę 900 flor. wydał 1134 flor. gr. 20; w zbożu zostawił 3004 fl. gr. 15 za świeży warstwy 469 flor. więc za powyższą sumę 3600 złp. zapłacił Najman 5507 flor 35 gr. a jednak Uniwersytet żądał jeszcze od niego nieustufnie 6000 złp. za brower który Najman (od Hembeka kupił 6000 zł. za zniszczenie w lasach ~~Swieborowickich~~ ^{Bielskowskich} 6000 zł.)

Najman posiadał
własną wieś dyedzi-
czną Gorzków.
(Korzyków?) którą wraz
z bratem kanonikiem
kupił od młodzieńców
Kiego za rektorstwa
Korzyki

Sprawa Najmana z akademią rozprzysła się 1636
najprzód w urzędzie Jakuba Radzika d. 27 novemb.
1637 zażądał kompromisu na który rektor Opatowis
i Najman pozwolili - R. 1643 pusiłono Najmę =
nowi w dzierzawę Świeborowice rocznie miał płać
cynfyn 1800 zł (cynli za 2 lata 3600 zł.) - ten Najman
trzymat już dawniej 1636 Świeborowice; Browar
tamże kupił Najman od Szembeka T. 1630.)

(Najmana) 3) Contra spectabilem Magistratum Cracoviensem de Autho-
ritate apostolica et Bulla Coenae Domini con-
vulsa protestatio Christophori Najman Phil. et
Med. Doct. d. 12 Junii 1645. 4° K. 4. (iz
wbrew wyrokowi rymskiemu z d. 28 Julii 1644 Naj-
manowicza d. 26 Aprilis 1645 loco consulari movi-
sent)

(Najmana) 4) Christophori Najman Phil. et Med. D. Protestatio contra
(bez tytułu) Jacobum Vitellium S. Theol. Doct. et Profes. recto-
rem Univ. Adamum Opatovium Canonic Crac. S. Th.
Doct. et Prof. Jacobum Uffenssem S. Th. Prof. Ligi-
mundum Grogierowicz Procuratorem Univers.
Gabrielem Ochocki Medicum nomine Universitatis
agentes in praetorio cracov. nec non contra Sta-
nislavum Kondrat, Adamum Nagoth, Stanislavum
Spirek, Jacobum Furmanowicz Consules Cracov.
d. 6 Januarius. 1645. 4° K. 2. (iz akademii oraz rajcy
ubliżył bullis Coenae Domini odebrałi Najmanowi
profesurę a rajcy radzieciw za to iefmiał w Rymie
wiesi proefs - iz Kłeryk ~~z~~ Trojanowickie ~~u~~
który doręzał rezolucyję rymską stronom ~~o~~ bor-
karnę a Stefana ~~z~~ Discensibus diaconum za to re-
szkoly wygnali)

51

5) Hajmanowicz: Auctoritas apostolica et bulla cae- (hajmana)
 nal domini convulsa. 4° K. 6. ⁽¹⁶⁴⁵⁾ Dedyk. Vladyslaw
 regi... Hajmanowicz (Rozdział XIII regency Bulli mini (bez tytułu regency
 „Excommunicamus omnes qui citationum, Inhibitio die Jeronimo Vla-
 „num... ~~ab~~ a camerae Apostolicae auditoribus emanat: Dissas Regi)
 „to rum executioni demandari impediunt, recurrer.
 „tes ad Romanam Curiam et appellantes partes loius
 „ejiciunt, bonis spoliunt.” - mimo tego Uniwersytet
 dzicatajczy pnieu Hajmanowi: Jacobus Ustienfil S.T.D.
 Jacob Vitellius S. Th. Baual. Sigm. Gregorzowicz
 procurator univ. Gabriel Ochocki medicus, Hanislaw
 Czaplit, Adam Dofezanicz, Mathias Durszewicz,
 Hanislaw Niezorkowicz, Joachim Iperonowicz, Dio-
 nizy Solitowicz, Adam Mlynkowicz, Andriej Grabianowicz,
 phil. magistri, Justus Stowikowski archiprestiter
 J. M.D. Adam Opatowicz S. Th. Doct. Jacobus Gostki
 J. U.D. canonici Crac. Laurent. Smietkowski med.
 Dr. et Hanislaw Rap. Mr Art. causae contra Hajman.
 Romae plenipotens — jakotez rajcy Hanislaw Janu-
 szowicz burmistrz, Hanist. Condrat, Adam Nagoth, Jery
 Cromer, Hanist. Spinek, Jakob Cielesta, Rafal
 Dellpace, Jan Surmankowicz, Franciszek Rolinski
 rajcy Krak. ~~Ad~~ Jan Dorajski notariusz miejski
 i Andriej Cieski adwokatus przy dworze Król. ~~Ad~~
 dzialat pnieu citationi Apostolskiej — d. 6 Julii 1644
 odebrano Hajmanowi professura d. 26 April. 1645 odeb.
 rano rediectus)

6) De usurpatis in excommunicando clavibus atque reverendi (hajmana)
 olim Jacobi Hajman canonici cathedr. cracov. et arendae
 sui borovianae falsis et calumniis debitis ab Archi-
 episcopo gnesnensi ad S. sedem Apostolicam reverentes ad-
 missa Appellatio Christophori Hajman. (1644.) 4° K. 10.

(Najmana) 7/ Najman Christophori Phil. et Med. Doct. Conf. Crac. Respon-
(bez tytułu) rio coram Notario publico 1645 contra certos prae-
tensos libellos contra eum nomine Universi-
tatis Cracov. coram iudicio Administrato-
ris Episcopatus Cracov. propositos. 40. K. 6.

~~podatko~~ Najmanowi niechcieł drukować Krakowi-
cy podlegli rektorowi Vitelliusowi drukować
posyłał stęgi swego Laszkowskiego Najman do
Wrocławia - żeby wykradł pismo temuż, stęgi
akademii przed drukiem - Kazał więc gdzie in-
dyj Najman drukować dla informacji w Ry-
mie.)

(Najmana) 8/ Christophori Najman Phil. et Med. D. Contra Sigis-
mundi Gregorzowicz et Joachimi Speronowicz
professorum Acad. Crac. in Christophorum Naj-
man Phil. et Med. Doct. protestationem ^{2, 3 maj 1645} (repro-
testatio. ~~Podaj~~ 40. K. 4.)

(Akademia pocięła od Jakuba Radzika list
Krak. złożone na kanonizację S. Jana Kantego
w Archiwum Akademii wysłała na prośbę Naj-
mana.)

(Vitelliusa) 9/ Aliud Exemplar & litterarum Roma missarum de
falsificatione typographi et licentiae imprimen-
di per Christophorum Najman ad injuriam Acad.
Crac. 1647 d. 12 Januarii 40. K. 2. (pismo to zwrócił)

[unierajca legalizacja listu
Kardynała Lamphulsi Roma d. 6
Octobr. 1646 dotyczący listu z Najmana]

dato w: Waszawie d. 24 Decembr. 1646 - to zaś jest
obłeta - podobno po śmierci Najmana przez Jakuba
Vitelliusa rektora)

(Stregorki)
magistr Wittenbergi
inni

vera justificatio academiae Cracov. opposita falsae
Christophori Najman justificationi, cum gravi judi-
cium Camerale Apostolicas et Academiae Crac. inju-
ria extra impressae Cracoviae sparsae Declaratio per
nobilem Wenceslaum Stregorki Acad. Crac. Alumnus
Cracov. in off. Christophori Schedelii 1646. 40. K. 12.

informacja krótka Pretensji o Akademię dworską przez 80 jezuitów
w Rzymie traktowany (4° bez tyt. akademik)

Sprawa o fizykodliwe otwarcie Akademii w Kollegium XX jezuitów dworskich
po odejściu z Apocrocyi Koronnej z niedostępnym sądom Relacyjnym dla
nieodzianowanej śmierci króla Jmci. i p. Augusta III w
roku mełym 1763 zmarłego. Do stanów miłofiuwych króla: Rzym
popro: od Akademii Krakowskiej i Zamojskiej na Sejmie
Konwokacyjnym w Warszawie roku 1764 z jak najgłębszym
uplanowaniem i praw swoich pod moc jedynowładną podtrzymaniem
zaniesiona. (4° bez tyt. akad. Kart 12 na koniec Tytuł Univ.
Zamojskiej A. D. 1764.)

jest tu protestacja Klementa Zamojskiego Ordynata
do Akt Warszaw. roku 1764 d. 22 Junii.

Sandivogius de Teryn Archidiaconus et Officialis Cracov. 1460
Jan Teryński Kapt. Krak. Mikołaj Teryński wojew. rusk. byli doktorami Akad. Krak.

Academiam nuper institutam Leopoli nullis regni Legibus adversari legitimae auctoritatis
permisso probatus. Opusculum ea polonica lingua in latinam conversum. Ibidem
Anno 1760. fol. Kart. 16. jest tu drukowana bulla papieska na zatopienie
uniwersytetu we Lwowie - (w bibl. Krak. Polsk. A. Fals I fol)

Protestationes pro iuribus Universitatum Cracoviensis et Zamojensis adversus
praetensam erectionem academiae in Collegio Leopoliensi Patrum S. J. Anno
praesenti 1759 factae. (b. m.) 4° K. 4 jest tu 1) Protestatio ex parte Capituli Lepol.
d. 10. sept. 1759. 2) Protestatio ex parte palatinatum Wolhyniae et Czerniechoviae.
w Włodzimierzu d. 10. Septembr. 1759.

Protestatio pro iuribus i. f. d. 1759 facta (b. m.) 4° K. 2° jest tu: Protestatio ex parte
palatinatus Cracov.

numeruści całej Sprawy względem otwarcia Akademii Jezuickiej we Lwowie, na sejmiki przez
sejmowe wojewodztwa od Akademii Krakow. r. 1760 dla informacji podany. fol. K. 2.

Summarium rationum academicarum, quibus deducitur privilegium
a Joanne Casimiro per Societatem Jesu a. D. 1661 obtentum
fuisse et esse nullum ac penitus insubstans ad effectum eri-
gendae seu innovandae Universitatis in Collegio Leopoldensi
ad instar Cracoviensis, Poram iudicio Postcuriali Sacrae Reg.
Maj. ex parte Universitatum Cracoviensis et Zamojensis
productum a. D. 1761. Typis Academicis Universitatis
Zamojensis. 40. K. 6.

główny dowód był że przywilej jezuitki uzyskał r. 1661: 1662 za
rejnowi przedłożony, nie został od Stanów potwierdzony i ow-
zem przez 3 Protestacje posłów odrzucony - iż ten przywilej
Alexander VIII r. 1663 na prośbę mej Kongregacji 4 Kardynałów
i 2 praelatów w Rzymie przedłożony, papież miał na potwierdzenie
owym przez Nuncjusza swego Harcourt'a Królowi dać odmowną
odpowiedź - a. 1685 wydał Jan III reskrypt kasując otwarcie
pretendowanej Akademii w Poznaniu przez jezuitę - jezuita
rozpoznał nagrodę w dworze r. 1754 spór z Liarami o szkoły
tamże - Klemens VIII dał jezuitom bullę na otwarcie Uniwersytetu
w dworze r. 1759. przeciw temu otwarciu process.

x. Goleń Kanonik Krak.

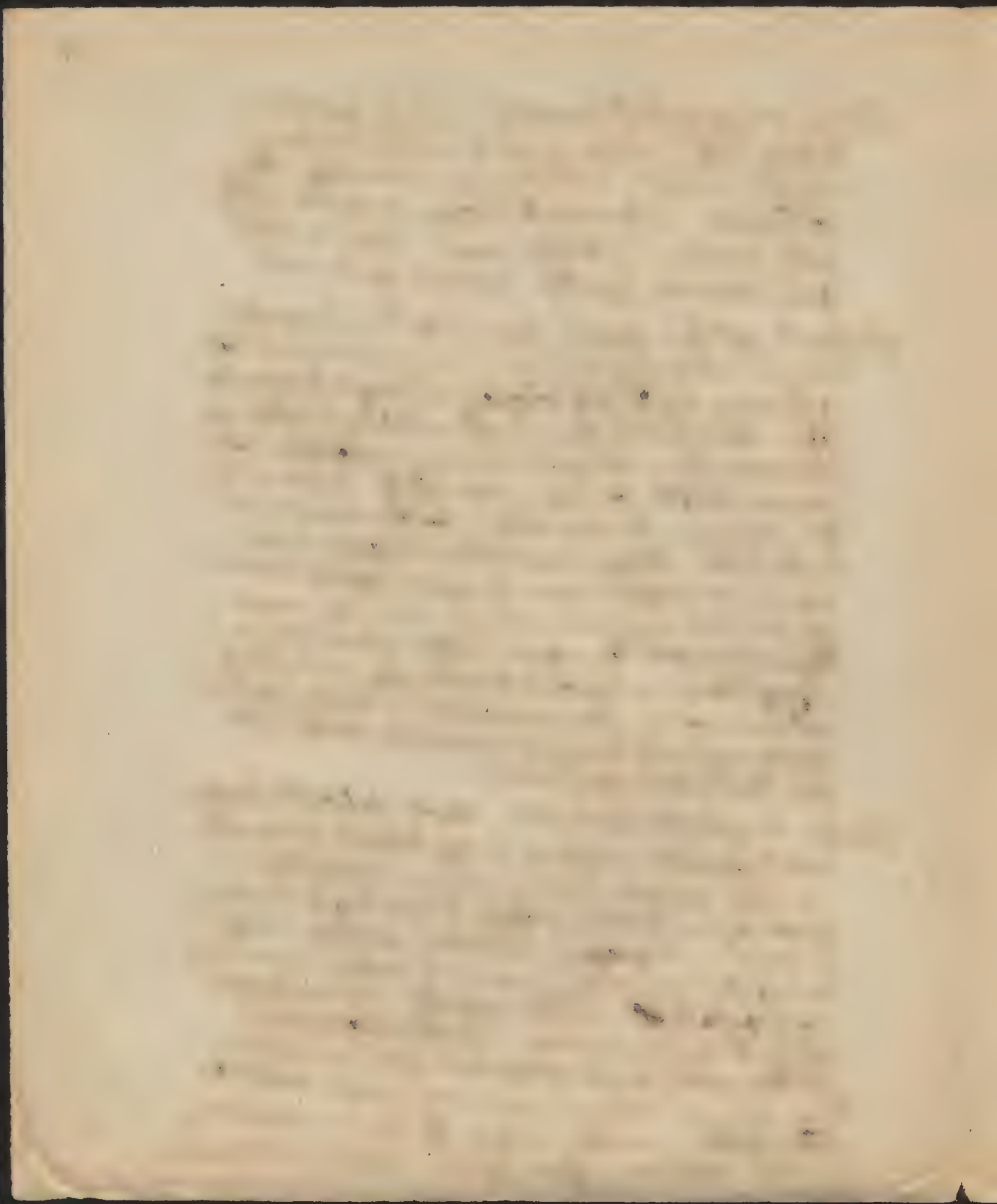
Memoriale pro conservandis juribus et privilegiis Almae Academiae
Universitatis Cracoviensis ex Constitutionibus Regni. fol. 4. 4.
(wydane po r. 1685 za tu protestacyje przeciw jezuitom z r. 1661, 1662, 1671,
1674.)

Process Akademii Krakowskiej i Zamojskiej przeciw Kollegium OO. Je-
zuitów z kot lwowskich w sądach J. K. Maj. Absolutorskich wywiedzio-
ny Roku L. 1761. fol. K. 13 (konca Krak) (wywod sprawy ze strony Akadem. Krak)

1764 fer. 5ª post fest. S. Dorotheae. — Kandy Jakiewicz
 filoz. Prof. i Kollega minor w imieniu Akademii
 Krakow. i zamojak. protestujac przeciwko jezuitom
 we Lwowie, iz sprowadzili Troppa Kanonika kolle-
 giaty jarostawskiej doktora praw, który w kolle-
 gium lwowskiem jezuitow wyktada Jus civile.

1764 fer. 2ª post Dom. Regat. — Janusz Kant. Sucharzewski
 Phil. et mathes. Prof. Univ. Crac. Syndicus nomine Andre-
 ae Lipiewicz U. J. Dr. Prof. Collegae jurid. major. Academiae
 Polon. Rectoris et Christiani Jungling Phil. Doct. Colleg. min.
 Profesor Theolog. in Collegio Lubransiano protestatus contra
 Joannem Bilski Soc. Jes. autorem libelli: Widok Króles-
 twa polskiego. — Poniewaz Bilski dał do cenzury swe
 Dzieło Widok z którego cenzor Antoni Bojarowski Kanon.
 poznan. powykreslał miejsca uszupliwione ~~niegoda~~ na aka-
 demii Krakow. w przedmowie akademii lwowskiej, mimo
 tego wydrukował też miejsce Bilski w swej Książce i
 wyraził tamże iż Akademia lwowska jezuitcka została
 potwierdzona przez Stany, co nieprawda, iż Akademia Kra-
 kowska rozszerzała herezję mianowicie naukę Lutra
 gdyż Stanek był profesorem Krak.

1764 fer. 4ª post fest. Lehteoffes. — Karol Wachowski Senior,
 Walenty Janowski wieś Senior, Łukasz Orłowski Senior pater
 i Mikołaj Janowski szkoły praktycznej malarzkiej w
 Nowodworskich szkołach profesor tudzież Józef Kopećni-
 ski konfiliarz Kongregacji malarzkiej zanoszą skargę
 na magistrat Krakowski, iż pomimo iż Kongregacja malarzka
 przez Augusta III ^{4. 1748} i przez Jędr. Komisarzki Król. przytazona
 została do Akademii Krakow. i dekretem asenatorskim d.
 28 lutego 1750 tylko goldszlagierowie złoto malarzkie
 bijący wyłączeni z Kongregacji pod jurysdykcją miejską
 poddani zostali — mimo tego malarzy do ptacenia pogłównego
 i ferwifów i podatków zmuszani bywają, chociaż już eaymowani.

1767 fer. 9ª post fest. S. Agnethis. — Stanislaus Lethulski
Dr. Phil. et Prof. Univ. Crac. Syndicus nomine Universit.
Cracov. et Iamose. protestatur contra Patres Societ.
Jesu Collegii Leopoliensis: quia ipsis nullum jus com-
petet ad fundatam in civitate Leopoliensi Academiam
quia privilegium foundationis Joannis Casimiri in
curia romana annullatum est; quia convicti sunt quod
in alienam messem non debent immittere falcem; quia
praetensae universitates Societatis Jesu Posnaniensis
et Leopoliensis sunt praegudiciae Universitati Craco-
vieni; quia causa de hac re est remissa ad iudicia
relationum et adhuc indeiisa: nihilominus patres
Soc. Jes. Leopoli Universitatem aperuissent, sceptrum
rektoratum multiplicassent, togis purpureis auro
intextis se ornassent, actus promotionis illegales
instituisent, contra legem in Constitutione anni
1764, libris in Collegio Soc. Jes. Leopoli praebo man-
dati: typis Academiae ~~Cracoviae~~ inscribunt et
"Gazetach warszawskim" Academiam Leopoliensem
impertinenter vocitant, togas et sceptrum sumptuo-
se comparatas ad ^{pseude} promotiones philosophicas incon-
venienter assumunt
(In actis castri cracov.)

1767 d. 19 Junii Cracovia - Rządy Krakowskie pozywają Akade-
mię Krakowską oraz malarzy Karola Wętkowskiego, Mi-
kótaja i Walentego Janowskich, Andrzeja Komoniewskiego,
Jana Nayderfera przed sądy asesorskie Król. iż się wytamu-
ją ci malarze z pod władzy magistratu i podstępnie sobie
uzjednali r. 1746 od Króla przywilej pozwalający na przy-
jęcie tych malarzy do Akademii wbrew Ustawom cechu ma-
larskiego z r. 1490 co ubliża miastu p (Lib. Relat. 1767
Tom 200 pag. 1929)

Za Augusta III Jezuiti we dworze opanowanego Siera Kowalkiego arcybiskupa lwowskiego i mając
 swych spowiedników na dworze królewskim umosili akademie we Lwowie złożyć aby ta
 erekcja miała powod mawny wynaleźli w traktacie Hadziackim za pana Łazmiera iż pozwolone
 było dla krajów ruskich złożyć 2 uniwersytety: jeden w Kijowie a drugi gdzie ~~dobro~~ dogodnie
 (Własciwie było to dla dygnitów) Za mocy tego prawa wyzrost nrazwiej erekcyjny królewski.
 Z tego powodu wiele z obu stron wydano manifestów i pisenek. Przy otwarciu uniwersytetu we
 Lwowie Łodhajski dyrektor szkoły akademickiej we Lwowie na zlecenie uniwersytetu jagielloń-
 skiego protestował publicznie; lecz za namową jezuitów został zbitym i z Kosciota wytrąconym.
 a nawet z rozkazu arcybiskupa wzięty jeźdźce do więzienia. Sprawa miała się toczyć w Polsce i
 w Rzymie nie tylko z jezuitami ale i z arcybiskupem zaistnym fanatykiem. — Główni sufragani
 lwowski człek majstny w nieustannych kłótniach z arcybiskupem będący mrazem wystawie konwent
 żyłacki we Lwowie; jezuiti postanowili konwent zamknąć i nową fundację zagarnąć. Konarski
 złożył się z akademiją przeciw jezuitom wydawał wiele pism pod imieniem akademików. Dwa lata
 wlekała się sprawa, jezuiti ~~nie~~ mieli skazany przynależ. Jezuiti trzymali się buli rzymskiej i
 na sejmiki piszywali o pomoc. Wystali akademicy Łodhajskiego do Rzymu który na korzyść
 akademii skonował ~~for~~ interes. Więcej jak lat 10 trwały spory w trybunatach rzymskich
 o szkoły lwowskie wydano rewokującą bullę akademii lwowskiej nakazano zamknąć
 i skazowano stopnie dokłaskie. Dekret rzymski był potwierdzeniem ofsefkiego.
 So się stało co wladza jezuitów wtedy upewdata.

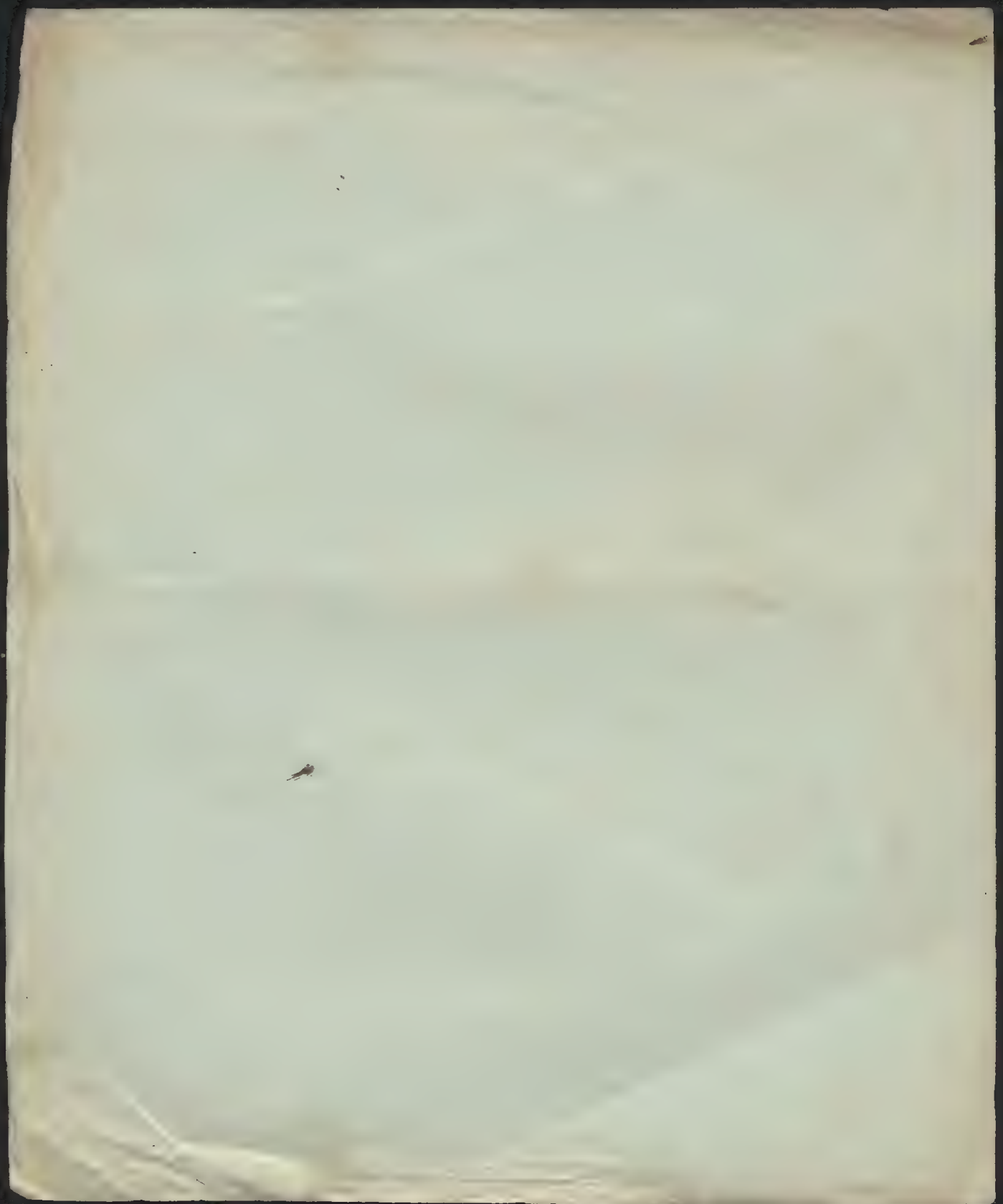
Stan Ofwiecienia w Polsce w ostatnich latach panowania Augusta

III pny Ks. H. Kottłataja. Tom I. Lwów 1841.

str. 202-211.

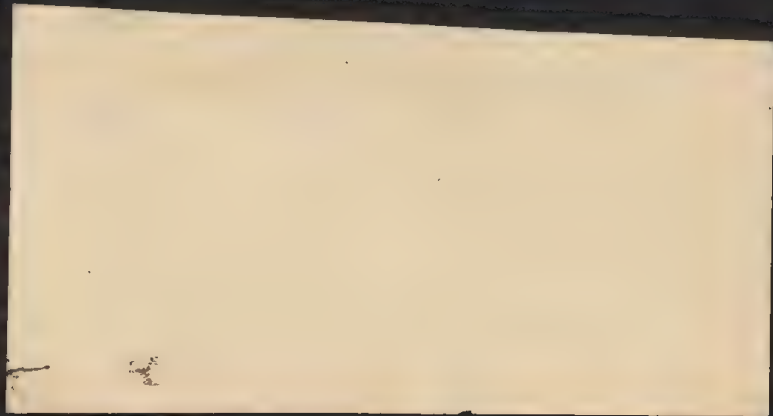
był konwikt u Łeatynów we Lwowie

Obraz Łoleków T. XI.

p. 39 - 41. Tom I. (Athenaeum. Wtorek 1841)
 List Sokolowski do biskupa kujaw. w sprawie
 akademii Krak.

Strony tego ożenienia Kolegiatów z jezuitami dobrze
 by je zawiesić do szafy czasu, wszakże to nie
 ostatni synod... Jabyśmy u siebie nie widzieli dwie
 szkoły w Krakowie... Takiebyśmy rad jezuitę do Kofioła
 a z kolei do szkoły pojechał nie tylko tu u nas ale i
 wszędzie: bo inaczej ani nauki, ani też podobno pietas do swej
 nieszczęsności nie wyrzuci.

An die Buchhandlung

in

Unterzeichneter abonniert hiermit auf

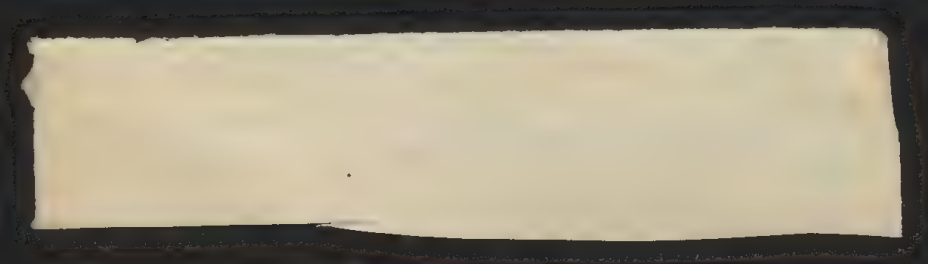
Expl.: Annalen der Typographie

Preis viertelj

und bittet die Angabe seines

Carl R. Lohse

Severin Kanvat ^{voc. per.} autor dyieta Sir adre Trabeat, ⁵⁹
vid e Kanon Andreas dyricorum. Prae.
1643. 8° Nr. 202

Markiewicz Deumina cleri ^{K.13} ^{Paronij}
1644 - Cracoviae 1647 - [Craco-
viae 1648. 4° K.22.

[Polona Deimanum pro Patribus
Soc. Jesu et alijs Regularibus
contra Libellum a R. Joanne
Marheunio divulgatum Consultatio
Romae ex typogr. Camerae Apost
1647. 4° K. 8 (autor Joannes haldus
precis drazei Deimae 1647)]

ostatni nr. Dzien. 218.

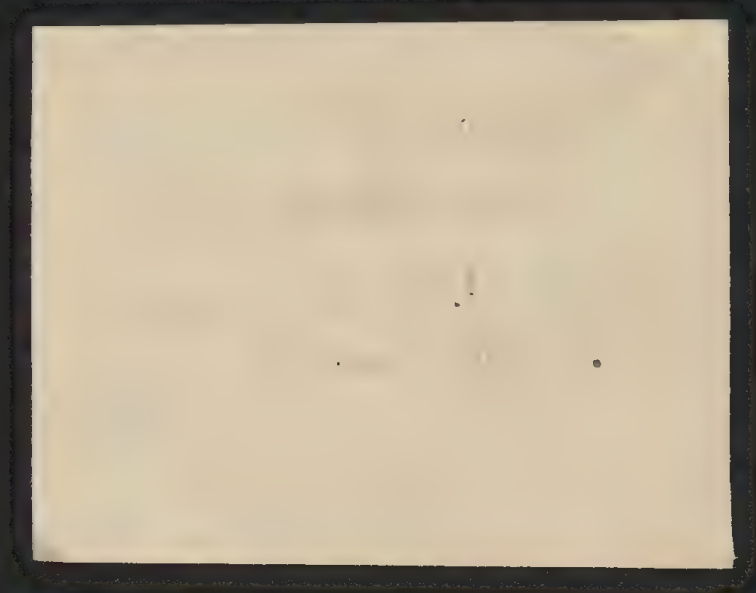
Taschbibliothek befindet sich in unfr. Rubrik
von Kochanowski's Aratus befindet sich
folgt folgendem Titel: M. T.
in 4to 23 ungezählte Blätter (Sign A-Fijj)

Immerhin folgt in 2ter Rubrik: Cracoviae
ex officina Andreae Petricovii 1612. 4to 44 Bl.
Dm. wie auch in zehnten Übersetzung von
Joh. Kochanowski selbst besorgt: Pheno-
mena Arata (von Dnt und Jafondzell) 4to
130 Blätter mit einer ~~so~~ Tafel in fol. folgend.
Im Buchstaben (Zinnkugeln) vier Blätter
wobei zehn. Übersetzung ist auch in dem zeh-
nten Alarben: Jan Kochanowski: Kraków
1585 - 1639 und in allen früheren Rubriken
ist Joh. Kochanowski vorhanden.

Wieluński S. J.

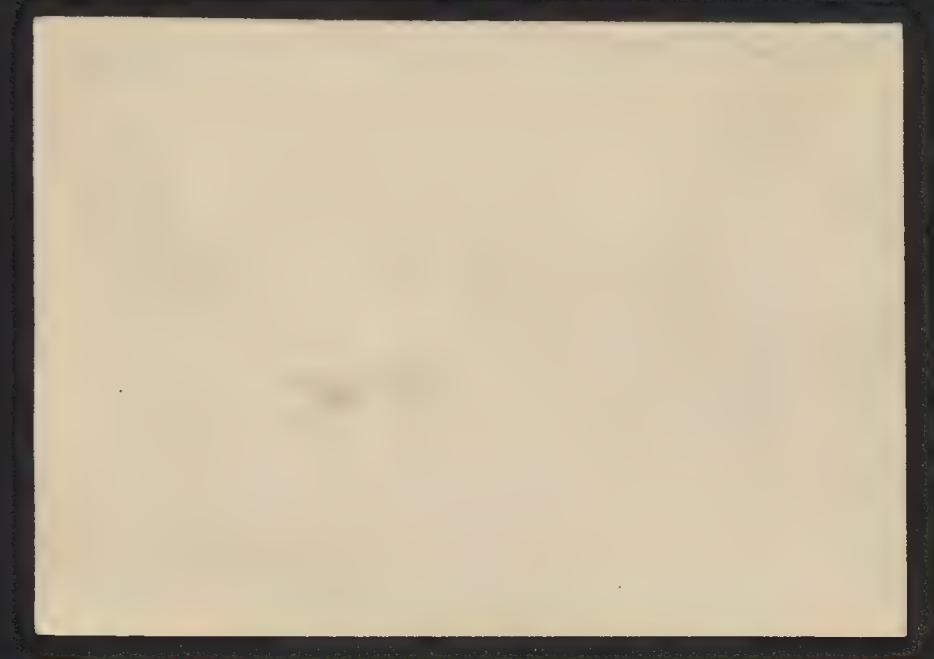
Cod. ms. (Bibl. Univ. Crac.).

(ważne źródło do historii sporów Akademickich z jezuitami).

62
Berlin.

Punktowy Summariusz spraw między
OO. W. i Akademikami w Krakowie
(b.m. i r.)
(2 razów Hlad. IV).

Wstęp - Rozdział

I) Szkoły, Uniwersytety - Najszlachetniejszym celem rozwoju każdego narodu jest oświata, która będąc dzwignią cywilizacji przebiega się wyraziła w historii ludzkości. Historia ta wprost nam każdego narodu ma na celu pokazać, jak z biegiem czasu idea cywilizacyjna postępowata i co jej stanowiło zapór. Największą może rolę w tej mierze odgrywały szkoły. Młodzień, albowiem zarodem jest przyszłego pokolenia, któremu szkoły udzielały potrzebnych zasobów i informacji do dalszego rozwoju i kształcenia. Uniwersytety długi czas były organami zdania publicznego, były prawomocne instancje spraw kościelnych, były przytułkiem oświeconych i lepiej myślących uczonych, były punktem wyjścia dla różnych zawodów potrzebnych w życiu; były podporą kraju, rządu, kościoła, umiejętności i sztuki. Uniwersytet krakowski założony został w epokę gdy jeszcze w Polsce nie było wyższego zakładu naukowego obejmującego różne gałęzie wiedzy ludzkiej. Skromny w swych poświęceniach, w krótkim czasie rozległej nabył sławy, protegowany od panujących.

II) Polityczne stanowisko Polski w czasie założenia Uniwersytetu

III) Stanowisko kościoła w owym czasie

IV) Stanowisko oświaty.

1. Odrodzenie się nauk. Szkoły - Po okropnych burzach przechodu narodów, które oświatę Greków i Rzymian przyswoiły i na nie: jakiś czas zagrzebły; odrzuty znowu w Europie nauki w XIV wieku gdy ~~niebawem~~ przed zaborczym orzędem Muzulmanów użeni Grecy ochronili się do Włoch, zaferowali tamże nauki, które wnet uważy resztę Europy na się zwróciły (Renaissance) - Szkoły w Polsce dotąd istniejące, aczkolwiek nie można im odmówić zasług jakie położyły około oświaty, były niedostateczne i nieodpowiadające wymogom czasu. To też głównie spowodowało Kazimierza Wielkiego do założenia Wszechnicy.

Szkoły dzielono w owych czasach na klasztorne (claustrales) których zadaniem było kształcić młodzież zakonną i na świeckie przy kościołach i katedrach (scholae canonicae). Już na Koncyljum laterańskim r. 1215 nakazał Innocenty III, aby przy każdej szkole katedralnej użył magister nauk wyzwolonych, a przy szkole metropolitalnej magister teologii, którym pozwoleń w nagrodę za to zatrudnienie trzymał beneficya. Szkoły te dzieleno na niższe (schola minor) w których uczono czytania, pisania, pierwszych zasad religii, psalmów, pieśni kościelnego, rachuby czasu i początków gramatyki - oraz na szkoły wyższe czyli klasę wyższą (schola major) uczono trivium t.j. gramatyki, retoryki i dyalektyki ~~co~~ jako też quadrivium t.j. arytmetyki, geometrii, muzyki, astronomii ^{przytem} ~~nieco~~ klasztorów, prawa i ojców kościelnych. Dozorem nad takową szkołą trudnił się przy każdej kolegiacie Scholasticus pod którym był nauczyciel (magister, rector puerorum) i jego pomocnicy (hipodidascali, locati, baccalaurei ^{cantores}). W szkołach tych powiększej części udzielano tylko nauki elementarne: dla tego też ci którzy chcieli nabyć wyższych nauk, zmuszeni byli jeździć za granicę do ~~szkół~~ sławniejszych n.p. w Paryżu.

2) Porządek uniwersytetów. - Już w Grecji za Solona kwitnęły ^{liczne imna Dymien} ~~szkoły~~ ^{szkoły} filozoficzne, retorów i sofistów czyli tak zwane lycea. Gdy za czasów Teodoryjusza Starszego szkoły te jako pogańskie zamknięto: utworzyły się na wzór takich u Arabów wyższe szkoły filozoficzne i medyczne u Arabów w piękniejszej potowie VIII wieku przez Kalifów protegowane w Bagdadzie, Bassora, w Egipcie i w Hiszpanii u Maurów, w których to szkołach dochowały się greckie pogańskie nauki filozoficzne i medyczne w tłumaczeniu arabskiem. Na wzór tych to maurytanских wyższych szkół założył cesarz Fryderyk II r. 1224 w Neapolu Uniwersytet do którego prowadził sławnych nauczycieli wyznaczwszy im pensye hojne. Ogólne dążenie w średnich wiekach do słowiarzów

czyli korporacji, nadato temui uniwersytetowi pewne formy. Tę tendencją korporacyjną była powodem, iż uczeni zebrawszy się na jedno miejsce jak n.p. w Salerno, Bononii, Paryżu zaczęli tworzyć użone stowarzyszenia udzielając wszystkim bez różnicy swej nauki - i tym to sposobem powstały wyżej zaktady naukowe.

3) Uniwersytety jako zakłady kościelne obdarzane przywilejami i protegowane przez papieży - Uniwersytety zakładane w XIV i w XV wieku, winny głównie uposażenie swoje osobom duchownym, dla tego też tendencją ich głównie była duchowna, i uważano je za instytucje kościelne. Scholarius znaczył dawniej tyle co clericus. Papieże potwierdzali otwarcie uniwersytetów n.p. w Pradze Klemens VI r. 1365, w Wiedniu Urban V r. 1365 i Urban VI r. 1384, w Heidelbergu Urban VI r. 1385, w Kolonii Urban VI r. 1388, w Erfurcie tenże r. 1389, w Lipsku Alexander V r. 1409, w Freiburgu Kalixt III r. 1455, w Ingolstaacie i Bazylei Lius II r. 1459. Papieże przytem wyznaczali kanclerzy mających dozór nad urządzeniem statutow i promocyjami, wizytatorów, konserwatorów i reformatorów - Uniwersytety przez papieża potwierdzone uważane były jako autoryzowane instytucje kościelne dawały swe wota w krytycznych okolicznościach kościoła; ^{n.p. w istotnych podnaskach} jako korporacje duchowne zasiadały i miały głos na synodach dycejaalnych i prowincjonalnych oraz na sejmach; miały prerogatywy przytułku (jako asyli) prawo patronatu, cenzury kościelnej ksiąg, i prawo karania swych członków. Pneto też członkowie uniwersytetu po najwiskszej cześci byli bezżenni i uważali się jako korporację autonomiczną podległą samemu tylko kościołowi: pneto też używali stroju duchownego i w życiu domowem zachowywali porządek kościelny i wyżywiali klerikalne. Potwierdzenie papieżkie jako ważne, pozwalało członkom uniwersytetu posiadać prebendy zamiejscowe (Pierwszy Alexander III +1181 pozwolił nauczycielom posiadać duchowne beneficya)

4) Uniwersytety w Salerno, Bononii i Paryżu pniejszej - w

*). rektora, senat, syndy-
ka, kaptan, padelli

Salerno medycyny r. 1075, w Bononii dla prawa rzymskiego
r. 1110, uprzywilejowany r. 1158, w Paryżu dla teologii i filozofii
r. 1140 uprzywilejowany r. 1305 miał w pierwszych czasach stałych
na cały świat nauczycieli - Uniwersytety te najstarsze i najstawniejsze
z Anglii przy urządzeniu za wzór późniejszym. Bononfski
był wzorem dla Włoch, Hiszpanii i Francji; Paryski dla Anglii
i Niemiec. Urządzenie bononfskiego było republikańskie t.j. ze
studentów wybierali urzędników - a w Paryżu arystokratyczne. Paryski
uniwersytet dzielił się na 4 nauki: francuską (honoranda) piśkar-
dyjską (fidelisima) normandzką (veneranda) angielską a później
niemiecką (constantisima). W Paryżu najwzrostniej utworzyły się sa-
kultety i stopnie akademickie które później i do innych uniwersyte-
tów przeszły.

5) Uniwersytety we Włoszech (utworzone podług wzoru bonon-
fskiego w Liacenza w XII w. potwierdzony od Innocentego IV r.
1243, Modena w XII w. Reggio w XII w. Padua r. 1228 utworzony
gdy scholastowie wyszli z Bononii, Pisa r. 1339 potwierdzony od Kler-
mensa VI r. 1344, Arezzo r. 1356, Ferrara r. 1391, Rzym r. 1303,
Neapol r. 1224, Perugia 1303, Pavia 1361, Siena 1320. ^{r. 1300} W Hiszpanii:
Sevilla, Tolentia pniebiesiona r. 1200 do Salamanki, Lerida, ^{r. 1300} Valladolid
r. 1346, Coimbra r. 1279.

6) Uniwersytety w reszcie Europy utworzone podług paryskiego:
Bourges około r. 1204; Toulouse 1229, Orleans w XIII w. Montpellier
1196, Avignon 1303, Rheims 1145, Angou 1348, Lyon około 1300,
Grenoble 1339 - W Anglii: Oxford stał się faktycznie w
IX w. z końcem XI w. w uniwersytet zamienione; Cambridge w XIII w.
- W Szwecji: Upsala 1472, Kopenhaga 1478, Wroclaw 1347 cngli-
naczy 1364, Praga 1348. 6 kwietnia otrzymała od cesarza Karola
IV przywilej (podług Tomka założona 1363) a r. 1347 od Klementa VI
potwierdzona, na wzór paryskiej miała 4 nauki: czeską, bawarską,
bolską i saską. - Wiedeń 1365 lepiej urządzone 1384; Erfurt 1392,
Kolonia 1388, Ingolstadt 1459, Heidelberg 1386, Lipsk

Teologia, Prawo i Medycyna zwano: *Facultates superiores*, ponieważ studentowi wtedy tylko na takowe uczęszczać mogli, gdy na Wydziale artystów otrzymali znajomość języka łacińskiego i ogólne naukowe wykształcenie przygotowawcze. - Wydział filozoficzny zwał się pierwotnie: *Facultas artium*: dopiero w XVI wieku zaczęto go zwać *Ordo philosophicus vel philosophorum*.

14) Dziekanami stali na czele każdego wydziału, mieli dodaną sobie radę z profesorów wydziału (*Consilium facultatis*), zwolowali posiedzenia, mieli w sobie pieczęć wydziałową, wydawali świadectwa (*testimonia publica*) uważali na wykłady, obyczaję i pilność studentów. Rada wydziałowa trudniła się sprawami egzaminacyjnymi, rozstrzygała kwalifikacyję do stopni, obierała egzaminatorów, udzielała uczniom stypendia

15) Stopnie akademickie: Pierwszy: *Baccalaureus* Turysta dowód iż promowany o tyle obznajomil się z umiejscowieniami iż mógł przejść do pewnego studium fachowego (podobnie jak dziś *testimonium maturitatis*) - Drugi: *Licentiatu* był to właściwie doktor *Speciminu* - Trzeci: *Magister vel Doctor* jeżeli publicznie miał odczyty zwał się *Magister regens vel actu regens vel lector* (wzmocnionym *professor*) - Każdy który otrzymał stopień jaki miał już prawo do wykładów i odczytów i różnił się od ucznia skutkiem osobnego *habitu* i *habitu* (*taberous*). Od XVII wieku na wydziale teologicznym, prawniczym i medycznym byli tylko *Doctores*, a na wydziale artystycznym *Magistri*.

16) Odczyty: - Przed wynalezieniem drukarstwa, książki były drogie i mało który student je posiadał: przeto też nauczyciel zmuszony był tekst odczytywać (*pronuntiare*) dyktować, nad tekstem robić wykłady, noty (*glossae, commentarii*). Zaprowadzono przetoż porządek odczytów i wyznaczano czas trwania każdego. - Już od najdawniejszych czasów używano podręcznych ksiąg w których główną rolę miały *Summae*: takimi porządku utożsamiane były. Te podręczne księgi zwano *Summae*: takimi były: *Summa Petri Lombardi* (teologiczna) *Decretum Gratiani* (prawnicze)

Per actu regentem intelligimus eum, qui legit qualibet die legibili in scholis, in habitu et hora debita nisi legitimam habeat at impedimentum. (Bulacius Tom III p. 420)

prawa kanonicznego utożony z kanonów, uchwał koncyliów, papieskich dekretów, kodexu Teodoryusza, zbioru praw Justyniana, r. 1151 przez mnicha Gratiana w Bononii, do czego późniejsi papieże robili dodatki i odmiany) Summa Rzonis, Regula Salernitana (medycyna), Summa Thaddaei, Summa Petri Hispani i. t. d. (ob. Mainers III. 293) - Pierwsze nie było programu nauk, później dopiero pisane a w końcu dopiero drukowane za Stanisława Augusta (Series - Ordo) - Jak długo nauczyciele ordynaryusze nie mieli wyznaczonej stałej pensji, pobierali od uczniów opłatę (collectae - Salaria - Pactus - minervalia - Honoraria - Sollmungen) od których tylko ubogich uwalniano. W Pradze każdy który miał dochód ^{większy} 12 dukatów nie należał do biednych. Krakowski uniwersytet stanowił w tym względzie wyjątek: bo gdy w Wiedniu i w Pradze zakazane było profesorom gratis wykładać, Kazimierz Wielki i Jagiełło obmyślił stałe pensje dla wyjątkowych profesorów (ordynarii), którzy bezpłatnie wykładali i przez późniejsze dotacje liczba ich wzrosła; co też było przyczyną iż uniwersytet z różnych stron licznie był uczęszczany więcej niż inne. W Pradze i Wiedniu oznaczano wysokość tych honorariów, aby nauczyciel uczniów nie zubożał. W Pradze płacono za wykład miesięczny zwykle 1 grosz. Ewangelia w dysputach które nauczyciel z uczniami odbywał zwaty się Exercitia (Disputationibus) które różniły od dysput publicznych (Disputationes) jakie odbywali dla przykładu sami nauczyciele, a którym się uczniowie tylko przyśtuchiwali. Dysputy te były polem do popisów w sztuce z znanymi uami dialektycznymi i lingwistycznymi - odbywano je w języku łacińskim. Najważniejszą i najuroczystszą była z nich: Disputatio quodlibetaria odbywana raz w roku która zwykle kilka dni trwała. Każdemu wolno było obracać sobie tezy które naprzód przybijał: frezja ich były często króć smieszne i prześmiewcze. Magister który odpowiadał zwaty się Quodlibetarius, musiał oponentom argumentować in utramque partem, t. j. każdego bronić. Dysputy quodlibetariae zaprowadzone w Paryżu r. 1250 za czasów Alberta magistra, ustaty w XVI wieku przy rozkwicie humanizmu.

7) Podział na naukę był w Paryżu, Bononii, Padwie, Wiedniu, Pradze, Lipsku. Podział ten był nader szkodliwy jak to widzimy w Pradze gdzie r. 1409 tyfioła uczniów i nauczycieli z powodu zatargów między narodowościami uniwersytet opuszczył, i założenia uniwersytetu w Lipsku stały się powodem. - W później fundowanych uniwersytetach: Ingolstadtzie, Friburdze nie było podziału na naukę tylko na fakultety.

8) Prerogatywy: Uwolnienie od podatków, powinności, ^{myśl} i t. d. studentów i nauczycieli. Uwolnienie od zwykłych jurysdykcji i podległości w sądach jurysdykcji (rektorowi) w sprawach dyscypliny: narownych, cywilnych i kryminalnych stanowiło najważniejszą prerogatywę udzieloną uroczystie przez panującego lub papieża. Brak tej prerogatywy było bierne jako znak godności noszone przez rektorem (reptum). Do prerogatyw należało także pozwolenie tworze sobie oddzielnych praw i statutów w sądach dla dobrego porządku na wzór innych korporacji - oraz bezpieczeństwo ^{osób} (informi prius) - salus conductus i ich rzeczy (wszystkie władze obowiązane były bronić) - prawo utrzymywania w sądach ^{prywatnych} bankierów (campores, magni munti) co przy owym braku środków komunikacyjnych było bardzo potrzebne.

9) Rektor miał tytuł magnificus (podobnie jak senator państwa) i ^{przewodził} w zgromadzeniach senatu akademickiego ^{albo} w ogólnych zebraniach, był obieralny i miał prawo do pomocy prorektora. Rektor za- ^{łożonego z kon-} ^{fiskalny} piyywał uczniów (intitulare, immatriculare) do matrykuli (matricula) obierał od nich przysięgę jeżeli mieli wiek dostateczny. W Paryżu pierwotnie co 4 lub 6 tygodni obierano nowego rektora, a od r. 1276 co 3 miesiące - W Padwie i w Włoskich Uniwersytetach trwało rektorat i rok w Pradze z początku i rok, później pół roku; w Wiedniu do r. 1385 rok a odtąd do r. 1629 pół roku, później znów rok; w Heidelbergu pół roku a od r. 1522 rok. Do immatrykulacji wsiągali byli obowiązani, uczniowie, bedelle, ksząganie i t. d. Doznacza nie wymagano dowodów poprzednich nauk, tylko zalecenia jednego z profesorów; również i wiek nie był przepisany, obok młodzieńców, byli ludzie dojrzałego wieku. Nie mający

lat dostatecznych nie składał przysięgi tylko sponfii. Również i czas do immatrykulacji nie był oznaczony. Przy immatrykulacji składano taas, od której ubodzy byli wolni.

10) Urzędnicy: Syndyk miał sobie poniżzone ~~sekrety~~ zatawienie spraw z innemi jurysdykcjami - Sekretarz pisywał protokoły posiedzeń i uchwały (conclusio) - Fiscus trudnił się kasowoscią. - Bedelle (Bedellus od łaskiego: Bidele, Büttel, wozny - także Sapiens) wykonywali rozkazy rektorów, prokuratorów, dziekanów, trudnili się porządkiem przy obchodach, i przy uroczystych procesjach mieli berta; mieli oni dochody z opłat przy promocjach, wystawach, pensji stałej nie mieli: byli to ludzie urodzeni n. p. Pruszy. - Servitores (famuli, cursores) byli to często trochę biedni studenci którzy usługiwali profesorom.

12) Prełożeni: Kanclerz (cancellarius) zyswał nad zachowaniem wszelkich praw uniwersytetu, potwierdzał stopnie akademickie ~~po~~ (po habilitacji przez fakultety) w jego ręku spoczywała jurysdykcja kryminalna, zyswał on nad pilnością i dobrymi obyczajami profesorów i uczniów. Ponieważ uniwersytety były zakładami kościelnymi więc papież udzielał to prełożenstwu biskupom miejsca. Wym - Ponieważ kanclerz nie zawsze miał czas zajmować się swym urzędem, poruczał go często podkanclerzemu (pro-vel vicecancellarius) do czego wybierał jednego z profesorów, którego następnie - Konserwatorowie później przez papieża mianowani zyswali nad całością praw uniwersytetu.

13) Fakultety. - W ~~na~~ czasach dawnych dzielono wszelkie wyższe wiadomości na umiejtności (scientiae) do których należała teologia prawo kościelne i cywilne i medycyna - i na sztukę wyzwoloną (artes) których było 7: 2 tych były niższe (Trivium): Gramatyka, Retoryka, Dialektyka, 4 wyższe (Quadrivium): Geometria, Astronomia, były to umiejtności pozwolone (lictae). Później do wydziału artystycznego należały: Gramatyka, Retoryka, Dialektyka, matematyka, fizyka, metafizyka i moralna.

14) *Depositio cornuum* (Beania - *füßpaufen*) - nowo immatrykulowany student zwal się Beanus (od bec jaune - *galbifurabne*) po nazwie frycy (*füß*) i aby był do towarzystwa starczych studentów przypuszczony, musiał być wprzód frycowany (*cornua deponere* podobnie jak dziki zwierz). Był to akt uroczysty, studentki do czego używano narzędzi: *Serra, dolabra, bidens, dens, clava, novacula, pecten, lum terebra tornus, cum lima malleus, incus*
Pastraque cum rostris, cum furca et forcipe forpex.

(Ob. *Fcholuck* pag. 203 - *Meyer: Studentica, Leben und Sitten deut. scher Studenten. Leipzig 1857. pag. 48*). Lenalizmu czyli stuizystyki wymaganej od starczych studentów, nie było w Krakowie. Ceremonie depozycji oznaczają symbolicznie akt ocyzerzenia. O 2 brudów niewykładczenia (*Dinkel: De origine, causis, typo et ceremoniis Depositionis. Erfordiae 1579*)

15) Proszenie broni było pozwolone na uniwersytetach włojskich - w Paryżu zaś i uniwersytetach niemieckich uzgodzonych podług tegoż wzoru zakazane, który to zakaz nie był ściśle zachowywany. To dawało powód do różnych żdrożności i rozruchów, bójek z oklaskami, męszczeniami, szlachetą. Żdrożności (nie trzeba klasi na karb niewykładczenia, lecz na karb charakteru owych wieków od naszych znacznie różnych: w których się szorstkość i gburowatość przebijają. To co dla nas dziś obrzydlive, niegodne i potępione, wówczas było kroć żadnej odrasy nie sprawiło i uważano to za naturalne. Szorstkość ta przebija się nawet w lepszych naszych pisarzach Kochanowskim, Reju, Górnickim. A lubo z jednej strony w życiu studentów owych przebija się szorstkość i gburowatość (obyczajów) towarzyska: tak z drugiej strony widzimy w nim podziwiania godne uszanowanie naukowości. Już Melanch: ton zarzucał w swych mowach akademicznych studentom: „iz podob: „nie jak Centaury i Cyclopy szalejąc tłućli się pocatych norach po wali: „cach, napetniając wrogość dzikiemi krzykami, napadając spokojnych i bezbronnych ludzi, rzucając na nich obelgi, kamienie i porzucając i sznając z bronią, a nawet oblegając domy obywateli, wybijając i siekąc okna i drzwi, budząc ze snu potożnice, chorych i starców, sztur: „mując i rozrzucając przedmioty na placach, wozy lub co im pod rękę popadło.”

Obyczaje dzikie

Były wszędzie nawet tam gdzie nauki humani: tarne wyżej nas stały.

zajeli się to dzieła na uniwersytecie luteran w ofiarowanych
krajach niemieckich, jakże mamy się dziwić u nas rozruchom?
Do tego przyczyniało się i to że większa część szlachty kształała
się w domu prywatnie. W końcu XVII wieku obyczaj studentów
mniej już mała szorstkość. Nie porównamy się dziwić iż w lato-
niomach znajdujemy częste wzmianki o podobnych bezprawiaach
albowiem „ryzy i przynioły pochwały godne, ciche cnoty pilności
i dążenia naukowego nie dają pochopu do przechowania ich w
„dziejach; podczas gdy występki, karzgodne czynu pociągające
za sobą czynności i słęstwa urzędowe tym skrzętniej w annałach
„uniwersyteckich uwieczniano”. (Robert von Mohl: Geschichtliche
Nachweisungen über die Sitten und das Betragen der Tübinger
Studierenden während des XVI Jahrhunderts. - Zbytek w faktach
i stroju starano się czystokroć osobnemi przepisami określić.

16) Użegrezanie na uniwersytecie było pierwotnie lżejsze - nie
da się jednak ściśle oznaczyć.

17) ~~W~~ Contubernia. - Wielka liczba studentów przy braku mieśz-
kań w mieście i przy wygórowanym czynosze miejskalnym, dany
powód do tak zwanych Konwikliów. Już w Krakowie mieżenie
przez submisję za Kazimierza W. zobowiązali się, nie przeiążać stu-
dentów wysokim czynszem miejskalnym, mimo tego mieżkania były
drogie. W tym celu wyznaczano co roku Komisie złozone z członków
uniwersytetu i rady miejskiej, które taxowały czynsze mieżkań.
Gdy jednakże mniej zamożnym i uboższym studentom trudno się było
pomieścić: przetoż od XIII wieku fundowali książęta, uniwersytety
i bogatsze osoby we Włoszech, Francji i Anglii zakłady, w których
studenci bezpłatnie lub za małą opłatą znajdowali mieszkanie i
żywienie. Drugą przyczyną było, iż miało na celu przy ogólnej
nie moralności w wielkich miastach (cf. Jacobus de Vitri cardinalis:
Hist. occident. cap. 7 apud Meiners - o Paryżu) uchronić młodzież
od zepsucia, ocalić ich cnotę i przez dozorowanie pilności czuwać nad
ich wykształceniem. W Paryżu istniał już cały uniwersytet z podobnych
zakładów (colleges). - Collegia były zakłady fundowane dla pewnej
liczby profesorów i studentów. - Boursae były zakłady publiczne dla
samych uczniów. Czystokroć i profesorowie (np. Glogowsky) otwierali

podobne konwikty, gdyż bez pozwolenia rektora nie wolno było mieć.
Kac' gdzie indziej tylko in locis approbatis (Bursae vocabantur)
domus vel habitationes scholarium pauperum e diversis rationibus,
qui e piis fundationum stipendiis sive in communitate, sive etiam
seorsim aiebantur - Bursa id est arca, gazophylacium. In bursis
seu arcis reponebantur, quae ad scholasticorum, verbi gratia, alimo-
niam spectabant et quae in eum usum a viris piis erant legata.
- Du Cange). Bursy otrzymywały nazwę od swych fundatorów lub od
przeznaczenia. Dobry przyjmowano na pewien okres czasu. Bursy
krakowskie były tak zwane Codriac (franc. loterie, Amusement)
gdzie albo bezpłatnie lub za natę opłatą przyjmowano. - W szkołach
mieszkałi także Żacy. - Szpitali iakow - Filadelfii i t. p. - Bursa
węgierska tworzyła tak zwane Landmannschaft, Genossenschaft.
18) nazwa najdawniejsza uniwersytetu była Schola, później Stu-
dium, Studium generale, później Universitas studii (allgemeines
universitäres Studium) - 2 koncem XV
wieku zwano: Gymnasium (Lycaum) a najpóźniej Academia,
Szkoła głoiora, Wyższchnia w XIX wieku.

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

15om 1815. XXI. 2. 100. 3.
2 II 1816

28 3om 1822
4om 1826

62

Uniwerytetu: Laryz dla teologii: filozofii Bologna dla
prawa, Salerno dla medycyny kwiety

najwięcej uwzględniano uniwersytetów podług Bologna wrenu
morynystywny stryftsyfeln. Bologna war ainf auföingliß
aif mör fümiffmuffeln - podobnie jak w Bologna
Studium obierali rektorów - Uniwerytet w Bononii ~~XXX~~
w drugiej połowie XV wren dostat fakultet teologiczny

(p. 163. Fr. Carl. v. Savigny: Geschichte des römischen Rechts
im Mittelalter. Weidberg 1822) na prośbę paryskiego
ze dwo Polaków to było swiadczą Statuta przed 1253 uło zone
podług którego Poloni należeli do oddzieln Ultramon
tani, budyngi. Tak zwane Collegia były tam już
dla ubogich uczniów r. 1263

(Maffarius Kaffyer odpowiadat naryemu Camfrorowi)

Collegium Collega majori zwyczajni prof

Collega minor ^{najmniejsi}

Sectiones ordinarie ^{nieustalane} które ułbm nin ^{nieustalane} ^{morynystywny} ^{gofaltm} ^{wrenu}
Xpigr: (Digestum velus, Decret: Decretalien

^{Antiquis} ^{de} ^{publicis}: Infortiatum, Digestum, novum et
odumen - w Bononii, wybierano 2 rektorów, zygne ul
^{obierali}

W uniwerytecie padeofym doporo 1363 fakultet teo-
giczny zaprowadzono

Laryzki uniwerytet różnił się od bononijkiego co do urzędzenia
miał i rektora

Collegium artistarum (Wydział filozofii) Każde Kollegium miało
prz bibliotekę

Studium generale dla koźnicy od zwyczajnych ~~był~~ ^{był} ~~choła~~
studium - ^{Goffsyfeln}

Podczas urzędzał tytuł Studium generale: wyznaczał Kanclerza

Pandenta: 1) Digestum vetus od 1 księgi był zmu 2 tytułach
24 księgi (De Digestis) (zobacz)

2) Infortiatum od 3 tytułów księgi 24 (soluto ma-
trimonio) aż do końca 38 księgi z ffrawst nikt
zmu

3) Digestum novum od 39 księgi do końca ffrawst

Infortiatum zwie się wstawić Jugurth Zupet, Wrostaśkiny
ponieważ te cztery pandentów najpóźniej dodano w prodek.

Codex Justiniana prawo

Institutiones

Authenticum, Julianus (to novella, glossy) dzieła się
na Extravagantes

Justinianum rebrane przez Gratiana w XII wieku
w Bolognii zwano Decretum, Decretales, Canones

ectura zwano uwagi noty, glossy objaśnienia

Wrostaśkiny wam wistij wul man Enius Zupet in polse
Munyn bupaf - in Wrostaśkiny wam Zupet in bupaf
Munyn an Wrostaśkiny bupaf

Stationarii księgarze którzy mieli zapas księzek którzy prze-
piswali lub za zapłatą do ^{pre}skrywania udzielali

Quaternus drugi wst 4 listów 4 zgrupowanych

Uniwesytet praski dzieli się na 4 narody czeski, bawarski
polski i falki

dom Jemsalet (Zurthlomünkyppn nr 307). All Powl
Od r. 1390-1408 Łolarkow w Łradze było 1/3 (do których
Łegligono

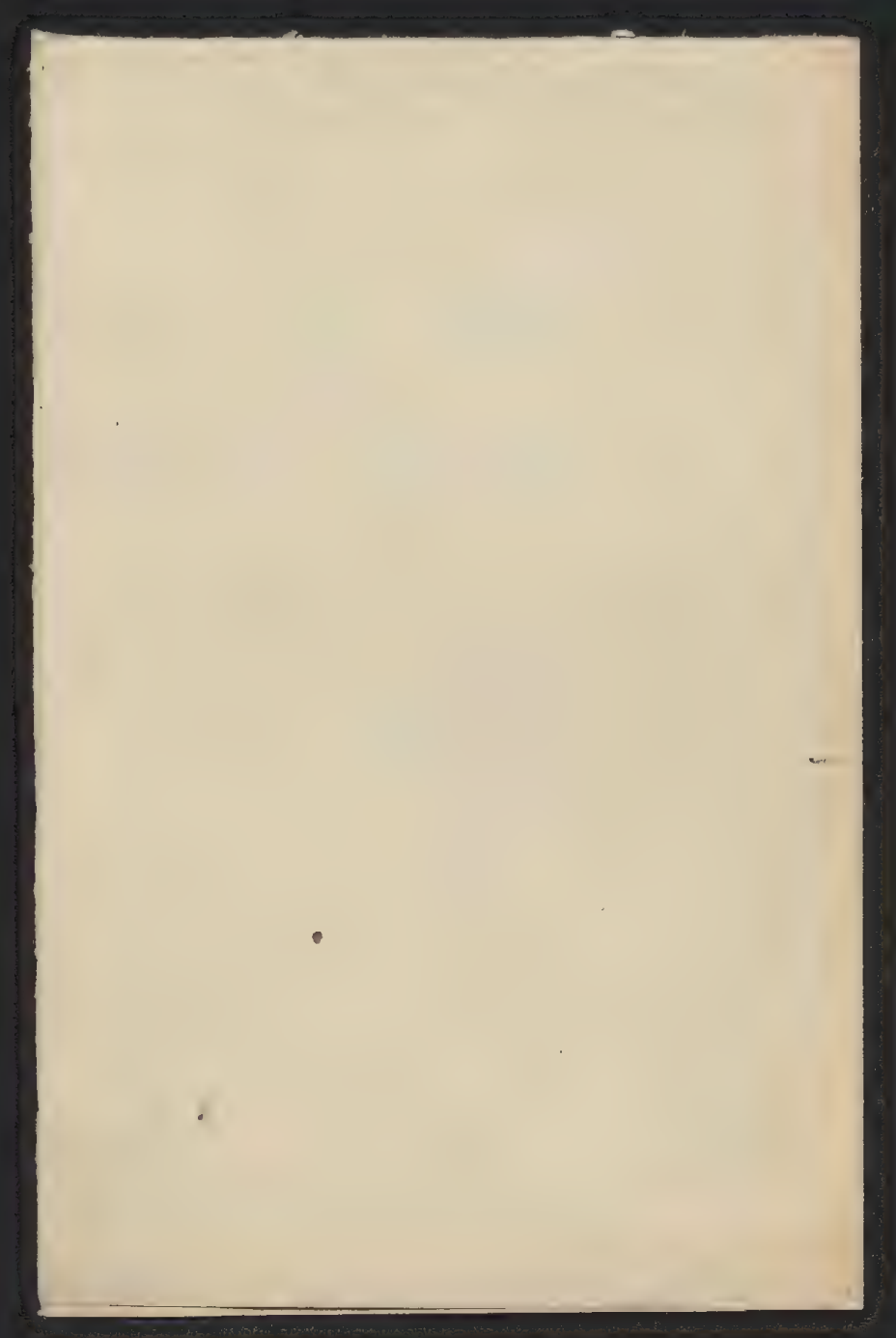
uniwersytet w Pradze założony 1348 ^{po Karola cz. Karola IV na co Klemens VIII 1348} w Krakowie 1363
w Wiedniu 1365 Heidelbergu 1368, Kolonii 1388, Erfur
cie 1392

Praski podupadł od r. 1390 w skutek rozruchów
był założony według wzoru praskiego

R. 1409 z Praskiego uniwersytetu rozeszło się do 5000
z przyczyną kłótni względem obioru rektora i narodowości
a r. 1416 koncilium Konstantyjskie uniwersytet praski na raszkował
Magister Hieronim z Pragi bawił w Krakowie 1413.
wyżłany 1413 do Litwy ^{na narkę Jagiełły i Włodę w celu zaudacenia uni-}
młodzieńca odstał widentów podobnie ^{między dwiema prask.}
gdzie się na Łany i Dołogi Karol IV powołuje

Jadwiga za kutada 1397 bułg (kollegium litewskie)
d. 10 listopada 1397. dla młodych Litwinów uczących
się teologii przy uniwersytecie w Pradze a piśmem
z 20 czerwca 1397 uposażyła funduszem na dom młodych
kalmy; Kapitałem na dobrach ziemskich do Kownenym
w Łezbach który 200 kop groby rocznie rofit - na
utrzymanie owych teologów
za prokuratorów: pełnomocników do tego fundacji
obracającego kapelana sławnego cyfry i Kępnodziejs
Jana Sztieka plebana przemyskiego
Krzyszta Kramarza praskiego: nieprzebieżana praskiego
aż do r. 1413 miełkali w domie Jeruzalem na starem
mieście najętym od opata cyfry
potem ufało?

Dom x Deje

(Gymnaziū Altdorfiāni)

Q. 1609 byt w Altdorfiu w Uniwersytecie Kolo Norymbergi
rektorem: Adam a Sienne Siennicki palatini-
des Lodowice.

pag 63. Baier J. J. Wahre Befreibung
der Nurnbergischen Universitat Stadt
Altdorf. Altdorf 1714. 4to

11 ... par ... l'œuvre

édition augmentée d'un
et mis entièrement à jour

Flex.

p. VIII. 864. - A - H

" 865-1924 I - Z

avec Supplément. 104

en 2 Vols.

Acta nationis Germanicae Universitatis Bononiensis
 ex archetypis tabularii Malverziani, inson Instituto
 Germanici Savigniani ediderunt Ernestus Friedlaender
 et Carolus Malagola. Berolini, typis et impensis Georgii
 Reimeri 1887. 4to pag. XXXIX. 503. i i 5 tabl. chromolitogr. (38 lusk)

Do zabytku Bononii przez Francuzów r. 1796, większa część tam:
 tejżych aktów uniwersyteckich zaginęła. Jedną kolekcję aktów nauki
 niemieckiej obejmująca: Statuta i przywileje, Matrykulę, Annales
 i Herby, Kupił r. 1825 hrab. Józef Maria Malvezzi de' Medici w Bo-
 nonii, tę pozwoił hr. Jan Malvezzi senator z swej biblioteki
 ogłosić. (Ob. Arnold Luschin v. Ebengreuth: Quellen zur Geschichte
 deutscher Rechtskörer in Italien. I. w Sitzungsberichte der phil. hist.
 Klasse der K. Akademie d. Wissens. zu Wien. Bd. CXIII. Heft II pag. 745
 Sartorius de lais, archigymnasii Bononiensis professoribus.
 Bononiae 1869. 2 Vol. - Denifle H.: Die Universitäten des Mittelal-
 ters bis 1400. Berlin 1885. I.). Matrykula nauki niemieckiej sięga od r.
 1289-1560.

Uniwersytet w Bononii powstał pierwotnie ^{w XIII wieku} z 2 szkoły prawa która
 się dzieliła na Naukę, z których każda obierała sobie własnego rektora
 (Ob. Ettore Cippi: Le Università Italiane nel Medio Evo. Firenze 1880.).
 Dopiero w XIII wieku utworzono uniwersytet ^(w Bononii) potężniejszy razem poje-
 dynie z 2 szkoły, na 2 oddziały: I) Litramontanorum, II) Ultramonta-
 norum = Jurisconsultorum; do tych 2 oddziałów prawniczych dodano
 później oddziały: III) Medicorum i IV) Artistarum. - Roku 1265 podzielo-
 ny został Uniwersytet Bononijski na 3 oddziały czyli Naukę: I) Oddział
 składał się z 4 nauki: Gallicorum, Hispanorum, Provincialium, Anglicorum.
 II) Oddział składał się z 3 nauki: Picardorum, Burgundiensium, Lictarum:
 sium, Suromum et Romanensium, Normannorum, Castellorum, Agero-
 rum, Polonorum. III) Oddział składał się z 1 nauki Teuthonicorum do któ-
 rej należeli Szwabi, Bawari, Saksy, Franci, Boheimi, Morawi, Litosi, Litwini, Lo-
 tharingi, Dani, Norwegi, Litwini. - Porządek rektoratu ten był, iż

(Ob. Laquali Alidori
 Nicolo: Li Dottori Fo-
 restieri che in Bologna
 hanno letto Teologia,
 Filosofia, Medicina
 et Arti liberali. Bologna
 Sebaldini 1629)

*) byto też równocze-
 nie 2 rektorów dla
 oddziału legistów
 do r. 1564 jeden = wy-
 dział z medycyny
 i artystyczny mieli
 swoich rektorów

przez 4 lata obierano z oddziałów I i II na przemian rocznego rektora, a 596 roku zaś z oddziału III niemieckiego, i tak kolejno w tym samym porządku.

Roku 1306 była discordia nationis Theutonice cum Polonis rozruchy, które za wdeciem się archidiaconi de Polonia (może Jarosław Bogoria Skotnicki?) ugodzone zostały przez spisanie ugod i statutu. (pag. 59)

Anno 1492 a magnifico ac venerabili viro d. Johanne Salomonis de Cracovia Artium Doctore, clerico Cracoviensis diocesis (recepimus) i ducatum Ungaricum, quem ex mera animi sui liberalitate in honorem gloriosissime V. Mariæ contribuit. (pag. 244) / ^{in Krak. 1490} / ^{może} Jan Salomonis de Cracovia został w Krakowie Bacal. Art. i. 1488, ^{może} był Kanonikiem Katedr. Krak. + 1528, brat jego podobno Nicolaus Salomonis został w Krakowie Bacal Art. 1488)

Anno 1496 (recepimus): a domino Nicolao Kopperlingk de Thorn q grose: tos. (pag. 248) / Mikotaj Kopernik astronom wpisany w przykazaniu nowego niemieckiego w Bononii /

Anno 1498 (recepimus): a domino Andrea Kopternick diocesis... (brak) Prologinus 32 (tj. groszy bononickich 32 czyli denarów których 12 szło na 1 solid) (pag. 252) / brat Mikotaja Kopernika /

Malagola Carlo: 3 Rettori nell'antico Studio e nella moderna Università di Bologna. Note storiche sul Rettorato e Serie dei Rettori (Annuario della regia Università di Bologna. Anno scolastico 1887-1888. Bologna 1887. 8° pag. 195-259)

Szkoty prawa (legistów) powstały w Bononii z końcem XII wieku i dzieliły się na różne grupy podług narodowości Słowian. Szkołą tym nadat przy. wilej cesarz Fryderyk I (czyli rządy II) r. 1158 na sejmie w Roncaglia porządkując na własną jurysdykcję i obieranie rektorów. W XIII wieku podzieliły się Uniwersytet na 2 oddziały: 1) legiści Ultramontani (obcy rządy), 2) legiści Citramontani (niemcy włościan). Kiedy z tych oddziałów od r. 1224 obierali sobie własnego rektora. R. 1316 utworzono nowy oddział 3) Medyków i Artystów którzy także obierali własnego rektora. Pierwszym rektorem od r. 1244 zebrany przez Malagolę. Pierwszy: Joannes de Vana: ^{od r. 1244} / ^{od r. 1244} Rector Ultramontanorum et Pontale de... ^{od r. 1244} Rector Citramontanorum.

4) Moje: Pontius Ar: chidiaconus Alba: nensis Rector Citra: montanorum 1306-1307(?)

Rektorowie Polacy w Uniwersytecie Bononijskim.

75

- A. 1289 Joannes de Polonia Rector Ultramontanorum, Medicinæ.
 1348 M^r. Johannes de Polonia Rector, Medicinæ.
 1395 D. Jacobus de Polonia Rector Ultramontanorum.
 1414 D. Miroslaus de Polonia Rector Ultramontanorum.
 1443 D. Nicolaus Chebde de Niewiesch de Polonia Rector Ultramon;
 tanorum et Litramontanorum
 1448 D. Johannes de Polonia Vice-rector Ultramontanorum.
 1458 D. Johannes de Apolonia vel Polonia Rector Ultramontanorum.
 1459 D. Johannes de Polonia Rector Ultramontanorum
 1462 D. Andreas de Opporow de Polonia Rector Ultramontanorum.
 1465 D. Tomas de Polonia utriusque Universitatis Rector.
 1466 D. Wladislaus de Polonia archidiaconus Pomeraniæ, Wla:
 diavariensis Canonicus, Rector Ultramontanorum.
 1481 D. M^r. Georgius de Russia Artistarum et Mediorum Rector.
 1482. D. Abraam de Polonia Ultramontanorum Rector.

Ładunek Statutu Uniwersytetu boński (oznakę stroju rektora (pag. 208)
 był biret i Kaptur (caputium sive capuceum); Kaptur był podarty fu:
 trem z popielic (de vario); z resztą nosili suknie zwierzętne czyli ptaszy
 (tabardum) z sukna czarnego; pod tem nosili stroj z czarnego sukna, jak
 inni studenci. Na miniaturze z r. 1476 rektor legistow ma ptaszy z sukna
 czerwonego; w Padwie r. 1463 nosił rektor ptaszy czerwony i Kaptur almutium)
 z popielic. Ob: Gloria: Monumenti della Università di Padova. Venezia, Anto:
 nelli 1834 pag. 187. - 3. Ph. Tomasin: Gymnasium Patavinum. Utini, ex typ.
 N. Schiavelli 1654 cap. XX pp pag. 55. 56.]. R. 1601 nosił w Bononii rektor capu:
 tium z axamitu obramowane złotem. - R. 1803 nosił rektor i profesorowie
 stroj czarny z wyłogami zielonemi, i taniuch złoty (ptaszy, sutanne, Kofien)
 popielicowy i biret czworokrotny z białym kutafem - według ordynacji z r. 1811)
 Ładunek rozporządzenia z r. 1823 profesorowie wydziałów różniz is tglko biretami,
 jurystyci noszą niebieskie, medycy czerwone, filozofowie zielone, filologowie
 białe birety. - W najdawniejszych czasach nie było pewnego przepisu co do
 strojow akademickich.

Uniwersytet w Padwie od r. 1228 miał 4 rektorów: 1) dla nauki francuskiej, angielskiej i normanckiej; 2) dla prowencalskiej, hiszpańskiej i katalońskiej; 3) dla włoskiej; 4) dla niemieckiej.

Cherubino Kosciuszka Santa Maria della Pace - ^{Kamienica}
W Bononii w muzeum archeologicznym przechowywane są (plaskorzeźba z r. 1886 na Campo Santo. Przedstawia ona Madonę z dzieckiem przed królem z prawej i lewej strony po 3 męczennikach. Nad jednym napis: Jaroslaus de Polonia, a u podnóżka herb Progoria. Ma to być rzeźba z kapi. cyrcyjskiej, którą miasto za rozkazem papieża Jana XXII postawiło za rzecze studenta Anglika r. 1321 za rektorstwa Jaroslawa Skotnickiego. Wtedy Klerusze mają przedstawiać 3 studentów i 3 męczenników na znak zgody. - Rektorstwo Jaroslawa w Bononii bardzo jest wątpliwe, może być tylko radca nauki polskiej (consiliarius) - albowiem w szeregu rektorów pod r. 1321-1322 wspomniani są rektorzy: Bartholomeus Lamberti de Cypro Canonicus, Famaqustas Rector Ultramontanorum et Bernardus Catenacius Canonicus S. Antonii de Placentia Citeramontanorum Rector 1321-1322.

1495 Albertus de Bonacursis de Fano Tolerum Medicorum et Artistarum Rector

Podług artykułu Hindakiewiczza Stan.: Polonia i Polska (w Przegląd polski Rok XXII Zeszyt X Kurierów. Kraków 1888 Ogóln. Zbiór Tom 88 Nr 262 Str. 33) Anglik O Denifle na powyższej tablicy cyrcyjskiej napisy w górnej z prawej strony: „Jetrus Revorū de Burgundia, Jaroslaus de Polonia, Rector Ultramontanor.” - z lewej strony: „Reit. Citeramontanor. Rynar: dus de Montebello, Jacobus de Longvilla de Janua.” - na dole: „Anno Domini 1322 die II Martii inceptum et ultimo Aprilis per: factum fuit pro reconciliacione studii huius ecclesie opus subregis mine nobilium virorum Bartholomei de Cypro canonici Fama: gustani Ultramontanorum et Bernardi Catenacii canonici S. Anto: nii de Placentia Citeramontanorum rectorum et sculptorum hic III sapientium.”

(Inscrizione già esistente nella Chiesa della Pace in Via S. Mamolo, ora nel Museo Archeol. di Bologna.)

! Ghirardacci Cherubino: Historia di Bologna. Bologna, Rossi 1665-1669. !

Declaris Archigymnasii Bononiensis Professori-
 ribus a sec. XI usque ad sec. XIV. Tomus I Pars
 1ma autore Mauro Fattorini - Pars 2^a autore Sarti.
 Bononiae ex typogr. Laelii 1769 (ad Legem 2^{ej} pag.
 236-246 promissum: "Scholares illustres" "wymienieni")
 Anno 1269 Joannes archid. Polonus - Philippus Can. J. M.
 de Wratislavia de Polonia - Loricus de Urzio Polonus -
 Trajanus Can. Prauensis cum aliis Polonis.
 Anno 1277 Domitianus Propositus Cracoviensis - Inconstay
 fil. d. Sobeslay proposit. Gnesnen. Can. Pragen. - Johan.
 de Milone de Polon. - Johan Mustacho Can. Wratislaviensis.
 (Jan Muskata bisk. Krak. 1294 + 1320)
 Anno 1280 Andreas de Polonia Can. Mesnen. fil. d. Bon-
 anini militis de Polonia magna.
 Anno 1282 Bonifacius qui dicitur Bonuslaus nepos d.
 episcopi Wratislaviensis (biskupem wrocławskim był wstedy To-
 masz herb Łazga) - Uitus dictus Copasino de Polonia.
 Anno 1285 Mag. Stephanus de Polonia
 Anno 1286 Gualterius de Polonia.

Malagola Carlo: 3 Polacchi in Bologna. Bologna 188.
 przytaczają 2 Matrykui (Rotuli) następnych Profesorów i
 Uczniów. a) Profesorowie prawa (Decretorum) 1444-1445
 Mikotaj z Polski leg. Volumina. - 1458-60 Jan z Polski Rektor
 Ultramontanów, leg. Decreta - 1462-1468 Andrzej z Polski
 Rektor Ultramontanów, leg. Decreta. - 1465-1466 Tomasz
 z Polski Rektor Ultramontanów, leg. Decretal. Digestum vetus (może

Tomasz z Strzypina bisk. Krak. 1454 + 1460) - 1466-1467 Władysław Archidiacon pomorski, Kanon. w Sostaw. Rektor Ultrad-
montanów, leg. Decretalia. - 1482-1483 Abraham Rektor Ul-
tramontanów, leg. Decretalia.

b) Repetitores Medicinae (Docenci): 1511 Mgr. Joannes d. 21
Martii - 1516 Mgr. Nicolaus Velicin Polonus. - 1567 Martinus
Foxius - 1570 Stanislaus Grott - 1615 Gaspardus de Polonia
Scarmeniensis.

c) Profesorowie Filozofii: 1514-1515 Jakób Marcin - 1652-
1654 Joannes Hieronimus Szemet Polonus.

d) Profesorowie Astronomii i Astrologii. 1448 Martin z
Poloki (Martinus Rex de Lorawie alias de Bremisla, został
Mgr. Phil. 1445 w Krakowie, popowrót w 1451 był Prof. Medyc.
i r. 1456 fundował katedrę astrologii) - 1454 Albertus de Cracovia
Astronom. et Mathem. - 1469-1470 Jacobus de Polonia - 1471-1475
Joannes Bossis, doktoryzował się w Krakowie r. 1495 (w
Nuszkowski: Statuta nec non libri promotionum. Crac. 1849 pag.
119 pod r. 1495 między promowanymi w filozof. przychodzi Johannes
de Borzgn) - 1479-1480 Nicolaus de Kwisin, także Nicolaus de
Inoula Mariae wykładał astronomię i matematykę - 1503-1504
Martinus Rex Polonus. - 1506-1515 Mathias Sepravitius
Bochmensis Polonus (profesor anatomii) (r. 1471 został w Krako-
wie Dr. Phil. Mathias de Bohmia) - 1511 Mgr. Valentinus Svirius
(wykładał medycynę i astrologię) - 1605 Christophorus Najmanns
Polonus (Najmanowicz Krzysztof, wrociwszy 1609 z Bononii był Prof.
medycyny w Krakowie + 23 Decembr. 1651 w Rygumie)

e) Profes. Retoryki: 1515-1516 Nicolaus Albini Polonus.

f) Studenci polscy: 1333-1370 Jerosław Skotnicki Dr. Praw Ka-
non. i Rektor Uniwers. (Jerostaw Skotnicki herbu Bogoria arcyb.
Gniezn. 1341 + 1376) - 1381 Stanislaus Polonus Dr. factus - 1385 Hen-
ricus Polonus Dr. factus. - 1388 Johannes de Brorzinich vel Bor-
surecz Dr. factus - 1401 Jacobus nobilis - 1413 venerab. Petrus
de Cracovia - 1415 Miroslaus de Polonia Rector Ultramontanorum -
1422 Albertus filius Nicolai Praepositus Posnan. et Philippus frater suus
exammeti red. 1422. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

1423 Gerardus de Polonia. — 1443 Nicolaus filius Sdzislai
 de Murgineingen de Polonia canonicus eul. ~~posn.~~ polta-
 viensis. — 1443 Sigismundus filius Vincentii de Ghyseg
 decanus eul. Ploenoi. ¹⁴⁴⁵ Nicolaus Chode Rector Ultra-
 montanorum et Litmontanorum. — 1445 Joannes Vie-
 rector Ultramontanor. — 1460 Laniolaus. — 1461 Marti-
 nus de dypura canonicus Vltrenfj. — 1462 Andreas
 de Opporovon vel Oppororou biskup przemysk. Kujans.
 + 1483 h. Sulina) — 1465 Tomas Rector Ultramontanor. legista.
¹⁴⁶² Vladislaus archidiaconus de Polonia, Rector duarum
 Universitatum. — 1471 Desilaus. — 1476 Joannes filius Ja-
 cobi — 1490 Joannes Ungurethys — 1490 Martinus Lucas (de dioc. ploenoi
 Vilknovu vel Vilknovii de diocesi ploenoi. — 1490 An-
 dreas Krzycki (herbu Kotwicz arcyb. gniezn. + 1537.) — 1496
 Ladislaus de Polonia et Petrus filius Salomonis de Craco-
 via lauseati in jure canonico. — 1498 Paulus de Lutomirsko
 laus. in jur. can. mortuus eodem anno, natus 28. — 1500 Petrus
 filius Nicolai Thomier clericus dioec. posnan. (bisk. Krak.
 + 1535) — 1504 Joannes Albi de Cracovia in jur. can. Doctor —
 1505 Bernardus Wapowicz filius Stanislai de Radocho-
 nysza cantor przemysk. et can. cracovien. (Bernard Wapowicz
 + 1535) — 1496 Lucas de Polonia et Joannes Petrus
 fil. Salomonis in utroque jure (Jan Salomon Kanon. Krak.
 + 2 Febr. 1528.) — 1529 Mattheus Discorivius. (Kanonik
 wilen. f. Król. autor 1574-1593) — 1583 Michael Sandomi-
 rienois. — 1606 Stanislaus Wojenski. (Stanislaw Wojenski
 herbu Zadora Kanonik Krak. bisk. Kamieniecki + 1685) — 1614 Wilhel-
 mus Yemps Polonus Allemannorum praeses. — 1612 Georgius de
 Endris. — 1615 Samuel Laszecz de Turzno (Samuel Laszecz
 2 Turzapsztraznik Koronny + 1649 herbu Prawdzic) — 1623 Adamus
 de Warislic vel Varisic Varfavianfj. — 1623 Joannes Carolus
 Nyskowski — 1625 Mattheus Polonus — 1645 Joannes Stemet vel
 Szemet vel Szemiot herbu — 1662 2 Litwa — 1666 Joannes Naru-
 rzevitz de Stirpe Wladimir — 1669 Samuel a Zborow comes in Ryth-

Nicolaus Chelvae
 de Mewiesz de-
 canus posnan. Prae-
 pos. cracov. Decret
 de 1448 (r. 1449)
 Ragmies

wianus de stirpe Jastrzebiei - 1681 Abraham Meyns-
cki, Guglielmus Rigger, Joannes Carnassius, Albertus
Galewski a Stoizewo, Stephanus Lac de stirpe Górze-
wa - Basilus Jaurinus Vilnensis Consiliarius nationis
Sarmatarum vel Jaurynic de stirpe Odrowąż.

g) Na nauki humanitarne uroszeli: 1497 Paulus Sydo-
wiecki (Kustosz Krak. + 1506) - 1499 Stanislaus Ostrowski. -
1509 Erasmus Vitellio Ciołek episcopus plocensis (rodem z Kr-
kowa, bisk. ptocki 1503 + 1522 herb. Sulima) - 1505 Joannes
episcopus Pzaniensis (Jan Lubrański h. Godziemba 1497 + 1520) -
1535 Nicolaus Golcowski Polonus. - 1563-1584 Valentinus
Kuyborski de stirpe Ogoneczk (Walenty Kuyborski kanonik
Krak. warmijsk. wotaw. + 1573 autor)

h) 2 akt Kryninalnyh: 1289 d. 11 Maii. Joannes de Polonia
Rector scholarium Ultramontanorum, Medicinae et Philosoph.
- 1348 d. 4 Maii Joannes Polonus Rector Ultramontanorum
Artium et medic. (Jan z Radziej h. Korab Dr. med. kanonik Kor.
bisk. Krak. 1382 + 12 Stygia 1392) - 1498 Michael de Polonia
laureatus hoc anno.

i) 2 archivum archiepiscopiego:

1511 Joannes Stunza Dr. Artium - 1518 Mgr Sebastianus
laureatus in Artibus, Consiliarius Universit. Bonon. Med. et Philos.
- 1575 Stanislaus Niesvius Towsei (Nieswiarzowski) - 1575
Mathias Clodivius drukował 1574 w Pzolanii mowę na imię
Zygmunta Augusta (Kłodzinski mawę herb. Łada kanonik Krak.
wisen. gnużyki sekretarz krol. 1579 + 1616 autor) - 1591 Stanislaus
Zayza - 1638 Albertus - 1638 Christophorus Baldovinus Comes
de Jauryn Orzowski (herb. Łonoi starosta stobnicki + 1649) -
1638 Joannes Charbicki de Chante Polonus. - 1656(?) Joannes
Innocentius Petricus + 31 Maji 1641 - wrocił z Bononii 1620 autor) -
1415 Nicolaus de Błonie Doctoratus a Stanislas de Petricoria autor gra-
visimorum operum theologiarum (Nicolaus Phalipsai de Błonie in-
f. in Met. Crac. 1414 Mgr Art. 1421) - 1422 Dietrus Bynyn Mgr Art. in Univ. Crac.
etc. etc. Pzolan.

Dr. Paw. Kemon., Ka-
wik warszaw. pleban
p. p. Kacelan St. Soko-
łowski. autor

76
Liber Statutorum almi Studii Bononiensis. Bononiae impressit Justinianus Leonardi Ruberius: ris 1515.

2^a ed. Statuta et privilegia almae Universitatis Juristarum Gymnasii Bononiensis. Bononiae apud Alexandrum Benacium 1561.

Philosophiae et Medicinae Scholarum Bononiensis Gymnasii Statuta instaurata 1609. Bononiae apud Victorium Benacium 1612.

3 Rotuli dei Lettori Legisti e Artisti Dello Studio Bolognese dal 1384 al 1799 pubblicati dal Dottore Umberto Dallari Sotto Archivista nell' Archivio di Stato di Bologna. Volume I. Bologna, regia tipografia dei fratelli Merlani 1888. fol. pp. XVI. 216.

Katalogis rursus professorum ad 1384-1513

1447 Ad lecturam Digesti veteris: Nicolaus Chebocae de Diewiesch Rector Ultramontanus

1462 Ad lect. Decreti: Andreas de Polonia Rector Ultramontanus (sub Joannes de Polonia) (Andreas de Oporow)

1465 Ad lect. Digesti veteris: Tomas de Polonia Utriusque Universit. Rector. (2e Anus pina ?)

1466 Ad lect. Decretalium: Wladislaus de Polonia Archidiaconus Pomeraniae, Wladislaus Canonici, Rector Ultramontanus.

1471 Ad lect. Astronomiae M. Joannes de Booris Polonus

Statuti delle Università e dei Collegi dello
Studio Bolognese pubblicati da Carlo Mala-
gola Dottore Collegiato onorario della Facoltà
Giuridica della R. Università e Direttore del
Archivio di Stato di Bologna. Bologna Nicola
Zanichelli 1888. fol. str. XXIV.

druck u 595 exemplarzahl

sq to statuta Wydziału od r. 1317 - 1499.

Mauro Sarti: De claris Archigymnasiis Bononiens-
is Professoribus a saec. XI usque ad saec. XIV.
Bononiae 1769.

Carlo Malagola: Monografie storiche sullo Studio
Bolognese. Bologna, Nicola Zanichelli 1888.

Savioli Vittorio: Annali Bolognesi. Basiglio 1795.
3 Vol.

Cherubino Ghisardacci: Historia di Bologna. Bolog-
na ~~1666~~ 1665

Acta nationis Germanicae Universitatis Bononiensis
ed. Ern. Friedlaender et Car. Malagola. Berol-
ini 1887. 46

Niccolò Pasquali Alidosi: I dottori Bolognesi di Teo-
logia, Filosofia e Medicina e d'Arti liberali. Bolog-
na 1623.

- 1653 Schola Dr. Med. i Prof. w Zamosciu
+ 6 Septemb.
- 1496 Petrus Salamons de Cracovia Dr. Jur. in Bologna
- 1505 Bernardus Stanislaus Wapowski de
Rudomonsa Canon Bremislet Cracov. " "
- 1562 Valentini Rosarius Crac. Dic. " Juss. Pontif. "
- 1511 Joannes Rosarius . . . Dr. Med. "
- 1593 Stanislaus Rosari " " "
- 1553 Valentini Rosanka " "
- 1516 Nicolaus de Wieliczka " "
mre Art Crac
- " " Petrus Quintibertinus de Oborniki
- " " Johannes Benedicti de Czeslitz
- 1545 Petrus Schemmelfis d. 8/9 1545
Albertus Sierper
Martinus Borucki
- 1536 d. 10/9. Paulus Novicampianus
- 1560 Laurentius Pontificius
- 1568 Martinus Fox
- 1591 Stanislaus Zawadzki (Dicus mtoch)

Numerus	Litera	Nro
Invent.		
Berger Adolph Franz.	Felix Fürst graphisches Berger.	ppg. VIII
Der J. Ch. Schindler.	/: Titel und irrig eingebr.	

. Edmundus Lathropius 2. unguis
 . nowadzyj r. 1340 .
 do Dolm. przy Karmieja Wiek.
 w Tozenia Statutu 1347.
 ię proforem w Bononii

301

20

16

32

24

53

27

21

23

18

278

Valentinus 1512
w Bononii 2 Mys:
Korofkim.

1512 episcopus Luceor? Paweł Hol.
szanx: Algi
muntowicz
1513 wrocił do Krakowa 2
bisk. Tuckim
w Wilnie

1517 ad eulefiam in Gorky
investitus sum

1499 acolitus

1509 ordinatus sum Vilna

1518 przy biskupie w Wilnie

1524 Praeior fin

Format	A u t	
4 to	(Redaktor)	
<p>Donadzi</p> <p>x. m. a.</p>		
<p>Tłumacz (przerabiacz)</p> <p>(wydawca)</p>		
Dział	Umiejętność	Przedmiot

1596 d. 20 Junii Cracoviae. — Anna Austri-
 azka żona Zygmunta III króla polsk.
 robi fundacyjny zapis na utrzymywanie
 6 młodziarzy z Polski i Szwecyi, którzyby
 w Uniwersytecie jezuickim w Graczu kształ-
 cili się w Retoryce, Filozofii lub Teologii.
 (Quadrantinus Fabianus S. J. Speculum
 pietatis ~~Polonae~~ continens vitam Annae
 Austriacae Poloniae reginae. Brun-
 bergae 1605. 4° pag. 164)

Geschichte der Universität Heidelberg; nach handschriftlichen Quellen nebst den wichtigsten Urkunden von Johann Friedrich Hantz, nach dessen Tode herausgegeben von Dr. Karl Alexander Freiherrn v. Reihlin-Meldegg. Mannheim (J. Schneider) 1864. 8°

I Band (von 1386 bis 1556) LXVI. 477.

II " (von 1556 - 1803 und Urkunden) XVI. 506. 1.

(Universität w Heidelbergu z 1706 oddany jezuitom)

Uniwersytety w starożytności, jako główne czynnik
owoczesnych umieszczeń i jako oddzielne autonomiczne
wielkimi przywilejami obwarowane pierwotnie kościel-
ne korporacje, zajmowały nader ważne stanowisko w
rozwoju cywilizacji ludzkości: dzieje ich stoją w jak
najściślejszym związku z dziejami oświaty, cywiliza-
cji, kraju religii i kościoła. W naszych czasach przyszło
my do przekonania, iż przez dokładne obznajomienie się
z przeszłością dopiero jesteśmy w stanie ocenić stanowisko
nyszą i zadanie narodu, i że cała nasza przyszłość po-
większej części zawisła od dobrze pojętej przeszłości kraju.
Do tego przekonania wyszliśmy za pomocą historii, do
której rozświetlenia w naszych czasach tak znaczne przygo-
towaliśmy własnie kroki: albowiem material do dokładnego
zbadańia przeszłości narodu, nie sporzyna w ogólnych za-
rysach, ogólnikowych kompendiach historycznych, lub w no-
wym nicowaniu i przerabianiu oklepanych rzeczy; lecz wgrun-
towym i na pierwotnych autentycznych źródłach opartem

badaniu i rozstrzeganiu pojedynczych szczegółów historycz-
nych. Wreszcie monografii nader pożądaných do zbada-
nia należącego dziejów, niebaczając się także historyi sztuk i zakt-
dów naukowych z których się oświata na kraj rozlewała.
Jednym z najdawniejszych uniwersytetów w Polsce jest Wszech-
nica Krakowska założona r. 1364. Dotąd tylko ukazywały się
pojedyncze materiały jako to wiadomości o bursach, kolegiach
statuta pojedynczych wydziałów i przywileje: na historyi
jednak całego zakładu dotąd zbywa. Z tego też powodu
chcąc w części przynajmniej zaradzić brakuowi i innych rzeczy-
cie do podobnej pracy, starał się autor według dostępnych
mu źródeł skreślić dzieje. Do tych źródeł należą ręko-
pisma, Annales, Acta rectoralia, Matriculae, Statuta facultatum,
libri promotionum, Copiae privilegiorum i. t. d.

I) Księga. Od początku i założenia uniwersytetu aż do jego reformy (Okres scholastyczny) 1346-1556

Rękopiski dochowane przywileje uniwersytetu z pewnością podają
czas w którym uniwersytet założony otrzymał swe ~~przywileje~~
ustawy i organizację: mimotego dawni pisarze podają rozmaite
czas pierwszych początków uniwersytetu. Założenie uniwersytetu
Heidelbergkiego podaje Serarius i Tritheim na r. 1339, Speyer,
Reusner, Lanzirulus, Hottinger, Bertius, Münster i inni na r. 1346,
Leodius na r. 1348, Paweł Lang na r. 1354, David Lameus na r. 1355,
Freher, Brenius, Zeiler na r. 1376; przywileje erekcyjny Ruprechta I
Kurfürsta d. 1 Octobria 1386 (Hautz I p. iii). To początkiem się Thomasz
i zakłady takowe stuzby czas poprzednio istniały nim otrzymały
od księcia lub papieża przywilej konfirmacyjny: a tradycja ich istnie-
nia była dawniejsza a niżeli pisemne ustawy urządzały ich organizm.
Zresztą podania ludzi, którzy bliższymi byli czasowi powstania, niż my,
nie należy do ~~historii~~ ~~historii~~

Rotulus id est schedula
reu charta in speciem
rotulae seu baculi pro-
tundi convoluta (Du
Cange)
Lvel rotulae

Rudolf Agricola
(Kaufmann)

Kazmierz W. i Jagiełło lubo nie mieli naukowego ukształcenia: posiadali jednak w wysokim stopniu praktyczny zmysł dla wszystkiego co było dobre i pożyteczne - co stanowi niezmienną cnotę i zaletę monarchy. Świadczy o tem jego urządzenia co do dyjeceji, statut dla Żydów, dla Łup, Statut wislicki, fundacye klasztorów, Kofiołtów i licznym wsi. Fundacye Kofiołtów świadczą o jego bogobojności (lubo z rąk zwał z Bodzanta i Kazat utopić Barykty); zachęcał ich przyjaźnią naukowemu cesarza Karola IV.

[Ustanowienie republiki trybunału nadobny]

Łatwienie uniwersytetu - prowadzenie nauczychiel - Organizacyja pierwotna - Otwarcie - Potwierdzenie papiekie - Wykłady - Immatrykulacyja - Depozytyja - Obior rektora - Senat a kademiiki - Prawo wykładow i głosowania - Kanclerz, wie Kanclerz - Konserwatorowie Pedelle - Ładownictwo, Carcer - Berta - Liczba - Stopnie a kademiickie - najdawniejszy statut - Ferie - Fakultety - Gmachy - Kofiołt - Szpital - Przywileje papiegow, biskupow - Biblioteka - Kwatery stan i uczelnia - Dochody - Szturn na rydy - Udział uniwersytetu na łoborach Konstanckim i barylejskim - Hofunek do Husytow - Zarary - Pojar - Profesorowie maja sobie powierzone interesy publiczne, Kra - jowe - Rozszerzenie nauki Lutra - Wierność dla papieja

John Wycliffe + 1387 Hieronim z Pragi Jan Huss

Kalendarz: Gdy Konylium lateraneniskie + 1512 reforms Kalendarza już na Konylium bazylejskim (1439) rozpoczęta do skutka przy: prowadzić chiato: zaweznato ono i Krakowski uniwersytet podob. nie jak inne o zdanie w tej mierze - W XVI wieku starania Fakultetu artystow o wzrost literatury klasycznej - Zaprowadzenie Katedry języka greckiego, hebrajskiego - Poprawa statutow - Przepuszczenie łowieckich żonatykh profesorow (na medycynie i na prawie) - Konylium trydenckie

Paulus Arnold Savigny, Griesse, Meines

Schreiber: Geschichte der Universität Freiburg
Bianco: Geschichte der Universität Köln
Flomex: Geschichte der Prager Universität
Hter: De grad. acad.
Mederer: Annal. Ingolstadt.
Krabbe: Gesch. der Univ. Rostock

Uniuersytety niemieckie: Kolonia 1388, Erfurt 1392, Würzburg 1403, Leipzig 1409, Rostock 1419, Greifswalde 1456, Freiburg u. Bruggowiu 1457, Baylea 1460, Frier i Ingolstadt 1472, Magunija i Fribingen 1477.
Praga, Wieden, Heidelberg

Lincknagel: Handbuch für Archivare
Matthaeus von Croicov. r. 1395 zofstet sekretanem pfaltzgrafa Rupprehta II potem biskupem u Wormacii
Johan Van der Noef 2 Orabemay

Vijcher: Gesch. der Uniuers. Basel

Köpke A: Gesch. der Uniuers. Berlin

Kampfschulte: Gesch. der Uniu. Erfurt

Schreiber H: Gesch. der Uniu. Freiburg im Breisgau

Rösler E. F. " " " Göttingen

Kosgarten " " " Greifswalde

Klippel " " " Fribingen

Kink " " " Wien

Die Matrikel der Universität Heidelberg von 1386 bis
1662. Bearbeitet und herausgegeben von Gustav Töpke Doctor
der Rechte. Ier Theil von 1386 bis 1553. Nebst einem Anhange
enthaltend: I. Calendarium academicum vom Jahre 1387. II. Jura-
menta intitulantorum. III. Vermögensverzeichnis der Universi-
tät vom J. 1396. IV. Accessionskatalog der Universitätsbibliothek
von 1396 bis 1432. Heidelberg. (Selbstverlag des Herausgebers-
in Commis. Carl Winter's Universit. Buchhandl.) 1884. 8^u (50 Mk.)
St. LXXVI. 697. - II Theil (1886) von 1554 bis 1662. Nebst einem
Anhange enthaltend: I. Matricula Universitatis 1663-1668. - II. Album
Magistorum Artium 1391-1620. III. Matricula alumnorum Juris 1527-
1581. IV. Catalogus promotorum in Jure 1386-1581. V. Matricula studio-
rorum Theologiae 1556-1685. VI. Promotiones factae in facultate theologia
1404-1686. VII. Syllabus Rectorum Universitatis 1386-1668. 8° K. i. St. 622.
(Registra wyjdaq w osobnej czesci.)

- 1386 intitulasi 181.
1387 Adam de Kuisela in Polonia pauper.
1394 Magister Matheus de Cracovia, Sacrae Theologiae Professor.
nichil fuit receptum ob reverentiam personae. (p. 59) /; Doctor
in Sacra Theologia Pragensis
1396 d. 20 Decembris electus in Rectorem Matheus de Cracovia.
" intitulus: M^r. Petrus de Breza Doctor Medicinae Paduanus
et M^r. Art. Pragensis. (p. 63 et 6)
1398 (Com. aest.) Prezlaus de Slupiez regni Polonie canonicus
Wladislaviensis dt. (edit) (p. 67)
1404 (P. aest.) Sigolans Ronenberch cler. Wladislaviensis dioc. p. pauper. (p. 94)
1405 (P. h.) Magister Jeronymus de Praga Parisiensis dt. (Combustus postea
Constantiae in generali Concilio propter hereses.) (p. 100)
1406 (P. aest.) Sigolans Swarzo de Gedanizig Wladislaviensis dioc. p. (p. 101)
1407 in crastino S. Geronis vociorumque eius (11 Octobr.) venerab. pater
Matheus... episcopus Wormaciensis, conservavit additionem amiterii
S. Petri... pro sepultura necessitatem... Hic... Matheus de Cracovia natus
erat Sac. Theol. Professor egregius Regis Romanorumque confessor. (p. 105)

1425 (C. aest.) fr. Johannes de Castro ord. predicatorum de Danow
Wladiolaviensis dioc. (p. 166)

1492 (V. Idus Julii) Fredericus Schylling de Cracovia.

1492 (C. aest.) Joannes Syrdung de Blazfort Herbipol. dioc. Artium
Magister Lipsensis. (p. 403)

1493 (C. h.) Benedictus Sculteti de Gdano ex Prussia Wladiolaviensis
dioc. professor in Polyn ordinis Cister. (p. 408)

1495 (C. aest.) Cristoforus Steffann de Gwidano Wladiolaviensis dioc. (p. 415)

1515 (C. aest.) Heinrichus Schlucker ex Prussia eiusdem diocesis (p. 502)

1543 Georgius Judas de Conia in Prussia dioc. Gnesensis (p. 584)

Tom. II

1558 Reformatio Universitatis per Anem Ottonem Henricum

1562 dom. Joannes Lasicki, Joannes et Jodocus Lacako nobiles 7/IV.

" Wenceslaus et Joannes fratres domini ab Art. rog. Poloni, Franciscus
Gotzlaw de Nadarycz praeceptor, Joannes Kreykowski famulus,
Stanislaus Lauatecki. 16/X.

1563 Nicolaus Othman Wladiolaviensis. 23/V.

1564 Nicolaus Kula Polonus, Stanislaus Pharnovius Polonus 3/V.

1565 Paulus Leonboet Polonus Cracoviensis. 1/II.

" Nicolaus Rupnovius Polonus 14/V.

" Christophorus Zborowski baro Polonus 18/XII.

1566 Stanislaus Lasovius Polonus 1/VII.

" Stanislaus Stadnicki, Gasparus Gracowsky 2/VIII.

" Alexander Prousky (Bronski) baro ex Russia, & Matthias Nykosky,
Stanislaus Moszygiewsky, Jacobus Kryemysky, Bartholomeus Hlo-
leh. 7/X.

1567 Joannes Krotosky Wladiolaviensis palatini filius, Sebastianus
Barsky, Stanislaus Trlesky. 5/IV.

" Joannes Swidna Polonus dominus Schamotulij et Kasimiri, Daniel
Printz Leobergenois, Joannes Lubowski, Joannes Kosirowski. 14/VI.

" Jacobus Grodzowski et Joannes Olielienki Poloni. 22/VII.

" Valentinus Greff Schleisingensis, Dionysianus. 23/VIII.

" Baltasar Mlodnitijs Polonus. 3/VIII.

" Jeremias Wainowski Polonus. 22/XII.

1568 Joannes Crivanovius Polonus 15/IV.

" Erasmus Eichler Cracoviensis 1/VII.

" Johannes Jordan Cracoviensis 1/IX.

" Johannes Mironowski de Miron, Johannes Balcerovius Lublicensis et Caspar
Mironowski Poloni. 1/X.

- 1569 Nicolaus Miksauskij a Myran, et Jacobus Charuinius Poloni. 14/III.
 " Jacobus Siktorsky et Christophorus Pileczky, Poloni. 14/VI.
 1570 Constantinus Ferberus Dantiscanus. 25/VI.
 1571 Christophorus Schillingus Silesius. 1/x.
 " Joannes Drotkowsky major et Joannes Drotkowsky minor, fratres patre;
 les item Higneus Orsolintzky, et Hieronymus Orsolintzky, frat-
 res germani, gente Poloni. 4/x.
 " Magnus, generosus et illustris d. Andreas de Wicabork Zebrzydowski
 palatinus Proffensis cum 4 sibi adiunctis videlicet: Nicolao Rupnowski;
 Tobia Theodoro, Daniele Parzowski, Jacobo Swardecki. 29/xi.
 1572 Andreas Ormolsky nobilis Polonus. 4/II
 " Joannes et Andreas Lerchynsky, fratres germani Poloni Comites, Maximilia-
 nus Slomsky praefectus eorum, Albertus Bresinius praceptor, Matthias
 Zemetzky famulus. 4/xi.
 1574 Martinus Tarnowski, Johannes Lascius nobiles Poloni, ~~et Henr;~~
 aedius Waldenburg famulus eorum. 31/VIII.
 1575 Jacobus Fabricius Dantiscanus, Gerhardus Brandis Dantiscanus. 4/v.
 " Joannes Bargelius praceptor, Joannes Myscoviński a Myrcu, Sigismun-
 dus Myscoviński a Myrcu, Paulus Gieraltowski a Glabowice, Paulus
 Bernusius Cracoviensis, Poloni. 24/x.
 1577 Joachimus Krzyzanowski Cracoviensis. 11/VII.
 1578 Johannes Schilling Cracoviensis Polonus. 28/I.
 1584 Joannes Ribingi, Matthias Witoslarsky, Vladislaus Grodierky, Matthias
 Ribingi. *) 9/x. *) Studijus Theologiae 1584.
 " Jacobus et Christophorus Siemiersky Poloni. 21/x.
 1585 Samson Chlewietzky ex Sandomiriensi districtu Polonus nobilis. 4/II.
 " magnificus et generosus Stanislaus Comes ab Ostrog, dominus in Kosmi-
 neck et Richnow etc., Joannes Amphias eiusdem Comitis praceptor, Raphael
 Bronowicki famulus nobilis, Joannes Polotnicki, dominorum Chlewi-
 ciorum famulus, Poloni. 20/X.
 |. Acta Univ. XIII. 49 opowiadaja, pod r. 1586, iż hr. Ostrog po wieczery wyszedłszy
 z domu nad rzekę Dniepr dla spaceru z swym nauzycielem domowym i jeszcze jednym
 szlachcicem polskim, spotkał na ~~tem~~ moście studenta Maurycyego de Oeynha-
 ren Westfalezyka, który go tak gwałtownie szturchnął, iż się Ostrog natę nie
 przewrócił. Zapytany od nauzyciela, co by miał za powód zażeczki, odrzekł Oeynhausen;
 niemać sprawy z tym papem leż z jego krajami. Przyszło potem dozwady
 z obu stron tak iż dobito miezów i rozpoczęła się walka. Polacy wracający do domu
 obronili Ostroga; leż wypadli z gospody Koledzy Oeynhausena i rozpoczęli walka
 na dobre, tak iż Polacy ledwie do domu uszli, góra się zemknęli przed szturmującymi.

D. 7 Marcia 1586 rozszedł Senat akademicki z burdy i skazał Beyn-
hausen na dolni karcereu, z którego jednak takowego na prośby
współuczniów wypuszczono, z zastrzeżeniem iż Beynhausen swej kry-
dy dalej mścić się nie będzie. (II Tom. pag 121) :/

- 1585 dom. Andreas et Johannes fratres germani Miękiński, dom. Mar-
tinus Bromiewski, Albertus Maximus Calisiensis Polonus, Andreas
Komorowski ~~Polonus~~ famulus Miękiński. 6/X.
- " Conradus Riedt Poonaniensis, Christophorus Chelmsky ex districtu
Cracoviensi. 6/X.
- " Martinus Sieniewski Polonus. 6/XI. (Daniel Mikolajewski Polonus)
- 1586 Albertus et Vladislaus Przyjemski fratres Poloni. 13/VI.
- " Andreas et Stanislaus Chlewicki fratres nobiles Poloni, Vitus Franciscus
Tyrolensis ^{annus} duorum Polonorum praeceptor, anno 1569 in scriptis, renovari
nomen suum data fide petivit; Martinus Silnicki, Marianus Dzi-
lecki Poloni nobiles, in iurati ob aetatem, Nicolaus Rhenanus Siles-
ius Poloniensis praeceptor istorum trium, Johannes Chenanensis
famulus ipsorum. 28/X.
- " Felix Illupécius de Conary, Vitus Wotrobka, Petrus Wolowicz pa-
latinides Imolecensis, Stanislaus Skoralsky generosi domini Petri
praeceptor, Adamus Strawinski domini Petri famulus. 4/XI.
- " Georgius Crotyllo de Storance (Czuryło ze Stojaniec) nobilis Polonus. 18/XI.
1587. Stanislaus Boianowski Polonus nobilis, Bonaventura Soborzycki
Polonus nobilis in iuratus propter aetatem, Matthaeus Hermes Polonus. 12/IV.
- " Stephanus et Johannes Loidz Borussiae fratres. 14/VII.
- 1589 Adamus Bonnerus nobilis Polonus ex palatinatu Cracoviensi. 13/X.
- " Joannes Skurvin baro a Dzikuski (Tyszkiewicz?) supremi thesaurar-
ii Mag. Ducatus Lith. filius, Lucas et Georgius Masalsky nobiles Lit-
huani, Joannes Marquardus Rigenois Livonus ipsorum famulus
Stanislaus Skoralsky Lithuanus baronis et nobilium praeceptor
inscriptionem (ex a. 1586) repetivit. 18/X.
- 1591 Martinus Zieklinski a Zieklin Polonus 16/II (Universytet piórze d. 1
1899) Maria i 1 Maja 1592 do ojca jego ad generosum d. Florianum
Zieklinski, aby długi za syna zapłacił; d. 7 Marcia 1593 z powodu długów
uwolniony. :/
- " Johannes et Nicolaus Hlebowicz in Dambrowna palatinidae Froenae, Lit-
huani fratres, Jacobus Broniewski, Johannes Wiazowicz, Nicolaus
Potoczki, Johannes Gaderki. 5/VI.
- " Stanislaus Leluski Polonus. 5/VIII.

- 1592 Samuel et Albertus Karasowitius fratres Lithuani, Johannes Sapieha, Jacobus et Vincentius discontius Cracovienses, fratres Poloni, Adamus Bilicowitius Lithuanus. 12/VII.
- " genitor d. Venceslaus Leszczencki liber baron Leszno et Goluchow, Joannes Amplias Ostrogensis Polonus d. baronis praeceptor (inscriptionem renovavit), Sebastianus Broniewski Polonus, Gregorius Lusecki Masovus. 12/VII.
- " Fredericus Gutteter Cracoviensis Polonus. 29/VIII.
- " Paulus Szawinsky filius castellani Lencienensis, Jacobus et Johannes Jasmaniczky fratres Poloni, Nicolaus Schillingh Cracoviensis. 7/X.
- " Bartholomaeus Keckerman Dantiscanus Borussiae. 22/X.
- " Stanislaus Gelhorn Cracoviensis. 3/XI.
- 1593 Casparus Kemysky a Rahosyn, Christophorus Strasz de Biela: row equites Poloni. 29/IV.
- " Johannes Glinosky nobilis Polonus. 4/X.
- " Stanislaus Zielinsky de Zielianka baro Polonus, Johannes Blothmizky praeceptor (jam anno 1585 inscriptus), Johannes Sobanoky famulus. 13/X.
- 1594 Jeremias Danbrowius Cracoviensis Polonus, Ferdinandus Praetorius Cracoviensis Polonus. 22/II. *) stud. theol.
- " Joh. Callenbach Bipontinus. 2/II. (pag. 171) *) " "
- " Nicolaus Niemczla Polonus, Stanislaus Laurentius Lancutensis Polonus, ~~Polonicarum~~ Polonicarum ecclesiarum alumnus, studens theologiae. 9/IV. *) stud. theol.
- " Stanislaus Kirzynski a Siennau, Johannes Gilowski Lennouienensis. 24/IV. —
- " Anselmus Gostomski de Lezenice nobilis Polonus, Christophorus Frzylathowski nobilis Polonus, Martinus Pisecius Silesius, Joannes Biliccius injuratus propter aetatem. 3/VI.
- " Martinus Gratianus Gertichen Polonus. ~~Polonicarum~~ ex Majore Polonia, diaconus ecclesiae fratrum, studens theologiae. 29/VI.
- 1595 inclitus dominus Johannes Amor Tarlo de Seze Karzowice palatinides Lublinensis et capitaneus Pilonensis Polonus, Johannes Gostowsky, Martinus Treza injuratus propter aetatem, Mariannus Przyteczky renovavit juramentum ante praestitum, Poloni. 2/I.
- 1596 Bartholomaeus Pascasius Lituanus. 21/VII. (Obiit peste in noxomis academiae 7 Decembris 1596), ~~Polonicarum~~ Balthasar Crosnewitzius Lithuanus. 21/VII (magister Artium 1600, discessit 23 Maii 1600 Barileam hinc comedens — erat studiosus theologiae.)
- " Stephanus Theokuli baro in Kesmark. 7/X.
- 1598 Joannes Marcowizius Lituanus (studens theologiae). 4/V.
- " David Keckermanus Dantiscanus in Octobri. — Severinus Comedius Lituanus, in Septembri
- 1599 Andreas Pauli Hamburgensis, 28/Septembris.

1599 Samuel Pabianovius Olechniensis Polonus. 18/X. (Student theologiae, inauguratus Verbi divini minister in Minore Polonia a Synodo dublinensi commendatus, d. 5 Junii Academiam reliquit domum revocatus.)

- 1600. Albertus Liwnizkhi Oenipontanus Tyrolensis (?). 8/IV.
- " Stanislaus Zellenki de Zellanka, Nicolaus Broszinski ab Ossolin nobiles Poloni, Stanislaus Göttembienski ephorus nobilium illorum. 29/V.
- " Stephanus de Grodno Grodzinski nobilis Polonus. 21/VII.
- " Johannes Philippus Hosius Oppenheimius (inscriptus 1598). 14/VIII.
- " Nicolaus Cracovius Lomeranus. 29/IX.
- " Johannes et Nicolaus Potozki de Potock germani fratres nobiles Poloni, Johannes Polonski, Nicolaus Macovierki nobiles Poloni, Ferdinandus Praetorius Cracoviensis praedicatorum 4 nobilium ephorus, repetit (jam a. 1593 inscriptus). 13/X.

* Kozensis Silesio-Polonus, stud. theol. 1600.

1601 Henricus Erasmus Calenbachius, Wertheimensis Francus. 2/II.

" Joannes Bogatko de Bogatki nobilis Lithuanus. 14/IV.

" Andreas Vandelovius vel Wandlovius Suidnicensis Polonus 28/V.
(causal. art. 1602 factus)

" Joannes et Andreas Firley domini de Dambrowica barones, Sado-
mon Neugebauer Borussiae, Petrus Moglevski, Jacobus Branecki
Poloni famuli illorum, Georgius Lemke Polonus et Christophorus
Widemaier Silesius (Lemke i Widemaier byli slugami Firlejow i Sadom-
ne przestepstwa wydateni zotali r. 1604 z Heidelbergi), Thomas Petri-
cius, Paulus Kasanowski, Andreas Branizki Poloni, Joannes
Boguos de Ziemblire nobilis Polonus, Petrus Szoman Polonus
(ephorus domini Boguos), Georgius Buczinski, Paulus Mellner
Poloni famuli. 2/VII.

" Jacobus Moehinger Forunensis Borussiae. 23/X.

" Matthaeus Keckerman Dantiscanus alumnus domus (Bursae) Sapien-
tiae. 22/XI.

" Paulus Pirusconius Vilnensis Lithuanus (vel Borussiae - a. 1602
discessit Paariam accitis 3 florenis pro viatico)

1602 Adrianus Pauli Dantiscanus Borussiae (causal. art. factus). 9/IV.

" Julianus Poniatowski nobilis Polonus. 9/VIII. (d. 18 Septemb. 1602 praefatae
litterae commendatitiae eulogiae dantuti in Polonia ad doctorem Joannem
Daniel Sosenus Mumpelgartensis S. Theol. Doct. et Prof. rector a. 1595 scriptae in quibus
commendant generosum et nobilem Polonum Julianum Poniatowski, qui ob religionem
orthodoxam in finibus regni Poloniae tutus contineri nequit decretum est, ut Polonus

* (stud. theol.)

ille iuvetur, quantum Academia possit, et commendet facultas theologia
cum Principi nostro et peregrino principi Radziwił. (pag. 212). : Był to
Julian z Buchnik Łoniałowski później pastor Strużński i ojciec Staw-
nej Krystyny Łoniałowskiej. :)

1602 Samuel Leonharti Lituanus. 22/XI.

1603 Jacobus Kostecki Polonus. 6/I. (studens theologiae 1603-1604)

" Stanislaus Casimirus Polonus. 3/XI.

" Andreas Hermannus Polonus. 13/VI.

" ~~Andreas~~ Abrahamus et Christophorus Sienintae domini in Lachowtze
et Dido, Andreas Grotkowski praepositor baronum Sienintorum, Mathias
Tudorowski et Stanislaus Kosminski nobiles Poloni generosorum famuli. 22/VI.
Joannes Paulus et Sigismundus ambo Dunitkowski barones de Bytoko, domi-
ni in Belkini, Malkowice, Kolizin etc. : Tres barones Poloni Sieninti et
Dunitkowi senior ob rixas in templo commissas mulitati 16thaleris d. 24
Novemb. 1604), Stanislaus Szeperanowski de Bylin, Daniel Jezierski fa-
mulus, Alexander Jaskiewicz, Matthias Kruczinski, Martinus Lem-
ka Lublinensis, Andreas Jezierski, ~~et~~ Poloni. 24/VI.

" Petrus Testreacius Lituanus 8/X. (magister Art. 1603, studens theologiae)
D. 20 Decembris 1602 circa electionem novi Rectoris nonnulli voluerunt
eligere aliquem extra Senatum academiae, vel Principem Lituanum
Radziwił qui jam tunc vivit, vel alterum ex baronibus Firleyum
(Joannem vel Andream) studioso, et illi adungere prorectorem ex
Senatu; tamen maiori parti placuit, id fieri non debere tum quod
Princeps Radziwił non sit inscriptus matriculae Universitatis,
tum quod Firlei extra Romanum Imperium sint nati. - R.
1603 d. 30 Grudnia chuano znowu jednego z Firleyow obrac' Rektori-
rem, lecz zamechano, quia non certo constat de ipsorum illustri
genere." (pag. 215)

1604 Stanislaus Pietkarsky Frisynensis 5/X et Petrus Lekarsky
Lituanus (patruelis Stanisłai). 12/XI.

1605 Adamus Pauli Mosbacensis. 4/II

" Joannes Malyszka nobilis Polonus a Mokratiza in Volinia 15/X.

" Joannes Picalobzeski Polonus 21/XI.

" Thomas Volanus Lithuanus, Joannes Voinovius Lithuanus. 23/XI.

" illustris Princeps Johannes Casimirus Sigisbertinus Comes Palatinus, Dux
Bavariae, Comes Veldentiae et Spontemiae 3/XII depositis cornibus
(łuski) per nobilem famulum. (r. 1606 obrany rektorem z dodaniem
wicerektora)

1606 Joannes Iselnerus Polonus Cracoviensis 19/III.

" Joannes Jenkenius Polonus. 19/VI.

" Georgius Pauli Dantiscanus 4/XI.

- 1606 Franciscus Jales Polonus Warsaviensis 19/XI.
- 1607 Matthias Stanislaus a Drohois Drohoiowsky eques Polonus,
Joannes et Franciscus Rilsky de Magno Rilsko equites Poloni fratres
germani, Joannes Bal de Mochow (Mogiew), Matthias Zabaraschy
a Labarza, Samuel Milichi equites Poloni. 21/VIII.
- " Andreas Buickly de Buicely, Johannes Kraguletus, equites Poloni. 21/VIII.
- " Marcus Sobersky de Sobersky Polonus. 8/XI. (Audebat adhuc 1609 et hi
delbergae et tum ejus famulus Christophorus Bartoschewski pro-
ter factum in perpetuum relegatus est.)
- 1608 Alexander Naruskenwicius et frater ejus Georgius, generosi Poloni filii
magni Venatoris Poloniae, Reinoldus Eggerdes (Eggird?) Polonus, Joannes
Laprouis Polonus, Joannes Ulmannus Polonus. 22/III.
- " Samuel Wlostowsky nobilis Polonus. 8/V.
- 1609 Alexander Mysolouius Polonus (receptus in Collegium Casimirianum
ad stipendium). 12/IX.
- " Joannes Stobaeus Marieburgensis Borussiae. 15/IX.
- " Simon Kuominus lituanus 10/X.
- 1611 Marcus Chyertky nobilis Polonus, Severinus Boner nobilis
Polonus iniuriatus per aetatem, Joannes Macovius Polonus ephorus,
Joannes Secemenides Polonus, famulus iniuriatus. 21/V.
- " Andreas, Samuel et Alexander Przytanowsky fratres germani Poloni
nobiles, Samuel Czaplinski Polonus ephorus. 21/VIII.
- " Adamus a Siemno Siemiensky palatinides Podolsky iniuriatus per aetatem,
Stanislaus Rogolinski ephorus, Stanislaus Lagowsky Polonus,
- *) studens theol. Stephanus Chertius Polonus. *) 7/1611 IX.
- " Felix Przytubski Polonus, Lucas Paszkiewicz lituanus, nobiles, Johannes
Dombuti lituanus, Paulus Demetrius lituanus. 21/1611 IX.
- " Lucas Gornicki nobilis Polonus. 25/IX.
- 1612 Jacobus Duszowski Polonus. 1/IX.
- 1613 Zbigneus, Martinus, Joannes de Goray nobiles Poloni, Joannes
Pauli Dantiocanus, Adamus Satyczynski Polonus. 25/X.
- 1614 Thomas Megierski Polonus. 8/VI. (studens theologiae 1614-1616)
Polonus,
- 1615 Sigismundus Starnitzki nobilis Polonus, Nicolaus Wisotzki praecip.
tor (studens 1615-1619). 16/X.
- 1616 Salomon Pauli Gedans Borussiae. 3/IX.
- " Simon Bathovius Doboenensis Polonus. 2/XII.
- 1617 Joannes Rybinus Polonus. 6/I. (studens theologiae 1618)
- " Zachaeus Kestnerus Cracovia-Polonus. 21/I.

- 1617 Samuel Paal de Hoorceio baro Polonus, Christophorus Jacobaeus
Polonus praeceptor praedicti baronis, 30/IV (Dnia 1 Kwiecna 1618 odebrano
od niego uzwania Samuela Paala, z powodu ia się z nim surowo obchodził
i bit, Senata Akademicki pisat z tego powodu do matki uzwania Elzbiety
z Labiozyna hrabiny Paalowej.) (pag. 282)
- " Albertus Gliccladius Polonus. 22/IX. (stud. no theologiae 1619)
- " Hieronymus et Sandivogus de Broniewo Broniewosky, Johannes
Bukowiecky Polonus (stud. ad huc 1619) 14/X.
- " Lucas Erb Zornaniensis. 20/X.
- " Georgius Breutte Dantiscanus. 12/XI.
- 1618 Stanislaus et Johannes Hbarszki de Hbarszin generosi fratres
Poloni, Abrahamus Jerieroski, Daniel Duracius Poloni. 9/IV.
- " Johannes Stephanus Grudziński non juravit ob aetatem, Andreas Ostler
ab Adelodorf, Stanislaus Gorski. 2/VI.
- " Salomon Hreugebauer Borussiae a Cadano renovavit inscriptionem. 29/VI.
- " Daniel Vetterus (Streje) Leucopolites Moravus. 17/IX.
- " Hector David Siński nobilis Lithuanus, Gregorius Tolok (ephorus quis). 6/X.
- " Lucas Vandorinus Dobrzański Polonus. 9/X.
- " Christophorus Schlieff Dantiscanus Borussiae. 22/X.
- " Michael Breier Lithuanus. 29/X.
- 1619 Benedictus, Stephanus et Marcus Chrzaniotowi de Brzezio tres
fratres germani nobiles Poloni. 6/IV.
- " Johannes et Matthias Broniewski fratres germani nobiles Poloni. 26/V.
- " Martinus Opitius Boleslaviensis Silesius. 18/VI.
- " Johannes Karłowiczus Vilnensis Lithuanus. 22/VI.
- " Samuel Prochwieński Polonus. 22/VI.
- " Paulus Prochwieński Polonus Lodoviensis. 31/X.
- " Samuel Thomaeus Lithuanus, Johannes Romanovius Polonus. 4/X. *) stud. theol.
1619-1621.
- " Stanislaus, Petrus et Christophorus de Raysko Rayski fratres germani
nobiles Poloni Lithuani, Paulus Melnowski Polonus, ephorus. 13/XII.
- 1621 Samuel Chaplinius Polonus Doctor Medicinae. 18/I.
- 1623 Dissolutio Universitatis ob tumultum bellicum.
- 1628 Professores ex Societate Jesu regendae Universitati constituuntur
- 1633 Iustinus caesarius Heidelbergam occupat.
- 1652 Restauratio Universitatis Heidelbergensis (znowu protestancki)
- 1656 Samuel Andreae et Abrahamus Andreae Dantiscani Borussiae,
theologiae studentes. 4/XII.

- 1659 Gedeon Alexander de Chaluz Chalecki marszałek ^(widely) lidens-
 ris, baro. 12/IX. studebat adhuc 1661)
- 1660 Wencelans Dabrowski Polonus. 29/IV.
- 1661 Johannes Langnerus Lesna - Polonus. 5/III.
- 1663 Nicolaus Dziukowicz Oxa Polonus
1664. Andreas Snatzki nobilis Polonus (theol. stud.), Samuel
 Cedronzki nobilis Polonus, Paulus Franczkiewicz Radzi-
 minski de Radzimin vexilliferides ducatus Novogrodensis,
 cubicularius regis Poloniae, Samuel Stephanus Polonus, Pau-
 lus de Rupnow Ujejski eques Polon. (theol. stud.), Andreas
 et Johannes de Rozyce Trojanowe Rozycki equites Poloni
 (theol. studentes)
- 1666 Johannes Henricus Schr Polonus (theol. stud.), Josephus Stark
 Polonus.
- 1685 Johannes Swzeicki lithuanus (studens theol.)
- 1666 Reinholdus Pauli Dantiscanus gradum Doctoris Theol. assecutus
 est in Universitate Heidelbergensi.

Kartowicz Jan: Polaży na Wzzechnicy Heidelbergkiej w wiekach
 XV do XVII. (w Roczniki Towarzystwa Przyjaciół nauk Ło-
 den'skiego. Tom XV. Poznań 1887, str. 311-328) umieścił wg:
 pisy z powyższej Matrykuly wydanej przez G. Joepke, jed-
 nak dużo poleków opuszc.

Album Studiosorum Academiae Lugduno Batavae
1575 - 1875. Accedunt nomina Curatorum et
Professorum per eadem secula. Hagae Comitum,
apud Martinum Nijhoff 1875. 4to maj. (typis L. Van
Nijsterik HZ.) Str. VIII. LXII. Column 1-1440, Index Str. 1441-1823.

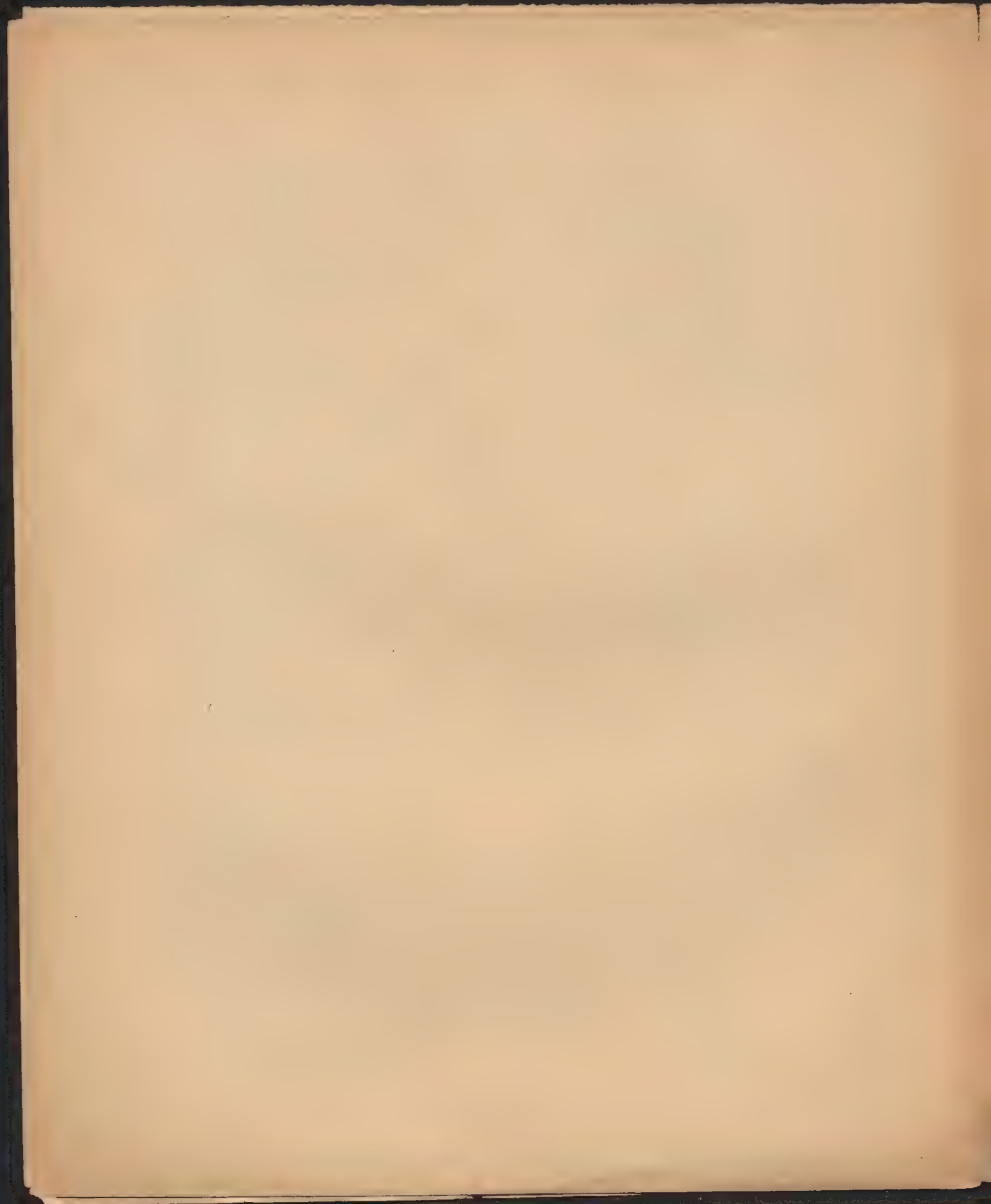
1. Matrykula Uniwersytetu w Leiden założonego r. 1575
przez Wilhelma I księcia Oranii i Nassawii, wydana
z powodu 300-letniej rocznicy, przez Wilhelma Du Rieu
z tytułu nazwiska i imienia przeszło 70000 słuchaczy tego
holenderskiego uniwersytetu, którego pierwszym kurato-
rem był r. 1575 - 1604 Janus Douza dominus a Noordwijck
et Kattendyke. Stawniejszymi profesorami byli na wy-
dziale teologicznym Feder. Spanhemius od 1642 + 1701; Jac.
Triglandus od 1634; Jacob. Triglandus junior od 1690 + 1705
- na wydziale prawniczym: Corn. Grotius od 1576 + 1610
- na wydziale lekarskim: Jo. Heurnius od 1581 + 1609, HERN.
Boerhaave od 1701 + 1738 - na wydziale filozoficznym: Rud.
Snellius prof. matemat. od 1580 + 1613; Franc. Van Schooten prof.
architektury wojak. od 1615 + 1646; Jos. Just. Scaliger prof. li-
terat. od 1593 + 1609; Jo. Meursius. prof. literat. greck. od 1. 1610
+ 1639; Justus Lipsius prof. historii od 1578 + 1606; Ger. Jo. Voss-
ius prof. wymowy od 1622 + 1649; Dan. Heinsius prof. poetyki
od 1602 + 1655; Marc. Zuer. Boxhorn prof. poetyki od 1632 + 1653;
Jac. Gronovius prof. lit. greck. od 1679 + 1716; Petr. Burmannus
prof. wymowy od 1696 i. t. d. :/

2 Polakowie są tu zapisani:

Anno 1580 Henricus Folke Regiomontanus Borussiae. Jurid.
1583 Joannes Houttriquus Dantiscaus. Jur.
" Stephanus Fabricius "
1586 Oratius Achaulte Polonus. Literat.
1587 Gulielmus a Bueren Dantiscaus. Jurid.

- An. 1595 Adrianus Van der Linde Dantiscanus, 14 ann. liter.
 " " Tidemannus Giesen Dantiscanus 19 a. Jur.
 " " Joannes Van Linden Dantiscanus 18 a. Jur.
 " " Jeremias Jaminski Polonus 14 a. Lit.
 " 1596 Joannes Jusmanizki (Jakomanicki?) Polonus 16 a. Lit.
 " " Mauritius Wideman Polonus 27 a. Lit.
 " " Jaroslaus Socolinius Drucius Polonus 17 a. Jurid.
 " 1597 Jacobus Jarmaniky Polonus 22 a. Lit.
 " " Joannes Kobiletski Polonus 17 a. Lit.
 " " Daniel Gordius Polonus 17 a. Philos.
 " " Joannes Gordius " 15 a. "
 " " Joannes Crokaer Polonus 20 a. liter.
 " " Abrahamus Godius " 20 a. Phil.
 " " Stanislaus Witham " 20 a. "
 " " Andreas Godius " 17 a. "
 " " Stanislaus Jurgeith " 28 a. "
 " " Joannes Snoupetzki " 21 a. Liter.
 " 1599 Ernestus Dinkhorius Livonus 18 a. Jurid.
 " " Philippus Ferdinandus Polonus Neophyta.
 " 1600 Egidius Hvelken Dantiscanus 18 a. Jurid.
 " " Samuel Theodoretus Loonaniensis 24 a. Theol.
 " " Stanislaus Rey Polonus 19 a. Phil.
 " " Joannes Rey Polonus 18 a. Phil.
 " " Andreas Rey Polonus 16 a. Phil.
 " " Sigismundus Kersenteyn Borussia 18 a. Jur.
 " 1601 Philippus Cliver Borussia 21 a. Jur.
 " 1602 Joannes Zwenzirki Polonus Leopoliensis 15 a. Lit.
 " 1603 Hieronimus Bogus Polonus 21 a. Lit.
 " " Eustachius Stanislauci Polonus.
 " " Andreas Leskinski de Legno Palatinides Prestensis.
 " 1604 Samuel Coretki (Korecki?) 16 a. Phil.
 " " Carolus Coretki 12 a. Liter.
 " " Albertus Skoricks (2 Kora?) 31 a. Phil.
 " " Martinus Kobiletki 24 a. Phil.
 " " Demetrius Czerlinkonski 18 a. Lit.
 " " Daniel Holub 16 a. Lit.

- An. 1604 Matthaeus Radetius Panticanus 20 a. Jur.
 " 1605 Josephus Letkewitz Polonus 22 a. Phil.
 " " Melchior Leendurf Borussiae Regiomontanus 21 a. Phil.
 " " Joannes Marcin Kieviz Lithuanus 22 a. Phil. et Theol.
 " " Abrahamus Sieniuta d. in Lachofce et Frudine 18 a. Phil.
 " " Christophorus Sieniuta Polonus 16 a. Phil.
 " " Joannes Groothofsky Polonus 24 a. Jur.
 " " Andreas Lubieniezki Polonus 15 a. Phil.
 " " Philippus Cliverus ab Emsen Borussiae 25 a. Phil.
 " " Daniel Cliverus ab Emsen Borussiae 22 a. Hist.
 " 1606 Nicolaus a Potok Potorki Baro Polonus 19 a. Jur.
 " " Stanislaus a Potok Potorki " " 17 a. "
 " " Andreas Vandlovius Polonus 26 a. Minist. Verbi
 " " Lucas Bochuities Cracoviensis 36 a. Phil.
 " " Abrahamus Mirinzki Baro. Potorkiorum famulus.
 " " Johannes a Czeowits 20 a. Jur.
 " " Christophorus Voivada 25 a. Lit.
 " " Otto ab Otman Silesius 22 a. Jurid.
 " 1607 Joannes Friedwalt Elbingensis Borussiae 21 a. Jurid.
 " " Regidius Hoewelke Panticus-Borussiae 25 a. Jurid.
 " 1608 Stephanus Stoinosky Polonus 24 a. Jurid.
 " 1609 Erasmus Pauli Norwegus 16 a. Art. lib.
 " 1611 Philippus Cluverus 30 an. Hist. et Geogr.
 " " Johannes Drohoirowsky a Drohojow 20 an. Phil.
 " " Joannes Paal de Hoezeid (Hoezen?) 18 an. Phil.
 " " Sigismundus Tidelius Rosamontanus Ephorus praecedentium.
 " " Christophorus Jacobaeus 23 an. Phil.
 " " Joannes Kxogulocsky 18 an.
 " 1612 Wolfgangus Helzel a Sternstein Bohemus 19 an. Jur.
 " " Wilhelmus " " " " 18 a. "
 " " Johannes a Lehendorff Borussiae 23 a. Jur.
 " 1613 Christophorus Jacobaeus Polonus 24 a. Phil.
 " 1614 Christianus Wessel Borussiae 23 an. Phil.
 " " Christophorus Henricus Polonus 20 a. Phil.
 " " Petrus Henricus Polonus 18 a. Phil.
 " 1615 Philippus Cluverus Borussiae 34 a. Geogr.

Album studiosorum Academiae Lugubris
 Batavae 1585 - 1875. Hagae Comitum
 1875. 4to

- 1600 Stanislaus 19 an., Joannes 8 an., Andreas
 16 an. Regowice Poloni
- 1603 Andreas de Crupinski Comes de Lepzoo
 Palatinus de Breslensis.
- 1604 Samuel 16 an. et Carolus 12 an. Korceki
- 1606 Nicolaus 19 an. et Stanislaus 17 an. a Polak
 Lotoccy Barones Poloni
 Andreas Pandlvi 26 a. Polonus Minister Verbi
- 1605 Christophorus Siemuta 16 a. Abrahamus Lie-
 nuta in Lachowice 18 an.
- " " Andreas Lubienicki Polonus 15 an.
- 1608 Stephanus Stoinski 24 an.
- 1611 Johannes Drohojofsky a Drohojow 20 an.
 Joannes Pal de Horzew 18 an.
 Sigismundus Zidelius Bosmonianus, Ephorus
 praecedent.
- 1616 Barones Bigneus 20 an. et Joannes 19 an. de
 Goray Goragay.
 Baro Johannes Swatopelx de Zawada 22 an.
 Joannes Pauli Dantycanus eorum Ephorus 25 an.
 Sbigneus Siemienoski 18 a.
 Johannes Morthius a Raciborsko 23 a.
 Christophorus Lubienickus a Lubieniec 18 a.
 1625 a. Paulus 24 an.

1625 Raphael 22 an. et Christophorus 20 an. Fri-
emoy fratres et Christophorus Boiskowski
eorum praeceptor 25 an.

1629 Adamus Freitag Torunensis 21 an.

1630 Georgius Niemirowicz Borusow- 16 an.
et Andreas Ruthovius Polonus ejus Episcopus
27 an.

1631 Januarius Radziwyl dux Poloniarum,
Princeps - Alexander de Bryzko-
wicz Bryzkowski aulae magister
i ochmistz, pastor i 10 pacholat.

1632 Andreas Wyszowski 23 an.
Florianus 21 an. et Jacobus Balgule 20 an.
Smogulecuj fca

Nicolaus Bryzkowski 20 an.

Joannes Zolnowski 30 an.

Stephanus Poranicki 30 an.

1633 d. 4 Aprilis Alexander Michael Comes in Wismiz pala-
tinus es Russ. et Georgius Sebastianus
mirsy: - et Jacobus Piotrowski et Seba-
stianus Kokwinski gubernatores i 4 pacholat
4 Huszarych

Georgius Niemirowicz subcamerarii ter. Kijow
felus 21 an. et Andreas Ruthoviz ejus
praefatus 30 an.

1634 Stephanus Poranicki 35 an.
Christophorus Lubomirski 25 an.

- 1635 Sigris et Henricus Silegowie de
 Dambrowia palat. Vanden.
 a Tarnow palat. Venden. 22 an.
 Stanislaus de Brezie San Korzicki 18 a.
 21 a. et Christophorus 20 a. Meinski
 Johannes Petricus Pastor eorum 33 a.
 Sigismundus Zaidlicus servus eorum 17 a.
 Adamus Kazan Ki 24 a.
 Stephanus Wydrza 21 a.
- 1636 Theodorus Oginski 20 a.
 Stanislaus 17 a. et Alexander 15 a. a Stan:
 genberg Kostka Comites, capit. Lipicz
 et Cestaus Casimiri Milorozki eques Episc.
 rus illorum 25 a.
 Petrus Sienita de Lachowic 20 a. et ejus
 simul Johannes Lachowicz 24 a.
 Vlad 22 a. Lubienicz 22 an.
 Andreas Przyincki
 Christophorus 22 a. et Henricus 21 a. fratres
 Spinek de Bogtkow.
- 1637 Andreas Siling 15 a.
 1638 Andreas Morst Polonus 18 a.
 1639 Daniel Stankowski Castellanus Bractav. 21 a.
 Gabriel Lubieniecki 22 an.
 Stanislaus 17 a. et Tobias 15 a. Morstin fratres

1640 d. 5 nov. Alexander Koniecpolski 20 a.

Martinus de Czarna Czarnecki 20 a.

Valerius Nicolaus Wilczogorski 20 a.

Johannes Rokosowski 20 a.

Stanislaus Stokowski 20 a.

1641 Joachimus Lestorius Silesius 30 a.

Christophorus Wylam 20 a.

Stanislaus Ciswicki castellanides Iremenis 22 a.

Joannes Remoratus Polonus 22 a.

Albertus Opacki 21 a.

Stanislaus Wilkowski 38 a.

Petrus Orzebiensky 22 a.

Andreas Slichtink. 20 a.

1642. Joannes Diaconuski castellanides Kijov. 20 a.

Janusius Bridanus princeps Zaslavice et Ostrogiae
palatinides Kijov.

Andreas Lucas Fabricius Lublinerfis 25 a.

Acta rectorum universitatis studii lipsiensis
inde ab a. 1524 usque ad a. 1559 edidit Fredericus
Zarncke. Lipsiae 1859. 4°

1533 Johannes & Milonsky nobilis adulescens polonus
coram rectore, decano et coram Jacobo ab Ostro~~ck~~ rock
Johanne Pompusky, Petro Wotha polonis nobilibus
factus est debitum 90 aureorum Myllero praeceptoris suo
et 4 flor. pro habitatione. Actum die dunnæ post domini-
cam Quasimodo 1533. (pag. 57)

1537. V. 15 Decembr. Testamentum d. Doctoris Breiendorff
ab Hirsperg Dr. in facultate theol. lipsiensi et decani
confirmatum per Leonardum Baderhorn rectorem univ.
lips. praesentibus testibus ibidem bonarum artium
baccalauris: Paulo Busino et Joanne Seclu-
tiano Polono (pag. 113)

" " " Mr. duces David Brutenus

1538 Martinus Fuerman Konitius U. J. Dr. pnedje:
denastu laty zapisał 200 flor. pro studente sue pa-
triae ex Conitz ley nikt nie zgłosil się tak, iż procenta
urosty na 132 flor. - 2 procentu opiewkował się tym
zapisem & zmarły Georgius Brede-Kopff ex Conitz
Dr. Theol. et Artium (p. 119)

1540 Uniwersytet w Lipsku był jeszcze katolicki, dor. 1541
wr. 1539 luteranizm w Lipsku zaprowadzono ungodownie

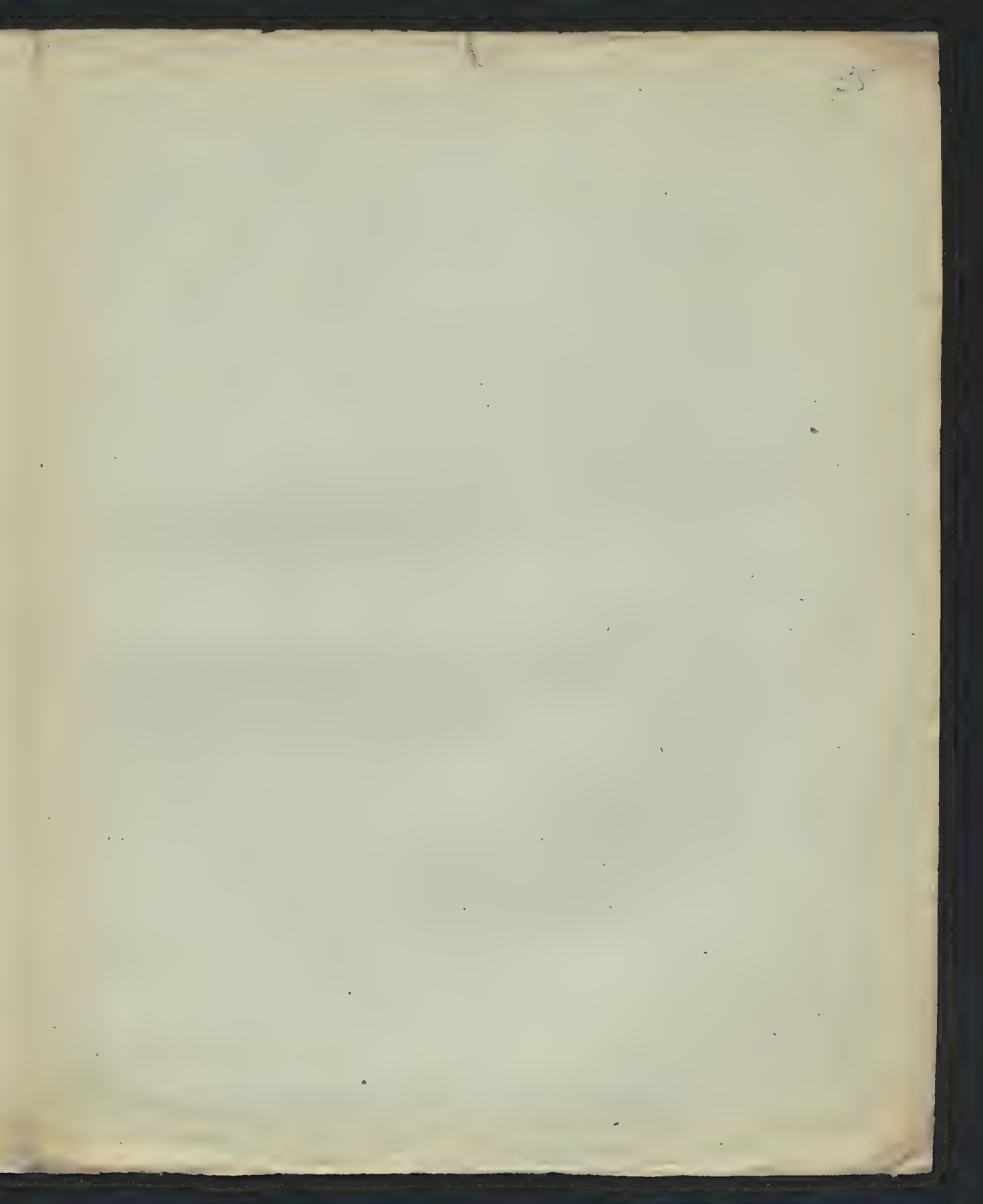
1543 Samuel polonus creatus Dr. Theol. (jux luterfki) p. 196.

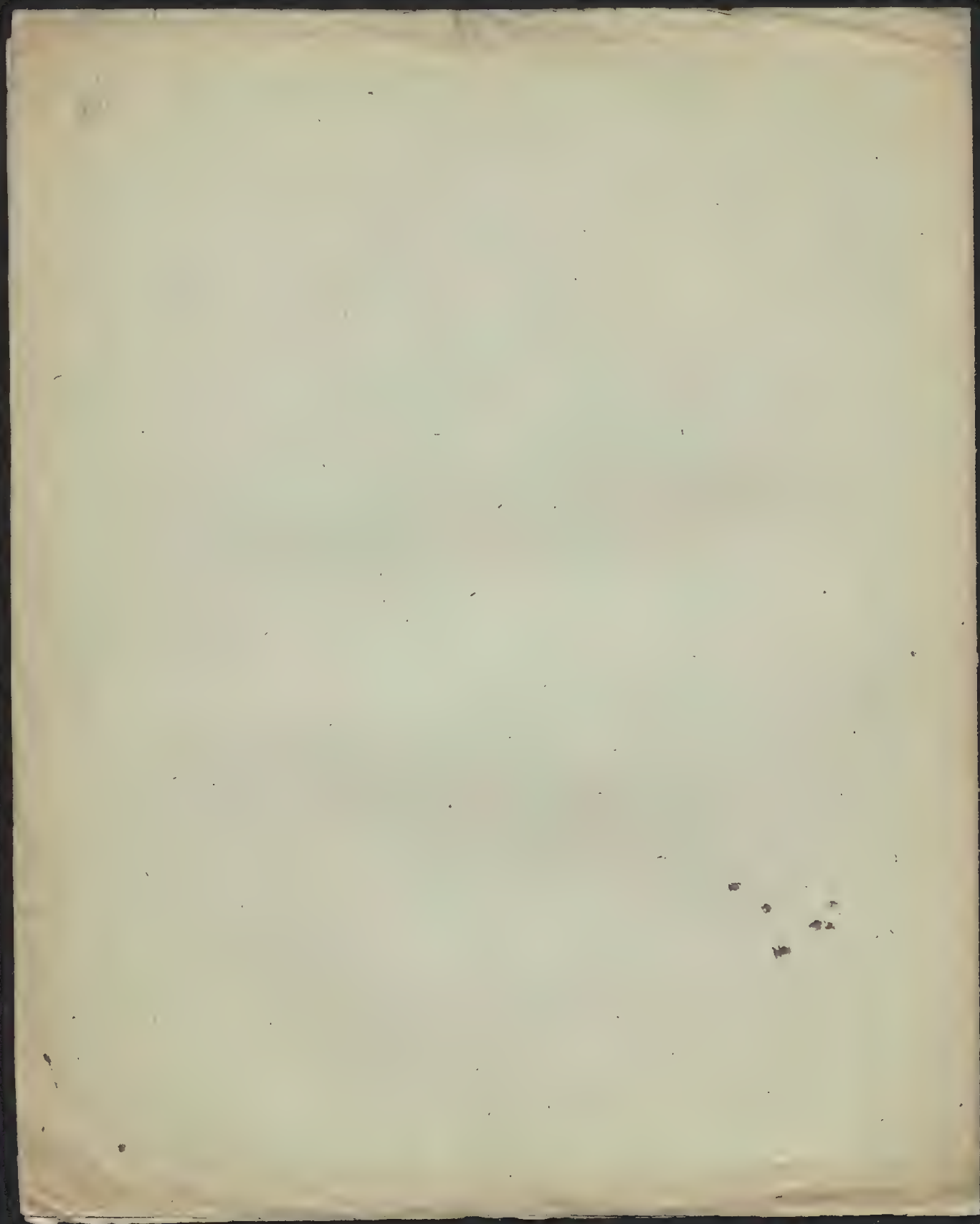
1545 d. 28 Sept. Stanislaus et Albertus fratres barones a
Czarnkaw Poloni ex Palatinorum Lothariensium iussi
sunt dare publicum prandium facultatibus si locum bari-
num et conitum post rectorem obtinere velint (p. 238)

1545 Nicolaus Sapei (Sapieha?) Polonus, capillis
trahens per mensam Thomam Heinrich dedit poe-
nam 1/2 fl. - Thomas Heinrich calamario in
caput verberans Polonum ad sanguinis effusio-
nem dedit poenam 1 flor. - Sen Nicolaus Sapei
Polonus był pod dozorem swego nauczyela Andreja
Roth baccalaur. p. 287.

1545 Christophorus Jordan dyscius accusatus a meretricibus
ex lupanari (za długi za piwo) - Quatuor alii habitantes
in principis collegio introduxerunt duo fiorta in prin-
cipis collegium. Deprehensi altero die exeuntibus fiortis
et convicti et confesori poenas dederunt iuxta statutum
singuli 3 flor. (i prez dmi fedrieli) (pag. 286): hortatores.

1545 Matthias Schrynoki Polonus raskazony od gospodara
swego Augustinus Volkumer, traditus ex carcere
civitatis, bo grozit zabici gospodara - pogodzony
ih. (p. 290)

1554 d. 12 Octobr. Stephanus Wilkowski Andreas Lubomejski,
Nicolaus Dunin Poloni.

1554 d. 4 Octobr. Rector Academiae Wittenbergensis electus est
Stanislaus comes in Gorcia castellanus Brzestensis
et capitaneus Prusensis.

1554 d. 12 Octobr. Sebastianus Lichtenhain Polonus, exclusus"

" " " " Christophorus et Martinus de Ostroock Livon-
ski fratres Poloni

Eustachius Myanowski Polonus

Johannes Qambinski Polonus

Casparus, Stanislaus et Mathias Jaskuletzky
fratres Poloni.

1555 in Aprili: Augusti:

" n. Biegorzykowski

" Joannes Zapotsky

" Joannes Koskowsky

" Mathias Zochatzky

1555 d. 2 Januarii Petrus et Stephanus de Pothulycze palatini
Bistensis

Petrus Zarembo, Jacobus Wygrowsky

" " d. 31 Maji Bartholomeus Orsowsky Polonus

Stanislaus Russiecky nob. Polonus (d. 4

Junii relegatus ad oiternium ideo, quod
noctu post horam 10 ffricto gladio in d.
praeceptorem Phil. Melancthonem impetum
fecerat"

" " d. 21 Junii

Stanislaus Volborianus, Matthaeus
Dunikowsky Rutenus, Albertus et Philippus
Zackrzdowsky fratres,

Thomas Trionuski et Johannes Jack-
manowsky Ruteni.

d. 26 Octobr. Andreas Frieziusky Polonus (p. 314)

1556 d. 10 April. Johannes Gorniski a Brzdanoro magn.
d. Petri Gorniski palatini ac vicegerentis
ducatus Masoviae capitanei versamenti et
czechanoviensis filius

1556 d. 9 Januarii. Stanis-
laus Praedborius Comes
poliae et Christophorus
Kreius. (p. 314)

Thomas Okun a Grodzisko magn. Petri Okun
castellani Cirnensis capitanei rauenfis filius

Johannes et Michael Radzievski magn. Nicolai
Radzievski a Radzievski castellanum gostinenfis filii

Johannes Feserius
Stanislaus Glinfki
Seraphin Borski

~~Johannes~~

Johannes Grabfki

Thomas Krziemieniewski

Balthasar Lender praceptor (eorum)

1556 d. 14 Junii Stanislaus Barcki Polonus

" " 15 " Stanislaus Nowodworfky, Johannes Skoli-
moufky, Matthias Domaradzky Poloni.

" " 30 Julii Christophorus Werscheniczky, Balthasar
Podlodokumsky, Johannes Gloskowfky, Fran-
cisus Zablotzky Poloni.

25 Septembr. Christophorus Krayemsky Polonus

30 Septembr. Petrus et Johannes Malewsky fratres

15 Octobr. Johannes Zyethwiersky et Andreas Honaroky.

20 Octobr. Andreas Eziolock nob. Polonus

1557 d. 19 Julii Sigismundus Boretzky nobilis

1558 d. 24 Junii Hieronymus Calinius, Johannes et Matheus
Saluzius, Michael Laltzovius Poloni

d. 3 Julii Johannes Kirzitzky Polonus
d. 18 August. Stanislaus Gramanoky Polonus - Laurentius Polonus

1558 d. 9 novembr. Johannes Gwiathkowfky Polonus

d. 10 novembr. Petrus Lassota nobilis Polonus

d. 29 novembr. gen. Wenceslaus et Johannes domini

in Effrorag comites polonici

Andreas Balioky nobilis Polonus minis-
ter dominorum

1559 d. 6 martii Jacobus Zeroflawfky nobilis Polonus

8 April Stanislaus Strinsky, Lucas Ichorzenoky et Johannes

1559 d. 13 April. Nicolaus Siderus
Vrindoniensis Polonus.

Thinek nobiles Poloni.

13 Maji Stanislaus Gomolonsky Polonus nobilis castellani Spici-
minensis filius et Nicolaus Christophorsky Polonus nobilis
notarii generalis terrae siadensis filius

27 Maji Georgius Laurentii Cracoviensis
Matthias Ribsky Polonus nobilis, Johannes Trzebowfky,
Polonus nobilis nepos d. Nicolai Trzebowfky subcamerarii
S. M. Regis Poloniae, Stanislaus Tokolowsky.

- 1559 d. 21 Junii Stanislaus Lanckorunsky filius ill. baronis Mle-
ronymii Lanckorunsky capitanei Kalensis, Geor-
gii Memsta nobilis Polonus, Balthasar dies-
resusky Polonus, Johannes Krasowfky
Polonus nobilis, Stanislaus Zborowofky
Polonus nobilis, Johannes Demetrius nobilis Polonus. (pag. 263)
- 1559 d. 18 Julii Johannes Demetrius nobilis Polonus. (pag. 263)
- 1559 d. 14 Octobr. Joachimus et Petrus Morfky, Poloni
fratres nobiles.
- 16 Octobr. Thomas Schindel Posnaniensis.
- 18 Octobr. Michael Conarius et Johannes Baflovius
Poloni
- 8 Decembr. Nicolaus Korizniowski, Polonus
- 20 Decembr. Stanislaus et Gabriel Balitzky fratres
Poloni
- 30 " Stanislaus et Johannes Koczeliets
fratres palatini fradenses, Valen-
tinus Kolutzky, Bartholomaeus
a Gembitze.
- 1560 d. 11 Januar. Johannes Ostrowsky et Nicolaus
Pzesznotulsky Poloni nobiles.
- 14 Febr. Melchior Goderitz (Gedroje) Lithuanus
nobilis
- 24 Martii Michael a Sultsla et Felix Konersti
nobiles Pruteni.
- 30 Martii Christophorus Rey, Eustachius Gzik,
Johannes Dembcosky nobiles Poloni.

Bibl. Univ. Crac
Philos. 40

Die urkundlichen Quellen zur Geschichte der Uni:
versität Leipzig in den ersten 150 Jahren ihres
Bestehens von Friedrich Zarncke (aus: Abhandlun:
gen der K. S. Ges. der Wissensch. III) 4te pag. 509-922
: sę tu wiadomosci takze o naszym Polfkiej - i jej pęysce;

Uniwersytet lipski w XVI wieku podzielony
był na 4 nacje: Polonica, Bavarica, Saxonica,
Misnensis. — Nacje polską stanowili szlachcy niemy
lub Lufacy, gdyż szlachcę Polakiej zbiorowicie było
mieszkanie na uniwersytecie lipskim edyktem Zygmunta
I.

p. 428. d. 21 Junii 1553 Erasmus Kristen vratistlaicensis

p. 437. d. 27 Octobris 1555. Christianus Strobelk
Saxo hora nona in suam habitationem se recipere
volens in coemeterio divi Nicolai a tribus Polonis
strictis gladiis insultatus et graviter sine omni
culpa et provocatione vulneratus fuit. Et quamvis
certo furi non potuit qui fuerint, tamen cum
Sten Ceslaus Wartzky, Joannes Jordan et
Barbazy Florian a multis cum armis ea nocte
conspicati fuissent, illi tanquam suspecti delati sunt.
Erat autem saltem Sten Ceslaus Wartzky eo tempore
inscriptus alii vero duo non dederant nomina
na academiae nostrae; quare Sten Ceslaus
solum aresto constringebatur, non autem reliqui,
sed per notarium consuli hoc indicabatur et ut
in illos animadverteret petebatur.

1555 Braxius Polonus na 10 lat relegowany

pag 440. d. 5 Decembris 1555. Sten Ceslaus Polonus conque-
rebatur de petulantia et injuria quorundam, offe-
rens sequentes versus de Polonica natione
conscriptos:

Ore tuo decerne mihi de podice ficus
Atque mihi madidas linge, Polone, nates;

Haec quia conveniunt petulanti pharmace linguae:

Obture jam linguam stercore more suum."

rogansque summoere, ut in illos animadvertere et
curare velit rector ne post haec talia fœrent. Rector
recepit se hoc facturum, dummodo author indicare-
tur. Postulabat quoque rector ab ipso arma, quae fu-
rioribus diebus gestasset. Sed non attulit. Ideoque
cum antea quoque citatus contumaciter emansisset
et contra prohibitionem sub poena relegationis rursus
arma portare ausus fuisset, ad consilium referen-
dum existimavit. Efferebat autem ea postero die,
praemissa excusatione, quam admisit rector.

12. Decembris. M. Cepharr Geska significabat, Polonum
Stenzeslaum superiore nocte vel a Stolzenm vel
Uden vel Strobeck graviter vulneratum. Quare
statim singuli arrestati fuere. Et cum ex alijs
non multo post intelligerem Christianum Strobeck
ea quoque nocte a M. Geska vulnus accepisse,
is etiam arrestatus est cum Stenzeslao Polono,
multarum turbarum autore.

d. 22 Hygnia 1556 peracto praeiis aristotelico, reprobo
licia lignickiego od nowych Magistrow udenys
tam jednego i flug jowych puharem zlotym zrobil
sz knyga a Geska wbystkich opow, Ksicia nazwał
fungoset nebulones byli wtedy z hrabiou Latalskich
na owej ruzie. i Geska sie na nich obnysyt, ze jego
panou Latalskich liyt (bo byl naucezycielem Latalskich)

d. 28 Hygnia 1556 relegowano Polonum Prictium na
iolat a Stenzeslaum Polonum na 2 lat "propter honestam
familiam et virtute clarum parentem".

ae: D. 23 martii Recepit rector literas ab
 oratoribus regis Poloniae
 m^r. Casparus Geskau apelował do biskupa
 mezeburzkiego bogo uniwersytet wśladził
 do Kory a; go ledwie młodzy bracia jeny
 Latalpki wyprosił: a; Księże saski Kazar
 go puszc - d. 22 Octobr. 1556 wyjechali Sa:
 talsey cum Geskau - drugi był Jan Latalpki
 Hasky

d. 23 Junii 1557. Stanislas Gostomski polo:
 nus cum famulo suo Stanislas Janina
 chodzą do akademii Vratyslaviensis m^r.
 Erasmus Risthein (Polonus) 1557

Acta rectorum Universitatis
 studii Lipsiensis inde ab a. 1524
 usque ad a. 1559. edidit Fridericus
 Zeyherke Lipsiae 1859. 40.

- 1553 Alexander Alek. v. Scotus
 - 1555 Gregorius Morch Lipsiensis
 - 1556 Andreas Knauf Bonnebergensis
 - 1556 Sigismundus Luffer Glogovienis
 - 1557 Ernestus Boock Cellensis
 - 1558 Hieronimus Zinaus Lipsiensis
- } ratio
 } res

Kraina Łódzka w uniwers. Lipskim miata pierwsze statuta z r.
 1423, później inne z r. 1444 (Mser. ^{regia} ~~libr.~~ Bibl. Univerf. Lips 176 fol.
 karta 207-221.) jest też Liber nationis polonicae ab a. 1557. ~~fol.~~ 40
 perg. fol. 224. obejmujący statuta z r. 1557, Rachunki do r. 1647
 w archiw. uniwersyt. b) Die Gerechtsame und Sitten der Polnischen
 Nation von Oberhofgerichtsrath Müller. Mser. warsz. univ. Lips.

1471 Diffidatio Sutorum adversus
Universitatem Lipsiensem 1471.

Bb: Zarncke Friedr. Die deutschen Univer-
sitäten im Mittelalter. I^r Beitrag
Leipzig 1857. 8.
Strona 209.

452
Roman Sebastian Zaengerle benedyktyn
z Wiblingen pod Ulmem, w Tyńcu, pro:
fesor exegazy Nowego Testamentu
+ jako biskup w Seckau i Leoben.

Grzegorz Ziegler benedyktyn z Wiblingen
profesor historii Kościelnej w Linz, od
1822 biskup tyński, a r. 1826 tarnowski
- r. 1827 w Linz + 1852 w Linz mając 82
lat

auf die bei Breitkopf & Härtel in Leipzig
Werken, und zwar

Auf das Ganze

Auf das Ganze .

Auf Serie

Auf Serie

ORT und DATUM:

wrywat.

Król Stefan Batory ^{w Łańcucie} traktował z sławnym
 professorem medycyny Bernardinus La-
 ternus aby przyjął profesurę w Kra-
 kowie, lecz ten się wzburzył (+ 1592)
 pag. 152 Jacobi Philippi Tomasini: Illustrium
 virorum elogia. Patavii 1630. 4 to.

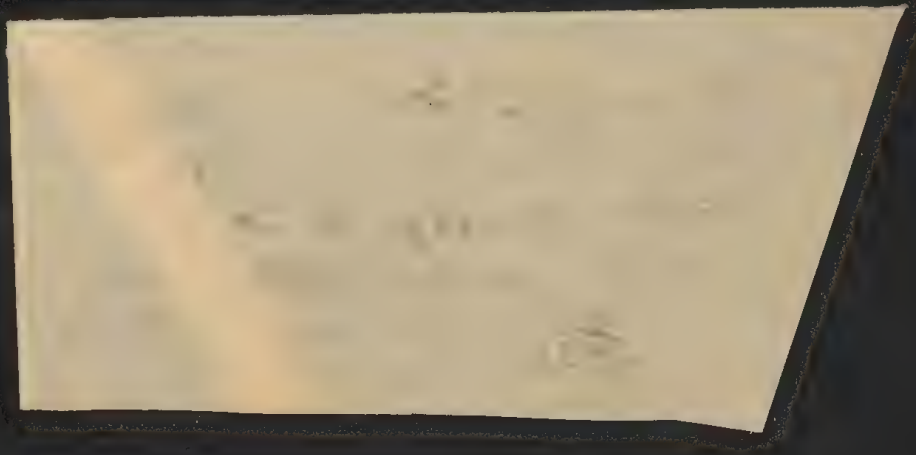
Lampadopol. Tom I p. 333.

Hercules Saxonia urodz. w Padwie profesor
 + 1603 mając 56 lat.

104
Bernardus Paternus Salernit
prof. w Padwie + 1592 Stefan
Batory wyzwat go do Polki.

p. 211 Castellanus Petrus: Vitae
illustrum medicorum. Antuerpiae
1618. 8°

Łopacki Jacek zostat Dr med. w Ładwie 1644.

Mich. Aug (yn) " " " " 1711.

Format

8vo

A u t o r

(Redaktor)

T y t

godko, edycya, miejsce druku
miejsce składu, ilość tomów, v
rycin, mapp, tablic, pl
Stan egzemplarz

Tit.

Dzieni trzeci 807
miejscowego Księcia

z m. r. r.

(b. m. r.)

Ferrari J. Bapt.
Vita virorum illustrium
seminarii Patavini
Patavii 1815.

Nr. 448. 8°

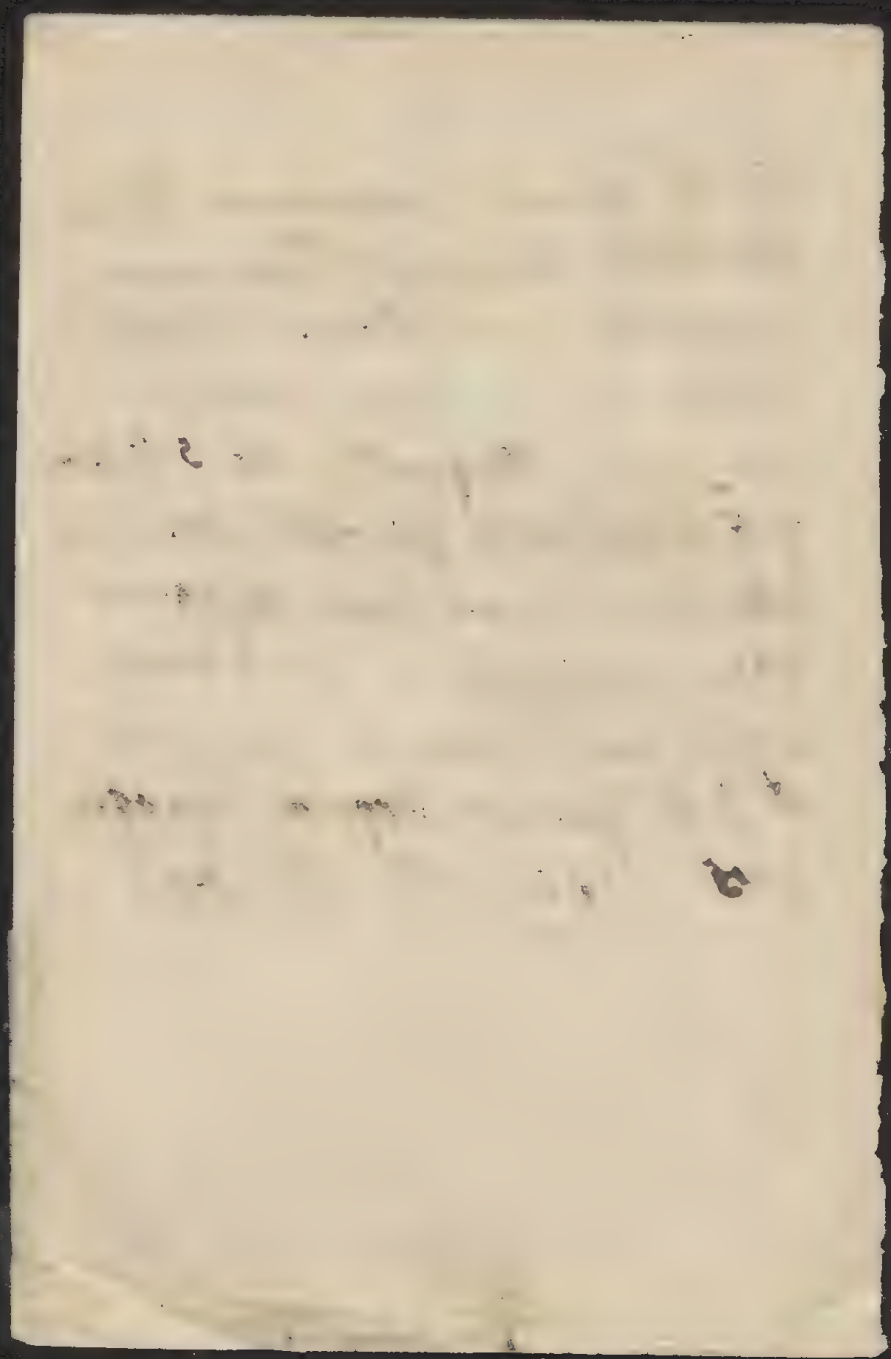
Grounds

Data

2/III.

6

Acta et decreta praedictae Artium
 Facultatis Parisiensis tam super
 revocatione Appellationis a Consti-
 tutione S. D. N. Papae Clementis XI
 quae incipit Unigenitus die 5 Octobris
 1718 ad futurum Generale Concilium
 interjectae, quam super obsequio
 eidem Constitutioni exhibendo.
 Parisiis apud Viduam R. Mazieres
 et J. B. Garnier Reginae Typogra-
 phos. 1739. 4to Str. 60.

1465. XIV Calendas Junii, Pontificatus anno I^o, Romae —

Paulus II papa ad petitionem Mathiae regis Hungariae permittit in aliqua ex civitatibus Hungariae erigere Studium generale cum quibuscunque facultatibus ad instar Studii Bononiensis cum facultate ad gradus promovendi. — Subo ten pryncypley dany d. undeciesima Maji ~~1465~~ ¹⁴⁶⁵, Subo Majej Korwin iowc za nioj juriattego Jana Vitez ^{de Zredna} (arcybiskupa strygonskiego) Uniwersytet (podlug jednych w Budzie a podlug drugich w Lazonium — ~~we Regie~~ w Lazonium r. 1467 w Genoeu zalozyt sprowadziwszy zdalnych profesorow z zagranicy — wpeleko dla braku dotacyj uniwersyte + ten male glady zyvia dawat i wkrótce podupadł zupełnie podobnie jak i owa Akademia (Studium generale) w Liciu Kosciotach (in civitate Quinque ecclesiensi) na ktorej otwarciu Ludwikowi Andegawenskiemu Krolowi węgierskiemu ~~1367~~ r. 1367 dal pozwolenie Urban V z wyjatkiem teologii. (Ob: Katorna Stephan: Historia critica regum Hungariae stirpis Mixtae. Tomulus VIII. Orvine XV. Colotiae 1792. 8° pag. 64.)

1420 Petrus de Eliaeo (Pierre d'Ailly) episcopus cameracen:
sis (Cambrai) + 1420.

140

1410 Calend. Augusti. Bononiis - Jan XXIII pisze do Brandy biskupa
placentyńskiego ^{mnichy} legata apost., w Węgrzech aby dał sprawę o za:
miang i miejscu gdzie ma być założone Studium generale litte:
rarum in Hungaria, które król Zygmunt węgierski - jak się waje -
na prośbę Polse chciał założyć, i o co pisał z prośbą o pozwo:
lenie do papieża (Theiner Aug. Vetera monumenta historica
Hungarum sacra illustrantia. Roma ~~1860~~ 1860 Tom II pag. 184. no 343.)

Zabiegi Zygmun-
ta króla węg. o zało-
żenie uniwersytetu
w Węgrzech.

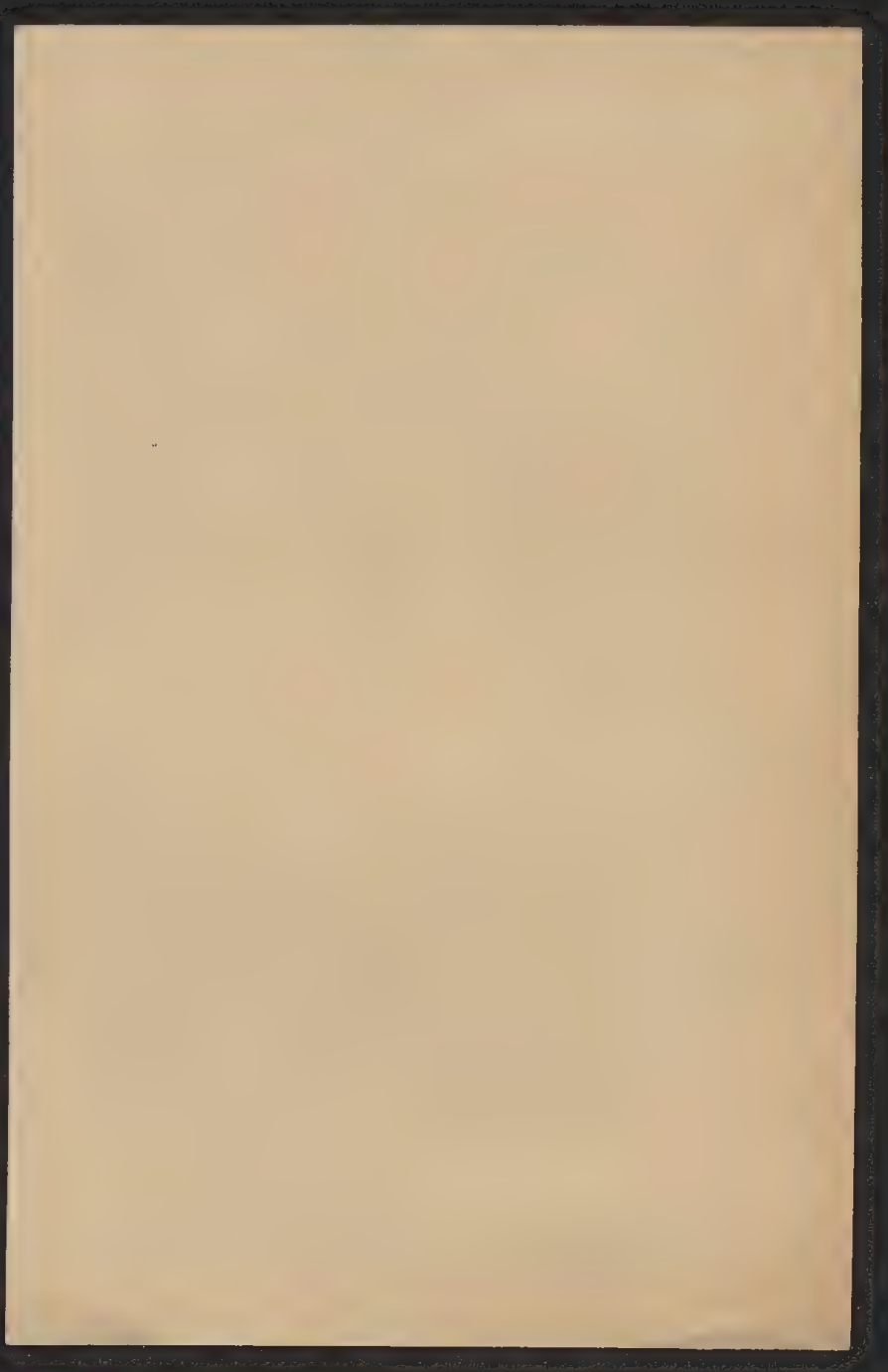

1379 Joannes Stobner de Cracovia
bavul. p. 190. determinavit a. 1380
pag. 191. (Libri Decanorum facult:
tatis philosophicae Universitatis
Pragensis ab Anno 1367 usque ad
Annum 1585. Pragae 1830. 8°.
2 Vol.)

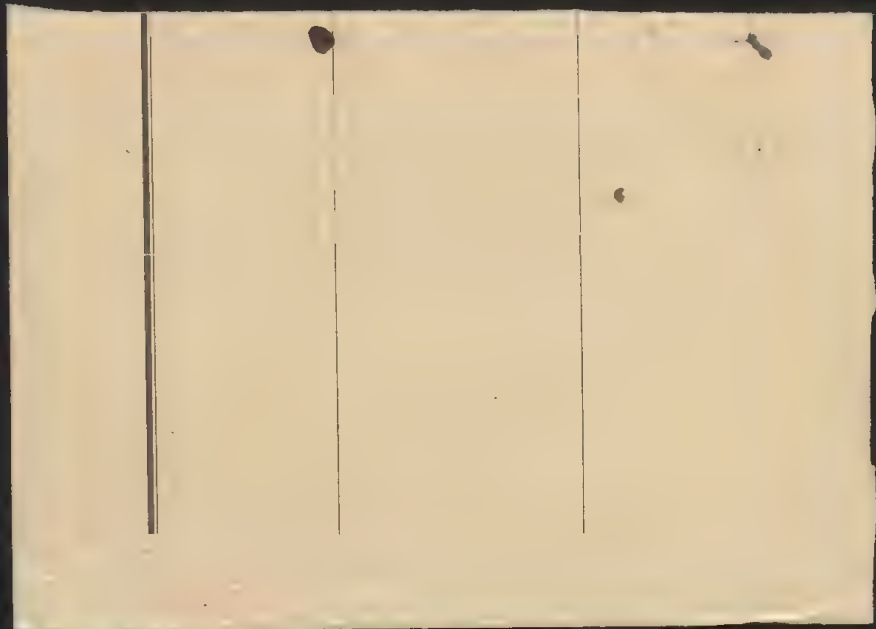
Hoffmann

Put - oha na Han jolidyng

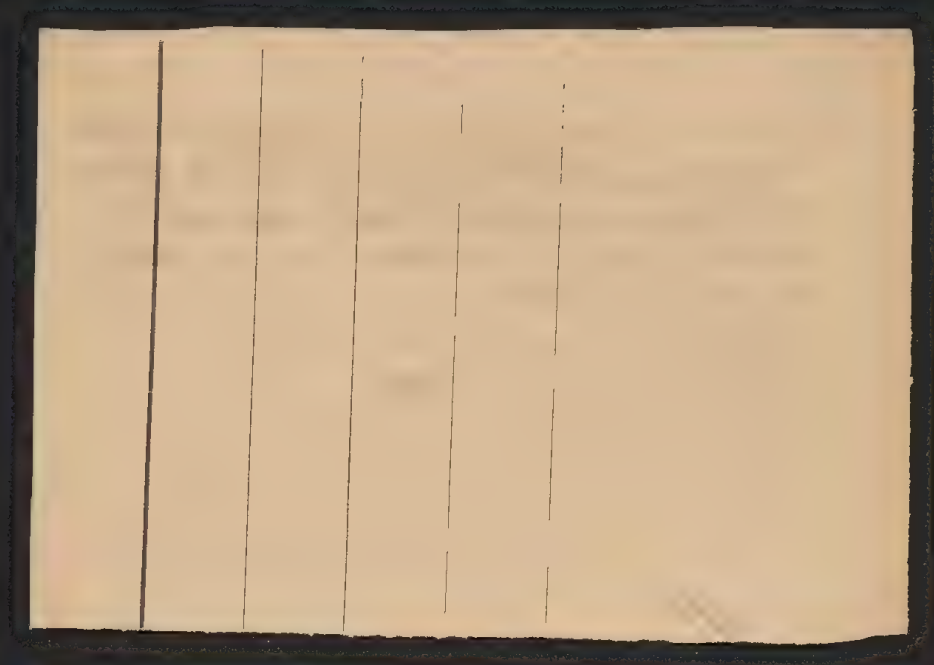
1831

J. Jan Nepomucyn ur. 1330 - 1331 w 113
miasteczku Nepomuk w pow. Pomm. w obwodzie
Klatowskim - według podania zwat się Mafyl
Mrr Art. Dr Prawa Kanon. w Uniwersyt.
Prasem, od 1375 Kanonik prasem utopiony
w Moldawie 1383 Kanonizowany r. 1329.

Paulus de Praga (Židek) ur. w Pradze, kształt
 cił się na uniwersytetach w Pradze, Padwie, Bono-
 ni, Wiedniu gdzie został Dr. Teol., r. 1442 został
 Mag. Art. i następnie Profesorem w Pradze, następ-
 nie Kanonikiem Katedr. prażkiej, został Dr. Teol.
 w Krakowie, od r. 1466 kanonik dworu Jerzego
 z Ładiszewu. zył jeszcze 1481

A. 1609 d. 20 Febr. Varavia in comituj
Regni - Sigismundus III Gabrielem
Prevarium Culmsae in Prussia natum
plebeij parentibus educatum in Scholis Soc. Jes.
et in Acad. Prae. ab olim regina Anna consorte
nostra ad educandos filios assumptum, qui deinde
sumptu regio per biennium theologia studio Graeco
tractavit et Romae Theol. S. C. creatus est nobilitat
ei nomen Wladyslawski confert (Oryg pers. miejsi
odnowana z malowanym herbem biate orle skrzydlo i ko.
rona z tota w czerw. poln) Rⁿ 12,604 et 1/2)

maiden is 23 April 84
No 15.

Conspectus historiae Universitatis Viennensis ex actis,
veteribusque documentis ab a. 1465 usque ad a. 1565
continuatae Saeculum II. (autore Sebastiano Witterdorffer
Soc. Jes.) Viennae Austriae typis Mariae Theresiae Voigtin
1724. 8° str. 219. (Annales) (jest 3 tomy do r. 1700)

1501 Uniwersytet w Wittenbergu przez Fryderyka I Księcia
saskiego założony, w którym użyli Marcina Luter, Filipa
Melancthon.

1511 Koncyljum (Sobór) w Lisie ^{na} d. 1 Października ^{zapowiedziane} ~~rozpoczęte~~
na które zwołano i Uniwersyteły, rozpoczęte m. m.
Novembrio

1512. V Bronas Maji rozpoczęte Concilium generale Latera-
nense w Rzymie - ukończone r. 1517

1514 Wezwano uniwersyte. t. wiedeński ad Rectificationem Ca-
lendarii super festo Paschatis.
autorowie kragg fizyków: Henricus de Langstein ex
Habsia, Henricus de Cyta ^(theolog) Frisius Georgius Leurbach,
Joannes de Monteregio (mathematici); Georgius
Trapezuntinus Peripatheticus, Joannes Camers (fran-
cisz kan) w uniw. wiedeński. Joannes Eckius w Ingolstadtzie (+1543)
1542 w Uniwersytecie między uczniami zapisani: Krzysztof, Sta-
niskaw i Mikołaj Sobiescy z Polki.

1546 d. 30 marca z Płomunia wydanym rozkazem nakazał Fer-
dyndand król węgierski i czeski, a także wypędzić z uniwersyte-
tu wiedeńskiego Franciszka Stankara Włocha profesora
hebrajskiego języka jako pożyłakowanego o różnover-
stwo. (pag 171 - jest ten list po niemiecku). Stankar wyjechał
z Wiednia do Krolewra do Prus, potem do Krakowa.

1546 Rozpoczęto się Koncyljum w Trydenzie Idibus Decembris -
ukończone 1563 d. 3 Decembris; trwato 20 papierzy.

Schlittenrieder
Chronologia dipl.
Univ. Vindob.

Diplomata, Bullae, Privilegia, Libertates, Immunitates,
Constitutiones et Statuta celeberrimae et antiquissi-
mae Universitatis Vindobonensis ab a. 1365 ad annum
1389. Editio tertia idiomate Latino et Teutonico.
Viennae typis Joannis Thomae nobilis de Trattneon
1791. 4to str. 256. K. 12 (hif. rectorow); 3 tabl. ryt. (paegeu)

Filmer: Conspectus
historiae Univ. Vindob.

Pierwszy raz wydane w Lambeci Commentarii Lib. II Vin.
dolonae 1699.
Drugi raz: Vindobonae Pars I 1753, Pars II (Statuta) 1755
(Chronologia diplomatica)

Cursores = Scholares qui interpretatione s. scripturae seu
Bibliorum frequentabant: etiam qui totum Cursum
theologicum faciebant per 8 annos durante.

Magistri Artium = Doctores graduati in Philosophia.

Stationarii = Librarii seu Bibliopolae

Magistri regentes = Doctores actu docentes sive Professores.
actualis.

Vesperiae = Disputationes vel collationes (lectiones) ho-
ris post meridiem habendae.

Aula = Auditorium.

Doctor Decretorum = Doctor juris canonici.

Legistae = Magistri juris civilis.

Sextus, Clementinae = Partes juris canonici.

Epomis = epitoma: philosophorum violacea vel caerulea,
theologorum purpurea, medicorum nigra

S. Catharina = Patrona facultatis philosophicae.

Bursae = Domus vel habitationes scholarium pauperum.

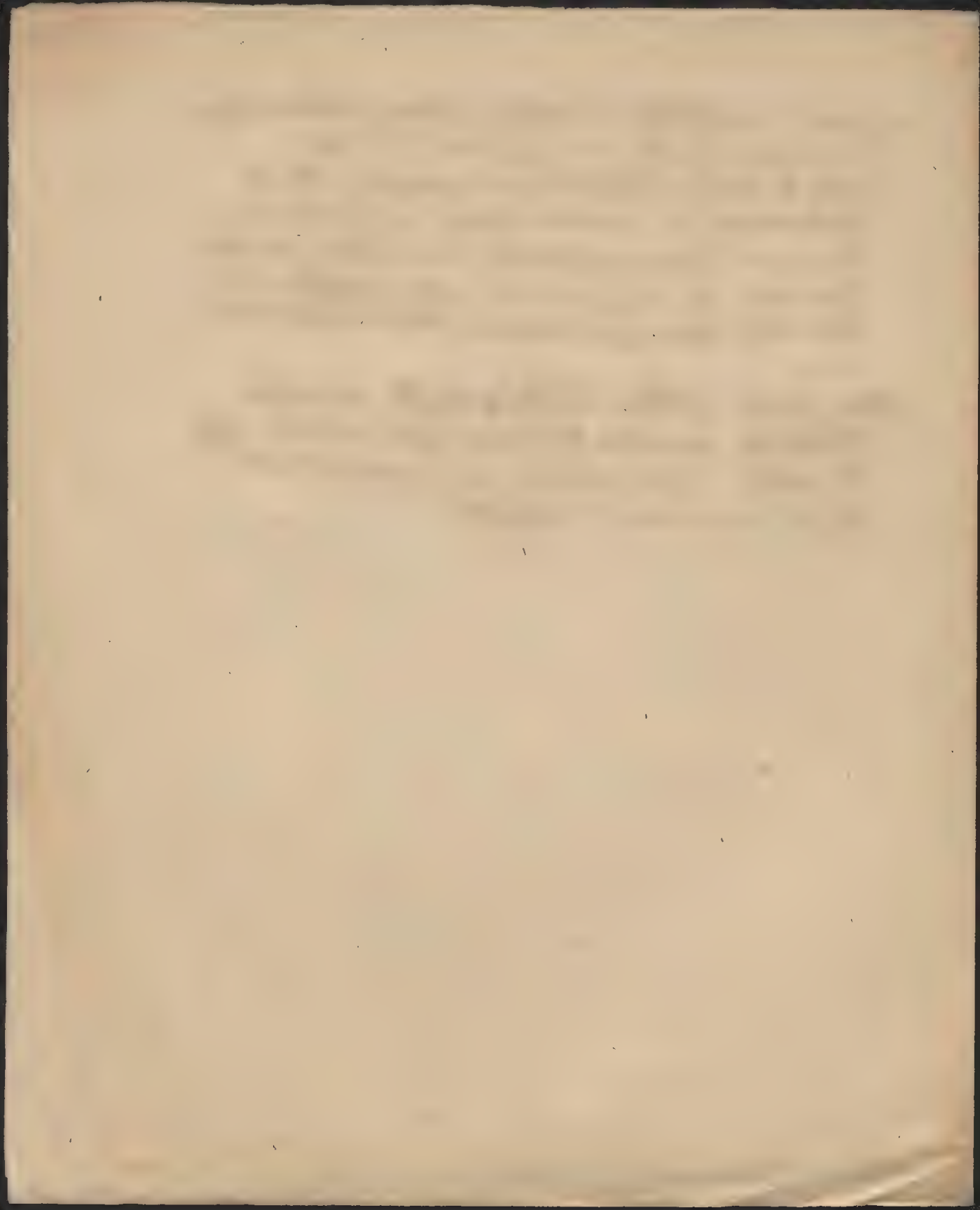
determinare = dependere theses.

Licentiatus = gradus secundus in facultate cum licentia legendi.
extraordinarie (Candidatus)

Universitates: Heidelbergensis 1546, Pragensis 1361, Cracoviensis 1364, Ken-
nensis 1365, Genevensis 1365, Coloniensis 1388, Erfordensis 1391, Lipsiensis 1408

Historia Universitatis Parisiensis authore Caesare Eges-
sio Bulaeo. Parisiis 1665-1673 Tom I-VI. fol.
(autor du Bulay w T. III p. 562 mówi o naukach; p. 685 o Regi-
dus Romanus, p. 711 Thomas de Aquino - w Tomie IV p. 961
Henricus de Hafia, p. 970 Joannes Duns Scotus, 979 Petrus
Alliacensis - Tom V dzieje od r. 1400 p. 705 Scholastica con-
tentio inter Nominales et Reales, p. 865 Illustraes Acade-
miæ -

Gustavi Georgii Zeltneri: Historia Crypto-Socinismi
Altorfinae quondam Academiae infecti. Lipsiae 1729
4to (balsab.) (Szkoły w Altdorf pod Norymbergą otwarte
1575 r. 1623 zamknięte w Uniwersytecie.)

Geschichte der Kaiserlichen Universität zu
Wien; nach den Quellen bearbeitet von Rudolf
Kink. Wien (Verlag von Carl Gerold) 1854. 8° (1280W.)
I Band I Theil (Geschichtliche Darstellung der Ent-
stehung und Entwicklung der Universität bis
zur Neuzeit) ftr. XXIV. 636.
II Theil: (Urkundliche Beilagen) ftr. IV. 327.
II Band (Statutenbuch) ftr. VI. 624.

Wzrostki prawie uniwersytetow przed XIV wiekiem po-
czatek nie da się dokładnie wysledzić: istniały one dawniej
a niżej ich ustawy spisano, które ich organizm uporząd-
kowały i niżej im nazwa Uniwersytetu nadano. Szkoły
w Bononii, Paryżu, Oksfordzie które innym za wzór służy-
ły, ^{rozprzestrzeni się z czasem} były już dawniej uniwersytetami a niżej je za ta-
kowe ogłoszono. Utworzenie uniwersytetu w Wiedniu,
Pradze i Krakowie nie ma tej epoki powolnego rozwoju,
on one dziełem wtasciwego już w samem zakresie dobrze
obmyślanego i uorganizowanego aktu. Królewskie przy-
wileje erekcyjne, statuta organiczne, okazują, iż zaraz
przy utworzeniu dobrze obmyślane były ich systemat. Prze-
to też urządzenia te prawie w zupełności z niektórymi
dodatkami i zmianami co do czasu pozostały aż do kon-
ca XVIII wieku, z nim z rozbiorem kraju musiały się zmie-
nić stosownie do biegu i wymagań czasu. Burze reli-
gijne i polityczne które wstrząsały naważ kraj całego
kolatały także i organizm Uniwersytetu, lecz nie zdołały
nadwerszyć silnej budowy jego, dopokąd ostatnia nauka

która rozbita statek ożryzny, niezmienita kierunku
i planu takowego. Uniwersytet Krakowski jedynym prawie
- proz. zakładów duchownych - jest pomnikiem, który z
życiem swym przetrwał aż do naszych czasów. Sędziwa ta
babka oświaty Krajowej r. 1864 surżuć będzie swą
letnią rocznicę. - Brak i najomości dziejów tego zakładu
głównie wpłynął na jego ostateczne zmiany. Przy założe-
niu samem miał uniwersytet świetniejsze od innych zadanie,
rozlewać oświatę na kraje wschodnie i północne na któ-
rych jeszcze zmrok ~~oś~~ oświaty spoczywał. Dla tego też Kaz-
mierz wielki uchylit przy założeniu podział na nacype-
chwał aby wsiogę zarówno korzyskali. Ożryzna nasza
w rozwoju dziejowem bogata w stawę i czyny miała za-
towaryżkę wierną uniwersytet przez 5 wieków. Univer-
sytet był ogniskiem, z którego się działyce na interes
kościota i kraju rozchodziły. Wyższe dotychczas wiadomości
są tylko utomkowe. Chcąc przedstawić całosci wypadki zebrać
dyplomata i statuta. Zapisy Radymin'skiego są w kżytacie
roczników dziejopisnych przyciem ich pisarz zaciągał do nich
także fakta z dziejów ogólnych i pojedynczych kraju
głównie epoki

Założenie uniwersytetu: Jui Lazius (Vienna Austriae. Ba-
rileae 1564 lib II cap. 5 pag 67. 70) filit się dowieśi iż
cesarz Fryderyk II r. 1237 uniwersytet wiedeński założył.
Za nim poszedł i Bulacius (Hystor. univ. Paris. Tom III
pag. 115) - lecz Fryderyk II mowi tylko o niższej szkole w
Wiedniu r. 1237. Rudolf IV za zezwoleniem papieża Urbana
V który wielkim był uczniem i mecenasem nauk (i który na wstę-
ne kżyta szkoły lekarskiej w Montpellier założył) zachęcony oho-
nem przyzwoleniem niemiezan wiedeńskich, założył przywilejem swym
z d. 12 marca 1365 Uniwersytet w Wiedniu.

Uniwersytet w Heidelbergu założony 1386

Główne zasady przywileju erekcyjnego: 1) Utworzenie wstającej korporacji uczniów i nauczycieli. 2) Zabezpieczenie co do po: mieszenia, mieszkan i czynszu 3) Podział na 4 oddziały, czyli naukę z których każda miała prokuratora; a prokuratorzy obierali rektora 4) Wolności od myt i podatków. 5) Obowiązek nie bezpieczeństwa osób i ich majątku 6) Jurysdykcja wstająca. Papież Urban V dał przyzwolenie na otwarcie uniwersytetu w Wiedniu d. 18 Juni 1365 jednak bez wydziału teologicznego Bononia dostała dopiero ^{powołanie} wydział teologiczny r. 1362 przez Imo: centego VI; Padua ~~1363~~ dopiero 1363 od Urbana V. Przyczyna na wydział teologiczny dla tego papież skopa udzielałi ponieważ teologii w szkołach klasztornych i seminariach biskupich katedralnych uczono i ponieważ obawiano się scholastyki (Pzitz: Ściślejsz scholastyk) która coraz bardziej górsz brata aby się przy innych naukach i do teologii nie zwracała. Jego skutkiem przy: kładem był uniwersytet w Paryżu gdzie pomiędzy mistrzami teo: logii dostępnego zdania błędne nie raz. O ile papież Urban V na wydziały teologiczne dawał bazyli, świadczą jego bulla wydana d. 11 novembra do generałów zakonów mendykantów gdzie pisze: „Etoi sacrae theologiae studio.... sit ubivis innotendum, in generalibus tamen studiis propter studentium multitudinem et concursum circa ejus lectionem tanto diligen: tius decet attendi; quanto in eis ejusdem scientiae veritas magis exquiratur, et si quae emergunt dubia, lucidius decla: rantur.“ (Boulaeus: Hist. univ. Paris. Tom II. pag. 396)

aby teologia przy in: nych naukach nie zer: chowała obłądu

Inkorporacja beneficjów. —

Podobnie jak uniwersytet krakowski z powodu zamieszek za Ludwika i niebytności jego w kraju słabe dawał oznaki swego życia — tak też i uniwersytet wiedeński mało co był czynnym i wegetował ledwie aż dopiero r. 1380 Albrecht ^{III} król austriacki i Lhabsburgski wezwał doktorów z uniwersytetu paryskiego. Zbudował oddzielne Kollegium zakupił na to domy i od Urbana VI wyjednał r. 1384 d. 12 lutego bullę za wprowadzenie ~~do~~ wydziału teologicznego (Kink. I. i pag. 18)

mysem podobnie jak zażęto wydał nowy przywilej erekcyjny
r. 1384. - Uniwersytet dostał zupełną całość.

2) Stan uniwersytetu i urządzenia statutowe: Do korporacji uni-
wersytetu należeli uczniowie, baccalaurei, licentiati, doctores, offi-
ciales, studii. Uczeń każdy uchen obowiązanym był w przeciągu
miesiąca stawiać się u rektora zapisać się w Album (matrykule)
złożyć przysięgę iż się poddaje statutom, rektorowi, i że przez całe
życie będzie dbał o dobro uniwersytetu. Luytem składał także
do skrynki (z wino, uwolnienie). Obowiązany był nosić stroj duchowny
(tabardus z brązowego lub czarnego sukna z kapturem i pasem); nosić
suknie, brązowania, rękawy rzeżane, buty z dziubami, włosy trefine
były zakazane (to i synody zakazywały) jako niezgodne z nauką
współka furciatowa wystawiały. Broni nosić było zakazane (mimo
tego były luźne buty z ceklanami rzemieślnikami). W miastach
było zakazane, iż gdy stój na wieży dać znak trąbą i gdy radzwo-
mimo w dzwon miejski, winno panować w mieście spokój (Stoffm-
nistr) i nikt bez kutarki nie lub pochodni nie śmiał się wychylić
(post cornicinium et pyritegium - Świątynia) Debet esse treuga
in civitate). Jeżeli student w nocy co zbroit zatrzymywali go ce-
klarze i nazywali go do rektora odstawiali. Zakazane były
gry hazardowe, uczęszczanie do miejsc podejrzanych, włożenie się po
gośpodach i piwnicach, wyprawianie muzyk i tańców. - Gdzie więcej
studentów razem mieszkato. tworzyli korporację pod własnym
dozorem zwana bursa (bursa = zwata się nieśwotnie opłata statutowa
na wspólną żywność i ubiór), później zwano też domy w których
mieszkali. Bursy były urządzone na prośb kłasytorów. Dozor-
nad każdy miał senior obierany przez dziekanów i przez rektora po-
twierdzany ten uważał na naukę i dyscyplinę; powtarzał publiczne
prelekcje i dysputował w wiegach. Za kupnem żywności trzodził się
prowinos, obiad i wuzerza były wspólne. Za głosem dzwonka bursacy
rano wstawali byli razem na nęz, potem na wykłady porannajcie się
odgodziny - Bez pozwolenia nie wolno było wychodzić. - Głównymi jednak
rewoltowali przeciw seniorom. Każda bursa miała swój własny statut
(główną zasadą przednich wieków było iż dozwolano w własnym zakresie
każdej korporacji się rozwijać swobodnie, który to rozwój organizacyjny
stworzył niejedną zakład jakiego wiekom przednim nasz wiek ofwieciony
rozawdzić może). Z tąd pochodziło iż uniwersytet niewychodząc w niez

rekomendacja u profesorów
iż są z dobrego toja, i mają
potrzebne wykłystacenie
do akademii.

czy słuszną lub nieśluszną rzeczą, stawiał w obronie swego zdania
bo był silny duch stawiania, który gotowy był na wszelkie poświęce-
nia i na poddanie się ostrym przepisom. Uczeń dotąd był uczestnikiem
korporacji, dopóki nie wstąpił na odczyty i dysputy. Wykluczenie
(excommunicatio) z korporacji było najcięższą karą. Mniejszemi ka-
rami były retardacja na czas niejakie przy graduowaniu, suspensja,
kary pieniężne, ucieleśna chłosta rzadko używana, więzienie (carcer)
Po wykluczeniu podpadat student wtadził niejakie, grody nie-
lub duchownej: pnie to też było najcięższą karą. - Każdy uczeń miał mi-
dzy profesorami swego protektora. - Między uczniami byli ludzie do-
brzy z godnościami: biskupi, opaci, kanonicy, księża. - Pod
względem wystąpienia i wystąpienia z uniwersytetu była wolność
dowolności, każdy mógł się kiedy chcieć wypisać i wystąpić. - Wybor
nauk, czas trwania takowych i porządek nie były ograniczane chyba
dla tych co się o stopień akademicki ubiegali.

Baccalarius był niewyższ stopień akademickiej promocji jeżeli
uczeń przez pewien okres czasu słuchał niektórych na wydziale
przepisanych odczytów i pewną wyznaczoną ilość dysput odbył
mógł się meldować do baccalareatu. Wydział rozstrząsał jego
zdanie (Zulassungsfähigkeit) i obierał 4 doktorów pod pre-
zydencją dziekana do examinu. Po odbyciu examinu został zale-
cony wydziałowi do przyjęcia. Potem bedel fakultetu z sceptrem
(sceptrum, virga, baculus - o stąd baccalarius) na czele odprawiał
go w procesji, do uszy której wyprawiał dla examinatorów i swych
przyjaciół. Potem w pewnym czasie pod przewodnictwem doktora obra-
nego winien był mieć odczyt (Vorlesung) na zadane pytanie (Quaestio)
- Baccalarz optaczał także od promocji - Był potem wyzyskiwany
kierem w hierarchii uniwersytetu - miał swój udział w na głowie nosił
quadratum zamiast biretu. Baccalarz był rodzajem adiunkta,
miewał odczyty, dawał korepetycje prywatne i odbywał dysputy
z uczniami przynajmniej 2 razy w tygodniu. Wykłady uniwersytetu
baccalarze byli bardzo potrzebni, oni dawali uczniom usterne nauki
niektóre zasady logiki, uczyli w mowie łacińskiej i przygotowywali
ucznioi, aby mogli konystać z wykładu profesorów który nęwdawali
się w drobnygou techniki nauki tylko w ogół przedmiotu. Profesorowie
występowali się baccalarzami, i im więcej ich było tym więcej korzyści
dla nauczycieli. Przy dysputach pod przewodnictwem doktora, grali najważniejszą rolę.

Baccalareus, a baccal-
laurea, qua coronari
solebant, sicut dicti.
(Cister. Brusc. pag 663)
Baccalareus est
persona habens di-
gnitatem baccalari-
baculum, promovi-
bilis in magistrum
(Stter pag. 14)
Link I p. 42 wypro-
wiedza od baculus
stąd Baccalarius,
Baccalarius.

metoda nauczania

Przy dyssnucie doktor wybierał 2 książki miejsce z którego utworzył Quaestionem; tej rozwiązanie i wystąpienie zwatopis Determinatio. Potem występowali Respondenti który się dzielili na Defendentów i Opponentów, prztem doktor praesidens ich poprawiał lub moderował. Uczniowie tylko słuchali; a w prywatnych dyssnucach mieli tylko udział. Dyssnuta korzystała się z rekomendacji przełoża i fakultetu. Z bakatarzy tworzyli się prowizorowie busi, odpisgwałe książki (statarii). Z bakatarzy tworzyli się korepetytorowie. Za korepetytorów ptacono; jeżeli bakatarz miał 5 uczniów ptatnych, to ptacnien ubogim pozwolić chodzić na repetycje bezpłatnie. Bakatarze byt to zaktad perimierów (Pflanzpfuhl) na profesorstwo, mieli dochody, i liczbę ich była znaczna mianowicie na wydziale artystycznym. Examina na bakatarzy odbywały się 4 razy w roku, co sukcesdni.

Licentiaty. Examina na licentiaty odbywały się raz do roku raz po Nowym roku. Przed rozpocznięciem examinu prowadził dziekan (promotor) kandydatów do kanclerza, prosząc aby im czaś do examinu wyznaczył. Tu przysięgali kandydaci iż przez rok po otrzymaniu licentiaty nauczać będą wykładu, iż niebda się ubiegać o licentiatę na innym uniwersytecie, iż bronić będą dogmatów wiary. Examin kandydata odbywał się w prywatności wyśgłkich doktorów fakultetu. Po examinie dawał promotor w kofułe Kłegzącemu kandydatowi "licentiam legendi, regendi, disputandi." Kandydat obierał sobie z doktorów opiekuna który mu pomagał. Licentiatura dawała uzdatnienie we wyśgłkich uniwersyteckich katolickich wykładach po uzyskaniu licencji czyli pozwolenia fakultetu. Licentiat byt niższym stopniem profesora nosił ptaczę doktorską (capna - tabardum) jednak bez biretu. Licentiat prawa, teologii, medycyny miewał odcięty za profesora.

Doctor, Magister. Akt doktoryzacji odbywał się z wiecką uroczystością. Doktorzy, licencjaci, bakatarze i uczniowie odprawiali doktoranda wprost do głołu tryb. Doktorand miał najprzód mowę na pochwałę fakultetu, prztem gkładał przysięgę, dostawał biret i ofulm pań - prztem miał wykład z katedry. - Doktor miał prawo nosić suknie jedwabne podbite i futrem, wykożone. Magister i Doktor jest jedno i toż samo; lecz zwykłe Artystów zwano magistrami, a z innych wydziałów Doktorami. Dopiero za Austrii rozróżniano (a. p. Magister Chirurgiae). Doktor miał obowiązek wykładac przez rok przynajmniej. Profesorów który w wydziale stali przedmioty w pierwszym porządku wykładali i z funduszów statych ptatnie byli (salarii) zwano ordinarie legentes (ordynatufu) dla różnicy od nadzwyczajnych. Doktorzy który

Licentiaty dicuntur quibus concessa est ab episcopo vel cancellario, libertas seu missio ab onere disputandi, nichil magis trorum, actusque rolemas frequentandi, itaque licentia docendi seu extraordinarie legendi (Pothaeus J. V pag 681)

Serie były zwykłe Książki na koniu pót rasy (Commotales) za to przez niedzieli i fwiat była znaczna liczba dies non legibiles.

z początkiem roku zapowiedzieli rozkład swych prelekcji, zwano
actu regentes, ponieważ, przy ~~odpowied~~ dysputach przezydowali i
porządek w pomocniczych wykładach bakalanów regulowali.

Officiales. Temi byli: notarius, Syndicus, Fiscus (angli quæstor)
bibliothecarius. - Historiographus (r. 1587 utworzono go w Heidelbergu)
Servitores: Pedelli, Tertiani

live universitatis (Familia): Stationarii (księgarze) Scriptores,
^{Intelligentes} Illuminatores, Typographi, ^{Intelligentes} Pictores, Lampfiores (vel nuntii Magni)

Podział na naukę w uniwersytecie wiedeńskim: ~~W~~ Uniwersytet
w Oxfordzie miał 2 naukę: borealis et australis. Paryżki miał
4; Uniwersytet orleański założony r. 1305 miał początkowo 10
nauk, potem 4; Praski miał 4 czeską, bawarską, polską i jeffką
wiedeński 4. - Dzielono podług miejsca urodzenia; a podział
miał na celu korporację

Uniwersytet był korporacją, gmina trudniącą się nauką - w
Krakowie lubo nie było nauk jednak Węgry, Niemcy, Mazury
tworzyły korporację i mieli osobne burfy.

Fakultety (Artes)

Uniwersytet (Studium generale privilegiatum). Jezyk wykła-
dowy był łaciński (rzadko używano do tłumaczenia, polskiego, jak
świadczy glossy) jako ogólny naukowy w całym świecie podług
~~wyobrażenia~~ wyobrażenia ówczesnego. Jezyk łaciński był jezykiem
Kopuła i rząd Krajowego. Największą wadą było iż prawo Krajo-
we było wykluczone.

Każdy wydział miał książki z dogmatami nieomylnymi. Zadaniem
nauki było: ponere et determinare (ustanowić axioma - definie)
repetere et resumere (wielać je w pamięć) arguere (dowody ich
pytać) disputare (o nie walczyć). Głównie do tego pomagały
logika i dyjalektyka. - Nauczyciele zwyczajni wykładali zwykłe
po 4 godzin tygodniowo, lecz pilniej odbywał dysputy. - Co roku od:
bywała się raz Disputatio quodlibet z wydziału filozoficznego,
prezyc okazywano biegłość, gotowość i postępek w nauce: każdemu
wolno było zadać pytanie i najprzenieżnie i takowe bronić.
Zwyczaj ten później ustąpił z postępnem nauk humanitarnych.

metoda nauki
metodyka nauk
uniwersyteckich

W teologii główną rolę grało objawienie; w prawie: prawo kofiel-
ne (lex divina) i prawo rzymskie czyli cesarskie (lex humana)
przejęte z innych uniwersytetów; w medycynie Hipokrat,
Galen i Arabowie; w filozofii Arystoteles - były wzorami, których
komentowano i dopełniano, objaśniano. Dialektyka jako najżył-
rozrostała się na polu wszystkich umiejętności bytnie i przygotowała
takowe; zwracając więcej na formę, zewnętrzność a niżeli na treść
wewnętrznych. Logika zeszła do form. Umiejętności sama się zawikłata
w ficiach wstępujących powierzeniowych formuł i kombinacji - co
zahamowało jej postęp od XII wieku aż do rozbudzenia się nauk
humanitarnych. Filozofia scholastyczna jako gangrena zarzęta
od XIII w. łączyła łączyła nauki. Wynikiem scholastycznej filozofii
były paragiryzm i polemika - studium historyczne zupełnie
zaniedbano. Ta hipertrofia dyalektyki sprawiła iż czerpiąc się
lada słowa, lada partykulary nauka w postępie była zahamowana
temu rozwojowi parogiryzmu dyalektyki w ścisłości konisja
edukacyjna koniec dopiero położona. - Ta kultura artystyczna
t.j. filozoficzny styl był jako szkoła przygotowywała do innych
jak kultetów. - Każdy fakultet stanowił osobną korporację, która
ustanawiała porządek wykładów, honoraria dla nauczycieli, warunki
do dostąpienia stopni akademickich, examinowała bachelary, licen-
tiateów i promowowała doktorów, urządzała dysputy. - Do rek-
tora należał tylko nadzór dotyczący karności (discipliny) i rzędu
(regimen) całej gminy, w której się fakultety nie mieściły.
Dla cele fakultetu stał dzieńka obierany co pół roku, ten pisał
na głowę magistrów sprawę

Humanisci uważali najwięcej na styl i użytek łaciński - Scholastycy
mimo na ~~zwracali~~ zwracali i mówili wstępu utworzonymi
nowotainiżkami barbarzyńskimi spunkowali.
Co kufu (commutatio) na ferii układali magistrowie porządek w wykładach,
czas w którym wykład miał być skończony, opłatę od wykładu (pactus,
collecta, minerval - od których ubogich uwolniano). Ferie trwały od 13 lipca
do 13 października, jednak i podczas ferii odbywano ćwiczenia i dysputy mniej
ważnych przedmiotów.

Kink: Geschichte der Kaiserlichen Universi-
tät zu Wien. Wien 1853.

Klüpfel: Geschichte und Beschreibung der
Universität Tübingen. Tübingen 1849.

Mohl: Geschichtliche Nachweisungen über die
Sitten und das Betragen der Tübinger
Studierenden während des XVI Jahrhunderts
Tübingen 1840.

Tholuck: Das akademische Leben des XVII Jahr-
hunderts. Halle 1853-1854.

Scheidler: Institut für Naturwissenschaften. Jena 1844.

Meiners: Geschichte der Entstehung und Entwick-
lung der hohen Schulen. Göttingen 1802-1805.
8^e 4 Bde

Albertbrandy Jan. Ks.

Ed. 1. Panowanie Henryka i Waleryusza i Stefana
Batorego Królów polskich; z rezygnacją Alb.
podług upamiętania Zi. Onaceniowa; z dotychczasem
flamiztnikow historyi Stefana Batorego doty-
czący. Kraków (u Czechu) 1849. in-8.

Zop. 15.

Uniwersytet w Wittenbergu założony r. 1502 przez
 kurfirsztę Fryderyka Saskiego (do którego celem dotarł) [ob. Joh. Ehrst Aug.
 wielki kanonik Kolegiaty zamkowej; a (bowiem wszelkie) Grohmann: An-
 dawne Wzeczności dotowano kanoniami, probostwami, nalen der Univer-
 altaniami n.p. w Wiedniu (Gschbach: Geschichte der Wie- sityt zu Witten-
 ner Universität) w Heidelbergu (Hantz: Geschichte der berg 1801. f. l.
 Universität Heidelberg, herausg. von Reichlin-Meldegg) f. Fürstmann
 w Kolonii (v. Bianco: Die alte Universität Köln 1855) w 1838 Liber de ang.
 Erfurcie, (ob. Motzmann: Erfordia literata 1731) w Lipsku 1862 f. theol. aud.
 (ob. Zarncke 1857), Ingolstadtzie (Friederich: Annales Ingol- Viteberg. -
 stadiensis Academiae 1782), Greifswaldzie (Kosegarten: theol. Muther:
 Geschichte der Universität Greifswald. 1857.), Bazylei Statuta facultatis
 (W. Vischer: Geschichte der Universität Basel 1860) w Jurisprutorum
 Rostock (Krabbe: De Universität Rostock im XV und XVI Vitebergens.
 Jahrhundert 1854) f. Papierze zerzuwali chętnie na podobne, 1858 f. theol.
 inkorporację, gdyż prześ to zabezpieczali sobie wpływ swój muther: Die Witten-
 na korporację naukową; zresztą od najdawniejszych cz. berger Univer-
 sityt und Facult.
 sów były ^{koszary} w wyjątkiem niemal posiadaniu nauk, Böck: Geschichte
 o czem sioia dawa dawne szkoły kolegiackie i klasztorne. der Eberhard-
 Prze to tei uniwersytety pierwotne z powodu owej dotarł. Carl's Univer-
 mają głównie charakter koscielny, a sekularyzacja która gen 1774 f.
 od najdawniejszych czasów we Włoszech górę brata - później Klüpfel: Geschich-
 znacznie u nas nastąpiła również jak i emansypacja z pod te der Universität
 rządów koscielnych (która dopiero od utworzenia Komisji edu- Tübingen 1849)
 kacyjnej w Kra Kowie się porzuciła)

O uniwersytetach włoskich. ob. (v. Savigny: Geschichte des
römischen Rechts im Mittelalter. 2^e Auflage 1834. III (3))

W XVI w. przyswojono sobie elegancję wykształcenie i
styl włoskich humanistów (przez podróże do Włoch)

Pełnomocnik uniwersytetu był apellacją do Rzymu

Uniwersytety niemieckie i polskie nie były to Universitas
scholarium jak we Włoszech, co stanowi ich charakter-
licz Universitas doctorum, magistrorum. Długo też
główny rozdział w statutach włoskich Universitas
scholarium: podział na naukę, miał tylko miejsce w
Padwie, Wiedniu i Lipsku - wszędzie wisiej przeważał
wzrost uniwersytetu paryskiego a niżeli bolonjskiego.
- podział główny na fakultety, a nie na naukę.

Za Kazimierza w. scholaris obierali włoskiego rektora (jak
w Bolonii) później tylko Scholarów przypuszczano do głosowa-
nia na rektora

Obowiązki rektora: dozór alby przywilejów i statutowi uniwersy-
tetu prestantegano, zwalnianie i przewoźnienie senatowi
uniwersytetu, zatwierdzanie spraw bieżących jako to: intulatura,
wydanie statutowi, publikacja rozporządzeń, sygnatura pism:
nych aktów i świadectw, przyjmowanie gości, urządzenie uroczys-
tostei, mowy, wizytacja kolegiów, pobieranie opłat inty-
tulacyjnych: kar, jurysdykcja i władza dyscyplinarna nad
nauczycielami i scholarami wraz z senatem i dziekanami, z
odwołaniem się do Kanclerza.

Poetae laureati (podobni do Doktorów) zaprowadził cesarz Fryderyk
I nadając stopień doktorów we Włoszech.

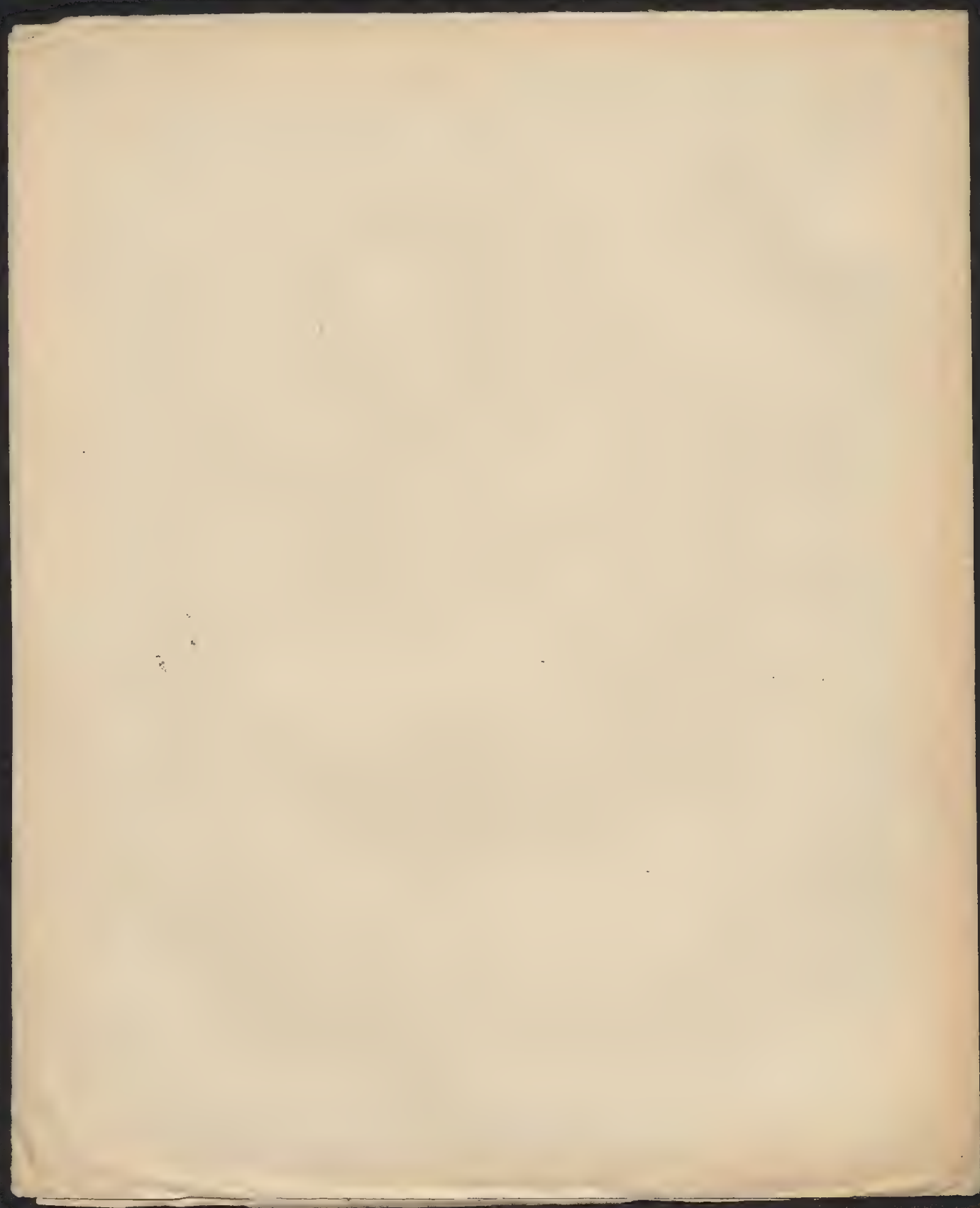
Patronem fakultetu medycznego. S. Kosmas i Damian

Legni (Technē tēxny) Galemi

Patronką artystów S. Katarzyna

Patron jurystów S. Iwo

Patron Teologów: S. Paweł (Conversio)

Album Academiae Vitebergensis ab A. Ph. 1502 usque
ad A. 1560; ex autographo edidit Carolus Eduardus
Foerstemann. Lipsiae sumptibus et typis Caroli
Frickhii. 1841. 4° fol. 373. (5 Fols.)

(ob. tegor Liber decanorum facult. theol. Acad. Viteberg.)

Uniwersytet Witeburski otwarty d. 18 Octobr. 1502 (prze-
nieiony później do Halli), około r. 1521 stał się, iż w nim
Marin Luter, a potem Melancthon (+ 19 April. 1560*) uczęszali.
Z początku prawie całkiem nie było w nim Polaków prócz
kilku z Gdanoska, Lwowa, Szelonka i Węgier.

Bibl. Univ. Crac.
Philosoph. Pedag.
gog. nr 549.

Wzwyż wamy 15183 akad.
tubingkiej na profesor.
ra greck. języka zw.
formował na klasycy.
Tawin'skie pismienictwo

1517 Johannes Rhagius Esticiampianus dioc. misr. Rhe-
tor et poeta laur. Sacr. Liter. Dr. professor orat. d. 20 Octobr.

1518 fr. Martinus Luther S. Theol. Professor

1518 zaprowadzono lentu
neo titer. gmeec. et
hebraic.

1111 Dominicus Steppener? canon. vrbatissim^{us}

1519 Journal verplichting de Baber met de verlichte lijs van

1519 Joannes Schlichting de Guber. h. n. nob. dioc. posnan.
" " Balthasar Zimmritz de Guber. h. n. nob. dioc. posnan. & ex officio

1520 Andreas Helis de Helis Cracovien. nob.

1520 Andréas Helis de Helis Cracovien. nobil

" " Augustinus Wildmer de Gedarò Cracovien. Nicet.

" " Stanislav Lobeda Grochowitzke dioc. gnefn.

" " Stanislaus Gutteter Cracovien. civitatis

11 11 Daniel Schilling Cracovien. civitatis

1525 Thomas et Jacobus Szobotzknij equites
1528 Procurator Cantabrigie

1528 Pancratus Gutthelher de Cracovia

11 " Wolfgang Tschuser Polonien. disc. strigimen. Mgr. Cracovien.

" " Johannes Guttheter Cracovien.

" " Albertus Grajiatoris Crauoviensis

1529 Staniffaus von Watt de Posen

1530 zamykają kuzniej Węgry ułożoną

1531 Hieronymus Pysarsky Cracoviensis

1532 Joannes Nyemylzkousky Polonus

11 11 Joannes La kyenysky
1534

1534 Albertus Michael Salomon

W tej matrykule nie-
ma zapisanego Stanis-
ława Orzechowskiego
wzmian. ^{Ważne} należy, aby
podczas pobytu ju-
żo w Wittenberdze w
r. 1529 - 1532 był
uczniem uniwersytetu
- może się przyważnie
nazył.

- 1535 Andreas Catzkowski Polonus
 " " Petrus Bogdanowski Polonus
 1536 Matthias Godich de Kzina Polonice
 " " Stanislaus de Wiltzschin nobilis Polonus.
 " " Joannes et Andreas de Kosszielitz barones Polonice
 (Kosielec?)
 " " Nicolaus de Colluda nobilis Polonice praceptor baronum.
 " " Joannes a Balin nobilis
 " " Petrus de Bemboff baro Polonice (Bempowski?)
 " " Gabriel a Graboski Polonus nobilis (Grabowski?)
 1537 Johannes a Lampow Polonus
 " " Albertus Cosmin Polonus
 " " Joannes Christophorus Polonus
 " " Johannes Licsniewski Ruthenus
 " " Stanislaus Mykitzki Ruthenus
 " " Simon Handel Ruthenus
 " " Petrus a Gorkha Polonus nobilis
 " " Matthias a Kruczygin Polonus nobilis
 " " Stenizislaus a Luthomirski nobilis
 " " Johannes Vieski nobilis
 " " Matthias Gereggij Polonus nobilis
 1538 Andreas Situs Cracoviensis
 " " Nicolaus a Trzebockow Polonus
 " " Martinus Meskonski ex Cracoviensi diocesi.
 " " Albertus Viidauiensis armata gratia.
 1538 Martinus Zorauus
 " " Petrus Barzi
 " " Stanislaus La socius
 " " Johannes Leopoliensis
 " " Augustinus Rotundus a Velin
 " " Nicolaus Drelensky
 " " Andreas Barcius equestr. ord.
 1539 Bartholomeus Zelensky Polonus
 " " Martinus Comniski. Pofnaniensis.
 1540 Georgius S. alius Lithuanus nobilis
 " " Joannes a Golaszki Lithuanus Poloni nobiles

1541^{D.} Albertus Maschoze Ka Radolinenfis Polonus

" " Stanislaus Bodenstein Lohensis

" " Georgius Hlaustintz Lituanus

" " Joannes Leopoldus Polonus

1541 Nicolaus Fridwald Elbingensis Prutenus

" " Albertus Chrypski Polonus

1542 d. 10 Januar. Martinus Zirenius Polonus

" " d. 31 Januar. Stephanus Lipinus Polonus

" " d. 1 Febr. Andreas Pet Balthasar^{et alij} Latinus, Joannes, Andreas Jactorovius, Joannes Jaromirius, Nicolaus Hostenius Poloni.

" " d. 22 Martii Joachimus Cammermann Cracoviensis

" " Eustachius Trepa Polonus (in Julio)

" " d. 20 Octob. Stanislaus Progowosky Polonus nobilis

" " d. 20 Novemb. Gregorius Putner Lituanus ex Kauen.

" " d. 14 Decembr. Adamus Konarsky Polonus

" " " " Albertus Lepychowski Polonus

1543 d. 4 April. Joannes Leporsky, Andreas Zaremka, Nicolaus Cziemynsky Poloni nobiles

" " mense Junio. gener. Wenceslaus et Albertus Czarnokows:
ki ex palatinorum Posnaniensium familia

" " Nicolaus Smakoski nobilis

" " " " Stanislaus de Ende Posnaniensis

" " " Septembr. Antonius Lonski et Franciscus Lufki Poloni

1544 Cristinus Prosdorfski Polonus eqv. or.

" " Stanislaus Rochotszki Polonus eq. or.

" " Nicolaus Calduncea de Lubras

" " D. Abrahamus et Abrahamus de Hbanski Poloni.

1544 mense Augusto: Andreas Tricesius Polonus (p. 215)

1545 Andreas Szmojcowski Polonus nobilis

" " Sebastianus Pchering Polonus

" " Stanislaus Nyegolewsky Polonus

" " Andreas Vandelius Polonus

1545 mense Octobri Melchior Pitrus Cracoviensis

1546 Johannes Dietzmannus Polonus.

1545 d. 14 April. Stanislaus Schlupetzki
Polonus nobilis.

" " " Johannes Cosmider Posnaniensis.

1545 d. 4 Mai. Ertmannus Copernicus Granseien.
vis (ex post. J. N. N. Prof. Francos.) (p. 223)

1545 d. 18 Maii Johannes Geschkau Gedonensis.

1548 w letnim kurfie 399, w zimowym 176
 1548 Georgius Grotzschensky Polonus
 1549 Joannes Bogus Polonus nobilis
 " " Johannes Jerzickowski Polonus
 " " Johannes Litrokonfski Polonus
 1550 d. 2 Martii Stanislaus Warszewitzky (p. 253) nobilis Poloni
 " " " " Stephanus Fredro
 " " 12 Maji Johannes Olasa Polonus nobilis (Płaza)
 " " " " Martinus Gurito Polonus nobilis
 " " 4 20 Julii Valentinus Jaruchowski 2 Poloni
 " " " " Severinus Lalijewsky
 " " " 22 Septembr. Johannes Niemcewsky 2 Poloni
 " " " " Albertus Przyborowski
 " " " 26 " Laelus Sozinus Senensis Italus mani:
 ani Sozini Jurisconsulti filius
 " " " 28 " Jacobus Gumowski
 " " " 4 Octobr. Martinus Zakrzewski nobilis
 " " " 4 Novembr. Wenceslaus Zarembo Polonus nobilis
 1551 d. 14 Maji Stanislaus Gysaltowski nobilis Polonus
 " " 2 Augusti Martinus Goltzowski nobilis Polonus
 " " 23 Novembr. Johannes Twinski Polonus
 1552 " 15 Januar. ~~Wenceslaus~~ Nicolaus Wkrowietzki Polonus
 " " " 1 Aprilis Wenceslaus Agrippa dituanus
 " " " 16 Decembr. Joannes Cosmo ex ducatu dithuaniac
 1553 d. 13 Octobr. Martinus Krowitz Polonus.
 1553 d. 28 April. Valentinus Cosmas Brombergenfis Polonus
 " " d. 19 Septembr. Langracius Gottheit Vratislavien
 " " " " Erasmus et Petrus Guttheter Scopolienses
 1554 d. 27 Januar. Basilius Drzewinski Ruthenus
 " " d. 10 Maji illustr. Stanislaus comes a Gorka
 " " " " Joannes Jordan Polonus
 " " " 18 " Petrus Korchla Cracoviensis
 " " " 19 " Adrianus Chelmiczki, Alexander Mokranoski,
 Stanislaus Smoguletzki Poloni
 " " " 15 Augusti Petrus Zakbianski, Joannes Gagliettki Poloni
 " " " 1 Octobr. Joannes et Sigmundus Beningski fratres Poloni
 " " " " Lucas Stomarski Polonus
 " " " 4 " Stanislaus Arzelski Polonus

Album Academiae Vitebergensis ab
a. Chr. 1502 usque ad a. 1560, ex
autographo edidit Carolus Eduardus
Foerstemann. Lipsiae 1841. 4to

Laedag. 459.

1520 Andreas Helis de Helis Cracov. dioc.
d. i maii

1528 Johannes Gutthetor Cracovien.
10 Decembr.

1529 Hanffaus de Watt de Losen.
13 maii

1536 Joannes et Andreas barones de
Kosczielitz Poloni

1537 Petrus a Gorka nobilis Polonus

1538 Augustinus Rotundus Velun
Nicolaus Melensky Polonus

1539 Bartholomeus Zelenky Polonus

1542 Hieronimus Krugel Cracovienfis

1543 Wenczlau Czarnkowsz.

Albertus Czarnkowsz.

1543 Andreas Tricesius Polonus mense Augusto p. 213.

1545 Ertmannus Copernicus Granseienois p. 223

(J. U. Dr. Profes. Franc. H.)

1545 Melchior Liris Cracovienfis (p. 228)

1546 Johannes Geschkau Gedrenfis (p. 240)

1549 Stanislaus Warszewitzki
Stephanus Fredro nobilis
d. 2 Martii (p. 253)

1550 Martinus Czurlo Polonus nobilis
d. 17 Maii.

Joannes Memoiewski Polonus
22 Sept.

Laelius Iozimus Ienensis Italus
(Mariani filius) p. 26 Sept.

1551 Nicolaus Uthowietzki Polonus

1551 Wenceslaus Agrippa Lituanus
d. 1 Aprilis.

1553 Martinus Krowitz Polonus
d. 13 Octobr.

*) R. 1554 mense Octobri
die duae Rector electus
Castellanus Orestensis et
Capitaneus Orestensis.

1554 Stanislaus Comes a Gorka 10 Maii

Joannes Jordan Polonus *) " "

Petrus Koschla Cracoviensis 18 Maii

1554 Christophorus et Martinus de Ostrow
Lwowsky fratres d. 12 Octobr.

1555 Petrus et Stephanus de Zothulgee pala-
tini de Bristendes.

Thomas Droiouscki

Joannes Paximanski

Valentinus Dersniack Ruthenus

1556 Johannes Gorinski a Oyrzenowo
filius Petri palatini Masoviae capit. var.
sav. uchenor. d. 10 febr.
Thomas Okun a Grodzisko filius Petri castel.
laniensis, canb. adans.

1556 Johanneſet Michael Radziwiłłski
nidai caſtellani Goſtinenſis filii.

" " Seraphin Oborski

" " Calixtus Honterus Coronenſis
Tranſylobus d. 11 April. (p. 316)

1556 Chriſtophorus Varſcheniſky } Poloni
Balthaſar Podlodkuiſky } d. 30
Johanneſ Głoſkowſky } Julii.
(p. 320)

1556 Andreaſ Cyioleſt nobiliſ Polonus
d. 20 Octobr.

1558 Wenzilaus et Joannes in Oſtrorog
Comites (d. 29 Novembr.)

1559 Johanneſ Hinek nobiliſ Polonus
d. 3 Martii (p. 356)

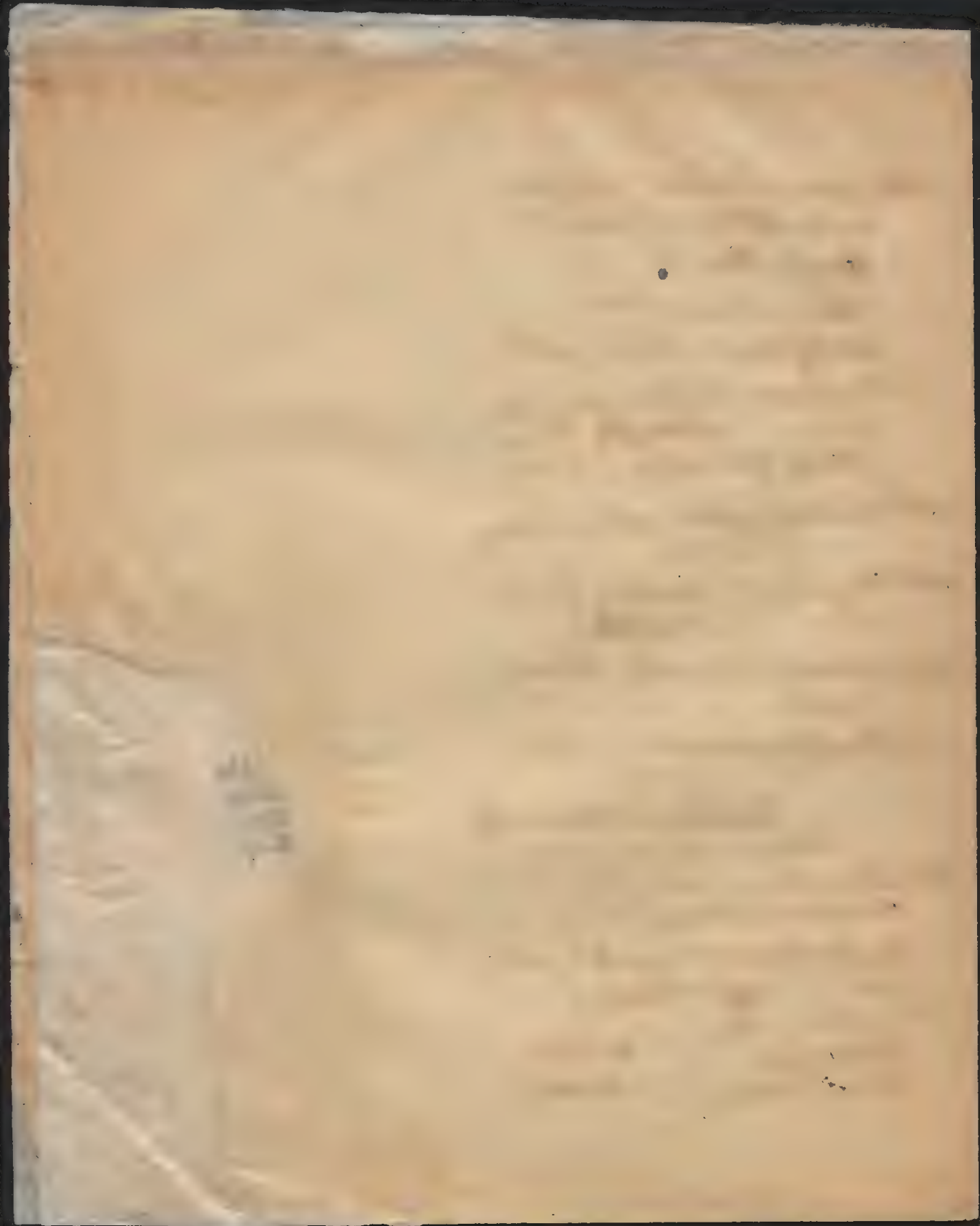
1559 Haniſſaus Sokolowski (d. 28 Maii)
(p. 361)

Johanneſ Demetrius Solikowski nobiliſ
Polonus d. 18 Julii (p. 363)

Melanthon Filippus venit in Wittebergum 1518
ex Academia Tubingenſi + 1559.

1559 Haniſſaus et Joanneſ Korzieletz fratres
Poloni Viradienſes (30 Decembr.)

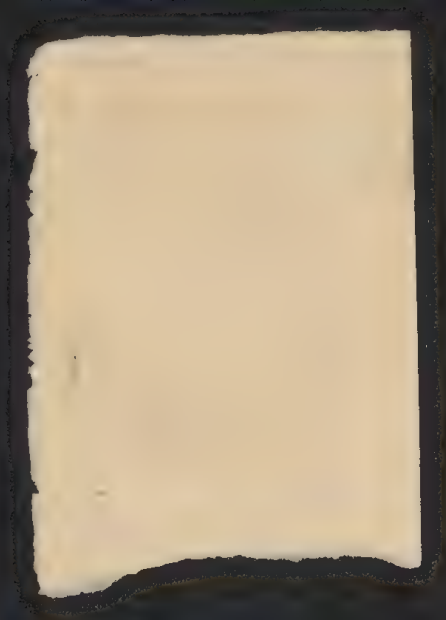
1560 Chriſtophorus Reg } nobiliſ Poloni
Euſtachius Cyk }
Johanneſ Dambas } (d. 30 Maii)

1502 d. 18 Octobr.
otwarcie Uniwersytecie
w Wittenbergu.

r. 1815 zniestony i pr.
Tężony do Halle

1531 otwarcie Uniwersytetu
w Halle nad Saalą
(Univeritas Albertina)

Album Academiae Vitebergensis ab
A. Ch. 1502 usque ad A. 1560.

Ex Autographo edidit Carolus Eduar-
dus Foerstemann. Lipsiae sumpt.
et typis Caroli Tauchnitzii 1841. 4to
Pedagog. 459.

Album studioforum Academiae Lugduno
Batavae 1575-1875 Quedunt
nomina Curatorum et Professorum
per eadem secula. Hagae Comitum,
apud Martinum Nijhoff 1875. 4to
Pedagog. 438.

Larocke Friedrich: Quellen zur Geschichte der
Universität Leipzig. (Abhandlungen der Königl.
Sächsischen Gesellschaft der Wissenschaften

Larocke: Urkundliche Quellen zur Geschichte
der Universität Leipzig. (Berichte über die
Verhandlungen der Kön. sächs. Gesellsch. d.
Wissenschaften, Philologisch-historische Classe
I. 1849)

- Benazzi Filippo : Storia dell' Università degli
 studi di Roma Dal principio del sec. XIII -
 XVIII. Roma 1803. 40 4 Tomi.
- Scarabelli Luciano : Constitutioni, discipline e ri-
 forme dell' antico Studio Bolognese. Pa-
 enza 1876. 8.
- Moriani Luigi : notizie sulla Università di
 Siena. Siena 1873.
- Memorie e documenti per la storia dell' Uni-
 versità di Pavia. Pavia 1878. fol. 3 Tomi.
- Budinszky Alexander : Die Universität Lais
 und die Fremden an derselben im Mittelalter.
 Berlin 1876. 8.
- Crevier M. : Histoire de l' Université de Paris.
 Paris 1761. 8. 3 Vol.
- Jourdan Car. : Index chronologicus chartarum pertinen-
 tium ad historiam Universitatis Parisiensis
 ab episcopi originibus ad finem saeculi XVI. Paris 1862. fol.
- Freninger Fr. : Matrikelbuch der Universität Ingolstadt
 Landshut, München 1472-1872. München 1872. 8. 2 B.
- Nederer Joan : Annales Ingolstadtensis Academiae ab a.
 1472-1872. Ingolstadt 1782. 40 2 Tomi

Bolletti Giuseppe: Dell' origine de professori
del' Instituto delle scienze di Bologna.
Bologna 1751. 8°

Mazetti Serafino: Memorie storiche sulla Uni-
versità di Bologna. Bologna 1840. 8°

Sarti: De claris archigymnasiis Bononiensis
Professoribus saec. XI usque XIV. Bononiae
1762. fol. 2 Tomi

Colle Francesco: Storia dello Studio di Padova.
Padova 1824. 8°

Contarini Gian batt.: Notizie storiche circa li
pubblici Professori nello Studio di Padova.
Venezia 1769. 4°

Facciolati Jacobi: Fasti Gymnasii Patavini. Patavii
1757. 4° 2 Vol.

Lapadula Nicolai: Historia Gymnasii Patavini
Venetij 1726. fol.

Latinius Carol.: Lycaeam Patavinum sive Icones et vitae
Professorum. 1682. 4°

Tomasini Jacob. Phil.: Illustrium virorum elogia iconi-
bus exornata. Patavii 1630. 4°

Adamentum seu Statutorum almae Univer. Patav. junctarum
libri V. Patavii 1637. 4° 2 Tomi.

43
Hantz Joh. ~~Wiedemann~~ Geschichte d. Universität
Heidelberg. (v. Reichling - Heldegg.) Mannheim
1762. 8° 2 Vol.

Briano Fr.: Versuch einer Geschichte der ehemaligen
Universität in Köln. Köln 1833. 8°

Kreusler Heint.: Geschichte der Universität
Leipzig. Dejan 1810. 8°

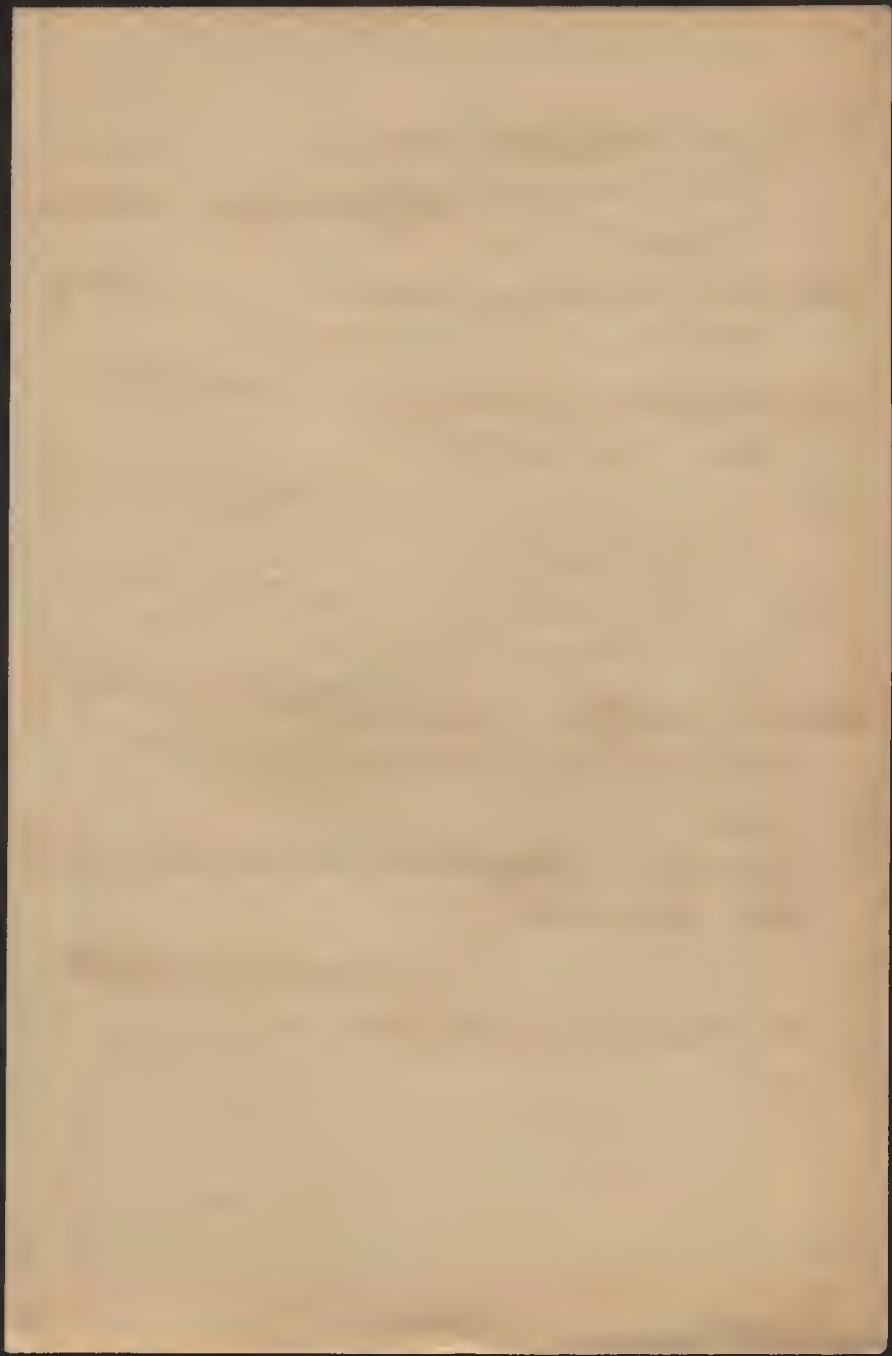
Lichter Franz.: Geschichte der Altmünzger Universität
Almütz 1841. 8°

Krabbe Otto.: Universität Rostock im XV und
XVI Jahrhundert. Rostock 1854. 8°

Bönicke Christian.: Grundriss einer Geschichte
der Universität zu Würzburg. Würzburg
1782. 4°

Großmann Joh.: Annalen der Universität zu Witten-
berg. Meissen 1801. 8°

Vischer Wilh.: Geschichte der Universität Basel
von 1460 - 1829. Basel 1860. 4°

Coxe Leonard Kfytat si na umiwersytecie
w Oksford, Cambridge, Pradze, Laryn, Krakowie

Bernhard Kalv Msc Univ. Paris i 1388 w
Heidelberg ob. Janstulski

Henrius de Byta cryti Euta z Fryzji
+ 1397 Kfytat si w Pradze i Laryn

Matthaeus de Cracovia Kfytat si w Pradze
gdzie pod Henrykiem de Byta zostal Magistrem
1363 - w Laryn - Ruprecht z Palen sprowadzil
go do Heidelbergu - zostal Kanclerzem Krola i
1405 biskupem Wormacji + 1410.

pag. 151 Bardinozky Alexander Dr

Die Universität Paris und die Fremden
an derselben im Mittelalter. Berlin 1826.

8. - Swędzi rz niebył Zolakiem tylko Pomocznikiem

Murner Thomas ur. 1475 w Straßburgu + 1536

de Aquino Thomas dominikan ur. 1227 + 1274 (Tomisja)

Paulus Scotus francuski w Oksfordzie, Laryn + 1308 w Kolonii
Doctor publicus (Kotowski)
Sanctus Bonifacius proboszcz Jerzego w Gnieźnie 1442 udat si
z Krakowa do Laryn na uniwersytet

Frangillius Radronius z Dalmacji mąż
Pawła, Królewski, w lipcu 1504 (Par-
thenius)

Isafer Piotr + 1792 córka za Raduskim
którego syn + 1792.

1289 Joannes de Polonia - Rector Ultramontano-
rum Medicinae

1378 Johannes de Polonia - Rector Medicinae

1395 Jacobus de Polonia Rector Ultramontano-
rum

1414 Miroslaus de Polonia Rector Ultramontano-
rum

1447 Nicolaus Chebde de Niewiesch de Polonia
Rector Ultramontano- et Citramontano-
rum.

1448 Johannes de Polonia Vice-rector Ultra-
montano-
rum.

1458 Johannes de Polonia Rector Ultramontano-
rum

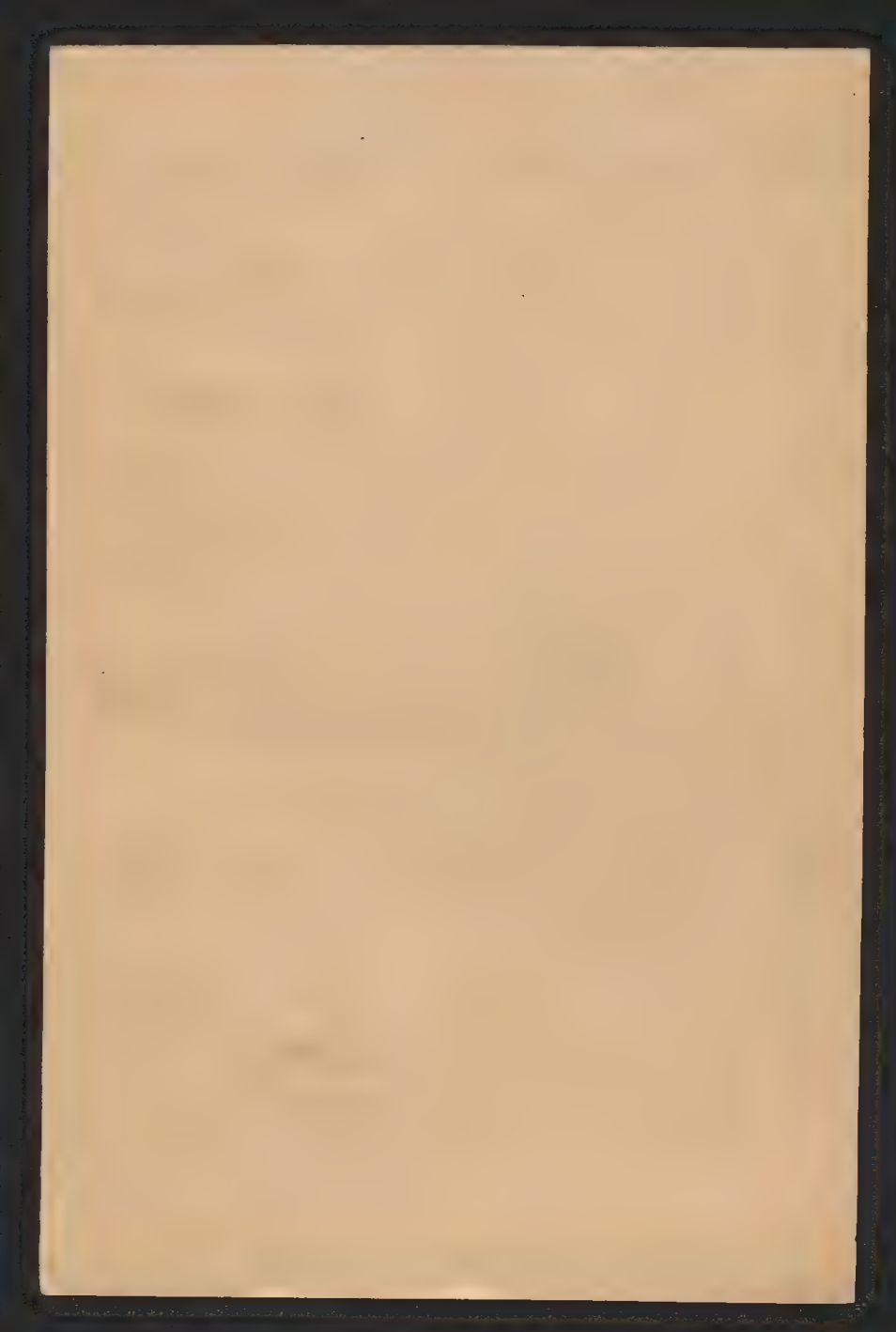
1462 Andreas de Opporow de Polonia Rector
Ultramontano-
rum.

1465 Tomas de Polonia Rector utriusque

1466 Vladislaus de Polonia Archiepiscopus
Canonicus Rector Ultra-
montano-
rum.

1482 Abraam de Polonia Ultramontano-
rum

1532 Petrus Garcias de Attado ~~de~~ provinciae
Ghipuscae Juristarum Rector

- 125
- 1781-1782 ^{m.} Georgius de Rufia Artificum et Medicorum Rector Ad lecturam Medicinal
- 1782-1783 D. Abraam de Colonia Ultramontanorum Rector Ad lecturam Decretalium.

155
Friedländer E. Altere Universitätsmatrikeln. I.
Univers. Frankfurt a. O. unter Mitwirkung
von Dr. G. Liebe und Dr. E. Theuner. I Bd.
(1506-1648) Leipzig 1887. 8. 474. XVI. 1648.

Cæsar J. Catalogus studiosorum scholæ
Marburgensis L. IV. (1605-1628) Marburg
~~1887. 8. 474. XVI. 524. i 661. 476. IV. 209~~

Verdière L. Soc. des : Hist de l'Univers. d'
Ingolstadt. Paris 1887. 8. 2 Vol.

Erantl. Gesch d. Univ. v. Ingolstadt.

Anhalt: E. Gr. Die Universität
Uebersicht ihrer Geschichte
u. Darstellung ihrer gegenwärtigen
Aufgabe. Jena (Friedr. Mauke)
8re 71 1/4 Hgr.

inwiec.

Henry C.

Gewerkschaftliche Verein Trachten
an Erbsen. 1) Holz, nachher

128
Droga sie traktat to jest
Nauka popularna o pufazaniu
Krowie po polsku napisana

4/10 1907

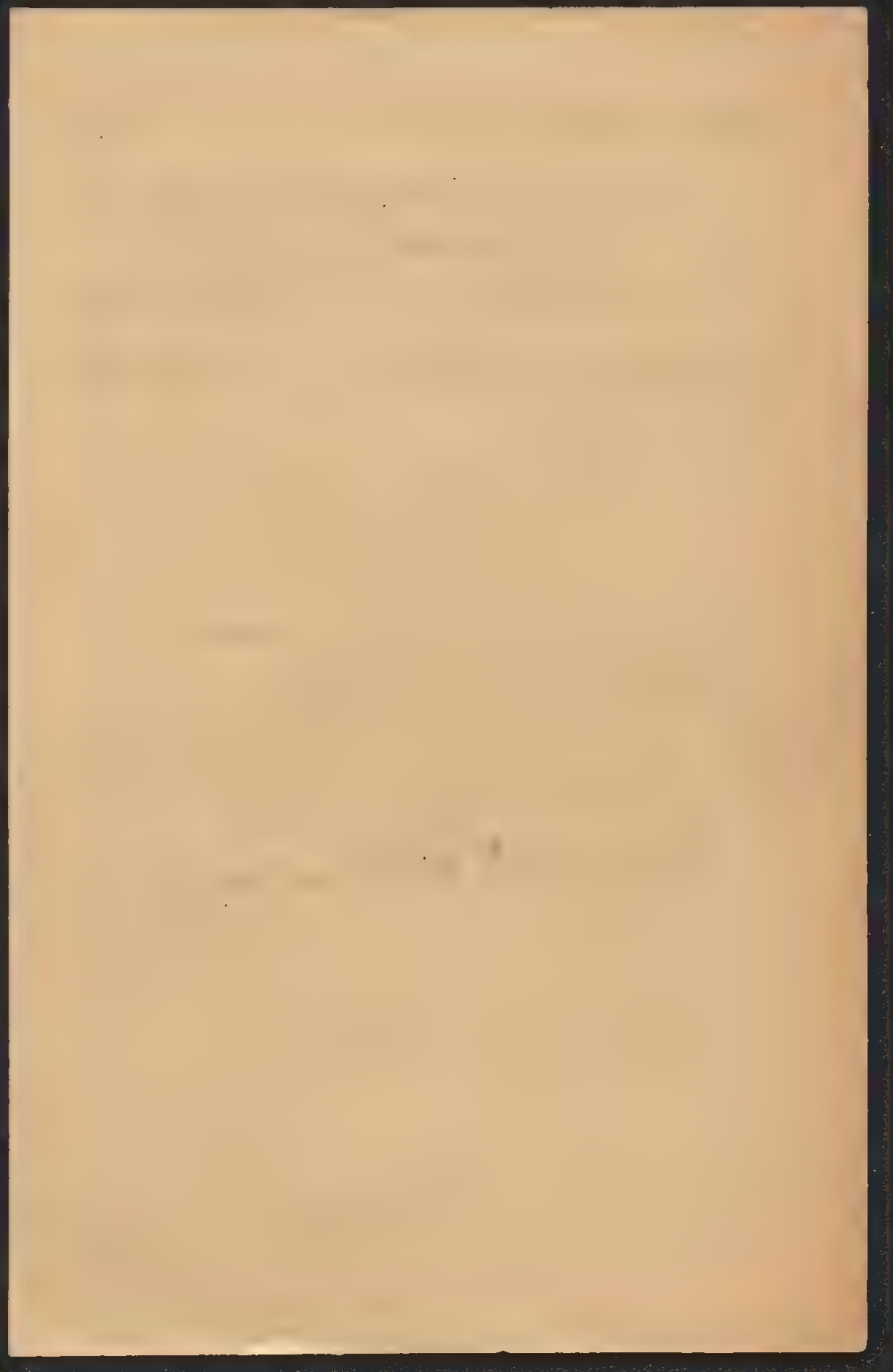
Apostolicarum Pii
libri quatuor
Nunc primum in lucem

Bebelii Henrici Justingensis : Opus:
 cula nova et adolescentiae labores.
 Argentorati ex aedibus Matthiae
 Schirerij 1514. 4° Neolatin. 850.

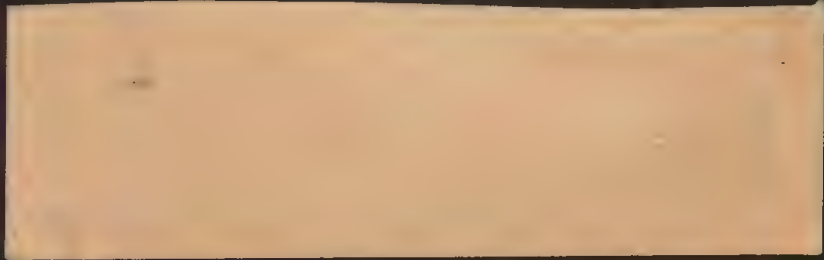
na praedostatnij Karai : Ex gymnasio Cra:
 coviensi 1492 :

Sarmata me vidit prima lucifoe Camoena
 Hoc praesens carmen, principiumque fuit.
 na str. a iij H. Bebel Matthiae Schurerio
 olim philosopho suo in academia
 Craoviensi apud Sarmatas

Huiste : De confessione monialis (pag. I s iij)
 Fabula Potasricani (pag. I s vi.)
 De sacerdote et moniali (pag. Iy vij)

Componi Leti de Romanorum Magistratibus, ¹¹⁰ de
ardotus, juris peritorum legibus libellus. Cum non:
nullis additionibus ex Henrici Bebelij Justigenoris
Poetae laureati commentariis (2 dnevnytem na t pttule
J. Wojciech, J. Haniflow herbę Polskij, Litwy, Węgier, Austrij, Gorys.
(b. m. i. r. 4to K. 13 druk gacki.

Bederman ed. Ciceronis Epistolae breviores.
Cracoviae ap. Joh. Haller. 1524. 4°

Ciceronis Marci Tullii Partitiones oratoriae.

Cracoviae per Flor. Unglerium s. a. 4°

ded. Francisco Bonas discipulo.. m^{re} Joannes
Solfa de Trebul (wzghwala jęgo awun-
culum Praepositum ad S. Florianum et Rectorem
Universit.)

2 Krakowa Bernat

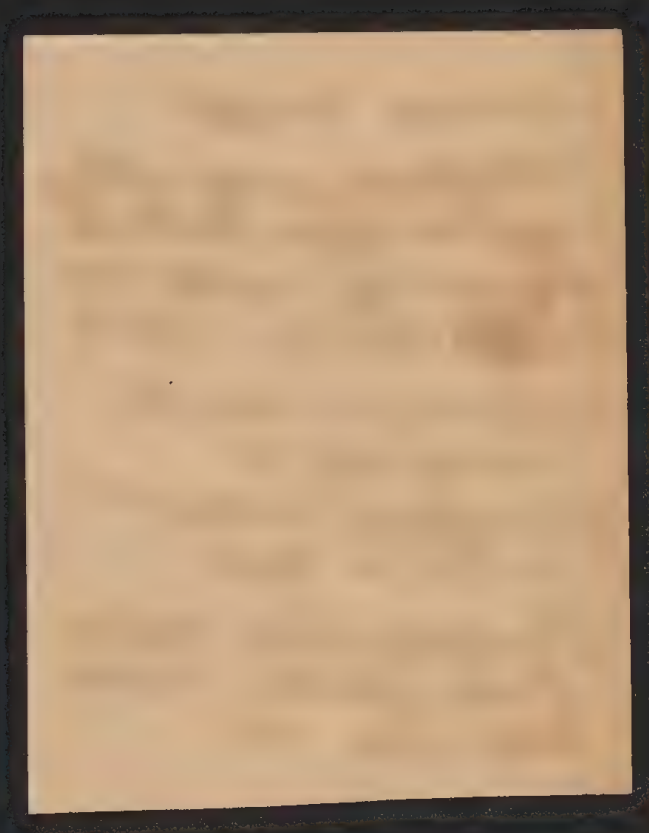
1) Obwieszczenie znanych mektorych
przypadkow ztuzenia dwuich pła-
net górnych ztych. Krakow druk
Wojciech Kobylinski 1596. 20

2) Kalendarz za r. 1603. 1604.

Krakow tamże 12°

3) Dziennik swiat dorocznych za
r. 1612. 12° tamże

3) Przepisoga pilna i kazdemu
stanowi potrzebna. Krakow
tamże 1600. 4to

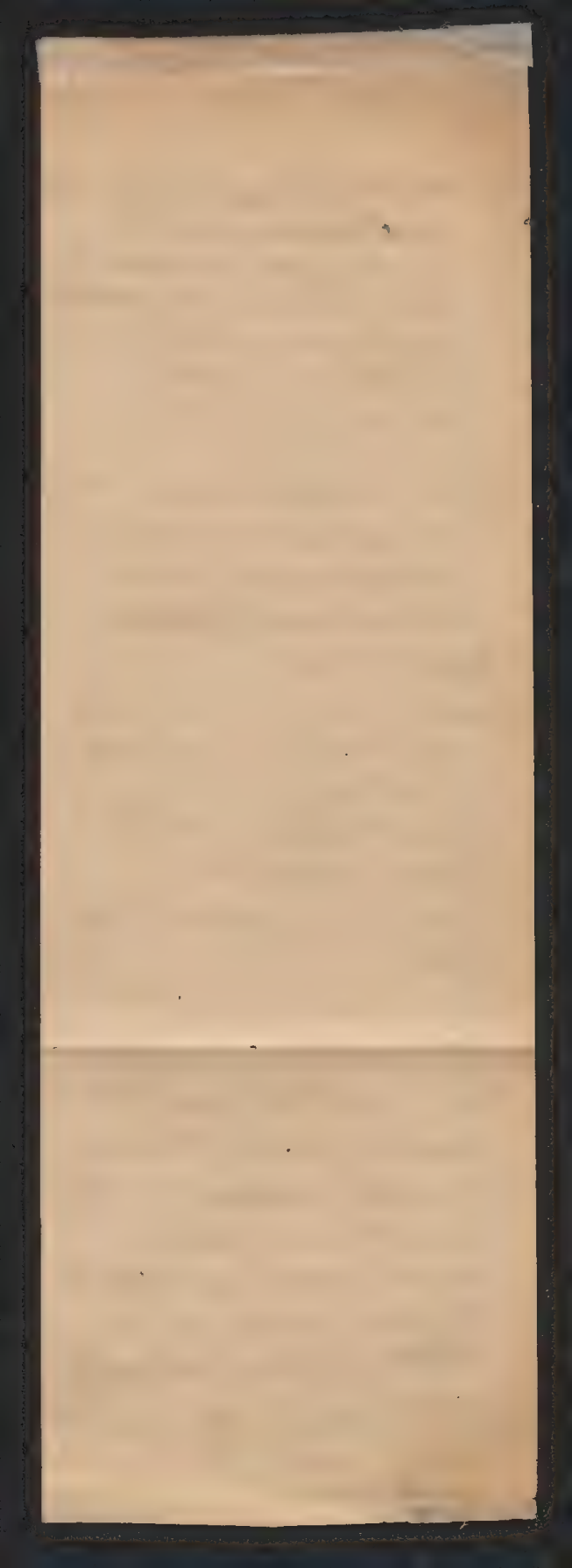
Irenaei Hyperaspistes Adversus
praestigiatores virulentum
maledicumque hominem: de
Rapto virginis, non minus
inepte quam impie philoso-
phantem. (v. a.) 8°.
K. 30 (Sign A - 342.)

Censura Academiae Uttopienoris
de cuiusdam Morosophica
luminoso scripto adversus
Aretium Leucocytanum.
(v. a.) 8° K. 3.

Wierszem leoniczym ostra satyra
prezisz Doktorom - w obrotie
Wiatobreskiego
za Koncu 10 wierszy przez G. S.
(Gregorius Sanboritenus?)

Wiatobreski pisat Censuram de rapto
puellae

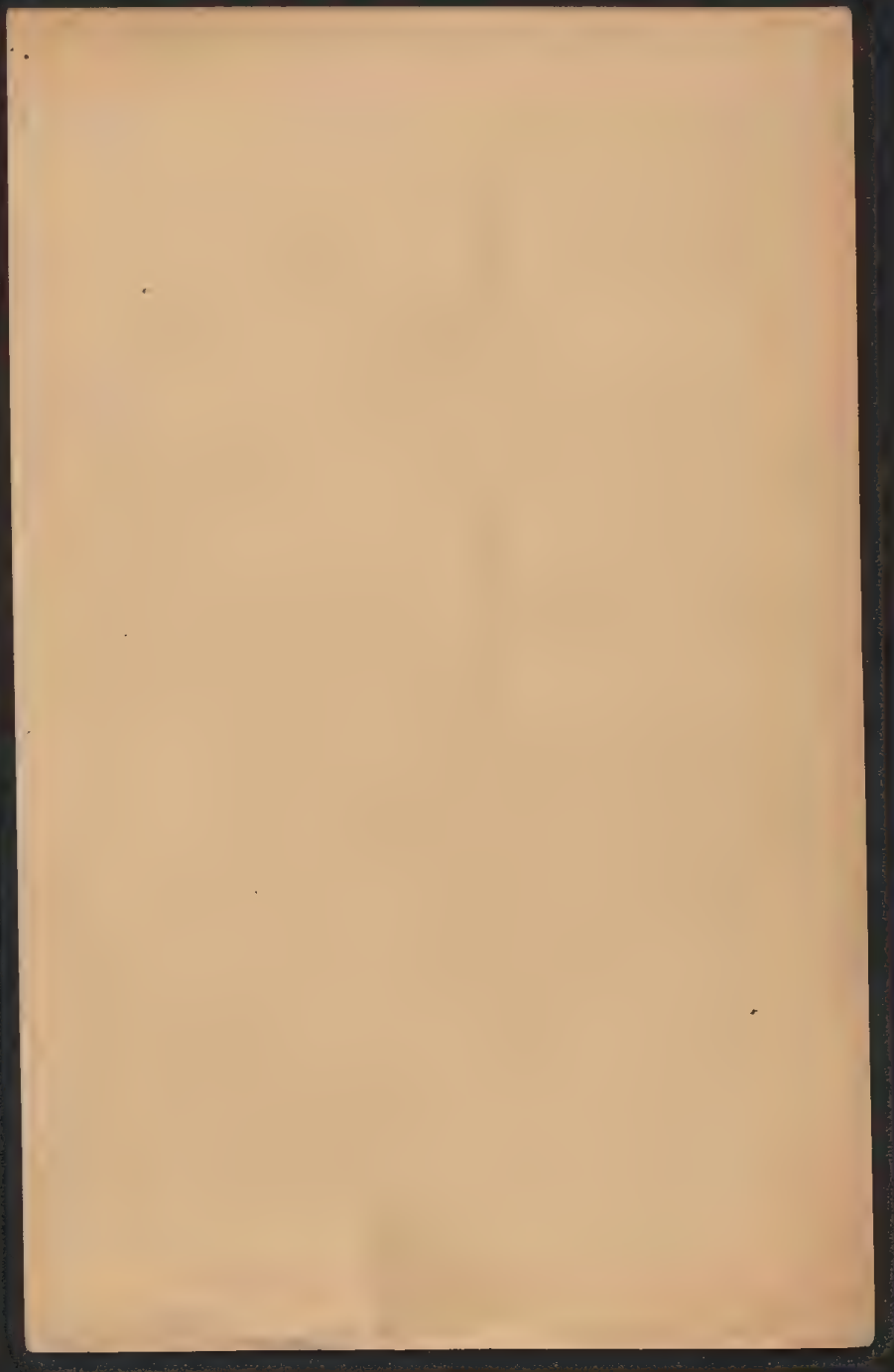
Brevis refutatio impudentis
cuiusdam Rabulae calumnia-
rum, quibus censuram, De Rap-
tu puellae cum corpore in
caelum Cracoviae nuper confecto,
convellere ausus est. Ab
Authore censurae conscripta
1588. 8°. K. 49.

Bielawski Matthias 1596 Daniel. 1599 in Ur.
Coll. Min., 1608 Dr. Jur. et Prof. Senior Consue. Junctar.

1) Rozrodek i przestroga z gwiazd i bieżni
niebieskich na r. p. 1605. 12° (Wzrost z Kalendarium)

2) Quaestio ad c. ult. de Transact. a M.
Matthia Bielawski Phil. Doct. et Prof., Thoma
Jabtonski Art. Bac., Joanne Schelicha de
Psuchaw, Laurentio Matthaedae Lemnicensi
ad disput. pro assequenda prima in Juridic.
Facult. laurea propofita, Praesidente Thoma
Eustachio a Ligetex J. U. Doct. et Prof. d. 27
Martii. Cracoviae ap. vid. Jacobi Siberneycher
1608. 4to

415
Biezanowski Stanislaus Josephus:
Idaeus Parnassia ad Laurum tri-
umphalem seraphico sanguine emer-
itam P. Remigi Cizemski gratulatio:
nis ergo 4to K. 2^{1/2}
wdziele: Cizemski Andreas Remigi-
daeus triumphalis sanguine Francis-
canorum Provinciae Polonice a Suecis,
Cosacis et Hungaris recenter profuso
emerita, historice adumbrata. Craco-
viae, apud vid. et haer. Francis-
Czary 1660. 4to K. n. 17.

Stanisł. Józefa Bieżanowskiego oda na
 pochwałę Wespazjana Kochowskiego Tawinika
 (w tegoż Kochowskiego dziele: *Hypomnemata*
regiarum Poloniae. Cracov. 1672. 4°
 gdzie tej jest 5 epigramatów Tawinikich
 Jana Gawinińskiego.

20

147
Blasius fr. Eremita Paulinus in Conventu
Cracov. 1536.

1) Salutares Parneses de Epistolis et
Evangelis per annum occurrentibus. Cra-
covie per Mathiam Scharffenberg 1536.

80
— 2^a ed. iterum a multis mendis pur-
gati. Cracoviae per Mathiam Scharffenberg
1542. 8°.

¹⁴¹³
Pantheon Augustinianum sive
Elogia virorum illustrium Ordinis
Eremitarum S. P. Augustini, aucto-
re F. Augustino Maria Arpe
Genuensi. Gemae 1709. 4to
Hjt. 1965.

p. 212 - 214.

Elogium LXVII
Beati Isaac Cracoviensis Theologi
extatui et Mariani. 1471
Ex Pamphilo, Possemino, Crupeno
ad ann. 1471.

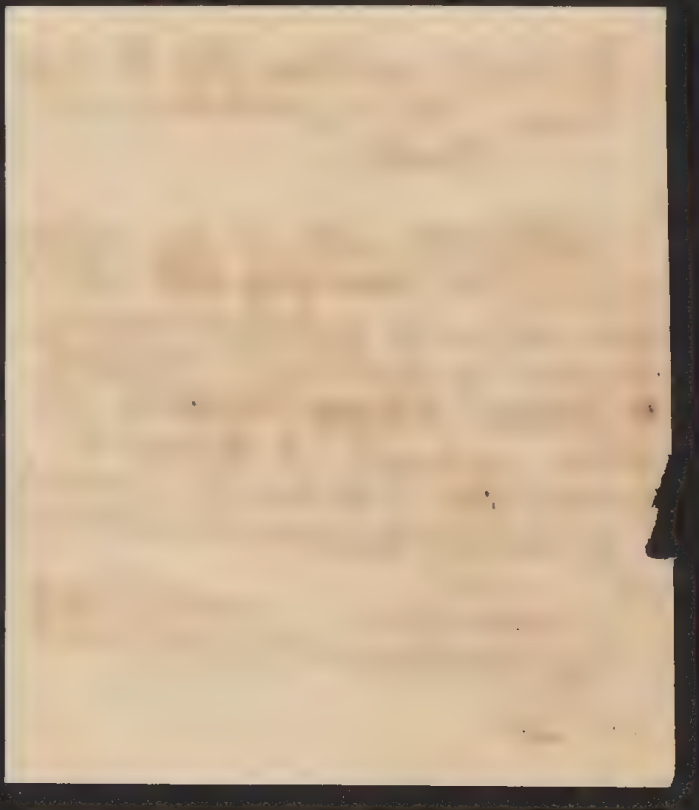
Patarei operam navat 1422.
In Comitibus Bavariae praest. 1452.
de illo Bollandus, Jorellus, Elfoius,
Martinus Oadomus.

Prachucki Matthias Phil. Dr., senior
Scholae S. Floriani, poenitentiarius eul.
archipresbyteralis:

1) Testificatio votorum qua Andre-
ae ^{jur. H. Ki. Dr. iur.} Jarkowski, Canon Colleg. WUB. in Ple-
now curato, cum ei doctoralis honoris
lauream d. Carolus Therssen J. U. Doct.
et Prof. eul. S. Niclai Praepositus, ritu
solemni conferret... M. Prachucki
applaudit 1882. d. 30 Novembr. Cracoviae
typis Seminarii episcopalis Academici: 76

K. 4. (wiadom)
Jurkowski byt gubernatorem Jozefa Wielopols.
Kiego wojewodzica sandomir. starosty lancuto.
ronfrk..

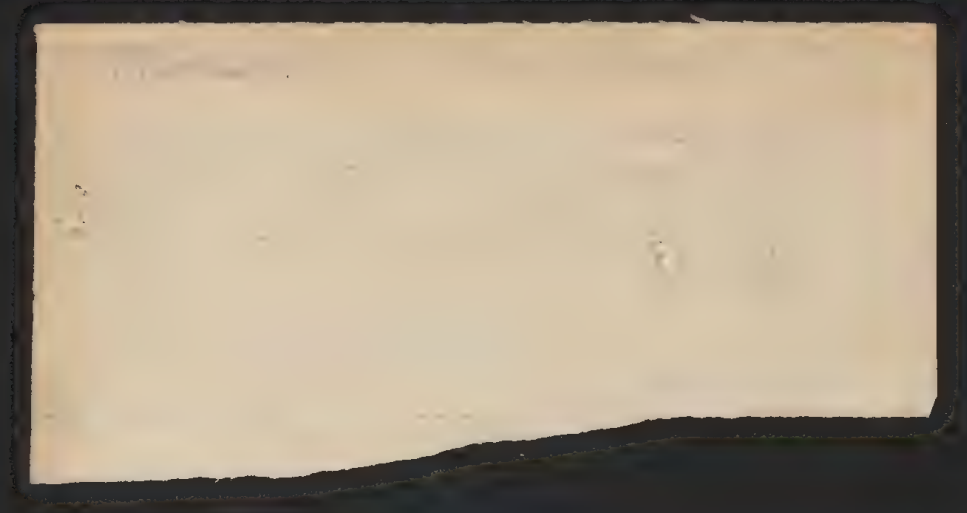
152

Bredenkopf (Laticephalus) de Komitz
Gregorius

1) Hesiodi Georgicorum liber per Nicola:
um de Valle conversus e Graeco in Latinum.
Cracoviae per Mathiam Scharffenberg
1530 d. 30 m. Julii. 40

Camelin Joannes : Quaestio medica de Arthritide.... pro loco inter Med. Doctores et Professores in Univ. Crac. obtinendo... ad disputandum propo-
rita A. 1749 d. 2 Decembr. Cracoviae typ. Univ.
fol. K. 2.

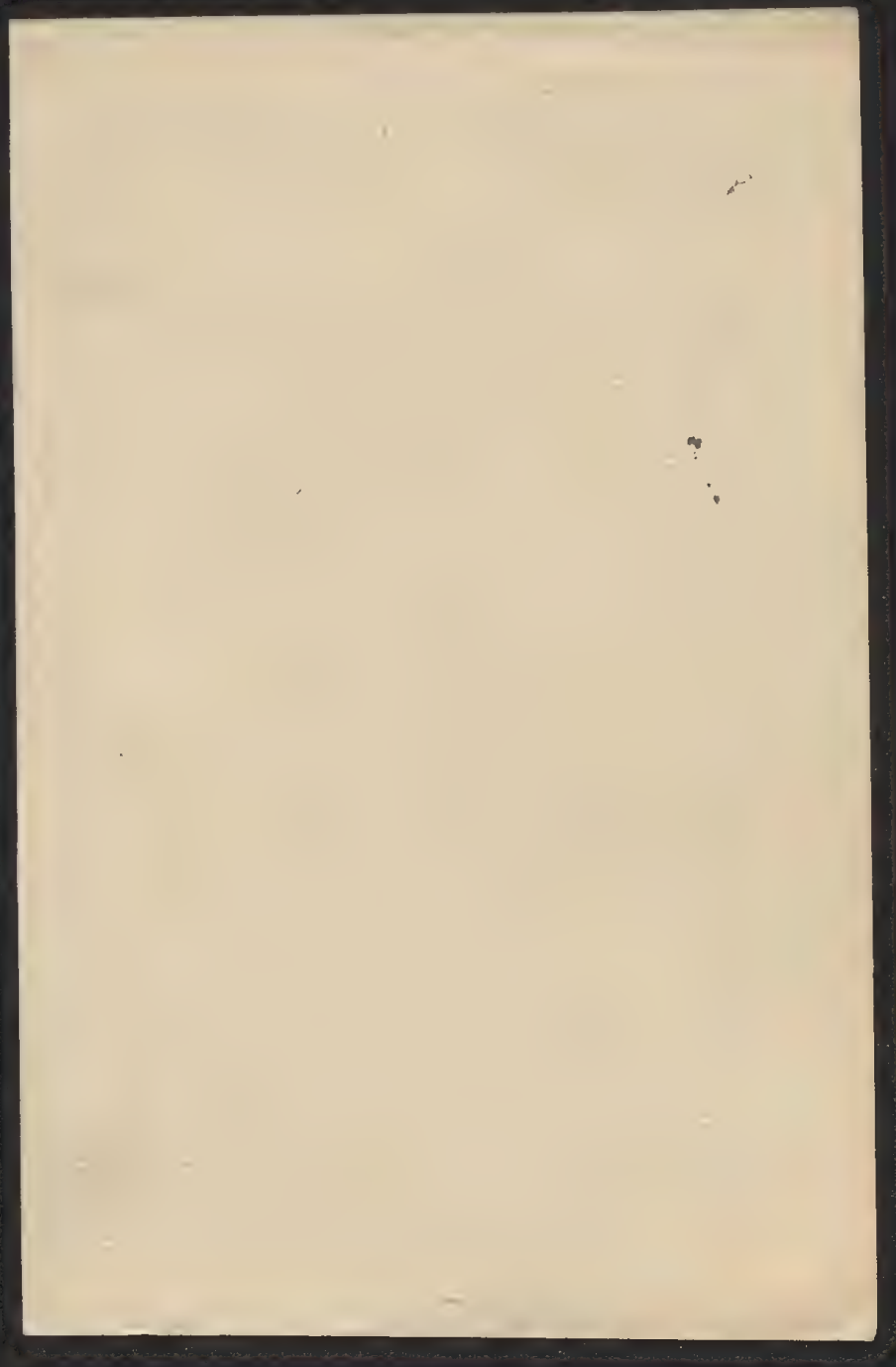

152

Proverbia Salomonis per Jo. Cam-
persem iuxta Hebraicam veritatem
Seraphrafticos latinitate donata.
Adiectae sunt prelationes aliquot
quae in psalterio non habentur, ex
variis scripturae locis, iussu D.
Dantisci de promptae. Venundantur
a Floriano Unglerio (1534) 8.
K. n. 65 ded. Petro Tomitis episcopo
Crac. Viennellano. Joannes Campensis
Cracovia 19 Februarii 1534.

mówi że przez 2 lata bawit u Dantyffki
- że w Akademii Krak. sprowadzony
przez Tomickiego wyxtada listy S.
Pawła

Sign. A - Kij.

1581. Augustini Donii Consentini Medici et Phi:
losophi De natura hominis libri duo: In
quibus discussa tum medicorum, tum philoso:
phorum antea probatissimorum caligine,
tandem quid sit homo, naturali ratione
ostenditur. Ad Stephanum Sereniss. Regem Po:
loniae. Basileae apud Frobenium 1581. 4to
Str. 123. 1.

Wdedykacyj mowi do Krola Stefana: "Fertur enim,
te ... ex cultum habere animum iis studiis,
quae praecipue decent virum principem, quippe
studiis literarum: et eorum amore undique ac:
cessere viros doctos, honorifice excipere: instau:
rare gymnasium magnificum Cracoviae." Diteg
dodaje na boku wspolczesny (podobno Stanislaw
Lawadzki Licus) rekopismienny przypis: "Volebat
novam condere Academiam, ad instar Collegii
Cameracensis in Academia Parisiensi, in quo
docent Regii professores; verum obstitit Ho:
sius Cardinalis apud Summum Pontificem."

Creizenach Wilhelm Michael Anton
 geboren zu Frankfurt a. Main am
 4 Juni 1851 als ältester Sohn des Theodor
 Adolf Creizenach und dessen Ehefrau
 Luise Amalie geborne Flerstein —
 edukowat sie w Hassel'sches Erziehungs-
 institut, od r. 1862 wjezszat do kwarty
 w Gimnazjum Frankfurckiem gdzie 1870
 odbył examini dojrzałości. Przez 2 lat
 kształcił się w Göttingen, od r. 1872 w
 Lipsku kształcił się w językach germaniskich
 i romaniskich. r. 1875 został Dr. Fil. w Lipsku.

1) Judas Ischarioth in Legende und
 Sage des Mittelalters. Inauguraldisserta-
 tion. Halle Q. S. 1875 str. 31.

Cynerowski Joannes Rachtamovius

Michaelis Wudae Hendecasyllabi Bethle-
hemici. Cracoviae in off. typogr. Christophori Sche-
delii 1641. 8°. K. 1, K. II ded. textu Dr.

ded. Marco et Joanni Sobieskij ad felix novi
anni auspiciū..... M. Jo. Cynerowski
Rachtamovius Coll. Maj. Eloquentia Profess. Typicij
(pross)

(Doz. 1094.)

jest tu wiesz Dęziderego Lubomiskiego Stud.
eloquent. na herb Sobieskich

K. 4. (tyt i ded.) K. 8 (Nythetikon ad Marcam
et Joannem Sobieskij-wierszem) K. 2° 8

Współuczniowie wymienieni w Dedykacji Hieronymus
Siemawski, Paulus et Joannes Lotocini palatinidae
bractawien., Alexander Donkoph palatinides siemien.,
Stanislaus Komiepolnickasterianides siemien., Joannes et
Nicolaus Ostrogini noullatoridae Sup. Regni, Joan-
nes Dębinski vexilliferides crecov., Albertus Roxicki castel-
lanides polareen., Albertus Tariz, Constantinus Tariz castella-
nid. uien., Lanckorowski castellanides wognien., Szuminski
castellanides Lipnien., Casimirus Brodecki capit. jarlen.
Joannes Gniński, Albertus Opacki, Sigismundus Łęzowski,
Constantinus Oborski vexilliferid. uien., Leszczyński,
Gorajski, Górecki, Dziński, Gorajski, Letny et Sta

Cwiklinski Joannes. Bucal. Art in Univ.
Crac. 1609.

1) Xenium reverendo ac magnifico d. d.
Roitho Zardecki praeposito ac officiali Terroviansi
etc. observantiae et gratitudinis ergo
oblatus. Cracoviae in off. Nicolai Sarsffen-
berger (1609) 4to k. 6. (versum)

Dachnowski Symfonié anielskie
obay Loety.

Enchiridion impedimentorum quae iuxta
Canonicas constitutiones in matrimonijs
contingunt ad iudicium et confessorum facilio-
rem cognitionem auctore Gregorio de Shamo-
tuli Canonum doctore ordinario, lectore ecle-
siaeque Cracouiensis penitentiario, non minus
lucide quam succincte congestorum et
deisorum 8° tytul w obwodce (wamiek wliet,
Krak. dedykaujo drukitalik: Rev Joanni Cho-
ienski z. U. Doct. Praeposito Lafnamien. et Archi-
diacono Cracouiens. Regio Secretario. Gregorius de
Schamotuli (druk 10 1520). Cum anno superiore

2^a ed. Enchiridion... Tetrafficon Ad Lectorem
eiusdem G. Gregorii... Impresorum Cracouiens
per Florianum Unglerium e directo Minoris
Collegii Anno D. 1529. 8° x. 2. i Kapt. list. 63 i tablica
genealogii in 4to druk gotykn w R. Szpalty 177

III

ux do kollegium

158

[Faint, mostly illegible handwritten text, possibly a list or account]

...upokorzenie swoje mści się
...ów — Minh-Menh szla-
...i oprawy polecają się
...ów, sceny sądowe i bo-
... —

biskupa administr. w Nang-
od powstańców — aposto-
kul i kartaczy wyświadczone
chrest 250 żołnierzy ran-

skich chrześcian.
Brouillon, Jezuit. Ojcowie
i do Kiang-nan — ich usło-
nem — religia postępuje pod
missyonarzy, pobożności ne-

administ. apost. w Pekingu.
Chiang Hai — przesady rządu
gdane gwarancje za chrze-
zyny jego przeszłych powo-

Jan Maciej Bon.
... w Smyrni

Francisciades Joannes Pilonensis
In exequiis Bernardi Maiejowski
Cardinalis Archiep. Gnes. Epus
consolatorium Sebastiano Petro
Pilonensi Med. Doct. oblatum
Cracoviae 1608. fol. 10.

April June 2.

and Edward Co. Sanistara
Akron Ohio

1882

1882

- 80

12. 22. 8. -
22. " 7. -

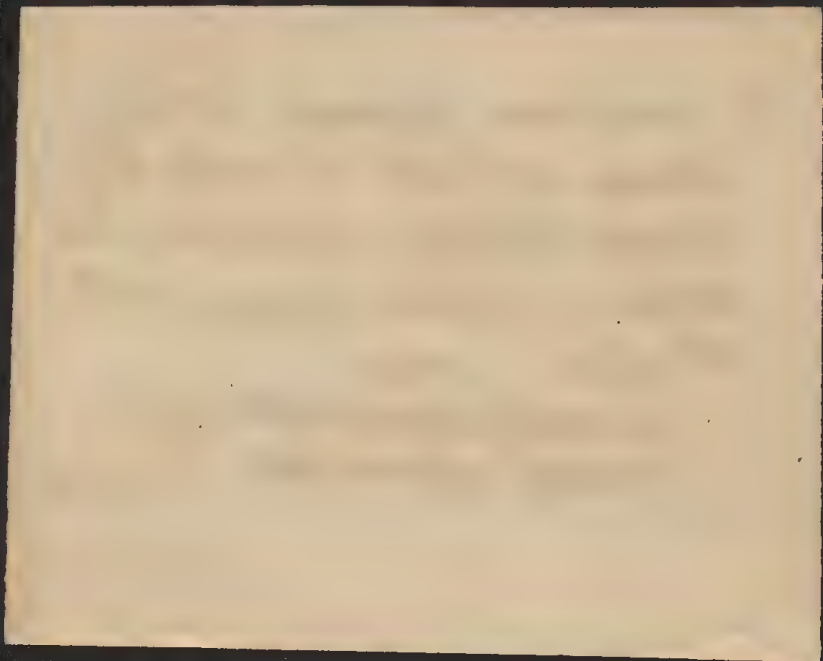
Thirder.

D.G. 160

In Serenissimi Sigismundi III Regis
Poloniae designati Adventu Cra-
coviam Basilius Golinius. Cra-
covie ex officina Lazari 1588.

4to K. 12. poezye

ded. Alberto Baranowski episc
praemiss patrono suo B. Golinius

de Paradiso
jacobus [de] Clusa, jacobus Carthusianus, jacobus
bus Colonius, jacobus Junterbuck, jacobus
de Gruitrode ^{de Gruitrode} (ur. 1385, mając 20 lat wstąpił
do Cystersów w Paradyżu, Kłystał się w Wrahowie
gdzie został dr. teol. przebywając lat 40 u Cyster.
ów został, został Kartuzem w Erfurcie gdzie +
1465 czyli 1472

pisał wiele teologicznych dzieł
Lavacrum conscientiae Colonia 1501. 40

jocher Gleditschenlexicon III p. 1808.
artykuł J. Fa. Mot. R. Sw. H.

(W. d. H.)

Trithemius De scriptoribus ecclesiasticis
Fabricii Bibliotheca latina mediæ ævi
Mothmann Erfordia litterata
Andreas Bibliotheca belgica
Swertii Athenae belgicae
Harrovolfi Scriptorum cat

Witte diarium biographicum.

1900
 1901
 1902
 1903
 1904
 1905
 1906
 1907
 1908
 1909
 1910
 1911
 1912
 1913
 1914
 1915
 1916
 1917
 1918
 1919
 1920
 1921
 1922
 1923
 1924
 1925
 1926
 1927
 1928
 1929
 1930
 1931
 1932
 1933
 1934
 1935
 1936
 1937
 1938
 1939
 1940
 1941
 1942
 1943
 1944
 1945
 1946
 1947
 1948
 1949
 1950
 1951
 1952
 1953
 1954
 1955
 1956
 1957
 1958
 1959
 1960
 1961
 1962
 1963
 1964
 1965
 1966
 1967
 1968
 1969
 1970
 1971
 1972
 1973
 1974
 1975
 1976
 1977
 1978
 1979
 1980
 1981
 1982
 1983
 1984
 1985
 1986
 1987
 1988
 1989
 1990
 1991
 1992
 1993
 1994
 1995
 1996
 1997
 1998
 1999
 2000
 2001
 2002
 2003
 2004
 2005
 2006
 2007
 2008
 2009
 2010
 2011
 2012
 2013
 2014
 2015
 2016
 2017
 2018
 2019
 2020
 2021
 2022
 2023
 2024
 2025
 2026
 2027
 2028
 2029
 2030
 2031
 2032
 2033
 2034
 2035
 2036
 2037
 2038
 2039
 2040
 2041
 2042
 2043
 2044
 2045
 2046
 2047
 2048
 2049
 2050
 2051
 2052
 2053
 2054
 2055
 2056
 2057
 2058
 2059
 2060
 2061
 2062
 2063
 2064
 2065
 2066
 2067
 2068
 2069
 2070
 2071
 2072
 2073
 2074
 2075
 2076
 2077
 2078
 2079
 2080
 2081
 2082
 2083
 2084
 2085
 2086
 2087
 2088
 2089
 2090
 2091
 2092
 2093
 2094
 2095
 2096
 2097
 2098
 2099
 2100
 2101
 2102
 2103
 2104
 2105
 2106
 2107
 2108
 2109
 2110
 2111
 2112
 2113
 2114
 2115
 2116
 2117
 2118
 2119
 2120
 2121
 2122
 2123
 2124
 2125
 2126
 2127
 2128
 2129
 2130
 2131
 2132
 2133
 2134
 2135
 2136
 2137
 2138
 2139
 2140
 2141
 2142
 2143
 2144
 2145
 2146
 2147
 2148
 2149
 2150
 2151
 2152
 2153
 2154
 2155
 2156
 2157
 2158
 2159
 2160
 2161
 2162
 2163
 2164
 2165
 2166
 2167
 2168
 2169
 2170
 2171
 2172
 2173
 2174
 2175
 2176
 2177
 2178
 2179
 2180
 2181
 2182
 2183
 2184
 2185
 2186
 2187
 2188
 2189
 2190
 2191
 2192
 2193
 2194
 2195
 2196
 2197
 2198
 2199
 2200
 2201
 2202
 2203
 2204
 2205
 2206
 2207
 2208
 2209
 2210
 2211
 2212
 2213
 2214
 2215
 2216
 2217
 2218
 2219
 2220
 2221
 2222
 2223
 2224
 2225
 2226
 2227
 2228
 2229
 2230
 2231
 2232
 2233
 2234
 2235
 2236
 2237
 2238
 2239
 2240
 2241
 2242
 2243
 2244
 2245
 2246
 2247
 2248
 2249
 2250
 2251
 2252
 2253
 2254
 2255
 2256
 2257
 2258
 2259
 2260
 2261
 2262
 2263
 2264
 2265
 2266
 2267
 2268
 2269
 2270
 2271
 2272
 2273
 2274
 2275
 2276
 2277
 2278
 2279
 2280
 2281
 2282
 2283
 2284
 2285
 2286
 2287
 2288
 2289
 2290
 2291
 2292
 2293
 2294
 2295
 2296
 2297
 2298
 2299
 2300
 2301
 2302
 2303
 2304
 2305
 2306
 2307
 2308
 2309
 2310
 2311
 2312
 2313
 2314
 2315
 2316
 2317
 2318
 2319
 2320
 2321
 2322
 2323
 2324
 2325
 2326
 2327
 2328
 2329
 2330
 2331
 2332
 2333
 2334
 2335
 2336
 2337
 2338
 2339
 2340
 2341
 2342
 2343
 2344
 2345
 2346
 2347
 2348
 2349
 2350
 2351
 2352
 2353
 2354

SD. mēv - ...

[Faint handwritten notes, possibly bleed-through from the reverse side.]

Ephemeris Joannis Caffman bonarum Artium
Magistri Canonici Sandomirien., nec non
Minoris Collegii artistarum studii Cracovien.
Collegiati, Ad A. D. 1532 pro longitudine
meridiani Cracovien. per tabulas (ut vocant)
Resolutas, in commune usum omnium
Astronomie studiosorum supputata.

8° Kart. 15.

ded. Rever. Stanislas Borck Juris Pontificii
Doct. Custodi Sandomis. nec non Cracov. Polan.
Vratislaven. Canonico, suo Moecenati... Jo.
annes Caffman. ... Cracovia ex edibus Collegii
minoris Artist. d. 16 Octobr. 1521.

{ Ephemeris Anno Christi 1534 Stoefflerini 8° Kart 13.
Ephemeris Anno Christi 1535 Stoefflerini. 8° Kart 12.
Ephemeris Anno Christi 1536 Stoefflerini. 8° Kart 14.
(obre Kalendarze)

Novus almanach seu Ephemeridum interpretatio.
(na Konicu) Impressum per Florianum Unglerium Anno
gratie 1532. 8° Kart 52. (sign A-K.)

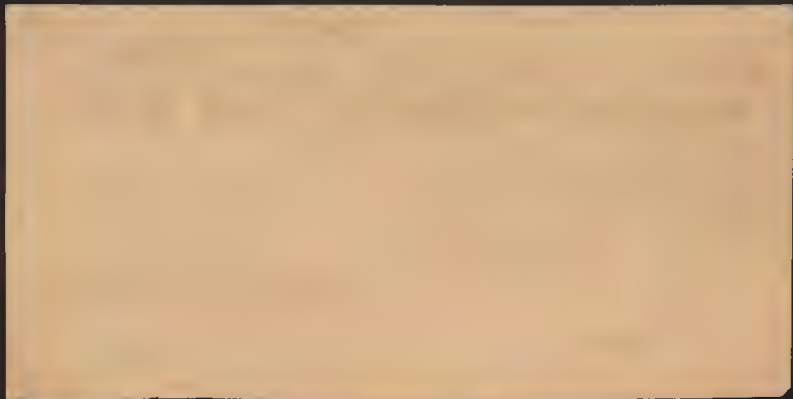
(z ktu drzewont. tablice anatomiczne do puszczenia Krowi i
stawiania bamierek)

1365 in vigilia Pentecostes: Gerardus abbas de
Andreow

(1229) Afoiri III Dionas Junii, Pontificatus A.^o 220
Gregorius IX Papa significat quod
Stephanus filius quondam Stephani
villay Crasina, Damb et Racow contulit
monasterio de Andreiow? pag. 45.

Clobucius Joannes ^(Flisens) regius Prof ¹⁰⁵
mtr Art 1590, Poenat. 1584, Decanus. 599 mtr. ist. eloquen.
coll min.

Ad ill. Petrum Tylicki episcopum Crac.
Oratio. Cracoviae, in officio, Simonis Kempnii
1607. 4to K. 16. (przy wstąpieniu na biskup
krakow.)

164

Kolacki Adamus Baccal. Art. in Univ. Prae.
1604.

1) Sextum Apollinis eruditione morumque
praestantia XIII ornatissimis juvenibus dum in
alma Acad. Prae. solenni ritu Art. et Phil.
Baccalauri renuntiarentur, contextum.
A.D. 1604 Novis Octobris. 4to K. 4. (wassem.)

Smiona promowamph: 1) Joannes Lorencowicz (ze
Lwowa) 2) Andreas Chawlos (z Waszawy) 3) Fran-
ciscus Alexandrowicz (z Waszawy). 4) Nicolaus Erle-
(z Wawrzawy). 5) Christophorus Rudkowski (z Krosna)
(z Waszawy). 6) Andreas Lierminski (z Waszawy) 7) Joannes Stepha-
nus Praedtor. 8) Nicolaus Daniecki. 9) Mathias
Pramusorinus (z Ligorzkowic). 10) Joannes Kolacz Koszki
11) Albertus Radlicius (z Jednoga) 12) Mathias Ko-
walicki. 13) Andreas Serinensis.

● (8. 12. 13 Bra Kuje w Muzykowskiego
liber promotionum Str. 261.)

Epistola Joannis Cosmii Concionatoris S.
R. M. ad Ministros verbi Dei, omneque
adeo genus Sacerdotum, ut se se et in minis-
terio praedicationis sinceros et in vitae officiis
probos ac imitatione dignos praebeant...
Cracoviae ex suburbanis hortis D. Hechler
Calen. Junii 1549. 12mo Mart. 51. (Sign. A. - Mijj)
Ved. Samueli Oradeio episcopo Crac. Cancell.
rio Regni... Joannes Cosmius. Cracoviae ex
suburbanis hortis domini Hechler 24 Maij 1549.

Si Evangelium lingua sua loqui sciret, queri-
"sane de omnibus, potissimum vero de nobis mi-
quis et malae vitae concionatoribus posset...
Quum verbum Evangelii, quod in pectore ferre, mo-
ribusque repraesentare deberemus, in summis
tantummodo labris, ceu suaviolum quoddam
gestamus et nihil in venas, nil in nervos,
nil denique in corpus succumque eius trans-
mittimus.....

„Rursus qui vitam, qui mores nostros praes-
tius inspiciat, reperiet nostris in moribus im-
pios Neronēs, crudeles Caligulas, et plusquam
Caligulas, qui assumpto sanctitatis nomine
in verbum purum Christi sacrum, reperiet
molles Massylienses aut Sardanapalos, effoe-
minatos Heliogabalos, incestuosae Cleopatras,
adulteros Salustios, libidinosos Tiacēs aut
Eliodōs, lasciuas Semiramides, sacrilegos Cacos,
et plane Cacos, qui omnis generis opes in spe-
luncam latronum versis vestigiis, ne quis plagii
scelus cognosceret, trahimus: reperiet magis
violentos quem Vitelios, magis edaces quam
Nulones, et quid non?
Vult nos Deas eminere in specula, sed non pompis,
non cathedris, non ambitione, non prensatione, non
Tyannide, non sacerdotiorum pluralitate, non opum
abundantia, non Regum aut Principum favore; sed
facibus vitae ac verbi, sed luernarum nostrarum
splendore, sed speculis lucubrationum nostrarum
pro salute errantium, sed vigiliarum cura ac solui-
tudine, sed morum doctrinae ac virtutum dignitate

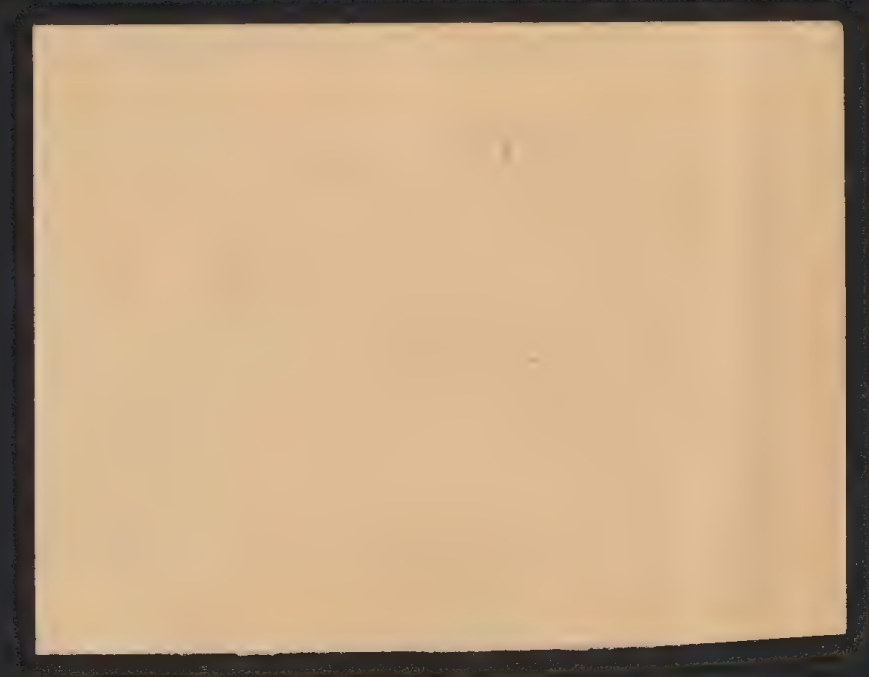
Orate etiam Dominum pro hijs studiosis
adolescentibus, qui sinistris quibusdam fati-
bus, et in perniciem nostram strenue conspiranti-
bus, studiorum suorum penates sacrosantos
rupes reliquerunt. Utinam vestra consolatione
ac patroniis tanto tolerabiliorem hanc exilii
crucem in innocentia sua experiantur, quanto a
culpa remotiores non tam hunc ostracismum
vi propter aliquod scelus suum accepisse,
quam sibi propter suas iniurias, mutuumque
consensum ultro indixisse videntur. Deus
omnipotens studia eorum peregrina sollicitate
absolvat (quum aliter esse non potuit)
quorum hic obomi pulcherrima specimina iace-
rant. Satis est illos hoc suo exilio
detrimentoque illam centitenam toti orbi,
Regnoque potissimum Poloniae cecidisse: Dis-
cite iustitiam moniti, et pro lucro suum ostraci-
smum reputare possent, si id omnibus persua-
derint, quod Deus opt. max. nobis per Moysen re-
liquit: quod iustum est, iuste omnibus exe-
quere. (Deu. 6)

Amicus qui vitam, qui muros

Krotka informacia o Szejnosli Studentow
 Akademii Krakowskiej przez Sebas-
 tiana Kofzuckiego Art. et Phil. Doct.
 Tazsa tejze Akademii. R. P. 1632.
 yto Kart 11.

2^a ed. Kart 12.

Kładzie winę na sykoty drugie Jezuitkie

Prof. Uniwers.
Krak., ur.
1786, +

le
1-...

KRZYŻANOWSKI Adam (1847). O granicach niepodległości państwu i odpowiedzialności sędziego, przez O. P. D. Dziekana i Prof. w Wydziale Prawa, Członka Towarzystwa nauk. Krak. w 4ce, str. 15. +

— Positiones ex universo jure, quas ex antlatis praevis tribus rigorosis examinibus publice defendendas suscepit. Cracoviae, (Gröbel, 1804, w 4ce, kart 3.

— Rekurs z strony Jana Mieroszewskiego

15
15

18 (Kraków),
Podbicka z Roz.
maitosi nauko.
wych Krak. 1931,
dr. III.)

Przećiwko Skarbowi miasta Krakowa. Kraków, 1840, fol., str. 12.

[Kodek:
ru cywiln.]

— O prawnej subrogacyi przez spłacenie wierzyciela wyższy stopień hipoteki mającego, z artykułu 1251, Ustępu I. (Kraków), w 8ce, str. 24. (Bez osobn. tyt. Odbitka). +

1, 1844)

— Wywód rekursu z strony Alfręda i Artura hr. Potockich przeciwko Moritzowi Samuelsonowi. Kraków, d. 6 Października, 1826, fol., str. 26. +

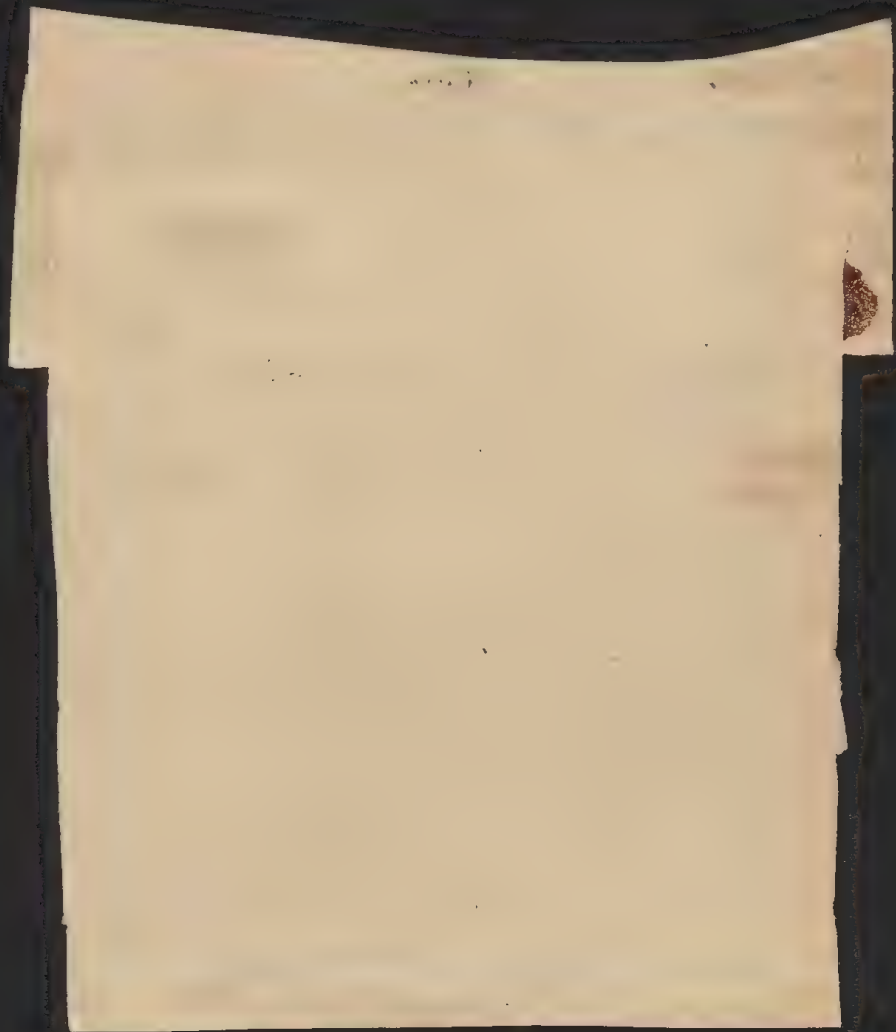
— Uciążliwości z strony Załuskiej i Skarupkowej przeciw Skarbowi miasta Krakowa. Kraków, 1840, fol., str. 11. .

— Wywód sprawy wraz z Konkluzją z strony Sukces. J. K. Nawrowskiego przeciw WW. Kaj. i Mag. Florkiewiczom i Odpowiedź na tę skargę. Kraków, 1840, fol., str. 12.

KRZYŻANOWSKI Adam i RZESIŃSKI J. H. S.
Sprawa Sukcesorów ś. p. Jana K. Nawrowskiego przeciw Kaj. i Mag. Florkiewiczom. Zeszyt II, obejmujący: 1) Wyrok Trybunału I. Instancyi; 2) Wywód uciążliwości przed Sąd appellacyjny. Kraków, druk J. Czēcha, 1840, fol., str. 29. +

KRZYŻANOWSKI Adam i ŚLOTWIŃSKI Feliks.
Wywód uciążliwości ze strony J. Mieroszewskiego i Mieroszewskich przeciw Hallerom. Kraków, 1845, fol., str. 5.

le

163

De philosophiae laudibus Oratio, in qua
singularium artium fere liberalium,
legum et decorum continetur et uti-
tutem a doctissimorum sententis
philosophorum, non abhorrens,
eme, lege, et adfiere

(na Koni cu)

Impressum Cracoviae per Mathiam
Scharffenberg, Anno 1537.

4° Kart 8.

ded. rev. Mario a Turri Veneto

Theol. Doct., Poloniae Boemiaeque
Regnorum Ministro Generali; Bonae
Reginae Pol. Consiliario, Coenobii
divi Francis Crac. Antesignano,
Patrono... M. Georgius Libanus Legni-
ensis Presbyter... Cracovia 1537.

zesterna lekajja do Wykladow Arystotelis Oecon-
omicorum - Turri odbudował klasztor i kościół
franciszkanów

Posttext: De philosophiæ laudibus
Oratio dicta Cracoviae a M. Georgio
Libano Legnicense, cum Aristotelis
Oeconomicorum libros eiusdem
negotii studiosis, publicae praelegeret.

..... " Erant profecto plures, qui in
hoc celeberrimo Gymnasio nostro,
huius professionis, doctissimi viri.

In sponsalibus illustrissimo Principis
 Joachimi Brandeburgensi. Dei gratia,
 totius Marchiae D. Sauri Romani
 Imperij electoris etc. cum Iere-
 nissima Principe, virgine Hedvige
 Invictissimi Sigismundi Regis Lo-
 loniae natu maiore filia, geni-
 nalem (sic) transiret in thalamum
 Oratio habita Cracoviae per M.
 Georgium Libanum Legniensem,
 Praesentibus aliquot Reverendis
 patribus Episcopis, Magistratibus
 item et doctissimorum virorum
 magna assidente corona.

(na Koncu) Excusum Cracoviae a
 Floriano Unglerio, Anno 1535.

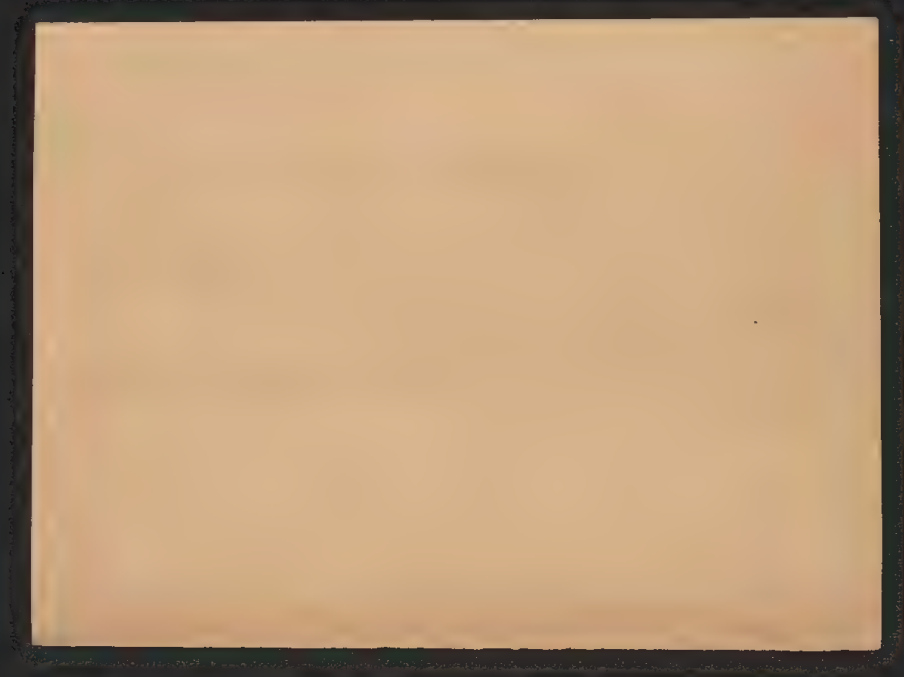
80. Kart 20 ded. Joachimo Marchioni
 Brandenburgensi.... M. Georgius Libanus
 Legnienfis. Cracoviae 1535

(v dyńle 3 herby dreworyłowane)

na końcu po mowie: Magnifico ac praes-
tantissimo Ulrico Croato J. U. Tri in
Austria in arte deyen residenti... M.
Georgius Libanus Legnicensis. (Opisuje ^{włajca} proz
poetyczną zaślubiny Joachima z Jadwiga w
Krakowie. Wjazd Joachima z bratem młod-
szym Janem ^{do Krakowa} odbył się przed decollationis
S. Joannis Bapt. w towarzystwie 2 księstw
Anhalt i 350 zbrojnych oraz 12 powozów
z których 6 portacera wprost muzyki strzaton
kazajut z turnieje w zamku i w mieście
Opisuje dany ~~z~~ bogate jara Zapolii Król
węgier. Frauzmet Krolewny złożyła z 18
dziewic — Lify że przed 5 laty iadąc do
miejsca umscenia S. Floriana (St. Lölten) w
Austrii bawit u Ulrycha Croata i jego iony
Sydonii przez 2 dni, w Klastonie S. Floriana
gościł 12 dni u opata Piotra.) Cracoviae przed
Nativitatis Mariae 1535.

De sacro connubio in eodem concessu sic
praefatus est ingenius puer Joannes Valassius.
(mowa krótka) — Na końcu spis gości towarzyszących
Joachimowi: Joannes et Wolfgangus de Anhalt fra-
tres, Joannes de Schwarz, Ernestus de Huburg,
Johannes de Parbi nomine episcopi Maguntinensis,
Wolfgangus de Verm, Episcopus dihusiensis, Erhardus
de Jagau, Franciscus de Rotenberg

Défait de l'observation astronomique du
passage de Vénus par le disque du soleil,
faite à Varsovie sur la terrasse de la biblio-
thèque publique de Saluski le 6 Juin 1761
par le Pere Lushina de la Comp. de Jesus.
4to K. 2.

114
Libri XVII pag. 174. Epist. V Joani. Mandat. n.
Academiae medicorum Cracoviensium. Examinatus
quaedam a medicis nonnullis scripta pro Reverend.
D. Cracoviensi episcopo. — Ex Ferraria XII Calend.
Martias 1532. olegem suem bron.

Libri XIX. pag. 190. Epist. IV. Pro reverendiss.
D. Cracoviensi episcopo febre tertiana laborante. Ex
Ferraria VI Junii 1535.

Libri XX. pag. 194. Epist. I. Ad Rever. Cracoviensem
episcopum pro reliquis morbis ejus profligandis et
victus ratione instituenda... Ex Ferraria VII Calend. Novemb.
1535. — Libri XX. p. 198 Epist. II Ad eundem pro cura non
nullarum novarum affectionum ipsius molestantium. Ex Ferraria
IV Idus octobr. 1535.

deprimere: De bonitate et malitia actuum
humanorum - De voluntario et involun-
tario - De peccatis et virtutibus - De legibus -
De gratia dei - De virtutibus theologicis.
de fide, de spe et de charitate. -

~~c) Pars tertia 4° (ibidem) podobas niewyżsta tyko Friedlin~~
Joan. Manardi Ferrarensis medici: Epistolarum me-
dicinalium liber XIV pag. 244. Epist. 4. pro
reverendiss. Craiov. episcopo imbecillitate ventriculi
et omnium principaliorum membrorum laborante.
(mowi zeta choroba skutkiem atrozis morbi gallii et
leucenia cum hydrargyro. Ferrariae VII Idus Febr. 1532
precio usque wani mercurio su. pisze

Stanislai Marešii ^{collegae major.} Carmina ¹⁷³ graeca et
latina (8vo Mspt.) Carmina funebralia, votiva etc.

In obitum Joannis Loxotiensis Collegae Major.
Concionatorij B. M. V. in circulo + 8 Aprilis
1572. pug. ~~222~~ 157.

In funere Gregorii Samborij + 27 Febr. 1573.
(poetae laureati, Canonici S. Flor.

In obitum Stanislai Grzebsii Collegae

In imaginem M. Gregorii Sambor. 1573. p. 172.

In obitum Balthasarij Bathorij nepotis Stephani
regis 10d. Maji 1577 inter natandum submersi.

Markiewicz Joannes Canonicus
Varmien. Casimiri ad Cracoviam
S. Jacobi Praepositus, S. R. M. Secret.
J. U. Dr.

Speculum zeli pro Clero in materia
Deimarum adversus Poloniam Societa-
tem Jesu, per Replicationem titulo
Comunicam a rev. Joanne Mar-
kiewicz, possimis ad Exemplar
Malitiae lucubrati, ill. Joanni
Markiewicz Can. Varm. ab Adamo
Miesieloki, S. R. E. Presbytero
dedicatum. (Lamin.) 4to (Sign. A - J. Konic
brak)
Odpowiedź na Defensio Cleri Jaza
markiewicz Eilobergeae divulgata

1646 - potem raldus - wydane
po r. 1650.

(Maricki) Maricinus Simon
 Pilonensis urodził się r. 1515 w
 Pilźnie ~~gole~~ w Rkav. Krak. r. 1535
 został Baccal. a r. 1539 Mg^r Art., Koszem
 Kmity, Piotr wojewody Krak. wyjechał do
 Padwy gdzie otrzymał tytuł Dra praw
 wróciwszy do Kraja był najprzód
 Collega majoi, wresztem profesorem
 przeniósł się do Torunia gdzie się ożenił
 i był sekretarzem Jana Chlebodzijskiego
 bisk. chełmskiego. Po zabyciu wiesi Chlebodzijskiej
 otruci i zgieniat pruski, poszedł do
 Lubelski r. 1569 niektóry mylnie jego
 rok śmierci 1559 podają. Pisat się Chlebo-
 dzieńskim

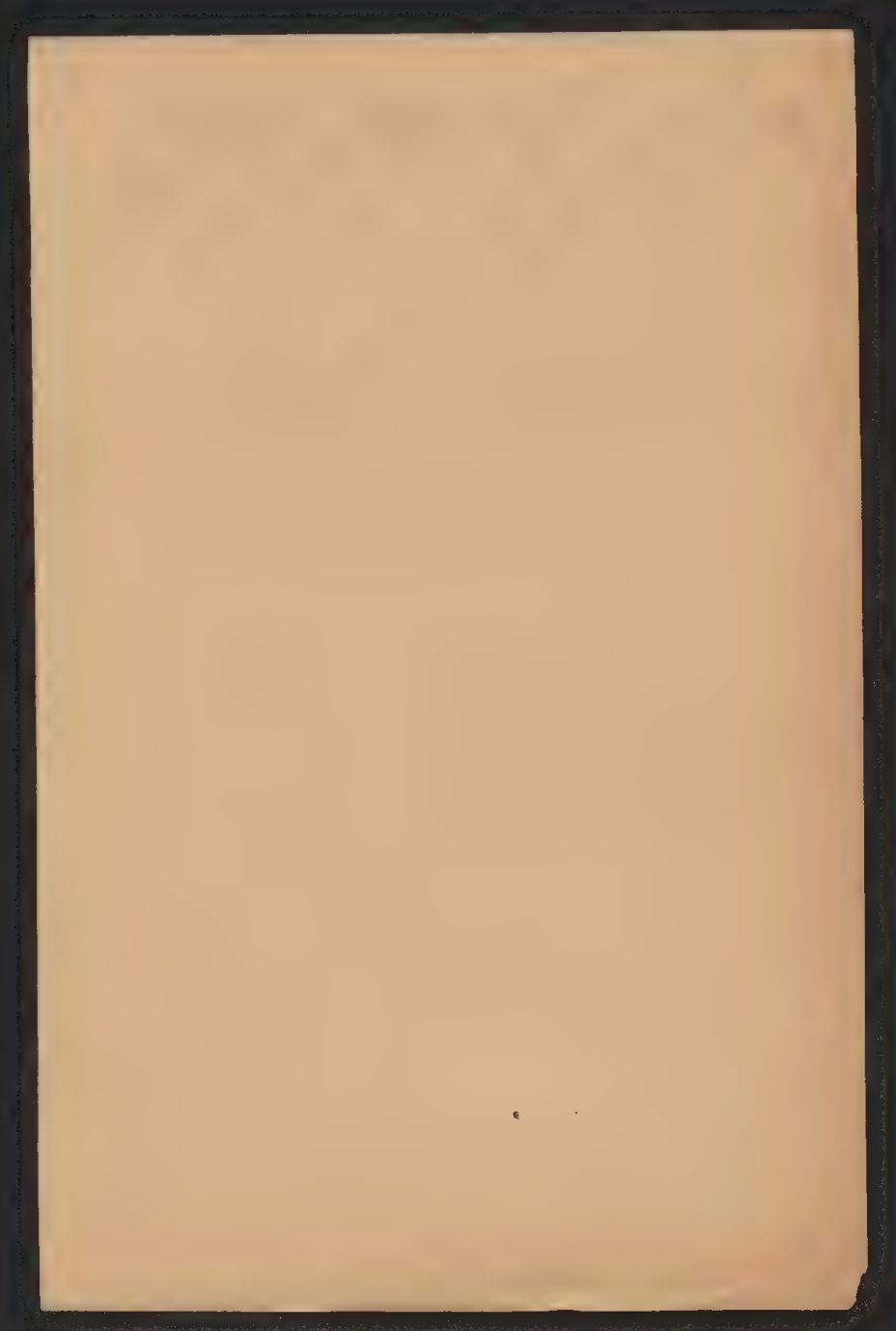
- 1) Demosthenis de pace oratio graece et latine
 Cracoviae, Angles 1546. 8°
- 2) Demosthenis pro libertate Rhodiorum ora-
 tio graece et latine. Cracoviae, Mat. Scher-
 zenberg 1547. 8°
- 3) In M. Tullii Cicerois pro Publio Quirito
 Orationem annotationes. Cracoviae 1547. 8°

4) In M. Tullii Ciceronis ad Quintum Fratrem Dialog^{us} III de Oratore aⁿnotat^{io}nes. Cracoviae 1548. 8vo

5) De scholis seu academij libri II. Cracoviae 155⁸ 8vo

171
judicium Cracoviense Magistri
Michaelis de vratiolavia Conges-
tum in preclaro studio Cracovien-
si ad annum 1495.

judicium Magistri Nicola de
Toltschou . Ex celeberrimo Cracoviensi
studio editum Ad Annum Domini 1512

Historia delle due Sarmatie di Mat-
theo di Michovio, Dottor Fisico,
et Canonico Cracoviese, Tradotta per
il Signore Annibal Draggi. Con la
tavola delle cose notabili.

In Vinegia appresso Gabriel Giolito
de' Ferrar 1562, 8°. (Ciciri Tomaso
K. 6 (titul i dedyk. Al' Signor ~~Severino~~ Severino
Lorcacchi.) K. 9 (Tavola-index) K. 1 (Riletti
Thomaso Lorcacchi), p. 1-132 (text)

Murner Thomas z zakonu Bernardynów
Dr Theol., Licentiatus Juris nr. 1475 w Strasburgu
w Gdymie, kształcił się na uniwersytetach w Paryżu
był profesorem w Freiburgu, w Krakowie gdzie uos-
tał Paual. Theologiae, w Bazylei, Strasburgu + okolo
r. 1537 (Ob. Waldau G. E.: Nachrichten von Thomas Mur-
ner's Leben und Schriften. Nürnberg 1775. 8° - Lessing-
Strobel.)

1) Logica memorativa Chartiludium logice sive
totius dialectice memoria: et novus Petri Phispa-
ni textus emendatus: cum inuado pictasomatis ea-
eratio. Argentorati, per Jo. Grüninger 1509. 4to

(na końcu jest Testimonium magistrale Craiorien-
rium) (nauka logiki za pomocą kart diagrama)

2) Ludus studentum Friburgensium. Francophordiae,
Beatus Murner imprimebat 1511. 4to 7 ark.

(nauka prozody za pomocą słownictwa i spacji)

3) Chartiludium. Argentinae impressum per Johan-
nem Priis impensis Johannis Knoblauch 1518. 4to (30 ark.)

Chodowiecki Daniel

Opuscula Josephus wydaw.

- 1) Panegyris in laudem D. Thomae et Bonae
^{ventris} e.
- 2) Panegyris Vladislao Radomicki in
ingressu ad Palat. Lofan. - Joanni
Tarto ad episc. Lofan - Joanni
Radomicki ad Generalem Capit. Ma:
joris Lofan. et in obitum ejusdem.
^{maritimi}
- 3) Panegyris ill. e Wielopolski Mysi:
Kowksi sup. Tabuli Regni
Praefecto pro ingressu ad Castr.
Crac. Praefecturam.
- 4) Panegyris pro funere Joannis
III regis.
- 5) Theses publicae ex Universa
Philosophia Ded. Joanni Wielopolski
Pincernae Regni
- 6) Disputationes Publicae theol.

84
4
ark. 12

A-M

52

Nowy i Stary Kalendarz na Rok
P. 1687. przez Michała Krzysz-
tofa Ryza Nauk wyzwol. i Filoz
w Akad. Krak Dr. i Prof. Krakow
w druk. Mikołaja Alexandra Scheiela. 40
(Znaki orackie o odmianie powietrza)

o p r a w y

kupnem od

obowiązkowo

zmianą z

darem

Wartość
egzemplarza

za

Cena księgarska
dzieła

zł.

ct.

zł.

ct.

zł

ct.

Hand III ²/₇ 91-25

181

Paul Voladine ¹²⁰ for Cracovien Jern
Diet Custody of Carer Coas. Brad
Eric Boston Regis. Jern ad
Spartan. Conulium Legat
Dionysius Emiserit de Profus
see Jern. Testimonis opposit. a in
fidelis armis et bellis non esse
ad Christianam fidem convertendum
nec eorum bona in usum in utroque
nomine usurpanda. 1566
in Jern. Congregatione R 1415 d 6
Jern. Jern. Jern.

... der Konig ...
Befehl ... der ...
... auf den ...
... Preussische Sammlung
... ungedruckten
... 1749 I
... 236

v. 1714. ... 39. ...
... des ...
... Krieg
...
...

Pauli Crofuerſis Rutheni: De inferorum rapta-
 tione et triumpho Chriſti - proy Łoncu w
 dzyele: Penitentionarius de confessione ſecunda
 Hieronymi (Laduan). Cracoviae per Florianum
 Ungarian et Wolfgangum Bern 1514. 40

u l

L i c z b a

rok, drukarz, nakładca,
oluminów, stronnic, kart,
ów. — Rytownik.

w Katalogu

Szafy

Inwentarza

Materyi

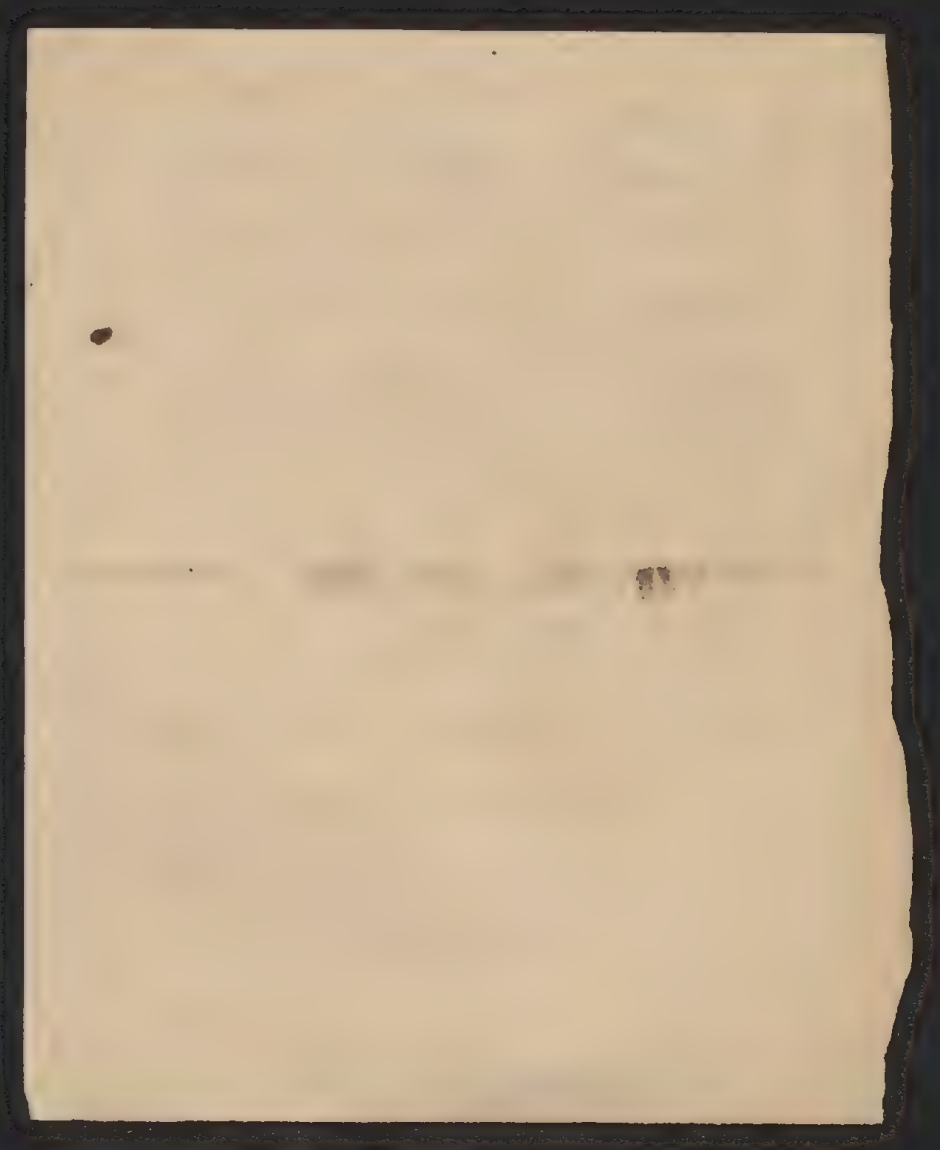
Scot.

6016

*i Woga
Chrystusa.*

L. Annae Senecae Tregoe: 183
dia sexta, quae Troas
invenitur, ex Quatuor anno:
tationibus castigatissime im-
pressa. ^(marginu) Impressum Viennae
Lannoni per Hieronymum
Victorem et Joannem Sige-
rium Die 25 Maij Anno
1513. 40 K. 22

Pauli Croesenij Ruthem
Ad Lectorem (märk)

Lodgoriski Samuel Joannes Baul. 1685
Dr. Phil. 1688, Coll. min. 1694, Prof. Reg. 1704,
-1711.

Cognomen: Submontanorum Lechiae prae
significatum, Fine Polonorum Laudens
Cognomen habebis

Dr. Phil. Prof. Tylicianus, Baul. Hebr.
Canon Sandomiri. et S. Annae

* Auditor virtutis et gloriae Joannes Gry-
mecki Phil. Doct. J. U. Prof. ecclesiarum
cathedralis Posnen. et Collegiatae Casisovien.
Canonius. . . . Sub tempus Inferiarum
Laureatarum in eul. Collegiata S. Annae
ipse eius manibus perfolutarum. . . . lugubri
penna demonstratus. R. 1712 d. 28
Januarii. Cracoviae, typis Francisci
Cezary. fol. X. 6 styl. lapid.

Theses de cerebro humano... Daniel Tyrnawski Cracoviensis
Polonus respondere conabitur. XIII Sept. Basileae typis
Opus. 1586. 4° K. 4. gestat. Bazylei Dr. med. ped. M. Ko.
Iapm Hupnerem

De calore innato (Quaestio) a Matthia Wonięski pro
prima in fac. med. laurea. Cracov. 1612. 4° K. 4°

De venae sectione (Quaestio) a M. Wonięski pro secunda
laurea. Crac. 1613. 4°

De pleuritide (Quaestio) a M. Wonięski pro loco in
med. facultate. Cracov. 1613. 4° K. 5.

1861
1862
1863
1864
1865
1866
1867
1868
1869
1870
1871
1872
1873
1874
1875
1876
1877
1878
1879
1880
1881
1882
1883
1884
1885
1886
1887
1888
1889
1890
1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900

1901
1902
1903
1904
1905
1906
1907
1908
1909
1910
1911
1912
1913
1914
1915
1916
1917
1918
1919
1920
1921
1922
1923
1924
1925
1926
1927
1928
1929
1930
1931
1932
1933
1934
1935
1936
1937
1938
1939
1940
1941
1942
1943
1944
1945
1946
1947
1948
1949
1950
1951
1952
1953
1954
1955
1956
1957
1958
1959
1960
1961
1962
1963
1964
1965
1966
1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986
1987
1988
1989
1990
1991
1992
1993
1994
1995
1996
1997
1998
1999
2000

Diem natalem regis... Frederici Guilel-
mi III die 3 Aug. Gratulatione et renun-
tiatione victorum in certaminibus
litterariis solenni celebrandum
mandato Universitatis litterarum
Vratislaviensis indicit Fredericus
Ritschelius Phil. D. et P. P. O.
Praeedit: Inelcti De natura
hominis commentarius e Lodia
Cracoviensi edi. coeptus.

Bratislaviae 1836. 4to pp. 32.

po grecku niebył wydany tylko Nicolaus
Petreus Cœcyraeus wydał łacina:
Ugenie Tacin'. Venetij (1552).

jeden znaną Mscr. w bibl. Bodleja a
w Wiedniu których opis podał Ludw.

Beckmann 1832 w Rottach

ikode x w München a i w Krakowie
nieznane Bachmannowi

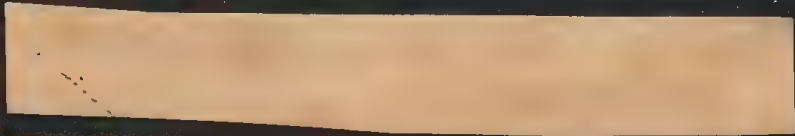
prepisat Schugt dla Dawida Schultza w
Wrocławiu, przed 20 laty - tu 1/4

Ποῦμα ἐν συνοφεί περὶ φουδῆως ἀνθρώπων.

Gram

Kalendarz i Praktyka na r. 1590 przez Andrze-
ja Rymsza Litwana

157

100

Samboritanus Gregor. Vigilantius. Collm.
1564.

- 1) Divi Stanislai Costuli Poloni vita.
Excusum Crac. apud Stanisl. Schorffen:
berg 1570 nunc recusum in off. Andree
Letnicorii 1634. 8° K. 4 ftr. 23. Loez 2244.
- 2) Polymnia Crac in off. Matthiae Virzbie
ta, Mense Mayo 1564. 8° K. 1 ftr. 32. Loez 975
(= autographem.)
- 3) Theorepis secunda seu Parentes. Cracoviae
xvi Cal. Martii 1569. 12° K. 1. Loez. 3387.

Strygielski S.

1)* Dar serdeczny z skarbnice Pioma
S. wybrany a P. Najświetlejszy przy jej ca-
łownym obrazie Tuhowskim nabożnie
ofiarowany. Kraków w dr. u dziedziów
Krzysz. Schedla 1670. 40 Poer 1293.

Data

14/6 89

Nazwisko pożyczającego:

Oskar Shamrot

Nazwisko ręczyciela:

Tytuł dzieła.

Shakespeare

Kauca 10 zł

181
Dellaqua: Della congregazione e scuola
di bombardieri fundata nella città di
Vasovia dal re di Polonia. Zamosi. 1622
typ. acad.

Kazanie przy chrzczaniu Griseldy Kon-
stanzey Thomasa Zamoskiego corki
p. x. Melchiora Stephanidesa. Zamosi. 1624
druk Simon Nizolius

2. melik. Stephanidesa Kazanie zalobre
przy obchodzie pamieci Jana Kar. Chodkie-
wicza. w druk Akad. Zamosi. 1624. 4°

Constitut. dioecesana synodi Chelmenjs ab
mathia Lubienjs ep. chelm. habita Crasno-
stavia 1624 d. 18 Junii - Zamosi. 1624. 4°

Synodus dioecesana Luceonensis Zamosiensis
m. densi. exud 1607. 4°

Constitutiones dioecesanae synodi Chelmenjs
Georgio Zamosjs ep. praefidente Ronis
Julii 1604 Crasnostavi. Zamosi. 1604. 4°
jest tu nowa Melchiora Stephanidesa.

Quaestio de sponsalibus et matrimonio ab Jll. Bened.
Zelechowsjs J. U. D. Andree Abek Leopold. Phil. Doct.
proposita ad disput. pro solenni inauguratione in
Doctorem J. U. publ. ad disput. proposita. Zamosi
1644. In of. Acad. Zamosi. 4°

Synodus dioecetana. Chelmerji J. Christoph.
Andr. Zemb. episc. Chelmerji Crasnostawia
celebrata 1717. Lam. typ. Univ. fol.

Reformei Ramoji f. 1690 Tomasz
raboklicki kanon Krak. i Marcin Ramojki
Mikoł. Bregancki

Bonifratny fund. sc. Mikołaj Horzki
Franuszkanki

Baryhanie f. 1589 Ramojki Jan

Francisci Stancari Mantuari
Ebraeae grammaticae institutio
Basileae excudebat Jac. Lortus
1547. V. 3d. Apr. 8^{ae} K. & flr. 270.1

Tablice)

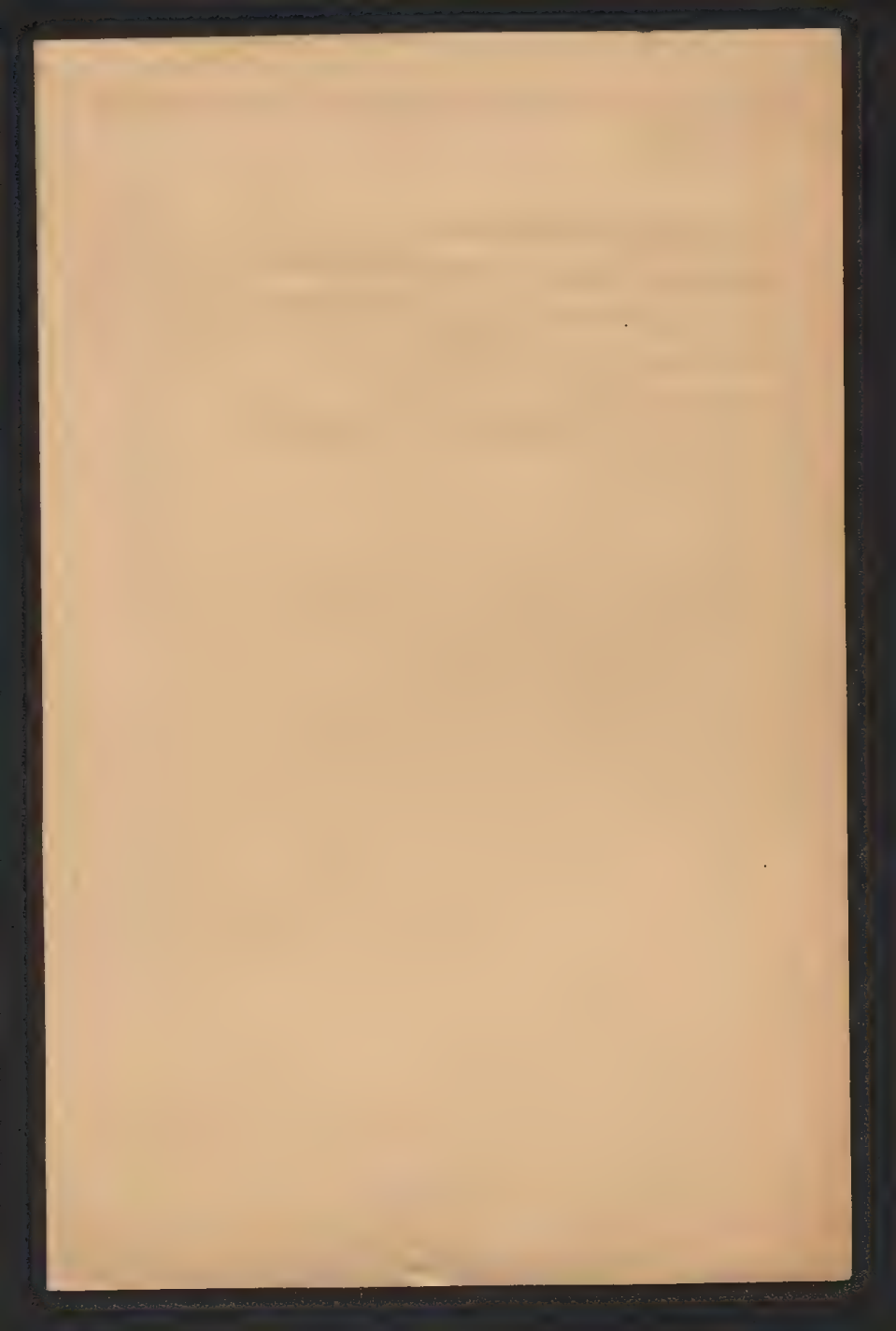
a)

Przedmiot

103

Żemberski Martinus Franciscus (Secundus Laut.
Candidatus

1) Croesus felicitis sapientiae et virtutum thesauris
d. Esaias Boner suae festivitatis die in basilica
ord. Eremitarum S. Augustini Casimiriae panegy-
rico plausu promulgatus, A. 1723 d. 8 Febr. Cra-
caviae typ. Univ. fol. 5 ark.
ded. Joanni Lichocki capit. Krzeizov.

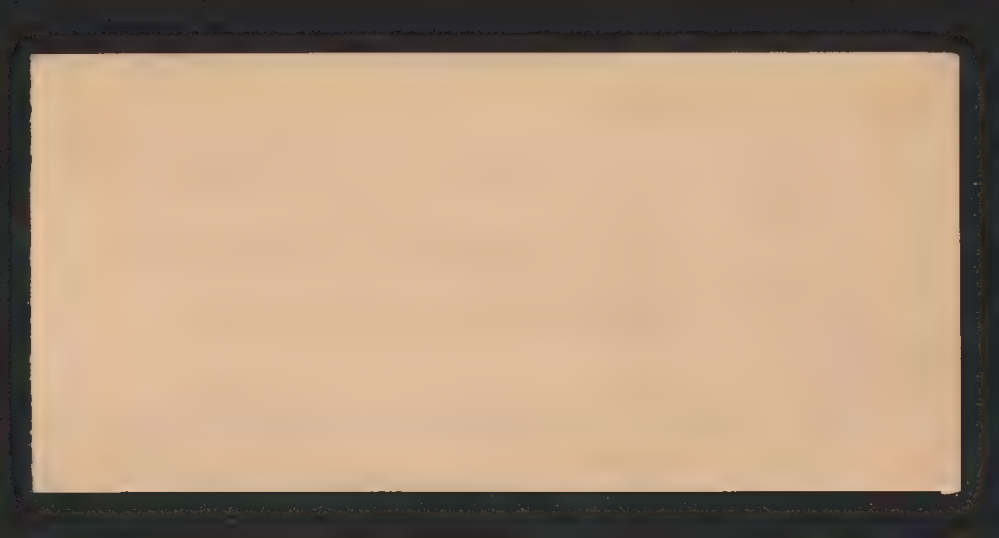
Sleszkowski Sebastyan:

194

1) Oustrzeżeniu i leżeniu morowego powietrza.
Kalisz 1623. 40

2) Japne dowody, że nie tylko duszę ale i ciało w
niebezpieczeństwo wydzia, ktorzy Żydow....
1623. 40

— toż. Japne dowody o doktorach żydowskich
b.m. 1649. 40

Smieszkowski Laurent : Ode ad d.
Andream Kazmierz ill. Laurentii Gebicki
archiep. gres. pharmacop~~aeam~~¹⁶⁵ eum
Nicolaum Kazmierzejusdem filium
Art. Med. et Phil. Doct. reuertent
conscripta. Cracoviae in off. Math.
Andr. 1622. fo 4to K. 4.

126
Smieczykowski Laurentius Collega Minor
Orator filianus jest jego wiersz
na pochwałę Pawła Łukalskiego kanonika
lateran. w dziele : Genealogia sacri
et apostolici ordinis Canoniorum regu-
larium S. Augustini ex Congregatione
Luterenensi S. Salvatoris conteata olim
a Joanne de Nigra Valle, nunc vero
in lucem edita studio Pauli Łukalski
Eratoriac, in off. Math. Andreorients
1719. 40. jest to : 4 wiersz Stanisł. Seraphin
zagrodzki. Łukal dedykował
Michałowi Wolskiemu Kasztelanowi wileś.
Kiemi.

Monitor somnians seu Somnium
praesentem Republicae Polonae statum
referens simulque ejusdem melioris
reddendi consilium exhibens. 1770.
4to Ar. 20 (bez miejsca)

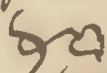
/: pismo to wydał Marcin Swiątkowski

Ob: Historische Lob-Schrift des
Reichsfregh. v. Wolff. Beylagen
pag. 92. Beylage ③.

- jest to przerobienie Apokalipsy Orze-
chowskiego, Rozdział 1 i ostatni
opuszczone. :)

Remedium 1529 (Swidzinski) 498

Das Remediū: / Undt Hulff vnd /
trost, für dye Erschrecklichenn, /
vnd beuor, bey vns Deutschen, vn/er-
horten vnhellen tödtlichenn Krank-
heit, dye Engelichenn Schweys- /
nicht genannt, dar vor vnns /
Gott der Almechtige gene- / diglich,
bewarenn wolle. 8^e min. Kart 4.

zaryna: Ein warhafftig Remedium Vor
(engl. Str. 7)
die erschreckliche Krankheit, die
Engelische Schweysbrucht genant
(radii robienie ^(oitu) plyn 2 ruty, wofknie or zelow
20 i 1/4 funt lig dygerowanych w kwarie
oitu winnego.) Gegeben zu Paris, Von ei-
nem geleertem doctor. Im Jare 1529.

Chorego nalezy dobre przykrycie aby sie przy-
pouie nie zafiebil i nie zaogni ~~do 24go~~ do 24go:
dzin, pozem choroba ustaje, trwa jace 4 dni -
Na Koncu rok 1529

Ob. Solfa Joannes Benedictus: De morbo
anglico. Crac. Victor 1529
" " Regimen de novo inaudito morbo
Crac. Victor 1520 (Dziat)

Jon'ski Joan: De cometa dogma mathe-
maticum cometographo anni proxime elapsi
1652 apprime necessarium. Cracoviae
apud Lucam Kupisz, 1653. 12° K. i. f. 22.

Lygmont IIIrd &
Kaga. Mr.

1931

Vetter Józef, urodz. w Warszawie 28° lip.

1805 w Kursku w Karyntyi został ^{prof.} ~~prof.~~
w Wiedniu, od r. 1803 mianowany Profesorem Ana-
tomii i Fiziologii w Krakowskiej Uniwersytecie.
Umart w Wiedniu 10 października 1806

Wydał:

1) Anatomisches Lehrbuch. Wien 1788-1789. 8vo 4 Bände.
2te E. 1803. — 1812.

2) Erklärung der Fysiologie. Wien 1794. 8vo 2 Bände.
2te E. 1805.

3) De plicae semilunari in cordis humani atrio
sinistro nuperrime detecta, oratio. Cracoviae 1804.
8vo 20 pp. polsk.

Portret jego rycinow. : Alois Rudolph Vetter Pro-
fessor der Anatomie zu Krakau — gemalt von
Joseph Kappeler, gestochen von David Weiss 1803
8vo

201

Leigt Michał Wartan ur. w Friedland
w Breach r. 1765, kształcił się w Pradze, gdzie
r. 1798 był profesorem gimnazjalnym w Pradze.
R. 1804 mianowany profesorem filozofii przy
uniwersytecie krakowskim, gdzie od r. 1807-1809
także po śmierci Speisera pełnił urząd bibliotekarza
uniwersyteckiego. R. 1809 został profesorem filozofii
przy Uniwersytecie lwowskim, a od r. 1813 Bibliote-
karskim diecem otomunieckiego i dyrektorem wydziału
filozoficznego. Umarł w Otomuniu d. 24 Września
1830. Pomędzy dziełami jego w niemieckim języku
wydał także

1) Die Art wie die studierende Jugend aus der
Philosophie geprüft und dasificirt zu werden
pflegt. Lemberg 1844. 8vo

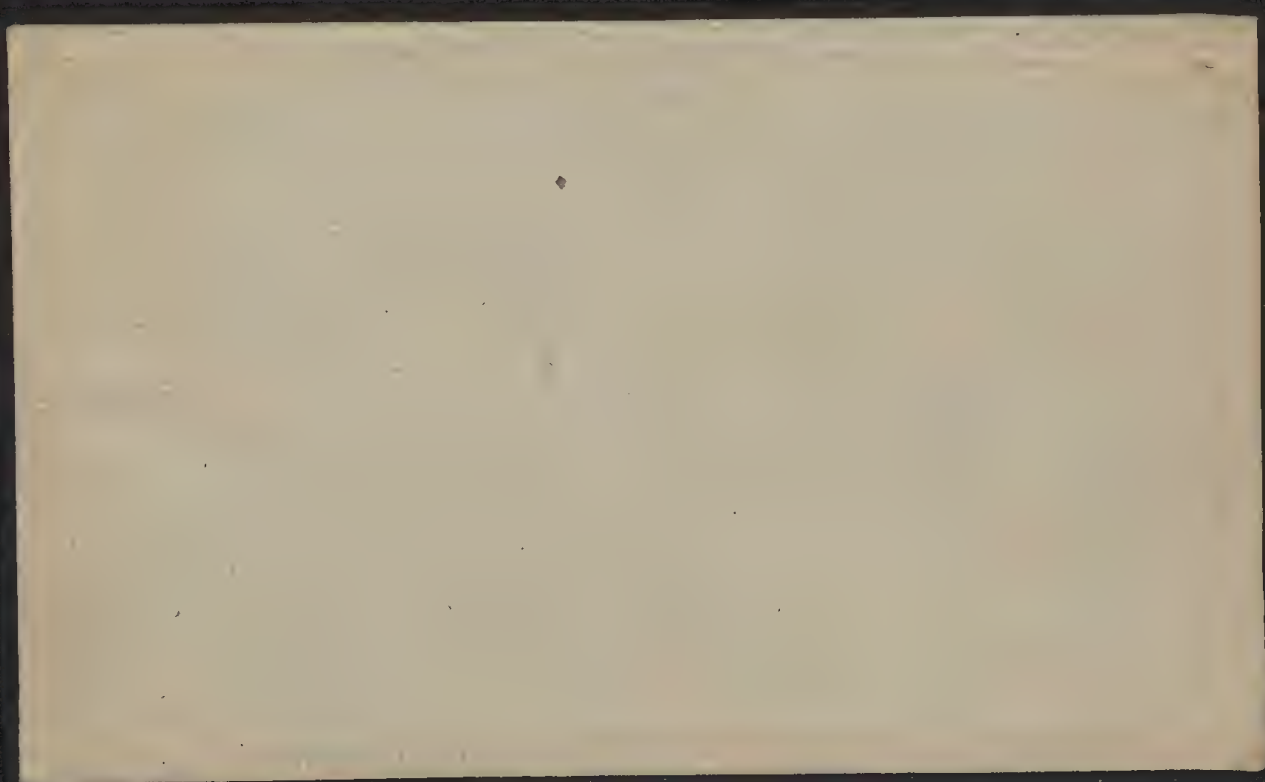
2) Geschichte der Universität Krakau (w
Intelligenzblätter der „Hallers allgemeinen Litte-
ratur = Zeitung 1806 nr 109-112) - także w
Intelligenzblätter der „Neuen Annalen der Litte-
ratur des österreichischen Kaiserthums. 1807
Mai, Juni.)

Rhetorica Medietatis IV. Libris comprehensa
 Praeceptis brevibus instructa, facili
 methodo disposita, exemplis illustrata
 pro usu Academiae Juventutis in alma. Studiū Universitate Cracov. accommodata.
 Cracoviae Typ. Collegii majoris. Univen.
 1752. 8. 34. VI. 90.

Editio secunda. Kart 2. Str. 256.

Przedmowa: Martinus Waleczyński S. Theol. Doct. et Prof. Collegii
 major Univ. Crac. Rector ... dat. Cracoviae V Idus Julii 1722.
 (wtedy wyszła pierwsza edycja?)

Węclewski Zygmunt ur. 1 Maja 1824 w Międzyrzeczu
w W. Ł. Pozn. skończył gimn. w Poznaniu 1845, w Wroc
ławiu 1848 złożył examina pro facultate docendi i został
profes. gimnaz. w Poznaniu, 1863 powołany do
Warszawy; r. 1863 został p. fil. pisał rozprawy
De Sophoclis Oedipo Rege; zgoda podwyższenia
pensji do 2900 decennium i pensji 1470 złr.
r. 1862 był dla Krakowa przedstawiony Wydał
Stawnik słom. Epikyla, Sofokl. Eurypid. Arystofan.
Klemente Jamickim

$\frac{22}{10}$

Brand. jako prawozdawca Komis
Wal.

Krem

Dr. F. Karl.

akta wydziatu fil. nr 30 z r. 1869/70

Jan Wojciech Ks. Inyprai nr. 11 Lipca 1838

Carmen continens laudes S. Nicolai Mirinen-
sis episcopi. Cracoviae A.D. 1601. 4to

K. 8

ded. Rev. Stanislas Wszyk Widawski Widawo
in terra Siadieński haeredi, Canonic Leop. Pol.
Wladyslawien. Parochs dignissimo in patria
(Księżatę 12 parę lat w Akademii Krak.
potem w Ławowskiej i Rymskiej - od
Arcybiskupa lwow. poset do Klemensa VIII.
z rary był Judea Tribunalis Regm. Pol.
a spirituali ordine)

na karci 7ej drzeworyt popiers Polaka
zbutany w crape - Co gorie kęś wżi mądry
w pęsku jabłko) na stole reger i kfiqxi
na karci 8ej generosi Petri Widawski F.
in Vidawa Retaliy suae 138 Anno
Christi 1601 vera effigies

2 Epigrammata: M. Joannes Musonius
Widawienfit (autor)

Widawski Piotr Wszyk napisał: 1) Exorpatanaya
przez W. W. 2^a ed. lekarstwo na uzdrowienie
Arcyrypospolitej 1603. (przedruk w Księstwowym Oświe-
2) Fraktat Chrestianiski. Kalisz 1612. wierszem
3) Aquila Aquilonis 1601 wierszem

Musoniuj wydał:

Prognosticon solis et lunae eclipsium. Przewidy-
wanie skutków z trójga zaciemien', dwóch
mniejszych, a jednego większego, które w
1598 przepadają. Kraków.

Przemowa

Do Czytelnika

Czytelniku, iedlić się tu widzi . . .
biedzi? Zdrow bądź.

Landecta successorum: hoc est libel-
lus totam continens doctrinam de
successionibus et potissimum ab
intestato. Cum novis Alberti
Costhenovis Juris Pontificii Prae-
laurij ~~ad~~ additionibus

Excusum apud candidam Craco-
viam per Florianum Unglerium
1524. 40 Kart 26 (K. 2. K. 1-24)

Ed. Andreae Prucio episc. premiss
... Albertus Costdensis. Cracoviae
ultima Martii. 1524

Petri Regini Baptichon

Lilia aurea Petri Regini ad Campanum
In fletu Cruci Stanislai Hospi Alex-
stichon.

Costen ^{de} & Albertus Baucalam. Opus 1487 Baucal. Art.

1740 d. 11 Junii, Vichovae. — August III Król
daje Drukarni Jezuitkiej w Warszawie przy-
wilej na przedruk Zalasowski Nicolai
Jus Regni Poloniae — (które dzieło wy-
dał 1741⁻¹⁷⁴² przedrukowaawszy z Edycji
znawskiej) — pod Kartą 1000 czew. 2ł.
wsq. na innych przedrukowacay.
nr. 3336.

Predruk

Jus Regni Poloniae. Liber I Titulus
1. 2. pag. 1-8 (Sign. A - A4)
(poprawiony co do stylu przedruk
szwajcarskiego)

Syntagmatis Juris universi Regni
Poloniae. Liber I Titulus I^{-v} (Prae-
liminaris: De etymologia et definitio-
ne Juris etc.) — Pars I Titulus 1-XII
(de Rege) — Pars II Titulus I-X
(De personis ecclesiasticis. . .) — Liber
II. Pars I Titulus I-IV (De Senatoribus
pag 1-752. (Sign. A - Dbbb 4) niecate.
nr. 3326

207

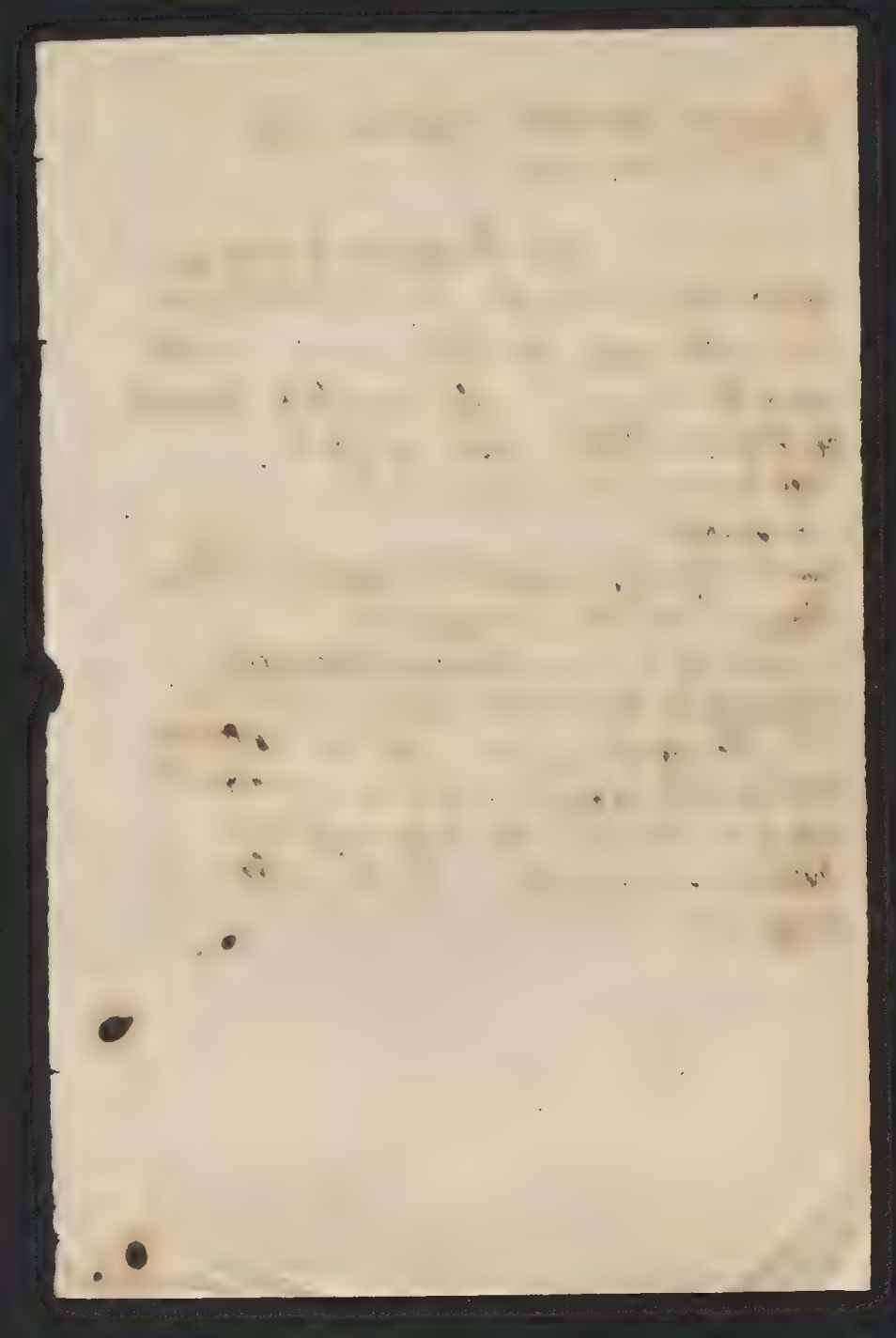
Zorawski Nicolaus in Acad. Bras. Phil.
Doct. et Prof. 1632.

1) Μαρκος Ιωαννης Κικερωρος ὁ ὑπερ τῶ
Ἀρχαῖς Ποιητῶ Λογος - M. J. Cicero's pro
Rothia poeta oratio ex latino sermone in grae-
cum a M. Nicolao Zorawski translata. Cracoviae
ap. Franciscum Caesari 1638. 8° ff. 62.

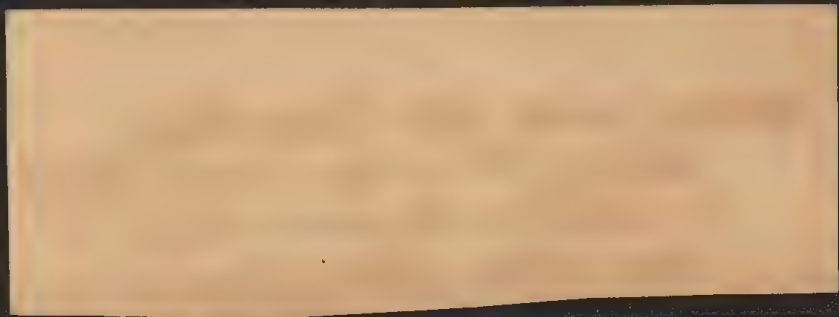
2) Dominico Dini in Zaffar Ostrogski Comiti
in Zaratow

(na Koniu Ojczyszcz w dyalektach popularnych, ^{reakim} patykim,
clarykim, colskim, nowogreckim).

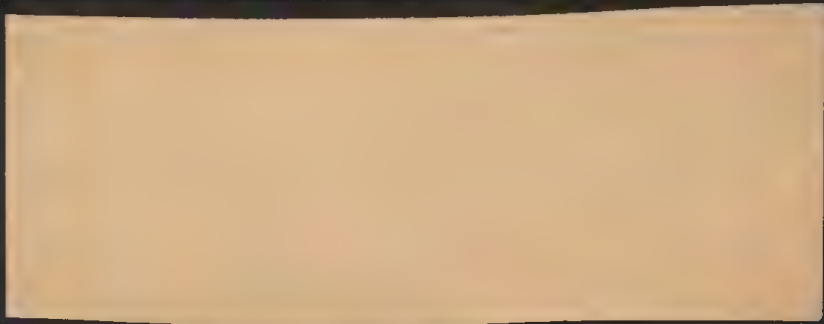
- pisze ze ma przygotowane Orationes
Ciceronis de lege Manilia, Laelius sive de ami-
citiis, De officiis - pisze iz 1636 (?) d. 28 Oktobra
miał miedzi mowus po grecku na soborze ruskim quarta.
wprowadził przez Andrzeja Trochimickiego arcyb. lwow. i
Melchiora Stefanidese - lecz ten sobor nie
przyjął do skutku.

Kalendarz na rok 1651 Adama Różgi,
Mateusza Orlińskiego, Damiana Pajetkie-
go, Sebastiana Stryjewicza, Macieja Kaź-
mierza Tretera, Mikołaja Żorawskiego.

253
Legendae Sanctorum Adalberti, Stanislai, Floriani
in incliti Regni Poloniae Patronorum. Impr.
Cracoviae opera et impensis Joannis Halbr.
1517. 4to K. n. 16.

Vita B. Joannis Cantuariensis in
pergamino 210

Carmine ne oileas mecum mea tibia laudes.
..... et ofra sepulcro

Oratio

1478. Tabula cubiti 1 1/2
1473 d. 4 Decembris

Sernicki
Michal B.

Joannisa Truciana Vita 1544
edit 1609.

M.

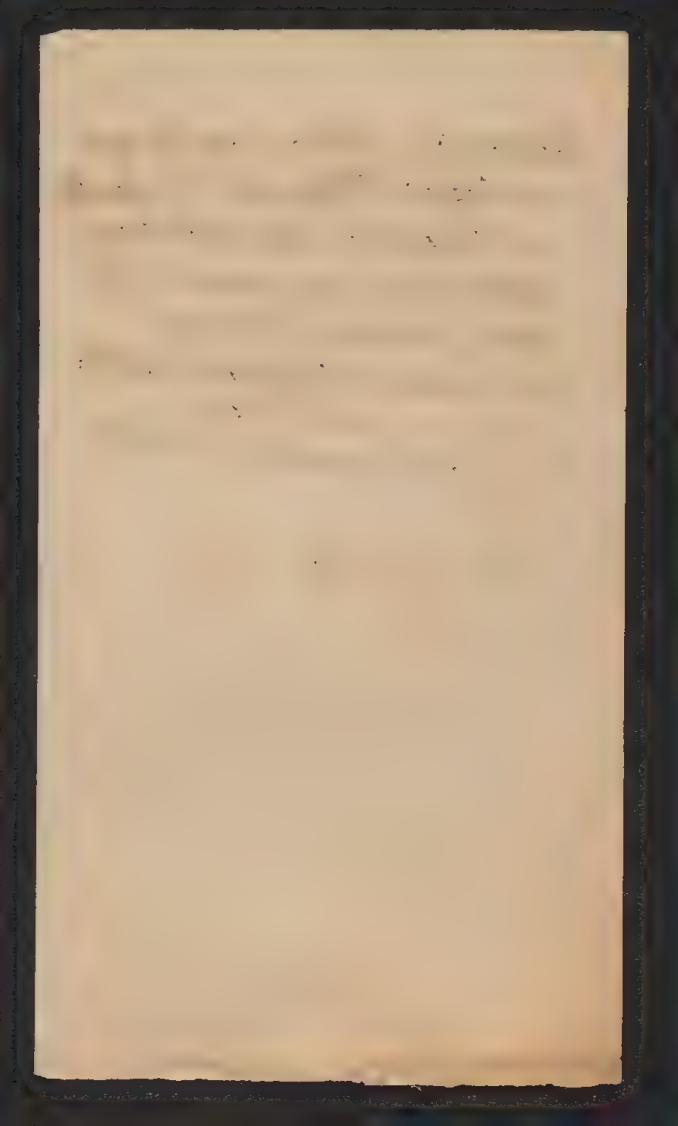
Reverendis. Petro Tomitis epis:
copo Praev. et Regni Pol. Vicecanalla-
rio, studiosorum Maccaenati benigni-
tiformis Ma. Framonius bene
agere (powinnowanie biskupstwa)

Ad Imperatores Christianos adhortatio
Con. Fur. (contra Furcos)

Ad Quirites Romanos De virtute
reduce.

4to 2 Karły Rij i Rij.

(wierzyłem)

Teatr Nowodwor

212

Error naturae humanae. Schol. geomet.
1696. 2. 11 Janney. Crac. 40

Ostatni Sejm Rzeczyposp. Krakow 1827
Stanisław Wodzicki

następnie 1833 d. 21 Siepn
~~Joef Haller~~ Kapner Wielogłowski

Dziennik Sejmu 1833
D. 9 wrzesn. 1833
pag 118 Lofiedzenie 14 (Simpfuzono w druku
debate o zmiesionej Katedry literatury polskiej
i oddalenie Pawła Czajkowski, ktora
Bronia deput. Zapalki i Meiszenfki
preciu delegow. Senatorowi Jozefowi
Haller

sejm przy zamknietych drzwiach

Dziennik Sejmu 1837/8 d. 25 Grednia
1837

Richard Allen.

Chloris chloris chloris
chloris chloris

W. J. H. J.

Liście naukowe Professorów Uniwersyt.
Krak.

Lierich Edward: O ważności zobowiązania we kołowej
(Czasopism praw. 1863 p. 433-471)

Łowżeczny Kodeks handlowy. Lwów 1869.

Dunajewski Julian: Ziemia i Kredyt. (Czasop. praw.
1864.)

Burzyński Piotr: Wykład prawa cywilnego francuskiego.
Kraków 1852 Tom I.

Prawo polskie prywatne. Kraków 1869-1871. 2 Tomy.

Rozprawy w Dziennik literacki, Czasop. praw.
Krak., Prawnik lwów.

Meyzmann Udalryk:

Nr. Fasc.

Liczba

z roku

Teichmann Ludwig

- 1) *Hand-Verzeichniß des anatomischen Museums in Leipzig* (H. Engelmann) 1861. 42 mit 18 Kupfertaf.
- 2) *Ueber den Bau der Epithelien im menschlichen Körper* (H. Engelmann) *Zeitschrift für naturw. Medizin.* III Bd. p. 375. (1853)
- 3) *Ueber das Pericardium* (Lepke) *Op.* VIII Bd. p. 141.
- 4) *Zur Lehre von den Ganglien*. Inaugural-Dissertation. Göttingen 1856, mit 1 Tafel.
- 5) *Badania anatomiczne w przedmiocie objętości komórki sercowej* (Lepke) *Prac. Tow. nauk. kr.* t. XXXI.
- 6) *Historja zakładu anatomiczno-patologicznego Zakładu naukowe 1864.*
- 7) *Wielkie słowo o wartości niektórych nowszych badań chłonic w porównaniu, także o nowszych badaniach anatomicznych i histologicznych* (Lepke) *Prac. Tow. nauk. kr.* t. XLII.
- 8) *Ueber die Entwicklung des menschlichen Embryos* (Lepke) *Zeitschrift für Naturw. Medizin.* (Tübingen 1871)

Dumajour's Hi Julian

Liemia i krejst Praŭp. posw. mawr i umi. 1854

Walewski T. 1. 1.

1) De la diplomatie vis-à-vis les Russes.
Paris 1848-1849. 2 Vol.

2) Pogląd na sprawę Łolotki ze stanowiska historyj-
i materialn.: lata 1848-1849. 80. 3 kps.

3 *Gulphistia* Sav. I and II. *Gulphistia* Sav. I
Kra 1857-1858. 82. *Gulphistia* Sav. I and II.
Strombocycla (confusio) - II. *Gulphistia* I. Sav.
Kra 1857.

Крестов. 1867.
4) Литература описана в кн. 1-й и 2-й
Крестов. 1868. 2 том.

9. Wzrost wywołanej choroby. Jest to choroba wywołana przez janywa kowca, która w naszym kraju występuje. Choroba trwa 18-24 godzin.

Wegpunkt d. e. Bahn nach K.

216

Axa K Gabriel generos. Philos. Auditor: Aristae logicae
in fertiliformo Lycaeii Sarmatici agro collectae
et ad disutiendum propositae. A. 1645 d. 21 Sept. Cra:
coriae in off. Christoph. Schedeli. 4° K. 14 ded. Joanni
Zamojski kalufien. capitaneo... G. Axa K (tezy filoz)

Pandorkowic Joannes M^r: Quaeestio de actione
coeli in haec inferiora in Acad. Crac. ad disputan:
dum proposita, m. Martio d. 23. A. 1621 Cracoviae
ex off. typogr. Franc. Cefarii. 4° K. 8 (astrolog.)
12) Quaeestio de luminis profusione ad disputand.
proposita in m. Augusto d. 22. A. 1626 Cracoviae
ex off. typogr. Franc. Cefarii. 4° K. 8. z Petyki
gdz zostat Ordinarius Astronomiae Prof. 1 - na odwr.
tyt herb Sreniawa z dewiza: Candide et fortiter. -
ded. Sebastiano Lubomirski capitaneo sandeensis fautori.
(pewnie swemu elewowi?)

Biatkowski Andreas M^r et Phil. M^r: Quaeestio me:
taphysica de principio individuationis in Acad.
Crac. ad disputand. proposita A. 1643 m. Julio d. 23.
Cracoviae in off. Christoph. Schedeli. 4° K. 8

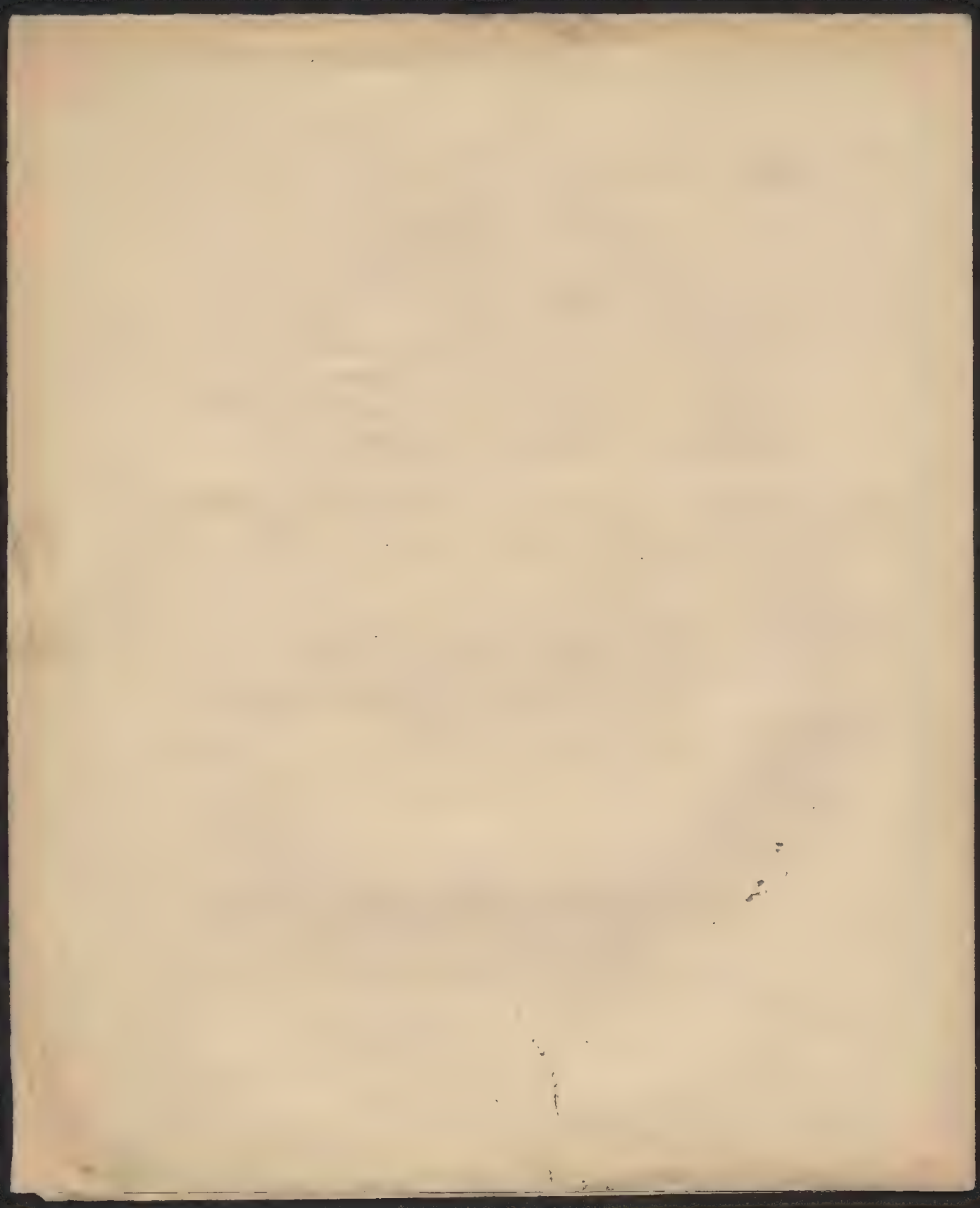
Borowski Ibbigneus Phil. Studiosus: Epitaphyllon phy:
sicae specialis, diaeriticae et syncretiticae quod in Acad.
Crac. publicae disputationis fortunae fuit objectum A. 1634
Jannarii. Crac. typis Mathiae Andreovien. 4° K. 20 (tezy)
ded. Adriano a Dąbrowica Broniewski enis Crac. Magno Tromur
capit. niepolom herb Lewart... autor ksyżatki hę Księtem Ibbigneus
Gorajskięgo

177
Chronicz Bernardus Bernardinus Phil. Doct.
et Prof. curfus Vladislav. : Quaestio physica de tempe-
ramento mixti publice ad disputand. proposita
A. 1658 d. 22 Junii Cracoviae in off. typ. viduae et
haeredum Francisci Caesarii. 4° K. 8. ded. Francisco
Rolinski Phil. et ^{et} ~~med. Doct.~~ consuli Crac. Rectori uni-
versit. (herba Coza) (mowi ie Rolinski zostat Dr med. w
Ladwie gdzie sie szpital pod Licutus i Sylvaticus i gdzie
praktykował w szpitalu S. Franciszka - zostat furczygo rekt.
rem po dworognej przerwie nauk dla Szwedów)

Chrzczanowski Simon Joannes Phil. Auditor : Quaestio
physica ex 8 libris Aristot. de Physico auditu de-
cerpta publice ad disputand. propos. m. Januar. 1635.
Cracoviae ex off. typogr. Franc. Caesarii. 4° K. 10 ded.
Stanislas Witorowski castel. Szezeyner. capit. bochenen.

Dambrowski Petrus Phil. Dr : Quaestio de natura
ventorum publ. ad. disput. prop. A. 1623 m. mart. 27 Cracoviae
in off. typogr. Mathiae Andreorren. 4° K. 7. ded. Joanni
Foxio anhidiae. crac. (miał w herbie który tu na odwrocie
'2 Kofy X)

Driedricki Nicolaus Cantius Phil. Dr et Prof. Dissertatio
ethica de virtutibus pro loco in minori Artistarum Colle-
gio publicae disputationi A. 1733 d. 18 m. Septembris ex-
posita. (b.m.) 4° K. 14.

Przeziński Bonaventura, canonic. ead. colleg.

Lamotulien. auditor Academiae Lofnaniensis :

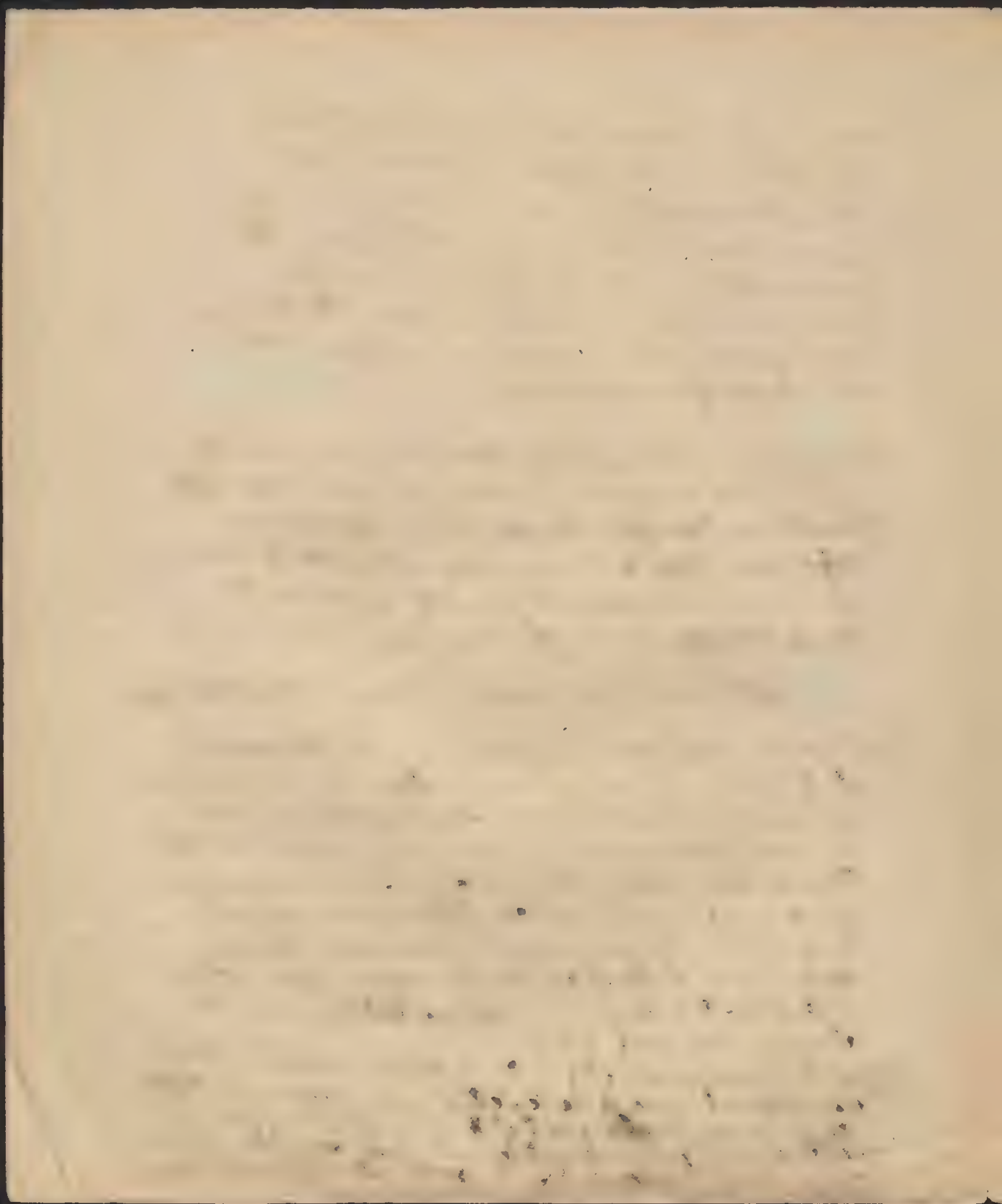
1) Quaestio ex Institutionibus Juris Canonici de
jure personarum et de Sacramento Ordinis publice
ad disputandum prop. A. 1677 d. 15 Novembr. in
aula Acad. Lofnar. Lofnaniae in typogr. Alberti Reguli
Młodzieńców. 4to K. 4. ded. Joanni Casimiro de
Bonin Opaleński abbati bledzew.

Wierzański Thomas dioc. Kameneński. Min. Ord. Cle-
ricus Auditor Jurisprud: Conclusiones juridicae secto
Decretalium Bonifacii Papae VIII. De regulis Juris
conformes. (Dependentur Cracoviae sub assistentia Fran-
cisci Antonii Cwierzowie U. Jur. Prof. respondente
Thoma Wierzański A. 1764 d. 27 Junii) 4to K. 4.

r. 1778 Żarnice (Odra) (Morbilli) - Opice (x. Olaw Gotthold 1798)

Bielawski Mathias : Quaestio ad c. ult. De Transact.
et l. 3. et 4. C. Ex quib. caus. infam. iur. a 802. Mathias
Bielawski Phil. Doct. et Prof. Thoma Jabłoński Art. et
Phil. Bacc. Joanne Schelicha de Ruchau, Laurentio Biat-
thaeide Lesnicensi publice ad disputandum prop. a se-
quenda prima in Juridica Facultate laurea proposita...
d. 27 Martii. Cracoviae apud Virum Jacobi Sibenegher
1608. 4to K. 4. ded. Stanislas Siciński cracov. posnan. poltor.
maeposito J. A. M. Secr. ... M. Mathias Bielawski Phil. Doct.
et in Acad. Crac. Prof. J. U. C.

Gargas Christophorus Phil. et J. U. D. : Quaestio De eo quod interest,
desumpta ex l. unica C. de sententiis quae pro eo, quod interest,
preferuntur; per Chr. Gargas P. et J. U. D. in gratiam eorum, qui
recenter ad ius et jurispr. se contulerunt in lucem exposita. Cracoviae
Basilius Skalski impreffit. 1607. 4to K. 30 ded. Mathias Siciński cracov.
maeposito ... C. Gargas (corrigenda o presentach)

Radgowski de Radgoszcz Joannes Baptis-
ta Phil. Dr. Jurisprudentiae Candidatus:

1) Quaestio De commodato d. 10 Julii ad disputandum
proposita in Coll. Jurisc. Cracoviae in offic. Basilii
Skalski 1609. 4to K. 4. ded. Stanislas Sutowski abbati
tircens.

Schelika de Kruchau Joannes nobilis Jur.

utr. in Acad. Crac. Studijus: 1) Quaestio juridica
de asparinio sive imperato homicidio, quam.....
publice ad disputandum proponet... d. Martii 17. Cra-
covie in off. Nicolai Lobii 1608. 4to K. 24. ded.
Joanni Sitich episc. vaticlav. ... J. Schelika (rozprawa)
na Konie dzeworyst. herb Szeliki t.j. Księżę w tarczy a
nied hetman 3 strusie piora

Sobieniowski Josephus Phil. Baccal. Resolutio-
nes dubiorum per regulas Juris canonici et civilis
ad disputandum in colleg. juridico Univ. Crac. pro-
positae R. 1777. d. 13 Aprilis. 4to K. 6. ded. Josepho
Sobieniowski meratori cracov. patri

Urbanowicz Simon generos. Jurisprud. auditor: Disser-
tatio ex proceſſu juris de judiciis et personis
defens. in Collegio Jurisconsultorum sub aſiſtencia
Andree Lipiewicz U. J. Dr. et Prof. R. 1763 d. 17 Martii.
(Cracoviae) 4to K. 4.

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

... ..
... ..
... ..
... ..
... ..

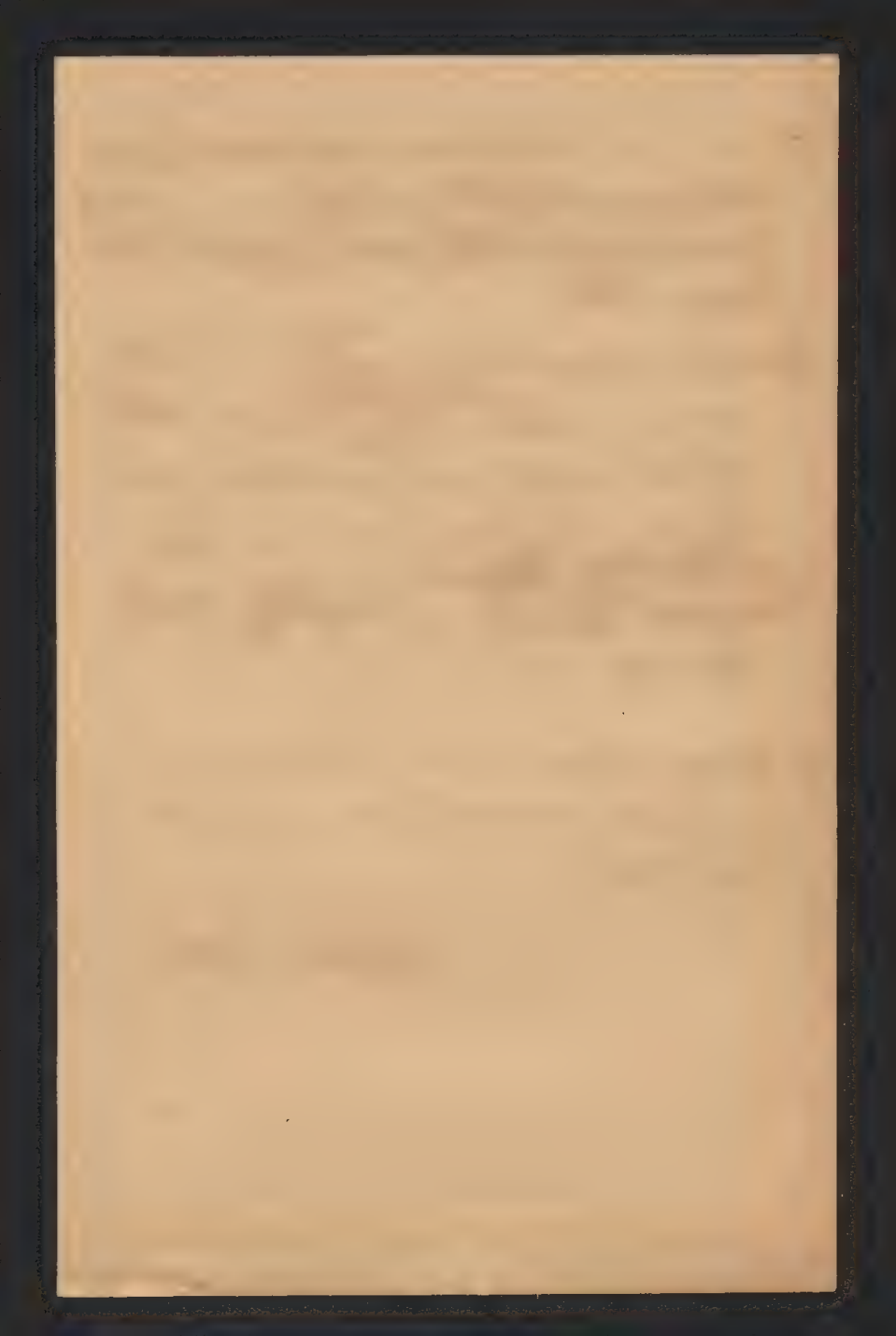
Carmen gratulatorium continens breve
encomium Alberti a Lasko.... scrip-
tum a Daniele Rechnio tyropolitano
Anno 1584.

Cyresexi Joan. Bahtamowicz ^{vinif} Dólor
amicus in obitum ^{nobilis et generosi} Gasp. Siemok mathe-
maticae, philos., juris prudentiae peri-
tissimi. Cracoviæ 4° 2 Arx
in off. Franc. Ciespini
Chodynicki III. 106. - Enayklop XXIII
419. - 20.

Collega minor ordin. eloquen. pr.
in publico moerentium amicorum
luctu fufus

Dzikow. Grol.

Regula S. Salvatoris (i. S. Porzycy). Krakow
1673. 4to 2 dyktatem sztychów.

Mercurius Paulus : Calendarium na r. 1630.
Csepreg. 1630. 8vo

Bandorkowicz Joannes Phil. Dr. et Prof.
Calendarium na r. 1635. Csepreg 1635. 8vo

Zorawski Nicolaus Phil. Dr. Calendarium
na r. 1638. Tejfalu 1638. 8vo

Tonoki Joannes Phil. Dr. Kalendarium na
x. 1639. Bécs 1639. 8vo

— toż na r. 1642. Bécs 1639. 8vo

— toż na r. 1643. Bécs 1639. 8vo

Zablonski Nicolaus Mathematicus Cracoviensis.
Krakai Kalendarium na r. 1645. Bécs 1645. 8vo

— — toż na r. 1646. Bécs 1646. 8vo

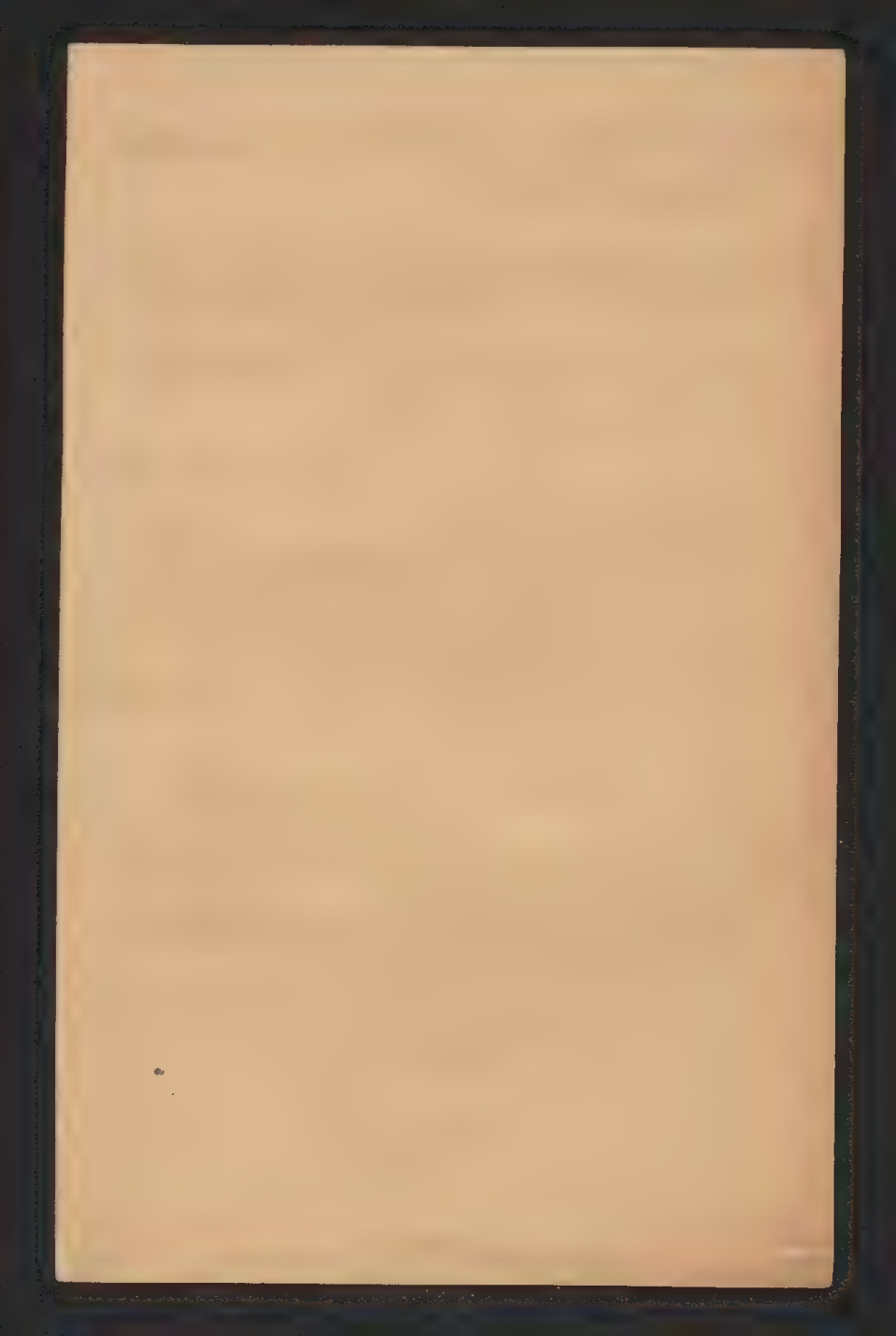
— — toż na r. 1647. Bécs 1647. 8vo

— — " 1648. Bécs. 1648. 8vo

Freter Casimirus Mathias Dr. Phil.: Kalendarium
na r. 1657. Bécs. 1657. 8vo

red. Władysławowi Rakozemu na Jaroszu.

Zablonski Nicolaus x. 1655 złożył męz. Art
później zisdzem był.

Latoszyński Jan

222

Joannis de Latoszyn Decret. Doct. Cantoris
Oppidatorienois et Canonici Cracov. commissarii et
exautoris plenarie indulgentiae contra per-
fidios Turcos et Tartaros concessae constituti.
Specialiter et deputati Facultas absolvendi
in casibus conscientiae reservatis illicius
sui concessae. Cum forma absolutionis. ~~Pl~~
s. l. et a. fol. K. i (Norimbergae ap. Ant.
Koburger 1489. (39 wierszy druk.))

Wronianus Bart. In natalem diem Joannis
Comitis a Tarnow carmen. Cracoviae, Liben-
cypher 1614. 4to K. 10.

Bibliotheca Slavica III Catalogue 53
de la librairie de L. Rosenthal
a Munich. Troisième partie: la
Pologne et la Lithuanie. Munich
1894. 8vo str. 129 (2203 N^{ro} 129)

3013
Soriciński Albertus U. J. Dr. et Prof.

Syntagma juris universi Poloniae
(cf. Zalasowski)

Singulariora Processus judiciarii primae
instantiae.

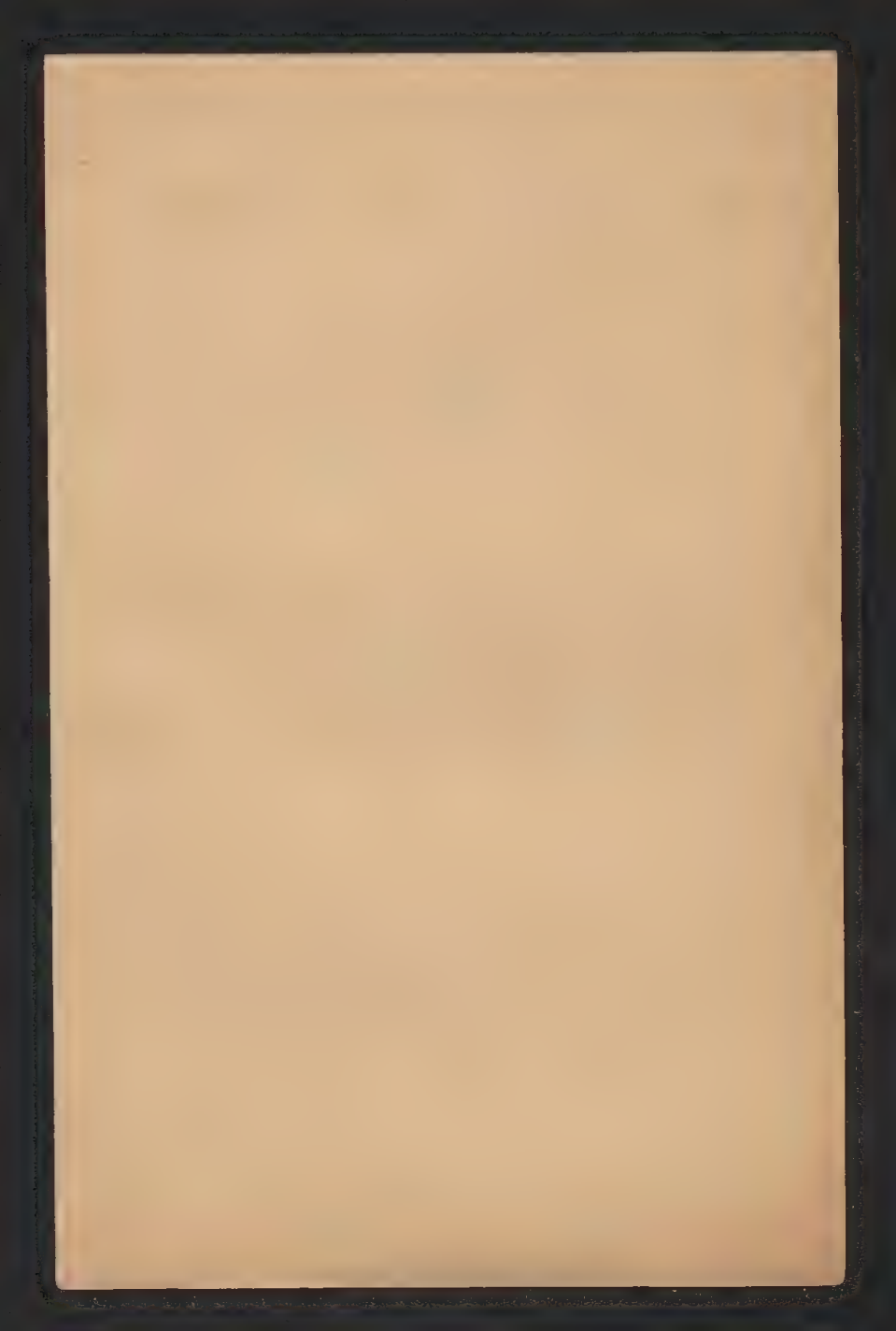
De privilegijs et immunitatibus universis.
Cecorovia.

Opec Balthasar Academicus Cracov.

Vita J. C. id est via Salutis. 46

Vilnae 1704

(Jablonski: Museum 1704²)

Jacobus de Irlora : Judicium 1512.

Jacobus de Gostyina : Theorematum Anterioris
 David Rudaci cum annotationibus
 Erasmii Haller 1507. 4° Kart 66

Jacobi de Valentia episcopi Christopolitani
 Theologiae quæstio universalis edit per
 Gregorium Hærisinum. Erec. Math. Schæffer
 berg. 1538. 8°

Philaenare / Simonis Simonidae / ad / Radomum
 Hieronymum / Seniarum. / Sancti / Anno
 Domini M. DC. 4to K. 6 (dok Kustosz - 1619:
 tek: Siemiary, quando fama te pulcherrima....

Epithalamion de nuptiis ill. et magnif. d. Alexandri
 Myrskowski de Myrow, et Eliseae, feliae
 illustris. Christophori Komorowski de Komorow,
 Comitis Siptoriae, Aravicaeque, Domini in Zywiec,
 Castellani Landen. etc. a Joanne Ostrowski.
 Crac. in officina Jac. Libenezytor Anno 1598.
 8^{ae} K. 4. (wiesze)

Talassio generoso et nobilibus novis sponso
 Jacobo Limerano Consuli Cracoviensi et
 Dorotheae Zawacka Likupowna virgini pud-
 icissima, conscriptus a Petro Mucharsky, Ort-
 hb. Magistro, Phil. Doct. Scholae Omn. Sanctor. Seniae
 Cracoviae, apud haeredes Jacobi Libenezycheri.
 (1615.) 4° K. 9 (Konica brak - wiesze)

Gregorivus Sigismundus (Radomacensis Prof. No-
 vodorviciensis, Senior Contub. Philosophor.) Quarta
 de natura coeli in Acad. Crac. dissertatione publice
 proposita A. 1621 d. Martii 19. Cracoviae in off.
 typogr. Franc. Czerwi. 4to K. 6. ab Andrea Lipski
 episcopo lucerico Gregorivus.

2. The first of these is the
the second of these is the
the third of these is the

the fourth of these is the
the fifth of these is the
the sixth of these is the
the seventh of these is the
the eighth of these is the
the ninth of these is the
the tenth of these is the

the eleventh of these is the
the twelfth of these is the
the thirteenth of these is the
the fourteenth of these is the
the fifteenth of these is the
the sixteenth of these is the
the seventeenth of these is the
the eighteenth of these is the
the nineteenth of these is the
the twentieth of these is the

the twenty-first of these is the
the twenty-second of these is the
the twenty-third of these is the
the twenty-fourth of these is the
the twenty-fifth of these is the
the twenty-sixth of these is the
the twenty-seventh of these is the
the twenty-eighth of these is the
the twenty-ninth of these is the
the thirtieth of these is the

